Jyväskylän kaupunki

Kaupunginhallituksen esitys

Talousarvio 2027

Taloussuunnitelma 2027–2029

Kaupunginvaltuusto 23.11.2026

SISÄLTÖ 3

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS **5**

YLEISPERUSTELUT **6**

Taloussuunnitteluprosessi 6
Jyväskylän kaupungin organisaatio 7
Toimintaympäristö 8
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys 15
Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta 25
Henkilöstö 29
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 35
Kaupunkistrategia 41
Talouden vakauttaminen taloussuunnitelmakaudella 2027-2029 42
Kuntakonsernin toiminta ja talous 44

TULOSLASKELMAOSA **55**

KÄYTTÖTALOUSOSA **65**

KONSERNIHALLINTO **72**
Kaupungin yhteiset 75
Päätöksenteon tuki 79
Strategia ja kehittäminen 81
Henkilöstöpalvelut 83
Talous- ja omistajaohjaus 86
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut 89

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT **92**
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous 100
Elinkeinopalvelut 101
Työllisyyspalvelut 107

SIVISTYSPALVELUT **113**
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto 121
Varhaiskasvatus 123
Perusopetus 126
Nuorisopalvelut 129
Kylän Kattaus 133
Kulttuuripalvelut 136
Jyväskylän kansalaisopisto 139
Kirjastot 141
Museot 144
Jyväskylä Sinfonia 147
Jyväskylän kaupunginteatteri 149
Liikunta 151

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT **156**
Asiakas- ja tukipalvelut 159
Kadut ja puistot 161
Kaupunkisuunnittelu 166
Rakentaminen ja ympäristö 171

RAHOITUSOSA 174

INVESTOINTIOSA 178

LIIKELAITOS 190

Tilapalvelu-liikelaitos 191

LIITTEET 195

Liite 1. Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet 195
Liite 2. Konsernin tytäryhteisöjen laskelmat 199

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Suomen talous kääntyi viime vuoden lopulla kasvuun, joka on ollut tänä vuonna ennakoitua nopeampaa. Etenkin vientiteollisuus on ollut vahvassa vedossa. Kotimarkkinoilla talouskasvu ei kuitenkaan vielä ole onnistunut kääntämään työllisyyttä ja asuntomarkkinoita kasvuun, vaan tilanne on Keski-Suomessa ja Jyväskylässä edelleen haastava.

Mittavien tasapainotustoimien jälkeen kuluva vuosi on ollut kaupungin talouden vakauttamisen vuosi. Työllisyyden ja kasvun haasteiden takia veroennusteita on jouduttu heikentämään ja talous toteutuu tänä ja ensi vuonna alijäämäisenä. Iso syy alijäämäisyyteen on sote-uudistuksen myötä vinoutunut valtionosuusjärjestelmä, joka rankaisee Jyväskylää vuosittain reilulla 20 miljoonalla eurolla.

Tämän valtuustokauden tärkein tavoite Jyväskylässä on työllisyyden ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen. Laajassa yhteistyössä oppilaitosten, julkisten organisaatioiden ja keskeisten elinkeinotoimijoiden välillä on laadittu Jyväskylän malli. Jyväskylän malli on valtuustokauden mittainen toimenpideohjelma yritys- ja työnantajapalvelujen kehittämiseen, oppilaitos- ja yritysyhteistyön vahvistamiseen, ennakoivaan tiedolla johtamiseen ja työmarkkinoiden kohtaannon parantamiseen. Tämän talousarvion merkittävimmät taloudelliset lisäpanostukset liittyvät nimenomaan Jyväskylän mallin toteuttamiseen.

Kuluvana vuonna kaupunki on pyrkinyt osaltaan helpottamaan vaikeaa työllisyystilannetta mm. mittavilla investoineilla. Samalla olemme hyödyntäneet suhdannetilannetta ja kilpailukykyisiä urakkahintoja. Suurin investointi – mittaluokaltaan lähes 300 miljoonan euron hanke – on alkuvuonna käynnistynyt Hippos.

Kaupunkikeskustan uudistaminen on Kirkkopuiston peruskorjauksen valmistuttua siirtynyt uuden torin rakentamiseen. Seuraavaksi päästään käynnistämään Kauppakadun peruskorjaus. Mittavia yksityisiä investointeja ovat Toyota Gazoo Racingin teknologiakeskuksen rakentuminen Majajärvelle sekä teknologiayhtiö Garminin uudet tilat Seppälässä.

Viime vuonna Jyväskylässä avautui Suomen ensimmäinen vedyn tankkausasema. Kaupungin ja Toyotan yhteisen säätiön johdolla vedyn ympärille on rakennettu vahvaa innovaatioverkostoa. Tulevina vuosina Jyväskylän asema vedyn käytön edellä kävijänä vahvistuu entisestään.

Valtuuston tammikuussa 2026 hyväksymän kaupunkistrategian pohjalta laaditussa kaupunkibrändissä Jyväskylä linjaa olevansa liikuttava kaupunki. Liikuntapääkaupunkina se tarjoaa entistä monipuolisempia mahdollisuuksia hyvään arkeen ja omanlaisensa liikuntaharrastuksen löytämiseen. Monipuolisena kulttuurikaupunkina se tarjoaa hetkiä, jotka yhdistävät ja koskettavat tunnetasolla. Elinkeinonäkökulmasta tarkasteltuna liikuttava Jyväskylä kasvaa ja kehittyy tarjoten yrityksille yhä monipuolisempia palveluita kehittyä ja kansainvälistyä.

Jyväskylän kaupunki jatkaa määrätietoista työtä saadakseen kaupungin talouden pysyvään tasapainoon. Myönteisiä merkkejä talouden elpymisestä on nähtävillä. Jyväskylä kasvaa ja kehittyy ja tekee määrätietoista työtä heikon työllisyystilanteen parantamiseksi vuonna 2027.

Timo Koivisto
Kaupunginjohtaja

YLEISPERUSTELUT

Taloussuunnitteluprosessi

Kaupunginhallitus päätti vuotta 2027 koskevasta talousarvion suunnittelukehyksestä kokouksessaan 1.6.2026 §186. Talousarvion suunnittelukehys vuodelle 2027 valmisteltiin vuoden 2025 tilinpäätöksen, vuoden 2026 raportointitietojen sekä vuosia 2026 ja 2027 koskevien talousennusteiden pohjalta. Talousarvion suunnittelukehyksen asettamisella käynnistettiin kaupungin talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028–2029 laatiminen.

Jyväskylän kaupungin taloudessa oli jo viime vuosikymmenen lopulta saakka rakenteellinen käyttötalouden alijäämä. Käyttötalouden menot ylittivät käyttötalouden tulot vuosittain noin 20-30 miljoonaa euroa, mutta kertaluonteisista omaisuusjärjestelyistä saadut myyntivoitot, vuosien 2020-2021 koronakorvaukset sekä vuodelle 2023 aikaisemmilta verovuosilta korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla kertyneet verotulot, pitivät kaupungin talouden ylijäämäisenä. Kaupungin alijäämäisen kehityksen taustalla ovat kansantalouden matalasuhdanteesta johtuva kunnallis- ja yhteisöverotilitysten väheneminen, hyvinvointialueuudistuksesta johtuva merkittävä valtionosuusleikkaus sekä kustannustason nousu mm. kunta- ja hyvinvointialan palkkaratkaisun myötä.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä käynnistettiin merkittävä kaupungin talouden tasapainottamistyö, jonka myötä kaupungin taloutta sopeutettiin vuosien 2024 ja 2025 aikana yhteensä lähes 50 miljoonaa euroa. Sopeutus on sisältänyt käyttötalouden sopeutusta, veronkorotusta sekä osinko- ja korkotuottojen lisäyksiä. Vielä vuoden 2026 talousarvioon talouden tasapainottamisen toimia sisällytettiin yhteensä 6,8 miljoonaa euroa, joiden kautta siirryttäisiin talouden sopeuttamisesta pidemmän aikavälin talouden vakauttamiseen ja kasvuun.

Tehdyistä sopeutustoimista huolimatta kaupungin talouden liikkumavara on edelleen varsin kapea, eikä kaupungin taloutta saada vielä tehdyillä toimenpiteillä tasapainoon. Toteutumatta jäänyt valtionosuusuudistus, kunta-alalle sovittujen palkkaratkaisujen myötä edelleen nopeasti kasvavat työvoimakustannukset, julkisen talouden alijäämän myötä pienenevät valtionosuudet sekä kaupungin verotulojen heikko kehitys haastavan työllisyystilanteen vuoksi uhkaavat pitää kaupungin talouden tasapainoa myös lähivuosina. Tästä syystä erityisesti kaupungin investointitasoa ja lainakannan kasvua on tarkasteltava kriittisesti ja vastuullinen ja tarkka taloudenpito korostuvat jatkossakin. Kaupungin taloudessa on varauduttava tulevina vuosina myös valtion velkajarrutoimenpiteisiin.

Vaikka kaupungin talous on viimeisten vuosien aikana kohdannut merkittäviä ulkoisia haasteita, on talouden perusta edelleen vahva ja vakaa. Kaupunkilaisten palvelut ovat kattavia, laadukkaita ja kustannustehokkaita. Kaupungin kiinteistöt ja muu kaupunki-infra ovat erinomaisessa kunnossa. Jyväskylän kaupungin lainamäärä on asukasta kohti laskettuna Manner-Suomen kuntien keskiarvoa merkittävästi matalampi. Kaupunki on vetovoimainen, kasvava sivistys- ja koulutuskaupunki. Nämä luovat kestävän pohjan kaupungin tulevaisuudelle ja asukkaiden hyvinvoinnille.

Vuoden 2027 talousarviokehystä valmisteltaessa uusina kehystarpeina hyväksyttiin lähtökohtaisesti vain lainsäädäntöön perustuvat vaatimukset sekä kaupungin sopimuksiin ja sitoumuksiin perustuvat hinnoittelumuutokset. Näiden vastapainona kaupungin taloutta vakauttavia toimia kehykseen asetettiin yhteensä 8,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 talouden toteuduttua merkittävästi alkuperäistä talousarviota parempana, sisällytettiin talousarviokehykseen myös vuoden 2025 tilinpäätösanalyysiin pohjautuen toimintakatetta parantavia eriä yhteensä 7,9 miljoonaa euroa. Kehykseen sisältymättömät mahdolliset lisä- ja kehittämistarpeet toimialojen ja Tilapalvelu-liikelaitoksen on tullut rahoittaa uudelleenkohdennuksin asetettujen kehyksien sisältä, jotta taloutta saadaan vakautettua pysyvästi ja pitkäjänteisesti tulevalla taloussuunnitelmakaudella.

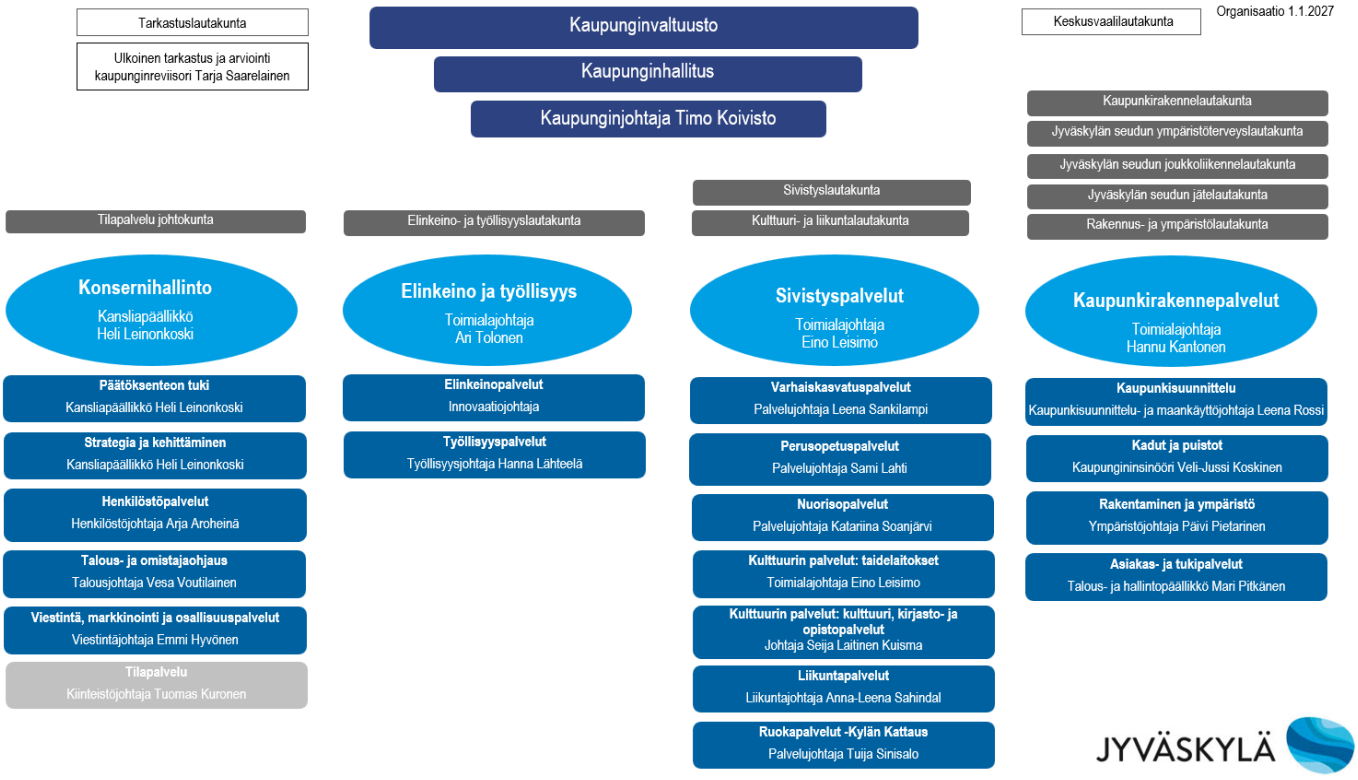
Vuoden 2027 talousarviovalmistelu on edennyt siten, että lautakunnat ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta ovat valmistelleet talousarviota kaupunginhallituksen päättämän kehyksen ja laadintaohjeen pohjalta ja antaneet omat esityksensä vuoden 2027 talousarvioksi ja siihen sisältyviksi ta-

louden vakauttamistoimiksi 11.9.2026 mennessä. Kaupungin johtoryhmä käsitteli talousarvion 2026 valmistelutilanteen, lähtökohdat kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen sekä lautakuntien ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunnan esitykset seminaarissaan 25.9.2026. Kaupunginhallitukselle annettiin valmistelun tilannekatsaus käyttötalouden valmistelusta iltakoulussa 17.8.2026 ja investointien valmistelusta iltakoulussa 7.9.2026.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkaistiin 19.10.2026. Kaupunginhallitus teki esityksensä kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenteiksi kokouksessaan 26.10.2026 ja kaupunginvaltuusto päätti veroprosentit kokouksessaan 2.11.2026. Samassa kokouksessa valtuusto käsitteli syyskuun 2026 tilanteen mukaisen neljännesvuosikatsauksen sekä kävi lähetekeskustelun vuoden 2027 talousarviosta. Kaupunginhallitus käsitteli kaupunginjohtajan talousarvioesitystä seminaarissaan 5.11.2026 ja teki lopullisen talousarvioesityksensä valtuustolle. Kaupunginvaltuusto päättää vuoden 2027 talousarviosta kokouksessaan 23.11.2026. Lautakunnat ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta vahvistavat oman tehtäväalueensa käyttösuunnitelmat talousarvion hyväksymisen jälkeen vuoden loppuun mennessä.

Jyväskylän kaupungin organisaatio

Kaupungin organisaatio jakaantuu neljään toimialaan: konsernihallinto, elinkeino- ja työllisyyspalvelut, sivistyspalvelut ja kaupunkirakennepalvelut. Toimialojen jakautumisesta palvelualueisiin päättävät hallintosäännön mukaan toimialajohtajat. Tilapalvelu on kaupungin liikelaitos.

Toimintaympäristö

Kaupungin avainluvut visualisoituna

(https://www.jyvaskyla.fi/jyvaskyla/tilastot, Kaupungin avainluvut)

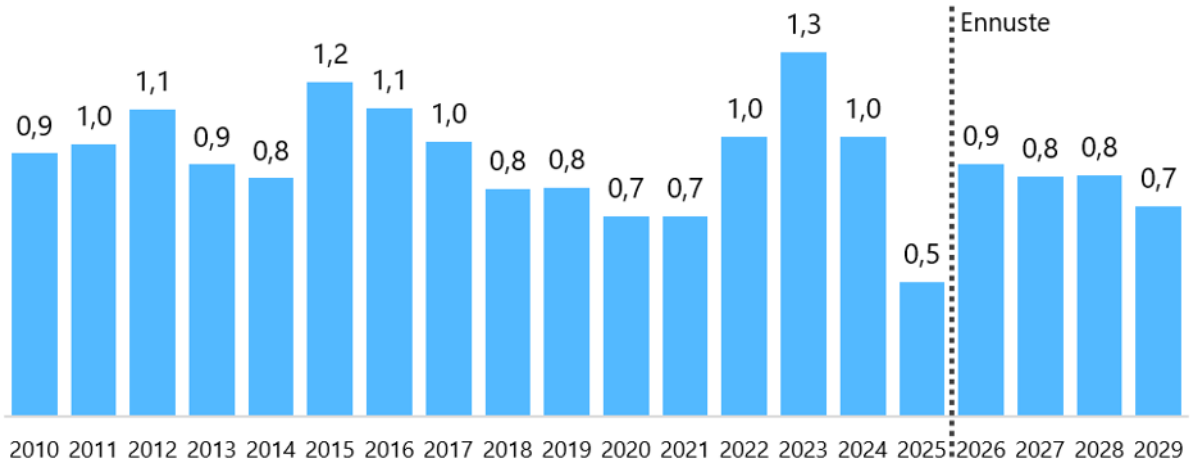
Väestönmuutokset ja väestörakenne

Jyväskylän väestönkasvu jatkui myös vuonna 2025, mutta aiempia vuosia hitaampana. Kaupungin väkiluku kasvoi 701 henkilöllä (0,5 %) ja vuoden lopussa asukkaita oli 149 895. Väestönlisäys jäi alle tuhannen asukkaan ensimmäistä kertaa sitten 1990-luvun alun. Suhteellinen kasvu sijoittui kahdeksanneksi kymmenen suurimman kaupungin vertailussa. Vuosina 2010–2025 Jyväskylän väkiluku on kasvanut yli 20 000 henkilöllä ja vuosittainen suhteellinen kasvu on ollut pääosin 0,8–1,1 prosentin välillä. Väestönkasvun ennakoidaan jatkuvan myös tulevina vuosina.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Jyväskylän väkiluku oli elokuun 2026 lopussa 149 979. Tammi-elokuussa väestö kasvoi 84 henkilöllä, mikä on vähemmän kuin vastaavana ajankohtana edellisinä vuosina.

Kaupungin väestöennusteen mukaan väkiluku olisi vuoden 2026 lopussa 151 220 ja vuoden 2027 lopussa 152 490. Tulevien vuosien suhteellisen väestönkasvun arvioidaan olevan hieman alle prosentin vuodessa. Tilastokeskuksen ennakkotietojen perusteella väestönkehitys on kuitenkin vuonna 2026 jäänyt selvästi ennustettua maltillisemmaksi.

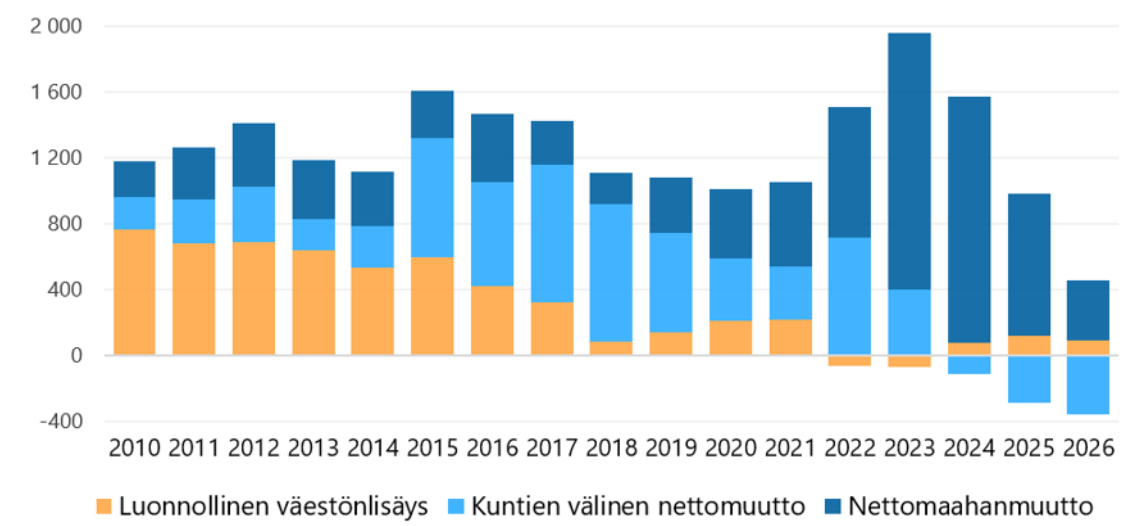
Jyväskylän väestön vuosittainen muutos (%) 2010–2029

Jyväskylän väestönkasvu on perustunut vuonna 2026 edelleen nettomaahanmuuttoon ja luonnolliseen väestönlisäykseen (syntyneiden ja kuolleiden erotus). Kasvua ovat kuitenkin hidastaneet maahanmuuton väheneminen ja kuntien välisen muuttotappion kasvu. Vaikka Jyväskylä sai elokuussa muista kunnista muuttovoittoa runsaat tuhat henkilöä, tammi-elokuun kuntien välinen nettomuutto on alkuvuoden muuttotappion vuoksi edelleen negatiivinen.

Luonnollinen väestönlisäys kasvoi vuotta aiemmasta. Syntyneitä oli hieman edellisvuotta vähemmän, mutta myös kuolleiden määrä väheni.

Jyväskylän väestönmuutoksen osatekijät 2010-2025 ja 1-8/2026 (ennakkotieto)

Jyväskylässä asui vuoden 2025 lopussa 8 332 (5,6 % väestöstä) ulkomaan kansalaista. Eniten kaupungissa asui Ukrainan, Venäjän, Sri Lankan ja Kiinan kansalaisia. Vieraskielisiä asukkaita oli 12 016 eli 8,0 % väestöstä, ja heidän määränsä kasvoi edellisvuodesta runsaalla 700 henkilöllä. Puhutuimmat kielet olivat venäjä, ukraina, englanti, farsi/persia ja arabia.

2010-luvun taitteessa alkanut syntyvyyden voimakas lasku näkyy nyt aiempaa selvemmin kouluikäisten määrissä. Vuonna 2025 kouluikäisiä (7–15-vuotiaita) oli Jyväskylässä lähes 380 vähemmän kuin vuotta aiemmin, kun vuonna 2024 vähennystä oli noin 70 lasta. Väestöennusteiden mukaan kouluikäisten määrä vähenee edelleen tulevina vuosina.

Yli 65-vuotiaiden kaupunkilaisten määrä kasvoi vuonna 2025 yhteensä 701 henkilöllä ja yli 75-vuotiaiden määrä 673 henkilöllä. Ikääntyneiden määrän kasvu jatkuu ennusteiden mukaan edelleen. Väestöllinen huoltosuhde, eli lasten ja ikääntyneiden määrän suhde työikäisiin, oli Jyväskylässä suurten kaupunkien keskitasoa (50,3).

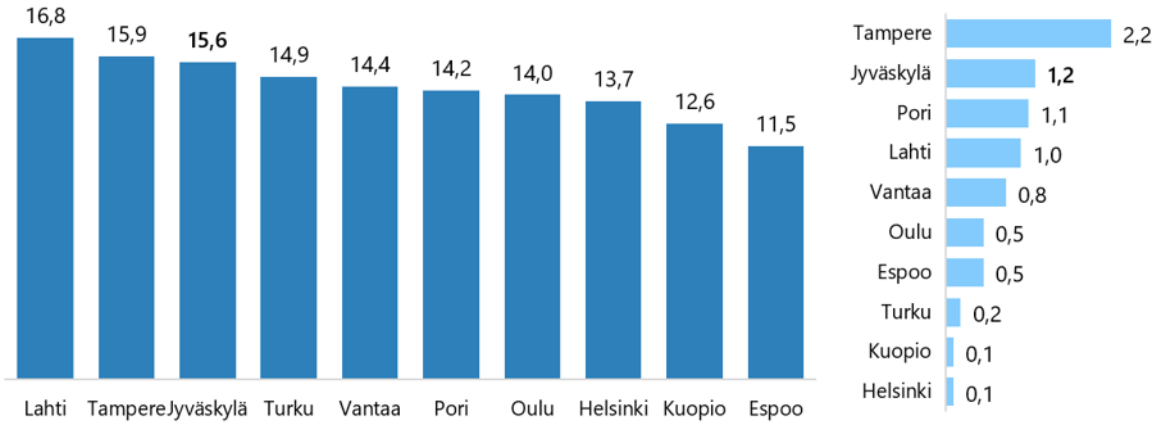
Jyväskylän väestö ikäryhmittäin 2023–2029, kaupungin ennuste vuosille 2026–2029

Ikäryhmä	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	*Trendiviiva*
0-6	8 694	8 565	8 629	8 690	8 670	8 560	8 610	
7-12	9 120	8 913	8 605	8 330	8 080	7 960	7 740	
13-15	4 790	4 927	4 858	4 790	4 740	4 710	4 670	
16-64	96 860	97 782	98 095	99 130	100 200	101 230	102 280	
65-74	14 920	14 828	14 856	14 990	15 030	15 180	15 070	
75-84	10 014	10 575	11 155	11 320	11 820	12 090	12 370	
85-	3 348	3 604	3 697	3 970	3 950	4 050	4 170	
Koko väestö	147 746	149 194	149 895	151 220	152 490	153 780	154 910	

Työllisyys

Työttömyys on pysynyt Jyväskylässä korkealla tasolla koko vuoden. KEHA-keskuksen työnvälitystilaston mukaan elokuun 2026 lopussa Jyväskylässä oli 11 577 työtöntä työnhakijaa (+9,0 % edellisvuodesta), joista kokoaikaisesti lomautettuja oli 335. Työttömyysaste oli 15,6 prosenttia, mikä oli kymmenen suurimman kaupungin vertailussa kolmanneksi korkein. Avoimia työpaikkoja oli elokuun lopussa 404, eli 14 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Kymmenen suurimman kaupungin työttömyysaste elokuussa 2026 sekä muutos 12 kk (%-yks.)

Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 1 897 (+10,0 % edellisvuodesta). Nuorisotyöttömyysaste eli alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden osuus samanikäisestä työvoimasta oli 21,0 prosenttia, mikä oli suurten kaupunkien kolmanneksi korkein.

Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli elokuun lopussa lähes 5 000 (+10,5 % edellisvuodesta). Jyväskylässä pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli 42,8 prosenttia, kun koko maassa osuus oli 43,5 prosenttia. Työttömyyden korkea taso ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu lisäävät edelleen kaupungin työttömyysetuuksien rahoitusvastuuta.

Työttömyyden rakenne ja kehitys Jyväskylässä – elokuu 2010–2026

Asuminen ja rakentaminen

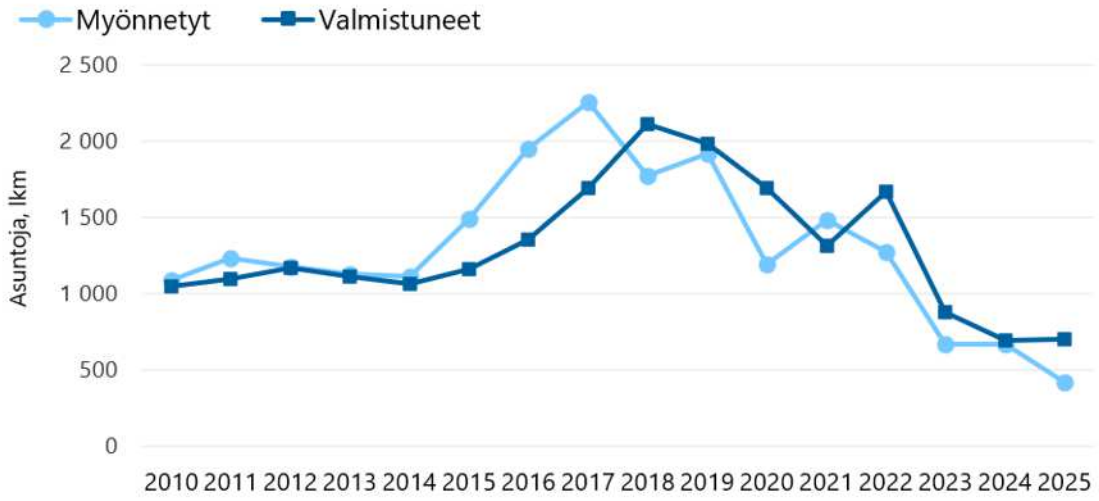
Jyväskylässä oli vuoden 2025 lopussa 81 531 asuntokuntaa. Näistä 64 prosenttia asui kerrostaloissa, 22 prosenttia omakoti- tai paritaloissa ja 12 prosenttia rivitaloissa. Yhden hengen asuntokuntien osuus oli 52,2 prosenttia. Asuntokuntien keskikoko oli Jyväskylässä 1,80 henkilöä, kun koko maassa vastaava luku oli 1,92 henkilöä. Yksin asuvien määrä on kasvanut muita asuntokuntia nopeammin, mutta kasvu on kuitenkin hidastunut merkittävästi vuoden 2022 jälkeen.

Vuonna 2025 Jyväskylässä valmistui yhteensä 700 asuntoa, mikä oli lähes vuoden 2024 tasolla. Asuntotuotanto säilyi poikkeuksellisen vähäisenä. Valmistuneista asunnoista noin 70 prosenttia sijoittui kerrostaloihin. Vuonna 2025 rakennuslupia myönnettiin 418 asunnolle, kun vuotta aiemmin niitä myönnettiin 672. Suurin väheneminen myönnetyissä luvissa kohdistui kerrostaloasuntoihin.

Asuntotuotanto kasvoi Jyväskylässä hieman vuonna 2026. Tammi–elokuussa valmistui noin 500 asuntoa, ja rakennusluvan saaneita asuntoja oli noin kolme prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Rakennusalan suhdanneryhmän (RAKSU) mukaan kuluttajien luottamuksen vahvistuminen ja asuntojen ylitarjonnan väheneminen alkavat vähitellen vauhdittaa asuinrakentamista. Myönteisten vaikutusten odotetaan näkyvän selvemmin vuoden 2027 aikana. *(Lähde: VM:n julkaisu "Rakentaminen 2026–2027: syksy 2026")*

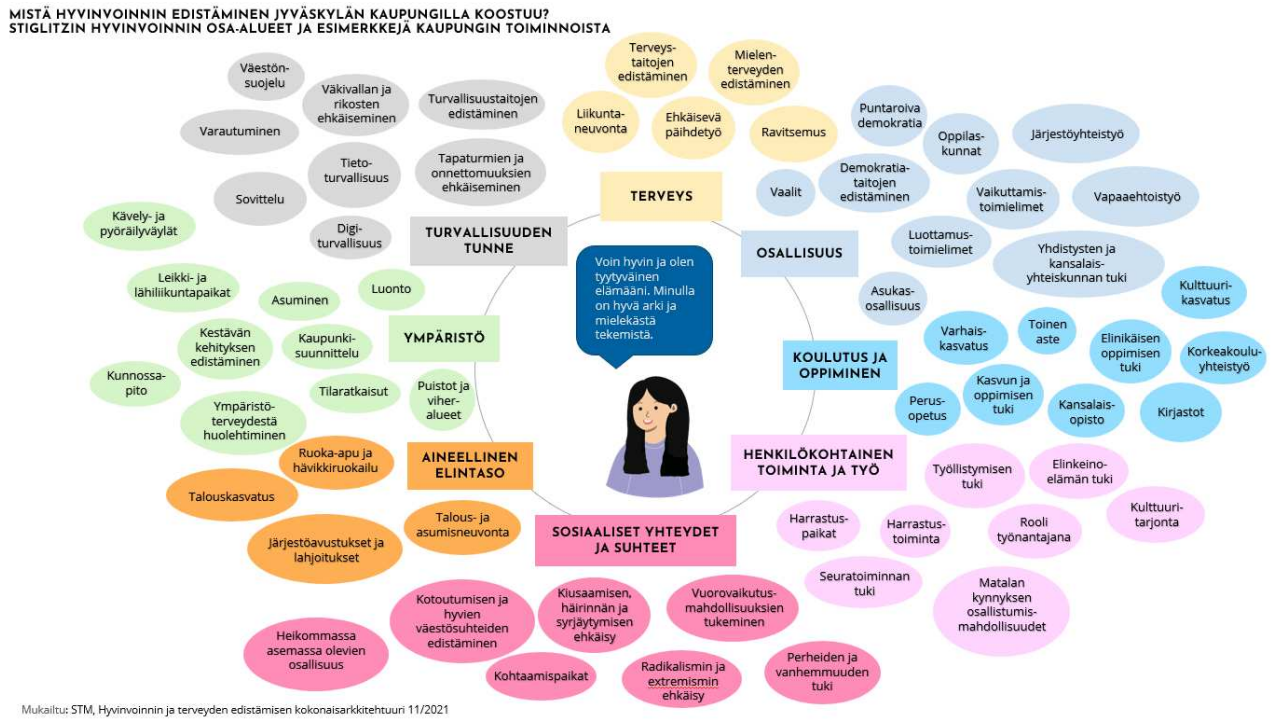
Jyväskylän asuntotuotanto 2010–2025

Lähteet: Tilastokeskus, Jyväskylän kaupunki

Hyvinvoinnin edistäminen

Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on kuntien tärkeimpiä lakisääteisiä tehtäviä. Kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikissa kaupungin palveluissa. Alla olevaan kuvaan on koottu esimerkkejä kaupungin hyvinvoinnin edistämisen toiminnoista.

Mukailtu: STM, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuuri 11/2021

Asukkaiden hyvinvointia kehitetään hyvinvointiohjelman pohjalta. Hyvinvointiohjelma 2027–2030 on kaupunginvaltuustossa suunnitelman mukaan lokakuussa 2026. Hyvinvointiohjelman painopisteitä ovat muun muassa nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin edistäminen, hyvinvoinnin jakautuminen tasaisesti eri asuinalueille sekä väestörakenteen muutokset, kuten väestön ikääntyminen ja kasvava monikulttuurisuus. Hyvinvointiohjelmalla vastataan myös asukkaiden osallisuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseen, turvallisuuteen sekä ehkäisevään päihde- ja väkivaltatyöhön.

Vuonna 2027 kaupunkitasoinen hyvinvoinnin edistämisen työ keskittyy lakisääteisten palvelujen lisäksi erityisesti hyvinvointiohjelman toimeenpanoon. Keskeisiä teemoja ovat muun muassa nuorten syrjäytymisen ehkäisy tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa sekä alueellisen tasa-arvon vahvistaminen. Nuorten hyvinvoinnin osalta pyritään kaupunkistrategian mukaisesti vahvistamaan nuorten osallisuutta sekä edellytyksiä mielekkääseen ja aktiiviseen arkeen. Tavoitteena on, että kaupungin palveluja ja palveluverkkoa kehitettäessä tunnistetaan ja huomioidaan aiempaa paremmin alueiden sosioekonomiset erot, jotta kaupungin toimet edistävät alueiden välisten erojen kaventumista ja vahvistavat hyvinvoinnin mahdollisimman tasaista jakautumista kaupungin eri alueille, huomioiden sekä sosiaalisen että taloudellisen kestävyyden. Päätösten alueellisten vaikutusten arviointi on osa laadukasta päätösvalmistelua.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Hyvinvointialueen kanssa keväällä 2026 käydyissä hyte-neuvotteluissa sovittiin yhteisistä linjauksista eri ikäryhmien hyvinvoinnin edistämiseksi tulevina vuosina. Hyvinvointialueyhteistyössä korostuu yhteisen tietopohjan ja sen avulla ennaltaehkäisevän yhteistyön kehittäminen. Hyvinvointialueen Hyvinvoiva keskisuomalainen -ohjelma on valmistumassa ja Jyväskylän kaupunki on osallistunut ohjelman valmistelutyöhön.

Järjestöt ovat kaupungille keskeisiä kumppaneita asukkaiden tavoittamisessa ja kokemus ja asiantuntijatiedon välittäjinä. Jyväskylän kaupunki tukee järjestökenttää monin eri keinoin esimerkiksi

tila-asioissa ja avustuksien muodossa. Keskeistä avustusten myöntämisessä on, että avustettava toiminta edistää kaupungin strategian mukaista toimintaa, tukee tai täydentää kaupungin järjestämiä palveluita sekä kuntalaisten hyvinvointia tai kaupungin elinvoimaa.

Alueellinen kehittäminen

Maakunnallisen yhteistyön mahdollisuudet

Kuluneet vuodet ovat konkretisoineet, kuinka globaalit ilmiöt ja kriisit vaikuttavat myös Keski-Suomessa. Maailmantalouden haastava tilanne ja korkokehitys heijastuu kaikkiin maakunnan toimijoihin, kuten yrityksiin, korkeakouluihin, järjestöihin ja kuntiin. Globaalien ilmiöiden lisäksi Keski-Suomea ja Jyväskylää haastavat myös paikallisemmat teemat, kuten työvoiman saatavuuden ja työllisyyden haasteet, osaamisen riittävyys, yhteisöllisyyden tarve ja osattomuuden kokemukset, nuorten pahoinvointi ja alueiden eriytyminen. Kansantalouden säästöpaine ja maan hallituksen tiukka talouskuri heijastuu palveluiden tuottamiseen ja kuntalaisten talouteen myös paikallisesti.

Keski-Suomen myönteinen kehitys ja kasvu on koko maakunnan yhteinen tavoite. Haastavassa toimintaympäristössä aluekehitystä ja yhteistyötä tulee edelleen vahvistaa. Maakunnallisella ja etenkin seudullisella yhteistyöllä voidaan saavuttaa onnistumisia etenkin alueen investointien määrässä, työttömyyden vähentämisessä, alueen osaamispääoman vahvistamisessa sekä työvoiman saatavuudessa.

Kaupunki ja Keski-Suomen liitto ovat tunnistaneet yhteisiä edunvalvonnallisia tavoitteita, joiden saavuttamiseksi tehdään pitkäjänteisesti yhteistyötä. **Jyväskylän aktiivinen rooli kaupunkipolitiikan toimijana vahvistaa koko maakunnan menestymistä, ja siksi on tärkeää, että Jyväskylän asema yhtenä Suomen suurista ja kasvavista kaupungeista tunnistetaan kansallisessa kaupunkipolitiikassa.** Jyväskylän kaupunkiseudun paraneva saavutettavuus palvelee koko maakunnan kehittymistä. Toimivat liikenneyhteydet niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin ovat edellytys Jyväskylän seudun ja maakunnan elinkeinoelämän kehittymiselle ja arjen toimivuudelle. Alueen roolia puolustushallinnon kumppanina tulee entisestään kehittää varmistamalla keskeisten toimijoiden toimintaedellytykset maakunnassa.

Tulevaan EU:n ohjelmakauteen 2028-2034 valmistautuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä kaupungin, Keski-Suomen liiton, korkeakoulujen ja muiden alueen toimijoiden välillä. Tavoitteena on edistää alueen toimijoiden valmiuksia hyödyntää tulevia EU-rahoitusmahdollisuuksia sekä turvata kestävän kaupunkikehittämisen ohjelman jatkuminen myös uudella ohjelmakaudella.

Verkostoyhteistyö

Tulevaisuuden menestymisen ja kilpailukyvyn vahvistamisen kannalta on keskeistä, että Jyväskylä tunnistetaan vetovoimaisena kaupunkina sekä nuorten opiskelijoiden että yritysten näkökulmasta. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää vahvaa ulospäin suuntautumista sekä laajaa verkostoitumista sekä alueen sisällä eri toimijoiden kesken että laajemmin muiden kaupunkiseutujen ja kansainvälisten kumppanien kanssa. Vahva panostus kansallisiin kaupunkipolitiikan verkostoihin ja yhteistyöhön valtion toimijoiden kanssa vahvistaa Jyväskylän asemaa kaupunkikehittämisen toimijana ja yhteistyökumppanina. Jyväskylän menestyminen vaatii rohkeita tulevaisuusinvestointeja ja riittäviä panostuksia kehittämistoimintaan. On tärkeää, että Jyväskylä säilyttää paikkansa kasvavana ja nuorten keskuudessa suosittuna opiskelijakaupunkina ja opiskelijoilla on mahdollisuus työllistyä alueelle valmistumisen jälkeen. Tiivistä yhteistyötä paikallisten korkeakoulujen, oppilaitosten ja yritysten välillä tulee jatkaa ja varmistaa edunvalvontatyöllä riittävät resurssit valituilla painopistealoilla.

Elinvoiman ja työllisyyden Jyväskylän malli

Jyväskylän malli on strateginen toimintamalli kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn lisäämiseksi. Jyväskylän Mallia toteutetaan elinkeino- ja työllisyyspalveluissa vahvistamalla yritysten kasvua, investointeja ja osaavan työvoiman saatavuutta.

Toiminta painottuu yritys- ja työnantajapalvelujen kehittämiseen (Yritystalo), oppilaitos- ja yritysyhteistyön vahvistamiseen, ennakoivaan tiedolla johtamiseen sekä työmarkkinoiden kohtaannon parantamiseen (yhteinen ennakointi ja kohtaantokanava REKO).

Mallin edistämiseksi on avaintoimijoiden kanssa solmittu yhteiseen tekemiseen sitouttava sopimus. Tavoitteena on muuttaa alueen osaamispotentiaali uusiksi työpaikoiksi, yritystoiminnaksi ja kestäväksi kasvuksi.

Mallin konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä käsitellään tässä talousarviossa tarkemmin Elinkeino- ja työllisyystoimialan määrärahan kohdassa.

Hankintalain muutoksen vaikutukset

Vuoden 2026 hankintalain uudistuksen merkittävin muutos kunnille on sidosyksiköiden (in house -yhtiöiden) käytön rajoittaminen siten, että osakeyhtiömuotoisen sidosyksikön palveluja voi jatkossa hankkia ilman kilpailutusta vain, jos kunnalla on yhtiöstä vähintään 10 %:n suora omistusosuus. Sidosyksikkömuutokset tulivat voimaan 18.6.2026, mutta kunnille annettiin siirtymäaikaa 30.6.2027 asti omistus- ja sopimusjärjestelyjen toteuttamiseen. Siirtymäsäännöksessä mainituilla perusteilla siirtymäaika voi jatkua 30.6.2030 asti. Pidemmän siirtymäajan käyttäminen edellytti sopimusten ilmoittamista Valtiokonttorille 30.9.2026 mennessä. Jyväskylän kaupunki antoi ilmoituksen Valtiokonttorille koskien 11 eri sidosyksikkösopimusta.

Hankintalain uudistus edellyttää kaupungilta kaikkien sidosyksikköjärjestelyjen arviointia, mahdollisia omistusmuutoksia sekä joidenkin sopimusten kilpailuttamista. Tavoitteena on lisätä kilpailua ja kustannustehokkuutta, mutta samalla uudistus aiheuttaa merkittävää valmistelu- ja muutoshallintatyötä.

Hankintalain muutos - erityisesti 10 %:in omistusvaatimus - edellyttää kaupungin yhtiöomistuksiin liittyviä muutoksia ja järjestelyjä.

Kaupunki on hankkinut Tiera Oy:ltä palveluja koskien oppimisen ja koulutuksen digitaalista palvelualustaa (DigiOne), perustietotekniikkaa, tiedonhallintajärjestelmää (asianhallintajärjestelmä CaseM), palvelu- ja käyttövaltuushallintaa sekä tietoturvapalveluja. Tiera on selvittänyt vaihtoehtoja jatkaa toimintaa in house tai muulla toimintamallilla eikä lopullinen malli ole vielä valmistunut omistajien päätettäväksi. Kaupunki valmistelee omaa perustietotekniikan palvelujen kilpailutusta sekä yhdessä viiden muun kaupungin ja Tieran kanssa DigiOne-alustan järjestelyjä.

Kaupunki hankkii Monetra Keski-Suomi Oy:ltä pääosin talous- ja palkkahallinnon palveluja sekä Monetra Oulu Oy:ltä tulkkaus- ja käännöspalveluja, verkkokaupan ja -maksamisen palveluja sekä avustustenhallinnan ohjelmistopalvelua. Monetra on valmistellut hankintalain edellyttämiä tarvittavia muutoksia Monetra-konsernin rakenteeseen, sillä nykyrakenteella ei ole mahdollista jatkaa vähimmäisomistusrajoitteen takia. Pääomistajien päätöksentekoon etenemisehdotuksen odotetaan tulevan vielä loppuvuoden 2026 aikana. Jyväskylä on yhteisen valmistelun rinnalla tarkastellut kuluvan vuoden aikana myös muita vaihtoehtoja näiden palveluiden järjestämiseksi.

Työterveys Aalto Oy on toteuttanut suunnatun osakeannin Keski-Suomen hyvinvointialueelle, jonka palveluostojen määrä yhtiöltä on merkittävä. Osakeannin avulla hyvinvointialue saavuttaa hankintalain edellyttämän 10 %:in omistusosuuden ja HVA sitoutuu jatkamaan palveluhankintojen te-

kemistä yhtiöltä. Kaupunki hankkii jatkossakin työterveyspalvelut Työterveys Aallolta, ja kaupungin omistus yhtiöstä laskee osakeannin jälkeen noin 87 %:iin. Aalto tuottaa palveluna yhteishankinnan kilpailuttamisen pienosakkaille. Pienosakkaiden palveluostojen siirryttyä kilpailutetulle palveluntuottajalle yhtiö lunastaa pienosakkaiden osakkeet.

Jyväskylän seudulla joukkoliikennettä järjestetään seitsemän kunnan yhteistyönä. Jyväskylän kaupunki toimii joukkoliikenteen järjestämisen vastuukuntana, joka hankkii sidosyksikköhankintoina Waltti Solutions Oy:ltä järjestämänsä liikenteen lippu-, maksu- ja matkustusinformaatiopalvelut. Hankintaoikeudellisesti Waltti Solutions Oy:n sidosyksikköasema perustuu erityisalojen hankintalakiin. Sidosyksikköaseman välttämätön edellytys on, että Waltin yhtiöjärjestys, osakassopimus ja käytännön toimintatavat on järjestetty niin, että kaikki yhtiön omistajat käyttävät yhtiöön tosiasiallista määräysvaltaa erityisalojen hankintalain sidosyksikkösääntelyn edellyttämällä tavalla. Yhtiön hallintomalliin tehdään loppuvuoden 2026 aikana tarvittavat sidosyksikköaseman vahvistamistoimet.

Kaupunki on hankkinut Sakupe Oy:ltä tekstiilien vuokrauspalveluita, ja jatkaa hankintoja hankintalain mahdollistamaa siirtymäaikaa hyödyntäen. Sakupe on selvittänyt hankintalain vaikutusta yhtiön ja sen asiakkaiden kannalta ja lopullinen päätös Sakupen asemasta tehdään pääomistajien taholta loppuvuoden 2026 aikana. Kaupunki ei kuulu yhtiön suurimpien asiakkaiden joukkoon, joten kaupunki joutuu todennäköisesti kilpailuttamaan Sakupelta hankitut palvelut jatkossa avoimilta markkinoilta.

Sivistyksen palveluverkkojen optimointi

Sivistyspalvelujen palveluverkkoja tarkastellaan kokonaisuutena siten, että varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, nuorisopalvelujen ja kirjastopalvelujen palveluverkkoratkaisut muodostavat toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Tavoitteena on välttää osaoptimointia sekä edistää tilojen tehokasta ja kustannusvaikuttavaa käyttöä.

Palveluverkkojen kehittämisessä ja optimoinnissa investointitarpeita arvioidaan suunnitelmallisesti ja pitkän aikavälin taloudellinen kestävyys huomioiden. Samalla pyritään vähentämään ulkopuolisilta toimijoilta vuokrattujen tilojen käyttöä. Osana palveluverkkotyötä arvioidaan myös palvelujen järjestämisen lapsi-, oppilas- ja asiakaskohtaisia kustannuksia.

Palveluverkkoratkaisut perustuvat palvelujen nykyiseen ja ennakoituun tarpeeseen. Valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan ratkaisujen pitkän aikavälin vaikutukset vuoteen 2035 saakka.

Palveluverkkojen kehittämisen lähtökohtina ja optimoinnin perustana ovat mm. kasvun ja oppimisen asiakaspaneelin määrittelemät periaatteet: lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaaminen kaikissa olosuhteissa, turvallisuuden varmistaminen, palvelujen ja opetuksen laadun toteutuminen kiinteistöstä ja asuinalueesta riippumatta, palvelujen yhdenvertainen saatavuus ja saavutettavuus sekä avoimen viestinnän ja vuorovaikutuksen huomioiminen valmistelu- ja päätöksentekoprosesseissa.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön 21.9.2026 julkistamassa taloudellisessa katsauksessa (2026:35) esitetään vuosien 2026–2028 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Ennusteen mukaan Suomen talouden kasvu on ollut odotettua nopeampaa, ja tilastorevisiot nostivat myös arviota vuosien 2024 ja 2025 kasvusta ja tuottavuudesta. Bruttokansantuote (BKT) kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2026, 1,8 prosenttia vuonna 2027 ja 1,5 prosenttia vuonna 2028.

Talouskasvun vahvistumisesta huolimatta näkymät ovat yhä ristiriitaiset. Työllisyys heikkenee edelleen, eikä asuntomarkkinoiden tai asuntorakentamisen elpymisestä ole merkkejä. Myös verotulojen kehitys ennakoi hidasta kasvua. Lisäksi hintojen ja korkojen nousu jarruttaa taloutta tänä ja ensi vuonna, minkä vuoksi kokonaistuotanto jää yhä selvästi potentiaaliaan pienemmäksi. Katsauksen mukaan energian hinnan nousu on kiihdyttänyt tämän vuoden inflaatiota. Ennusteessa kriisin oletetaan jäävän melko lyhyeksi, jonka vuoksi öljyn kallistumisen ei odoteta vaikuttavan laaja-alaisesti muihin kuluttajahintoihin. Pohjainflaation arvioidaan pysyvän vajassa kahdessa prosentissa, mikä on selvästi euroalueen keskiarvoa vähemmän. Kriisin pitkittyminen on keskeinen inflaatioriski.

Taloudellisen katsauksen mukaan investoinnit kasvavat vahvasti koko ennustejakson ajan. Kuluvan vuoden kasvua vetävät julkisen sektorin hankinnat, erityisesti monitoimihävittäjien toimitukset sekä lakisääteinen tutkimus- ja kehitysrahoitus. Hävittäjät hankitaan tuontina, joten niiden vaikutus kotimaiseen tuotantoon jää pieneksi. Käynnistyneet datakeskushankkeet lisäävät rakentamista, kone- ja laiteinvestointeja sekä aineettomia investointeja. Lisäksi teollisuuden energiasiirtymä tukee investointikysyntää koko ennustejaksolla. Lähi-idän kriisin ylläpitämä energiamarkkinoiden epävakaus sekä hankkeiden ajoitus aiheuttavat kuitenkin epävarmuutta kehitykseen.

Katsauksen mukaan työllisyys kääntyy kasvuun vasta vuonna 2027. Työmarkkinoiden heikkeneminen on jatkunut alkuvuonna, mikä näkyy työllisten määrän, työtuntien ja työllisyysasteen laskuna. Työttömyys on noussut 2000-luvun ennätyslukemiin ja ylittää selvästi rakenteellisen tason. Vuonna 2026 työttömyysasteen ennustetaan nousevan 10,3 prosenttiin, minkä jälkeen se laskee vain hieman alle kymmenen prosentin. 20–64-vuotiaiden työllisyysaste jää tänä vuonna 75,5 prosenttiin. Tuotannon kasvun nopeutumisen odotetaan kääntävän työllisyyden kasvuun loppuvuoden aikana, mutta työllisyysennustetta ei ole nostettu yhtä paljon kuin BKT-ennustetta.

Ennusteen mukaan maailmantalouden kasvu on jatkunut odotettua vahvempana. Euroalueen talous on piristynyt, eikä Yhdysvaltojen kasvu ole hidastunut ennusteiden mukaisesti. Myös kauppapolitiikan haasteiden ja Hormuzinsalmen kriisin vaikutukset ovat jääneet pelättyä vähäisemmiksi, vaikka Lähi-idän jännitteet pitävätkin energian hintaa korkealla. Maailman tavarakaupan kasvun ennustetaan jäävän tänä vuonna vaimeaksi, mutta elpyy tulevina vuosina digitaalisten palveluiden vetämänä. Suomen vientikysyntä on kasvanut markkinoiden mukana, mikä näkyy yritysten tilauskannoissa. Tuonti kasvaa kuitenkin vientiä vauhdikkaammin datakeskusinvestointien ja hävittäjähankintojen vuoksi. Tämän seurauksena nettoviennin vaikutus talouskasvuun on hieman negatiivinen, vaikka vaihtotase säilyykin lievästi ylijäämäisenä.

Julkisyhteisöjen alijäämä nousi 3,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025. Tänä vuonna alijäämän ennustetaan syvenevän 4,2 prosenttiin, sillä menojen voimakas kasvu ylittää suhdanneparantumisen tuomat tulot. Vaikka talouden piristyminen kasvattaa välillisiä verotuloja, vaisu työllisyyskehitys jarruttaa ansiotuloverojen kasvua ja pitää työttömyysmenot korkeina. Verokertymää vaimentavat myös vuoden alussa tehdyt ansiotuloveron kevennykset sekä vuonna 2027 voimaan astuva yhteisöveron lasku. Vuosina 2027–2030 alijäämän arvioidaan asettuvan noin 4,5 prosenttiin. Samalla velkasuhde nousee tänä vuonna 90 prosenttiin ja lähestyy 98 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	57,8	57,5	57,7	57,1	56,7
Veroaste	42,2	42,4	42,4	41,8	41,7
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-4,3	-3,8	-4,2	-4,5	-4,4
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,7	-4,1	-4,9	-4,4	-4,9
Julkisyhteisöjen velka	82,5	88,5	90,1	91,2	93,1
Valtionvelka	61,3	66,6	68,7	70,1	72,4

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	282	293	305	317
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	0,3	1,2	2,4	2,2	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,2	0,6	1,3	1,4	1,2
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	4,9	-0,3	2,9	2,5	1,9
Työn tuottavuus, muutos, %	1,7	1,3	1,9	0,8	0,8
Työlliset, muutos, %	-1,0	-0,5	-0,5	1,1	0,8
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	76,7	76,0	75,5	76,1	76,5
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	10,3	9,9	9,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,3	2,0	1,9	2,1
Ansiotasoindeksi, muutos, %	3,4	3,1	3,6	3,2	3,4
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,8	4,2	1,3	1,7	0,8
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,6	1,5	0,4	0,5	0,2
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,6	2,2	2,3	2,9	2,8

Keskeiset ennusteluvut suunnittelukaudelle 2027–2028. Lähde: VM Taloudellinen katsaus 2026:35.

Valtiovarainministeriön 21.9.2026 julkaisemaan taloudelliseen katsaukseen voit tutustua tämän linkin kautta Taloudellinen katsaus, syksy 2026 (valtioneuvosto.fi)

Kuntatalouden kehitys

Valtion vuoden 2027 talousarvioesityksen antamisen yhteydessä 21.9.2026 julkaistiin myös syksyn 2026 Kuntatalousohjelma (VM:n julkaisuja 38/2026). Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa sekä kuntien mahdollisuuksia selvitä peruspalvelujen järjestämisestä valtion talousarvioesityksen mukaisella rahoituksella ja päätetyillä toimenpiteillä.

TE-palvelujen uudistus kasvatti kuntien toimintakuluja merkittävästi vuonna 2025 ja tämä näkyi kuntatalouden toimintakatteessa, joka heikkeni 7,4 prosenttia. Lisäksi verotulot kehittyivät heikosti supistuen 0,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuosikate heikkeni 400 miljoonalla eurolla noin 3,2 miljardiin euroon. Kokonaisuudessaan kuntatalouden vuosikate ei riittänyt nettoinvestointien kattamiseen ja toiminnan ja investointien rahavirta heikkeni noin -800 miljoonaan euroon. Lainakanta kasvoi noin 900 miljoonaa euroa. Kuntien talous heikkeni kuitenkin vähemmän kuin mitä aiemmin ar-

vioitiin. Toisaalta vuoden 2025 tulosta paransivat osin myös kertaluonteiset tekijät ja omaisuusjärjestelyt, joiden vaikutus ei ulotu enää tuleviin vuosiin.

Kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden heikkeneminen jatkuu vuonna 2026 ja kuntatalouden rahoitusasema säilyy alijäämäisenä koko ennustejakson ajan. Kuntien menojen kasvu ylittää tulokehityksen, mihin vaikuttavat keskeisesti valtionosuuksien vähennykset, joista merkittävimmät ovat indeksijarrun kertaluonteinen nosto 2,8 prosenttiin vuonna 2027 sekä kustannustenjaon tarkistus. Myös sovitut palkkaratkaisut nostavat menoja. Erityisesti palkka- ja työttömyyskustannusten nousu heikentää toimintakatetta vuosittain, eikä tulorahoitus riitä kattamaan nettoinvestointeja. Toiminnan ja investointien rahavirta muodostuu negatiiviseksi koko ennustekaudella.

Alijäämä on kuntatalousohjelman mukaan suurimmillaan vuonna 2027, jonka jälkeen rahavirta kohenee asteittain, mutta ei nouse positiiviseksi ennustejakson loppuun mennessä. Vuonna 2027 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee 1,5 miljardia euroa alijäämäiseksi. Toimintakulut kasvavat 2,9 prosenttia palkankorotusten ollessa suurimmillaan, ja korotusten ennakoidaan ylittävän yleisen ansiotasokehityksen. Toimintatulot kasvavat vain 0,2 prosenttia, ja toimintakate heikkenee 4,2 prosenttia painuen 16,6 miljardia euroa negatiiviseksi.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut muodostavat jatkossakin kuntien peruspalvelujen keskiön. Kyseisten palvelujen kokonaistarpeen ennustetaan alenevan, mutta kehitys välittyy kustannuksiin vain osittain. Menojen sopeutumista hidastavat palveluverkkoon, henkilöstörakenteeseen ja lainsäädäntöön liittyvät joustamattomuudet. Lisäksi varhaiskasvatuksen kohonnut osallistumisaste sekä erityisen tuen tarpeen lisääntyminen kasvattavat osaltaan menoja.

Kuntien verotulojen ennustetaan tänä vuonna 2026 kasvavan 4,9 prosenttia vuodesta 2025 ja 4,1 prosenttia vuonna 2027. Kuntien taloutta kuitenkin heikentävät valtionosuuksien vähennykset. Tämän vuoksi vuosikate pienenee ja riittää vain niukasti poistoihin, mikä jättää tilikauden tuloksen lähes nollille koko ennustejaksolla.

Tuloksen muodostuminen	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Toimintakate	**-15,3**	**-15,9**	**-16,6**	**-17,1**	**-18,0**	**-18,5**
2. Verotulot	14,0	14,7	15,3	15,9	16,4	17,0
3. Valtionosuudet, käyttötalous	4,1	4,3	4,2	4,5	5,3	5,5
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
5. Vuosikate	**3,2**	**3,4**	**3,2**	**3,6**	**4,0**	**4,4**
6. Poistot	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4	-3,5
7. Satunnaiset erät, netto	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Tilikauden tulos	**0,7**	**0,3**	**0,1**	**0,3**	**0,6**	**0,9**
Rahoitus						
9. Vuosikate	**3,2**	**3,4**	**3,2**	**3,6**	**4,0**	**4,4**
10. Satunnaiset erät	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
12. Tulorahoitus, netto	**2,8**	**2,9**	**2,7**	**3,1**	**3,5**	**3,9**
13. Käyttöomaisuus-investoinnit	-4,9	-5,0	-5,1	-5,4	-5,6	-5,8
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-3,6	-4,0	-4,1	-4,4	-4,6	-4,8
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	**-0,8**	**-1,1**	**-1,4**	**-1,2**	**-1,1**	**-0,9**
17. Lainakanta	21,4	22,4	23,7	24,7	25,6	26,3
18. Kassavarat	7,0	7,3	7,6	7,8	8,0	8,1
19. Nettovelka (lainat-kassavarat)	14,4	15,1	16,1	16,9	17,6	18,1

Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2025–2030, miljardia euroa. Lähde: VM, Kuntatalousohjelma vuosille 2027–2030 (VM julkaisuja 2026:38)

Kuntatalousohjelman ennusteeseen liittyy sekä myönteisiä että kielteisiä riskejä. Suhdannevaihtelut vaikuttavat nykyisin kuntatalouteen aiempaa vahvemmin etenkin verotulojen ja työttömyyskustannusten kautta. Kuntien omat sopeutustoimet voivat vahvistaa rahoitusasemaa ennakoitua enemmän, jos palveluverkon ja henkilöstömenojen sopeuttamisessa onnistutaan odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen, työllisyystilanteen heikentyminen tai geopoliittisen tilanteen kiristyminen voivat kasvattaa menoja ja heikentää tuloja ennustettua nopeammin.

Kuntatalousohjelmaan 2027-2030 voi tutustua tämän linkin kautta Kuntatalousohjelma - Valtiovarainministeriö (vm.fi).

Jyväskylän kaupungin talouden kehitys

Jyväskylän kaupungin talous kääntyi tilikauden 2025 aikana alijäämäiseksi viiden edellisen ylijäämäisen vuoden jälkeen. Vuoden 2025 tilikauden tulos oli 7,7 miljoonaa euroa alijäämäinen ja kaupungin ylijäämäkertymä vuoden lopussa on 110,2 miljoonaa euroa. Jyväskylän kaupungin taloudessa oli viime vuosikymmenen lopulta saakka rakenteellinen käyttötalouden alijäämä, jossa käyttötalouden menot ylittivät vuosittain käyttötalouden tulot noin 20-30 miljoonalla eurolla. Kertaluonteisista omaisuusjärjestelyistä saadut myyntivoitot, vuosien 2020-2021 koronakorvaukset sekä vuodelle 2023 aikaisemmilta hyvinvointialueuudistusta edeltäneiltä verovuosilta korkeammilla tulo-

veroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla kertyneet verotulot pitävät kaupungin tuloksen positiivisena, mutta talouden kestävää tasapainoa ei voitu enää rakentaa kertaluonteisten erien varaan. Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkojen sopimuskorotukset sekä Ukrainan sodan laajenemisen myötä merkittävästi voimistunut inflaatio syvensivät rakenteellista alijäämää merkittävästi.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä käynnistettiin kaupungin talouden tasapainottamistyö, jonka pohjalta vuoden 2024 talousarvioon asetettiin yhteensä 40,8 miljoonan euron edestä taloutta tasapainottavia konkreettisia ja pysyviä toimenpiteitä. Vuoden 2024 sopeutustoimenpiteet onnistuivat verrattain hyvin ja kaupungin tulos toteutui 6,2 miljoonaa euroa ylijäämäisenä ilman edellisten vuosien kaltaisia merkittäviä tulosta parantaneita kertaluonteisia eriä.

Talouden sopeutusta jatkettiin edelleen vuoden 2025 aikana ja talouden sopeuttamiseksi tehtäviä toimia sisältyi vuoden 2025 talousarvioon yhteensä 6,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 taloutta haastoi osaltaan vuoden alussa toteutunut TE-uudistus, jonka myötä työvoimapalveluiden sekä eräiden kototutumispalveluiden järjestämisestä tuli kunnille uusia valtionosuutehtäviä. Palveluiden järjestämiseen saatu valtionosuusrahoitus oli lähtökohtaisesti noin 4,0 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunginvaltuuston hyväksymät sopeutukset sekä tiukka taloudenpito toteutuivat myös vuoden 2025 osalta ja käyttötalouden toimintakate oli lopulta 18,6 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Työllisyyspalveluiden toimintaa onnistuttiin myös tehostamaan vuoden aikana siten, että toiminnan menot saatiin sovitettua saadun valtionosuusrahoituksen tasoon.

Kaupungin kokonaistaloutta sopeuttavia toimia sisällytettiin myös vuoden 2026 talousarvioon yhteensä 6,8 miljoona euroa. Syksyn talousarviomuutosten mukaisten tietojen perusteella Jyväskylän kaupungin kuluvan vuoden vuosikate on toteutumassa sopeutustoimista huolimatta 7,0 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota heikompana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin uuden poistosuunnitelman kokouksessaan 28.9.2026 § 77. Poistosuunnitelman muutoksen myötä tehdään kaupungin taseesta kuluvan vuoden tilinpäätöksen yhteydessä alaskirjaus sellaisen käyttöomaisuuden osalta, jolla ei katsota olevan enää tulontuottamiskykyä. Poistojen alaskirjaus tullaan huomioimaan kuluvan vuoden syksyn toisissa talousarviomuutoksissa. Poistojen alaskirjaus huomioiden tilikauden alijäämäennuste on kuluvan vuoden osalta 24,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin verotuloarviot ovat heikentyneet kevään muutetusta talousarviosta yhteensä 2,0 miljoonaa euroa. Kunnallisverotuottojen ennakoidaan jäävän 0,6 miljoonaa euroa ja kiinteistöverojen noin 3,0 miljoonaa euroa aiemmista arvioista. Yhteisöverotuottoja ennakoidaan kertyvän 1,6 miljoonaa euroa kevään muutettua talousarviota enemmän, jota voidaan pitää jo merkkinä talouden elpymisestä. Kaupungin korkomenot ovat toteutumassa 0,7 miljoonaa euroa kevään muutettua talousarviota pienempänä. Osinkotuottoja saadaan Mustankorkea Oy:n lisäosingon myötä 2,4 miljoonaa euroa aiempia arvioita enemmän.

Alijäämäisen tuloksen myötä kaupungin taseen ylijäämäkertymän arvioidaan olevan poistojen alaskirjaukset huomioituna 85,9 miljoonaa euroa tilikauden 2026 päättyessä. Investointimenoja pienennetään talousarviomuutoksilla 5,3 miljoonaa euroa Tilapalvelu-liikelaitoksen toteutumatta jäävien investointien osalta ja investointimenojen ennakoidaan olevan tänä vuonna yhteensä 90,5 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakannan ennustetaan kasvavan kuluvana vuonna 9,7 miljoonalla eurolla. Tilikauden päättyessä kaupungin lainakanta on 397,7 miljoonaa euroa, eli noin 2 630 euroa asukasta kohden.

Kaupungin talouteen vuosien 2024-2026 aikana tehdyistä mittavista yli 50 miljoonan euron sopeutustoimista huolimatta kaupungin taloutta ei ole saatu vielä tasapainoon. Toteutumatta jäänyt valtionosuusuudistus, kunta-alalle sovittujen palkkaratkaisujen myötä voimakkaasti kasvaneet työvoimakustannukset, julkisen talouden alijäämän myötä pienenevät valtionosuudet sekä kaupungin heikko työllisyystilanne uhkaavat pitää kaupungin talouden alijäämäisenä myös lähivuosina.

Vuoden 2027 talousarviossa kaupungin alijäämäennuste on 5,9 miljoonaa euroa. Taloutta vakauttavia toimia talousarvioon on sisällytetty 8,0 miljoonan euron edestä. Vuoden 2025 talouden toteuduttua merkittävästi alkuperäistä talousarviota parempana, otettiin vuoden 2027 talousarviokehystä valmisteltaessa huomioon myös tilinpäätöksen pohjalta toimintakatetta parantavia eriä yhteensä

7,9 miljoonaa euroa. Kaupungilla on ennusteen mukaan vuoden 2027 lopussa kumulatiivista ylijäämää enää 80,0 miljoonaa euroa, mikäli talous vuonna 2026 toteutuu ennusteiden mukaisena.

Vuoden 2027 talousarviossa kaupungin toimintakate on 388,5 miljoonaa euroa negatiivinen. Toimintakate on noin 7,3 miljoonaa euroa (-1,9 %) vuoden 2026 muutettua talousarviota heikompi. Toimintamenot kasvavat kuluvasta vuodesta 8,3 miljoonaa euroa (+1,7 %) ja toimintatulot sekä valmistus omaan käyttöön erä kasvavat yhteensä 1,1 miljoonaa euroa (+1,1 %). Toimintakatteen kasvua selittää suurimmalta osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen sisältämä palkkaratkaisu, joka kasvattaa kaupungin henkilöstömenoja arviolta 9,1 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikatteeksi muodostuu vuoden 2027 talousarviossa 42,8 miljoonaa euroa, mikä on 87 % poistojen määrästä ja kattaa poistonalaisista investoinneista 62 prosenttia. Suunnitelman mukaisten poistojen määrässä on huomioitu kaupunginvaltuuston hyväksymän uuden poistosuunnitelman vaikutukset. Vuoden 2027 tilikauden tulos on 6,3 miljoonaa euroa negatiivinen ja tilikauden alijäämä 5,9 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2027 lopussa on arvion mukaan 80,0 miljoonaa euroa, mikäli vuosi 2026 toteutuu arvioidun mukaisesti.

Jyväskylän kaupungin verotuloarvio vuodelle 2027 perustuu 21.9.2026 julkaistuun kuntatalousohjelmaan sekä syyskuussa päivitettyyn Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Vuoden 2027 talousarvio sekä vuosien 2028–2029 tulossuunnitelmat on laadittu nykyisen 8,1 % tuloveroprosentin mukaisesti. Kiinteistöveroprosentit on myös pidetty edellisvuoden tasossa. Jyväskylän kaupungin vuoden 2027 kunnallisveron kertymäksi arvioidaan 279,5 miljoonaa euroa, mikä on 10,2 miljoonaa euroa (+3,8 %) kuluvaa vuotta enemmän. Yhteisöverojen tuotoksi arvioidaan 31,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua on 2,3 miljoonaa euroa (+7,9 %). Kiinteistöverojen tuotoksi arvioidaan 59,7 miljoonaa euroa (+3,6 %). Kokonaisverokertymäarvio vuodelle 2027 on 370,5 miljoonaa euroa.

Jyväskylän kaupungin valtionosuuksien kokonaismääräksi vuodelle 2027 arvioidaan 50,7 miljoonaa euroa. Vuodesta 2026 valtionosuudet laskevat 6,7 miljoonaa euroa (-11,7 %). Peruspalvelujen valtionosuudet laskevat 8,6 miljoonaa euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus kasvaa 3,2 miljoonaa euroa ja verotulomenetysten korvaukset 2,3 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien osalta lukiokoulutukseen ja toisen asteen ammatilliseen koulutukseen kohdistuvien kaupungin omarahoitusosuuksien ennakoidaan kasvavan 1,6 miljoonaa euroa, mikä pienentää kaupungin valtionosuuksien kokonaismäärää. Oppimisen tuen kokonaisuudistuksen seurauksena varhennettuun oppivelvollisuuteen sekä perusopetuksen järjestämiseen vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella, ennakoidaan saatavat opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta 2,0 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

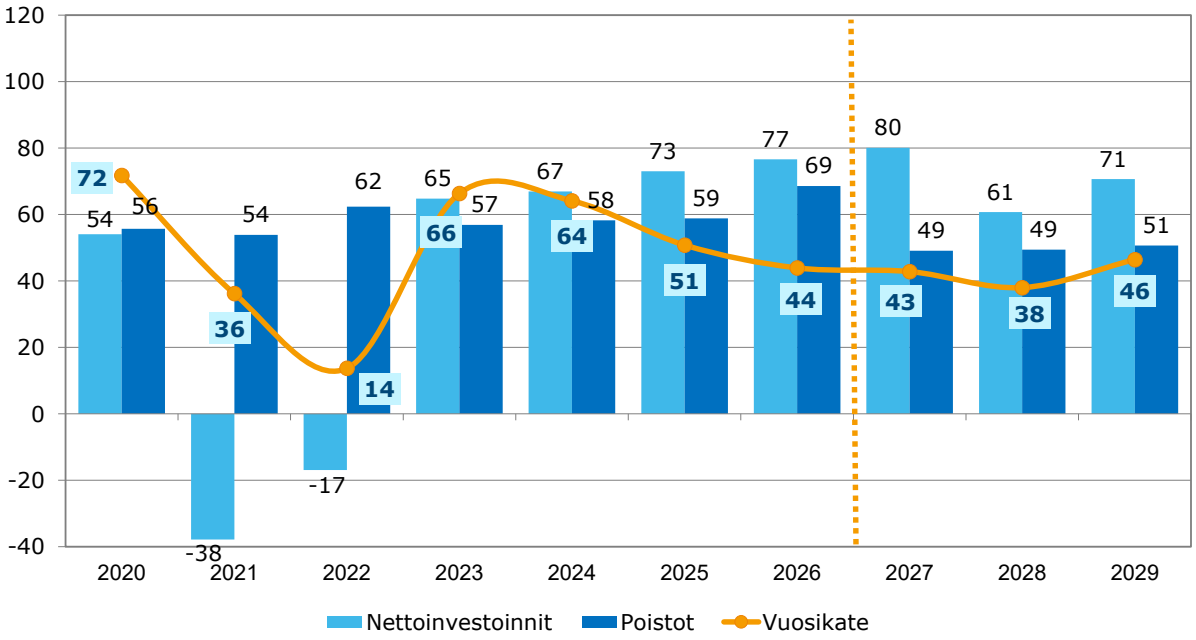
Jyväskylän kaupungin talouteen on jo vuodesta 2023 alkaen vaikuttanut merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen myötä muuttunut valtionosuusrahoitus. Valtionvarainministeriön viimeisimpien syyskuussa 2026 julkaistujen laskelmien mukaan uudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ovat Jyväskylän kaupungin osalta vuonna 2027 yhteensä 23,9 miljoonaa euroa. Leikkaus pitää sisällään pysyvää rahoituksen siirtoa 17,0 miljoonaa euroa, vuoteen 2027 saakka asteittain muuttuvaa järjestelmämuutoksen tasausta 0,8 miljoonaa euroa sekä vuodelle 2027 kohdistuvaa määräaikaista rahoituksen siirtoa 6,2 miljoonaa euroa. Sote-laskelmien jälkikäteistarkastuksesta vuodelta 2023 kaikille kunnille tuli lisäksi tasasuuruinen ja pysyvä asukaskohtainen valtionosuusleikkaus, joka Jyväskylän osalta oli nettona 5,9 miljoonaa euroa. Leikkaus on viety vuodesta 2025 alkaen osaksi valtionosuuprosenttia, jonka kautta se lisää kuntien omarahoitusosuuksia valtionosuuslaskennan pohjana olevista laskennallisista kustannuksista.

Kaupungin ja Tilapalvelu-liikelaitoksen yhteenlasketut investointimenot vuodelle 2027 ovat 92,3 miljoonaa euroa, joka on 1,8 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviovuonna 2026. Kaupungin investointimenoista 30,3 miljoonaa euroa kohdistuu talonrakennuksen investointeihin. Suurimmat investointikohteet ovat Kauramäen päiväkotikoulu ja siihen sisältyvä sisäpelihalli 10,0 miljoonaa euroa, Kilpisen koulun peruskorjaus 7,0 miljoonaa euroa sekä Lyseon päärakennuksen peruskorjaus 6,6 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta on 47,3 miljoonaa euroa negatiivinen. Investointien tulorahoitusprosentti on talousarviossa 47. Kaupungin lainakanta kasvaa vuonna 2027 47,3 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta tulee olemaan vuoden 2027 lopussa 445,0 mil-

joonaa euroa eli 2 919 euroa asukasta kohti, mikäli vuosi 2026 tulee toteumaan tämänhetkisen ennusteen mukaisesti.

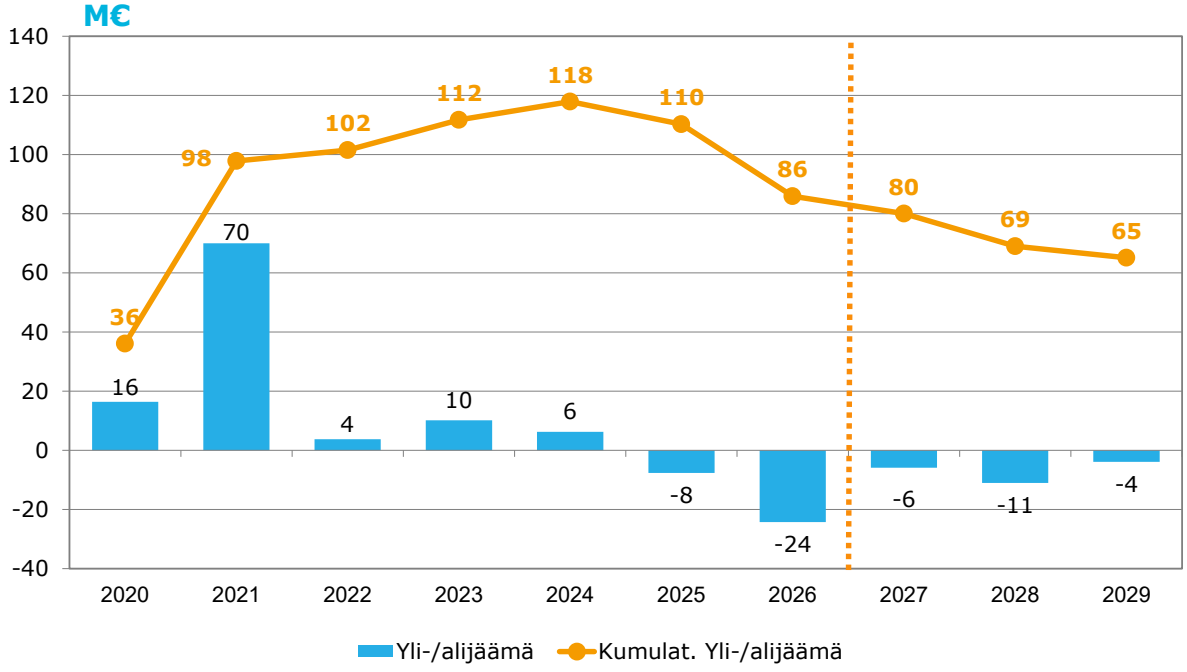
Jyväskylän kaupungin talouden ennustetaan olevan alijäämäinen myös tulossuunnitelmavuosilla 2028 (tulos -11,0 miljoonaa euroa) ja 2029 (tulos -3,9 miljoonaa euroa). Tulossuunnitelmavuosien osalta valtionosuusarviot perustuvat syyskuussa julkaistuun ennakkolaskelmaan tulevien vuosien valtionosuuksista. Vuoden 2029 valtionosuudessa on huomioitu perustoimeentulotukeen esitetty muutos, jossa Kansaneläkelaitos laskuttaa kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuen kustannuksista suoraan kunnalta eikä rahoitusosuutta vähennettäisi enää peruspalvelujen valtionosuudesta. Muutos kasvattaa Jyväskylän kaupungin toimintamenoja arviolta 18,3 miljoonaa euroa. Tulossuunnitelmavuoden 2028 talouteen tulee osaltaan vaikuttamaan myös kaupunginvaltuuston hyväksymä (30.9.2024/58 §) Hippos-hanke. Hippos-hankkeen nettovaikutukseksi on vuodelle 2028 arvioitu +7,1 miljoonaa euroa. Kaupungin heikko työllisyystilanne ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien suuri määrä aiheuttaa myös epävarmuutta tulevien vuosien talouteen. Talouden piristymisen myötä ennakoitu työllisyyden kohentuminen ei välittömästi näy pitkäaikaistyöttömyyden aiheuttamissa kustannuksissa.

Poistot, nettoinvestoinnit ja vuosikate

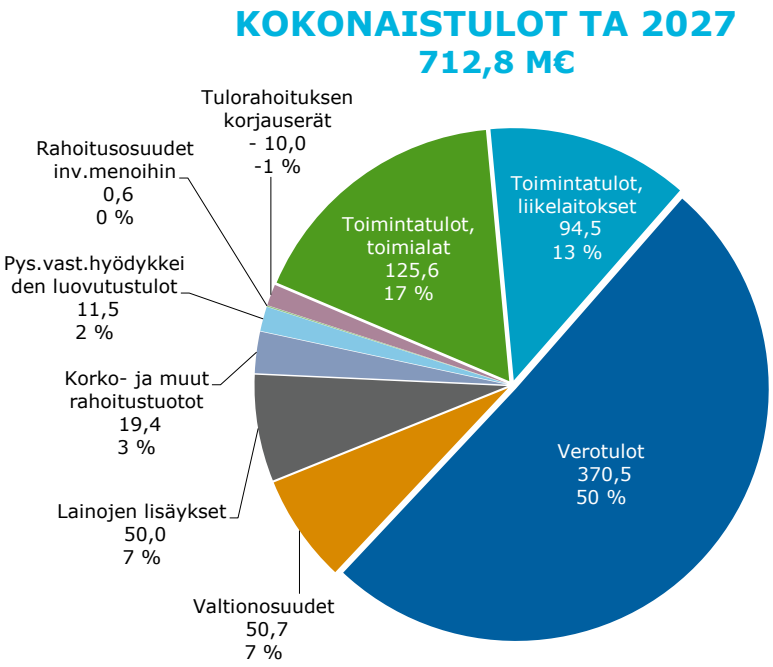

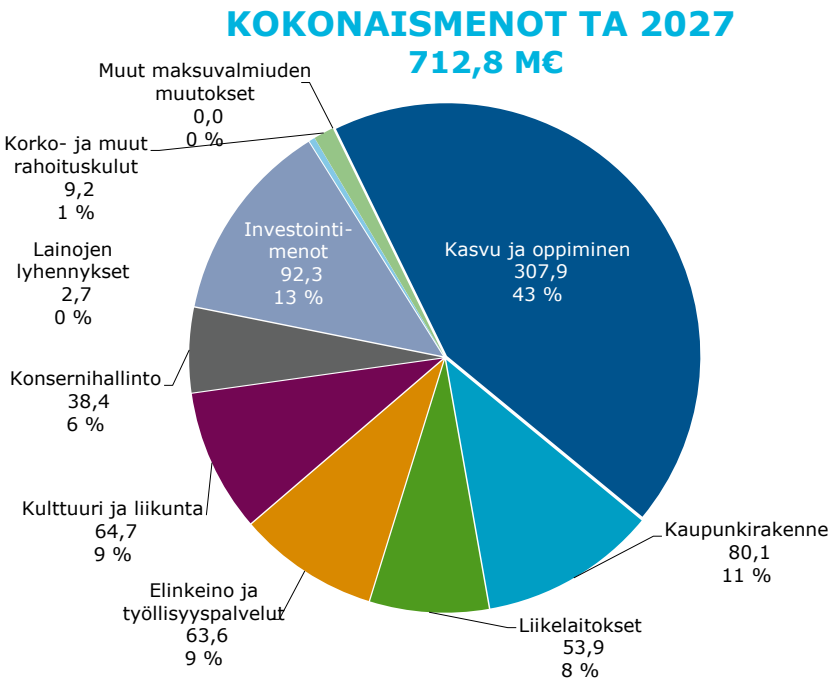
Yli-/alijäämä vuosittain ja kumulatiivisesti

M€

Alla oleviin kokonaistulot ja kokonaismenot kuvioihin on koottu yhteen tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta kaikki Jyväskylän kaupungin talousarvion 2027 tulot ja menot. Kuviot kuvaavat rahan lähteitä ja rahan käyttöä. Kokonaistuloissa on esitetty rahan lähteinä toimintatulot ja investointitulot sekä antolainasaamisten vähennykset ja pitkäaikaisten lainojen lisäykset. Kokonaismenoissa rahan käyttönä on esitetty toimintamenot sekä antolainasaamisten lisäykset, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset.

Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvion rakenne ja seuranta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kaupungille seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä suunnitelmakaudeksi taloussuunnitelma. Jyväskylän kaupungin suunnitelmakausi on kolme vuotta. Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johtokunta.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntalain mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävyydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit eivät saa siten ylittää kunnan voimavaroja.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä säädetään kuntalain 118 §:ssä. Säädösten mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämä enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Arviointimenettelyä koskevat raja-arvot on muutettu kuntalakiin 1.3.2019 ja niitä sovellettiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Kuntalaissa säädetään myös kunnan talousarvion ja -suunnitelman rakenteesta ja sisällöstä. Suomen Kuntaliitto sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaosto ovat myös antaneet ohjeita ja suosituksia talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta ja sisällöstä. Jyväskylän kaupungin talousarvion sisältö on laadittu ottaen huomioon mainitut ohjeet ja säännökset. Talousarvio sisältää seuraavat osat: yleisperustelut, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä investointi- ja rahoitusosan.

Yleisperusteluosassa esitetään kaupungin toimintaympäristö, taloudelliset lähtökohdat sekä talousarvion rakenne ja sitovuus. Yleisperustelut sisältävät myös Jyväskylän kaupungin strategian, henkilöstön kehitysnäkymät, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulevan vuoden tavoitteet sekä tytäryhteisöjen toiminalliset tavoitteet.

Käyttötalousosassa esitetään toimialojen ja liikelaitosten toiminnan kuvaukset ja toimintaympäristön muutokset sekä asetetaan niiden sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tulossuunnitelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin, rahoitusmenoihin sekä suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosaan on koottu kaupungin investointimenot ja -tulot investointiryhmittäin sekä esitetty ohjeellinen viiden vuoden investointisuunnitelma. Rahoitusosassa esitetään yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarvion hyväksymisen jälkeen lautakunnat ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta vahvistavat tarkemmat käyttösuunnitelmat talousarvioon perustuen. Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta hyväksyy valtuuston liikelaitokselle hyväksymän talousarvion ennen käyttösuunnitelman hyväksymistä. Käyttösuunnitelmat hyväksytään joulukuun aikana. Lautakunnat voivat vuoden aikana tehdä käyttösuunnitelmaan muutoksia valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.

Talousarvion toteutumista seurataan raportointiaikataulun mukaisesti annettavilla neljännesvuosi- ja puolivuosikatsauksilla. Toimialajohtajien, kansliapäällikön, palvelualuejohtajien ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtajan tulee huolehtia siitä, että toimialan tai liikelaitoksen määräraha ei ylity. Mahdollisten ylitysuhkien osalta on neljännesvuosikatsauksen yhteydessä raportoitava päätöksistä ja toimenpiteistä, joilla talousarvion ylitykset voidaan välttää talousarviovuoden aikana. Toimialajohtajien ja kansliapäällikön tulee samassa yhteydessä raportoida kaupunginhallitukselle, mikäli lautakuntien tekemät päätökset vaarantavat talousarvion toteutumisen. Toimenpideohjelma toimitetaan konsernihallintoon samassa yhteydessä raportin tietojen kanssa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuoden aikana maalis- ja syyskuun neljännesvuosikatsauksen yhteydessä. Neljännesvuosikatsauksissa toimialat ja Tilapalvelu-liikelaitos esittävät tavoitteiden toteutumisen seurantaan perustuvan käsityksensä tavoitteiden toteutumisesta koko talousarviovuoden osalta. Mikäli toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumaennusteet ovat ristiriidassa keskenään tai talousarvion kanssa, tulee asia saattaa kaupunginhallituksen käsittelyyn. Tarkastuslautakunta sekä kaupungin tilintarkastaja arvioivat tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät on esitetty oheisessa taulukossa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tulot ja menot 2027

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
KÄYTTÖTALOUS (Nettomenot)					
Konsernihallinto	19 859	19 121	24 840,8	5 720	29,9 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	50 708	56 235	56 933,0	697	1,2 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	261 971	276 917	278 881,5	1 964	0,7 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	48 413	50 990	52 694,6	1 705	3,3 %
Kaupunkirakenne	13 558	16 781	15 824,2	-957	-5,7 %
LIIKELAITOKSET (Yli-/alijäämä)					
Tilapalvelu	0	0	0,0	0	0,0 %
TULOSLASKELMA					
Verotulot	338 012	355 900	370 500,0	14 600	4,1 %
Valtionosuudet	48 705	57 373	50 651,3	-6 722	-11,7 %
Rahoitustulot ja -menot	15 928	11 932	10 222,5	-1 710	-14,3 %
RAHOITUSLASKELMA					
Antolainauksen muutokset	15	0	0,0	0	0,0 %
Lainakannan muutokset	23 010	9 663	47 312,3	37 649	389,6 %
INVESTOINTIOSA					
Maa- ja vesialueet, menot	4 001	6 000	6 000,0	0	0,0 %
Maan myynti, tulot	935	1 500	1 500,0	0	0,0 %
Irtain käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset, menot	5 522	13 920	10 780,0	-3 140	-22,6 %
Irtain käyttöomaisuus, tulot	35	0	0,0	0	0,0 %
Osakkeet ja osuudet, menot	7 214	2 400	16 200,0	13 800	575,0 %
Osakkeet ja osuudet, tulot	1 387	0	0,0	0	0,0 %
Tilapalvelun investointimenot	33 360	33 583	30 300,0	-3 283	-9,8 %
Urheilu- ja retkeilyalueet, menot	11 050	8 030	5 728,0	-2 302	-28,7 %
Urheilu- ja retkeilyalueet, tulot	820	0	588,0	588	0,0 %
Kunnallistekniikka, menot	22 726	26 520	23 242,0	-3 278	-12,4 %
Kunnallistekniikka, tulot	391	0	0,0	0	0,0 %

Talousarvion käyttötalousosassa valtuustoon nähden sitova on määrärahan menojen ja tulojen erotus eli toimintakate. Toimialajohtajan ja kansliapäällikön tulee huolehtia siitä, että toimialan määräraha tai määrärahat eivät ylity. Toimialajohtajan tulee tämän varmistamiseksi tehdä lautakunnalle tarvittavat esitykset määrärahojen muuttamiseksi. Muutokset tulee tehdä siten, että valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ei vaarannu. Kunnan liikelaitoksia sitova meno- tai tuloerä on liikelaitoksen yli-/alijäämä.

Investointiosassa seuraavat investointimenot ja -tulot ovat valtuustoon nähden sitovia:
Maa- ja vesialueet
Irtain käyttöomaisuus
Osakkeet ja osuudet
Tilapalvelun investointimenojen loppusumma
Urheilu- ja retkeilyalueet
Kunnallistekniikka.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustulojen ja -menojen yhteismäärä.

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitova tuloerä on lainakannan muutos sekä antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotus eli antolainauksen muutokset yhteensä.

Käyttötalousosassa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat myös valtuustoon nähden sitovia ja niiden mahdollisista muutoksista päättää valtuusto. Toiminnalliset tavoitteet ovat palvelutuotannon vaikutuksia ja vaikuttavuutta kuvaavia, mitattavissa tai muuten todennettavissa olevia määrällisiä ja laadullisia tavoitteita. Liikelaitoksissa valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet koskevat palvelun laatua, toiminnan kannattavuutta, toiminnan laajuutta, kehittämistä ja ympäristöä.

Kaupungin talousarviossa asetetaan valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet myös tärkeimmille yhdeksälle tytäryhteisölle. Tytäryhteisö on velvollinen raportoimaan valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta neljännesvuosikatsausten yhteydessä sekä tilinpäätöstä laadittaessa.

Talousarvion yleisperustelut ovat informaatiota, jota ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion yksityiskohtaiset perustelut, tunnusluvut ja suoritetavoitteet ovat ohjeellisia siten, että lautakuntien tulee ottaa ne huomioon käyttösuunnitelmista päätettäessä. Perusteluissa esitetyt asiat eivät voi kuitenkaan johtaa siihen, että käyttösuunnitelma laaditaan sitovaa määrärahaa suuremmaksi. Tytäryhteisöistä esitettävät alustavat taloudelliset ja muut tunnusluvut eivät myöskään ole valtuustoon nähden sitovia.

Erityismääräyksiä

Kaupungin liittymisestä jonkin yhteisön jäseneksi tai jäsenyydestä eroamisesta päättää myönnettyjen määrärahojen asettamissa rajoissa toimiala, jonka toimintaan kyseisen yhteisön jäsenyys liittyy.

Lautakunnat ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta päättävät omalle tehtäväalueelleen kuuluvien avustusten myöntämisestä. Kaupunginhallitus määrittelee koko kaupunkiorganisaatiolle yhteiset avustusten myöntämisen menettelytavat. Keskeistä avustusten myöntämisessä on, että avustettavan toiminnan tulee edistää kaupungin strategian mukaista toimintaa, tukea tai täydentää kaupungin järjestämiä palveluita ja kuntalaisten hyvinvointia ja/tai kaupungin elinvoimaa. Toiminnan vaikuttavuuden arvioinnissa hyödynnetään avustuskohtaisesti määriteltyjä kriteerejä. Annetuista avustuksista ja projektirahoista tulee avustuksen saajan antaa käyttöselvitykset.

Kaupunginvaltuusto ja -hallitus -määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä henkilö.

Tarkastuslautakunnan talousarvio sisältyy konsernihallinnon määrärahaan. Tarkastuslautakunnan talousarviosta päättää kaupunginvaltuusto ja tarkastuslautakunnan käyttösuunnitelman vahvistaa tarkastuslautakunta.

Henkilöstö

Henkilöstösuunnitelmassa seuraavalle vuodelle otetaan huomioon tarvittavat palkalliset henkilötyövuodet ja niitä vastaavat henkilöstömenot. Suunnitelma sisältää koko sen henkilöstön, jolle on varattu talousarvioon palkkamenot. Henkilöstösuunnitelmaa tulee tarkentaa tarvittaessa edelleen käyttösuunnitelma- ja toimeenpanovaiheessa. Laskenta sisältää sekä vakinaisen että määräaikaisen henkilöstön sekä kaikki palkanosat (esimerkiksi erilliskorvaukset, ylityökorvaukset ja lisät). Työssäolokuukaudet sisältävät myös kaikki palkalliset vapaat.

Henkilöstösuunnitelman toteuttaminen

Vuoden 2027 talousarviossa henkilöstömenot ovat 250,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 muutetun talousarvion mukaan henkilöstömenot ovat 242,8 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot kasvavat 7,6 miljoonaa euroa (+3,1 %) vuoden 2026 talousarvioon nähden. Seuraavassa taulukossa on esitetty kaupungin henkilöstömenot, ja taulukon jälkeen on kuvattu muutoksiin vaikuttavia tekijöitä.

Henkilöstömenot

	TP	TA+M	TA	Muutos 2026-2027	
1 000 euroa	**2025**	**2026**	**2027**	**euroa**	**%**
Henkilötyövuosia vastaavat henkilöstömenot					
Kaupunki ilman liikelaitoksia	**217 642**	**230 167**	**235 079,9**	**4 912,8**	**2,1 %**
Konsernihallinto	9 164	10 351	11 349,8	998,8	9,6 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	14 464	17 027	15 891,6	-1 135,6	-6,7 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	154 783	161 203	165 113,5	3 910,4	2,4 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	20 318	21 571	22 502,4	931,4	4,3 %
Kaupunkirakenne	18 914	20 015	20 222,6	207,7	1,0 %
Liikelaitokset	**1 777**	**1 923**	**1 880,1**	**-43,3**	**-2,3 %**
Tilapalvelu -liikelaitos	1 777	1 923	1 880,1	-43,3	-2,3 %
Yhteensä	**219 419**	**232 091**	**236 960,0**	**4 869,5**	**2,1 %**
Muut henkilöstömenot					
Kulttuuripalvelujen tuntipalkkaiset	2 881	3 162	3 170,1	8,5	0,3 %
Luottamustoimi, vaalit	1 195	631	1 103,8	472,7	74,9 %
Tasausmaksu ja vyörytyserät	6 667	6 170	5 980,4	-189,8	-3,1 %
Keskitetty järjestelyerä ja palkkaohjelma	0	717	3 163,2	2 446,2	341,2 %
Yhteensä	**10 743**	**10 680**	**13 417,4**	**2 737,7**	**25,6 %**
Henkilöstömenot yhteensä	**230 162**	**242 770**	**250 377,5**	**7 607,2**	**3,1 %**

Kunta- ja hyvinvointialan työ- ja/tai virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2025–29.2.2028.

Henkilöstömenoihin vuodelle 2027 vaikuttavat sopimuskorotukset koostuvat pääosin seuraavista eristä (sopimuskohtaisia eroja on huomioitaessa koko henkilöstö ja sovellettavat eri sopimukset):

- 1.4.2027 yleiskorotus 2,0 %
- 1.4.2027 paikallinen järjestelyerä 0,4 % sopimuksen palkkasummasta
- 1.4.2027 paikallinen kehittämisohjelmaerä 0,4 % sopimuksen palkkasummasta (osassa sopimuksia voi tulla ratkaisuja, jotka ohjataan keskustasolta).
- Kokonaisuuteen voi vaikuttaa esimerkiksi TS:n ja TTES:n osalta uuden teknisen alan virka- ja työehtosopimuksen (TATES) käyttöönoton vaiheet. Jyväskylän kaupunki on mukana TATES-tasopalkkamallin simuloinnissa. Valtakunnallinen tavoite on, että TATES otetaan käyttöön viimeistään 31.1.2028, mukaan lukien uusi palkkausjärjestelmä.

Jyväskylän kaupungin henkilöstömenot kasvavat vuosina 2026–2028 yhteensä noin 18 miljoonaa euroa 1.5.2025 voimaan tulleiden työ- ja virkaehtosopimusten myötä. Vuoden 2027 osalta palkkaratkaisu nostaa kaupungin henkilöstömenoja sivukuluineen arviolta 9,1 miljoonaa euroa.

Uusi tasopalkkajärjestelmä otettiin käyttöön 1.10.2025 KVTESin ja OVTES Osio G:n sopimusaloilla. Tasopalkkajärjestelmän käyttöönoton yhteydessä on syntynyt tarve palkkojen yhteensovittamiseen uuden palkkausjärjestelmän mukaisesti. Paikallisia eriä on näillä sopimusaloilla kohdennettu vuoden 2026 aikana tasopalkkojen harmonisointiin ja tämä jatkuu vuonna 2027.

Henkilöstömuutokset

Seuraavassa on kuvattu keskeisimmät henkilöstömuutokset. Henkilötyövuosiin ja niiden suunnitteluun vaikuttavat esimerkiksi kuluvan ja tulevan vuoden arviot asiakasmäärän, palvelutarpeen ja kaupungin tehtäväsisältöjen muutokset sekä mahdolliset palvelujen rakenteelliset muutokset.

Esimerkki rakenteellisesta muutoksesta on vuoden 2026 muutos, jolloin vuoden alusta toteutui Kylän Kattaus –liikelaitoksen lakkaaminen ja ruokapalveluiden sijoittuminen sivistyspalvelujen toimialalle nettoyksikkönä. Henkilöstösuunnitelmassa Kylän Kattauksen henkilöstö on huomioitu kasvun ja oppimisen palveluissa vuodesta 2026 alkaen. Alla olevassa taulukossa muutos näkyy myös vuoden 2025 luvuissa.

Henkilöstösuunnittelussa mukana on uusiakin rekrytointeja ja tehtäviä, esimerkiksi varauduttaessa tuleviin eläköitymisiin osaamisen varmistamisessa, toiminnan kannalta välttämättömiin ja samalla tuottavuutta lisääviin kehittämisprojekteihin sekä muutoin palveluprosessien uudistamiseen. Esimerkiksi muutosvaiheessa näihin tarvitaan joissain tapauksissa päällekkäistä henkilöresursointia. Henkilötyövuosien lopulliseen toteutumiseen vaikuttaa aina myös se, missä kohtaa talousarviovuotta muutos, esimerkiksi palvelussuhteen alkaminen tai päättyminen, toteutuu. Siksi myös vuoden 2026 ratkaisut voivat edelleen kasvattaa tai vähentää vuoden 2027 henkilötyövuosia kokonaisen vuoden tarkastelussa.

Palkalliset henkilötyövuodet

	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026-2027 htv	%
Kaupunki ilman liikelaitoksia	**4 236**	**4 325**	**4 279**	**-45**	**-1,0 %**
Konsernihallinto	135	148	160	12	7,8 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	284	325	284	-41	-12,7 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	3 097	3 106	3 093	-12	-0,4 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	401	415	416	2	0,4 %
Kaupunkirakenne	319	331	326	-5	-1,5 %
Liikelaitokset	**24**	**27**	**26**	**-1**	**-4,4 %**
Tilapalvelu -liikelaitos	24	27	26	-1	-4,4 %
Kaupunki yhteensä	**4 260**	**4 352**	**4 305**	**-47**	**-1,1 %**

Henkilöstösuunnitelmassa henkilötyövuodet vuodelle 2027 ovat yhteensä 4 305 ja laskua vuoden 2026 muutettuun talousarviotasoon nähden on 47 henkilötyövuoden verran. Kokonaisuudessaan henkilöstömenot ja henkilötyövuodet voivat tarkentua edelleen talousarvioprosessin ja käyttösuunnitelmien valmistumisen edetessä. Sen lisäksi lopulliset tehtävien täytöt arvioidaan aina rekrytointilupamenettelyssä.

Konsernihallinnossa on 3,2 miljoonan euron keskitetty palkkavaraus valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten mukaisiin vuosien 2026 ja 2027 järjestelyeriin ja palkkaohjelmaan. Keskitetty palkkavaraus jaetaan toimialoille vuoden 2027 aikana erien kohdistumisen varmistuttua.

Konsernihallinnon talousarviossa on myös varaus koko kaupungin kesätyöllistämiseen. Vuonna 2027 varaus on suuruudeltaan 125 000 euroa. Vuonna 2026 vastaava summa oli 75 000 euroa. Kesätyöllistämisen määrärahalla tuotettaviin kokonaisuuksiin kuuluu kaupungin oma kesätyöllistäminen, kesätyösetelit sekä osa elinkeino- ja työllisyyspalvelujen kanssa yhteisesti toteutettavasta kaupungin vuonna 2026 käynnistyneestä Trainee-ohjelmasta.

Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimialalla henkilötyövuodet ovat vähenemässä 41 henkilötyövuodella muutettuun talousarvioon nähden.

Elinkeinopalveluissa henkilötyövuosien määrän arvioidaan vähenevän 3,7 henkilötyövuodella. Muutokseen vaikuttavat vuoden aikana päättyvät hankkeet sekä se, että mahdollisten uusien hankkeiden henkilöstövaikutukset tarkentuvat vasta rahoituspäätösten varmistuttua. Muutos sisältää myös uuden innovaatiojohtajan viran perustamisen. Henkilötyövuosien kokonaismäärän lasku johtuu siitä, että poistuneen henkilöstön tilalle ei ole rekrytoitu uusia työntekijöitä. Lisäksi Kankaan alueen kehittämisvastuun siirtyminen kaupunkirakennepalvelujen toimialalle vähentää elinkeinopalvelujen henkilöstömäärää kahdella henkilötyövuodella.

Työllisyyspalveluiden henkilötyövuosien määrä vähenee 12,4 henkilötyövuodella vuoteen 2026 verrattuna. Muutos liittyy työllisyyspalveluiden uudelleenorganisointiin, joka käynnistyi uusien työllisyysalueiden aloittaessa toimintansa vuonna 2025 ja eteni täysimääräisesti vuoden 2026 aikana.

Merkittävä muutos koskee kaupungin työllistämistä oppisopimusten kautta. Oppisopimusten rahoitusmallia uudistetaan siten, että toimialat vastaavat jatkossa oppisopimuksista aiheutuvista kustannuksista täysimääräisesti. Tämä vähentää elinkeino- ja työllisyyspalveluista 25 henkilötyövuotta. Vuodelle 2027 on kuitenkin varattu määräraha vuonna 2026 alkaneiden oppisopimusten loppuun saattamiseksi.

Sivistyksen toimialalla (kasvun ja oppimisen palvelut sekä kulttuuri- ja liikuntapalvelut) henkilöstömäärä on vähenemässä yhteensä noin 14 henkilötyövuotta muutettuun talousarvioon nähden.

Kasvun ja oppimisen palveluissa henkilöstömäärä vähenee 12 henkilötyövuodella vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna. Luvuissa on mukana vuoden 2026 alusta kasvun ja oppimisen palveluihin yhdistyneen Kylän Kattauksen (ruokapalvelujen palvelualue) henkilöstö.

Toimialan yhteisissä palveluissa ja hallinnossa henkilötyövuodet kasvavat 4,4 henkilötyövuotta. Muutos johtuu toimialan sisäisistä resurssien siirroista eri palveluista toimialan hallintoon ja yhteisiin palveluihin.

Varhaiskasvatuspalveluissa henkilöstömäärä on vähenemässä muutettuun talousarvioon nähden yhteensä 15,4 henkilötyövuotta.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen vuoden 2026 henkilöstösuunnitelma on laadittu esihenkilöalueittain resurssi- ja palvelutarpeet ja tiedossa olevat muutokset huomioiden. Varhaiskasvatuksen palvelualueelle kohdentuvien sopeutustoimenpiteiden vaikutus on yhteensä 763 000 euroa henkilöstömenoja pienentävä. Sopeutus kohdentuu erityisesti kesätoimintakauteen, koulujen loma-aikoihin ja sijaisjärjestelyihin. Varhaiskasvatuksen palvelualueen henkilöstömenoihin kohdennetaan vuodelle 2027 sijaisten työsopimusten määräaikaisuudet. Toimenpiteellä pyritään kattamaan vuoden 2026 1,5 miljoonan euron oikaisuerä. Vuoden 2027 henkilöstösuunnitelma on laadittu huomioiden esihenkilöalueiden resurssi- ja palveluntarpeet sekä tiedossa olevat muutokset. Vuosien 2026 ja 2027 aikana varhaiskasvatuksessa toteutetaan useita sisäisiä muutoksia. Palvelujen kysynnän mukaan mahdollisesti luovutaan pienemmistä yksiköistä ja henkilöstöä siirtyy päiväkotiyksikköjen välillä.

Perusopetuksessa henkilötyövuodet ovat vähentymässä 9,5 henkilötyövuotta vuoden 2026 muutetusta talousarviosta.

1.8.2025 voimaan astuneen oppimisen tuen lakiuudistuksen seurauksena vuodelle 2027 arvioidaan noin neljän henkilötyövuoden lisätarve toiminnan vakiinnuttamiseksi ja jotta lain edellyttämät annetun tuen vähimmäismäärät voidaan edelleen taata. Lisäksi 1.8.2026 voimaan tullut perusopetuslain muutos, joka koskee perusopetukseen valmistavan opetuksen lisäopetusta, lisää henkilöstötarvetta arviolta vajaalla yhdellä henkilötyövuodella vuonna 2027.

Samanaikaisesti kokonaisoppilasmäärän lasku mahdollistaa opetusjärjestelyjen tehostamisen ja ryhmäkokojen optimoinnin. Tämän seurauksena perusopetuksen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmien määrä vähenee, mikä pienentää henkilöstötarvetta arviolta noin 14,5 henkilötyövuodella. Vaikutus henkilöstökuluihin on lähes miljoonan euron vähennys vuodelle 2027 varattaviin määrärahoihin.

Kylän Kattauksen palveluyksikössä henkilömäärä pysyy lähes vuoden 2026 tasolla, kasvua on 1,2 henkilötyövuotta vuoden 2026 muutettuun talousarvioon nähden.

Nuorisopalveluissa henkilöstömäärä kasvaa 1,9 henkilötyövuotta vuoden 2026 tasosta. Alueellisen nuorisotyön nuorisotilojen aukioloaikojen turvaamiseksi henkilöstöresurssiin on lisätty 2,5 henkilötyövuotta.

Edellisten muutosten lisäksi henkilötyövuodet kasvavat hanketehtäviin liittyen, yhteensä 5 henkilötyövuotta kohdentuen erityisesti nuorisopalveluihin (+3,9 htv).

Kulttuuri- ja liikuntapalveluissa henkilöstömäärä kasvaa noin 2 henkilötyövuotta muutettuun talousarvioon nähden.

Kulttuuripalveluissa henkilöstösuunnitelma sisältää varautumisen kulttuurijohtajan viran täyttämiseen (+0,6 htv).

Museopalveluissa henkilötyövuodet kasvavat 4,3 henkilötyövuotta. Syynä on Aalto2 -museokeskuksen omistajajärjestelyihin liittyvä liikkeen luovutus.

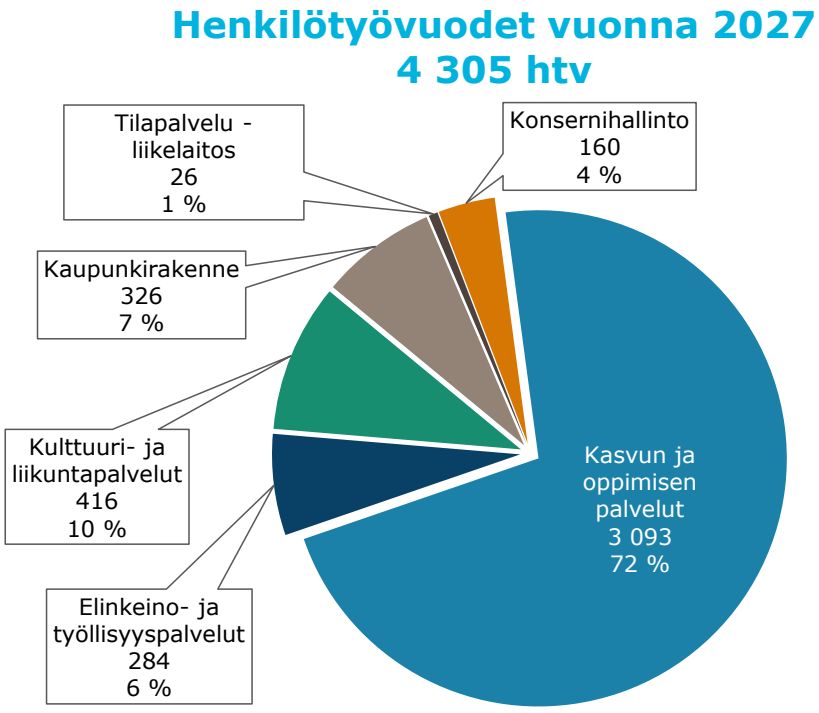
Kirjastopalveluissa, Jyväskylän kansalaisopistolla, Jyväskylän kaupunginteatterilla sekä Jyväskylä sinfonialla ei ole merkittävää muutosta vuoden 2026 muutettuun talousarvioon nähden.

Liikuntapalveluissa henkilötyövuodet laskevat 1,8 henkilötyövuotta. Taustalla on muun muassa tehtävien keskittäminen kaupungin yhteisiin palveluihin.

Kaupunkirakenteen toimialalla henkilöstömäärä laskee 4,3 henkilötyövuotta vuoden 2026 muutettuun talousarvioon nähden. Toimialalla tehdään sopeutustoimia vuoden 2027 aikana; esimerkiksi hanketyöntekijän tehtävää ei täytetä ja rakennusvalvonnan avoinna olevan viran täyttöä arvioidaan ja siirretään toteutettavaksi vuonna 2028. Lisäksi siirretään työ- ja oppimisyksikön resurssin korvaamiseen saatua määrärahaa henkilöstömenoista ostopalveluihin.

Konsernihallinnossa henkilötyövuodet kasvavat henkilöstösuunnitelman mukaisesti yhteensä 7,1 henkilötyövuotta. Osa muutoksesta on vielä seurausta vuonna 2025 päätetystä kaupungin toimintojen edelleen keskittämisestä. Viestinnän ja osallisuuspalvelujen henkilötyövuodet kasvavat 2,8 henkilötyövuotta, johtuen osittain viestinnän toimintojen keskittämisestä. Talous- ja omistajaohjauksessa henkilötyövuodet kasvavat 2,7 henkilötyövuotta johtuen muun muassa hankintapalvelujen lisäresurssoinnista erityisesti sivistyspalvelujen toimialan (Hippos) hankintoihin suhteessa niiden laajuuteen, vaativuuteen ja kireään aikatauluun; talouden osalta lisäresursointi liittyy taloushallintojärjestelmän uudistukseen ja tehtävien uudelleenjärjestelyyn toimialojen kanssa.

Tilapalvelu–liikelaitoksessa vuoden 2026 henkilöstösuunnitelmassa henkilötyövuodet vähentyvät 1,2 henkilötyövuodella vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Henkilöstösuunnitelmaa tarkennetaan rekrytointilupamenettelyä hyödyntäen edelleen vuoden 2027 aikana. Henkilöstösuunnitelman tavoitteena on tukea vuoden 2027 talousarvion toteutumista suunnitellusti. Ennen rekrytointien käynnistämistä tehtävien täyttämiset arvioidaan rekrytointilupamenettelyssä ja suhteessa talousarvion toteutumiseen. Huomiota kiinnitetään tehtävien täytön tarkoituksenmukaisuuteen ja oikea-aikaisuuteen sekä arvioidaan tehtävän muutostarpeet ja poistuman hyödyntämisen mahdollisuus. Lupaprosessissa huomioidaan aina myös kaupungin olemassa olevan henkilöstön uudelleensijoittumisen tarpeet.

Rekrytointilupa haetaan pääsääntöisesti kaikista yli kolme kuukautta kestävistä rekrytoinneista. Rekrytointilupa käsitellään henkilöstöpalveluissa sekä toimialojen johtoryhmissä. Edelleen toimintaansa jatkaa myös koko kaupungin rekrytointiluparyhmä, jonka käsittelyyn päätyvät rekrytointiluvat on määritelty erikseen toimialojen kanssa.

Talousarvion toteutumista tukevana toimenpiteenä on esimerkiksi se, että lomarahojen vaihtaminen vapaaksi on mahdollista KVTES:n määräysten mukaisesti. Myös palkattomien virka- ja työvapaiden osalta on vuoden 2027 ajan voimassa määräaikainen säästösyistä käytettävien palkattomien vapaiden ohje.

Rekrytoinnit on pääosin saatu toteutettua suunnitelman mukaisesti. Henkilöstön saatavuuteen on vaikuttanut talouden yleinen suhdanne ja se on näkynyt osittain kasvaneina hakijamäärinä. Kaupungin taloudellisessa tilanteessa on haasteensa henkilöstön pito- sekä vetovoiman kehittämiselle ja ylläpitämiselle, joten huomiota on kiinnitettävä myös olemassa olevan henkilöstön pysyvyyteen ja hyvinvointiin.

Organisaatiossa tarvitaan myös uutta osaamista, jota olemassa olevalla henkilöstöllä ei vielä välttämättä ole. Yhteistyötoimikunnassa käsiteltävään yhteistoimintalain mukaiseen henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan tunnistetaan ja priorisoidaan palveluiden osaamisen kehittämisen tarpeet. Tämä suunnitelma tehdään vuosittain ja vuodelle 2027 tarkoitus on, että se valmistuu viimeistään joulukuussa 2026. Henkilöstösuunnitelman osalta se vastaa talousarviosuunnitelmaa. Vuoden 2027 aikana tuetaan yksiköitä koulutussuunnitelmien osalta yksikkökohtaisten tai muun tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden suunnitelmien toteutuksessa. Suunnitelmassa huomioidaan se, että osaamisen kehittämisen toimenpiteiden kirjo on laaja, eikä keinoina ole pelkästään perinteiset koulutukset.

Osaamisen kehittämisen keskitetyt resurssit ja toimenpiteet painotetaan suunnitelman mukaisiin tarpeisiin. Muuttuvissa tai vapautuvissa ja täytettävissä tehtävissä tai kokonaan uusissa tehtävissä tulee huomioida ajantasaiset osaamisvaatimukset ja tehtävänkuvat ja sekä vastata niihin myös nykyisen henkilöstön valmentamisella ja kouluttamisella.

Keskeisinä toimenpiteinä tulevat olemaan arviointiin perustuen tarpeen mukaisesti esimerkiksi erilaiset toimenpiteet ja sisällöt työyhteisöjen toimivuuden, muuttuvassa toimintaympäristössä toimimisen kyvykkyyden sekä työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin edistämiseksi. Tiivistä yhteistyötä ja sen kehittämistä tehdään esimerkiksi työterveyshuollon kanssa. Esihenkilöiden pakollisen koulutusohjelman ja ohjelmaa täydentävien osioiden toteuttamista jatketaan. Samalla sisältöjä päivitetään ja kehitetään. Myös tietosuojan, tietoturvan sekä laajemmin digitalisaation osaamisen kehittämisen toimia jatketaan. Kehityskeskusteluissa ja perehdyttämisessä hyödynnetään HRD järjestelmää. Vuoden 2027 tavoitteena on rakentaa osaamisen kehittämisen tueksi järjestelmään erilaisia osaamisprofiileja, joiden avulla voidaan kartoittaa, tunnistaa ja rakentaa tärkeiksi tunnistettuja osaamisia organisaatiotasoisesti.

Edelleen on yhtä aikaa kiinnitettävä huomiota kaikkien palveluiden kohdalla henkilöstömäärän ja tehtävänkuvien tarkoituksenmukaisuuteen tuottavuuden, taloudellisten reunaehtojen sekä henkilöstön pysyvyyden, saatavuuden ja hyvinvoinnin näkökulmista.

Toimijoina työssä ovat omista rooleistaan, vastuineen ja oikeuksineen, työantaja, osaavat esihenkilöt sekä myös jokainen työntekijä ja työyhteisö omalta osaltaan.

Sairauspoissaolojen määrä (pv/htv) on ollut vuonna 2026 hienokseltaan nousussa alkuvuoden tietojen tarkastelun perusteella. Tavoitteena on kuitenkin sairauspoissaolojen määrän laskeminen. Sairauspoissaolojen laskuun ja henkilöstötuottavuuden kasvuun voidaan vaikuttaa muiden poissaolojen osalta esimerkiksi laadukkaan vuorovaikutteisella esihenkilötyöllä, kehittäen henkilöstön osaamista, motivaatiota ja työkykyä sekä kokemusta turvallisuudesta (psykologinen ja fyysinen turvallisuus).

Syksyn 2026 aikana kaupunginhallitus käsittelee ja hyväksyy uudistettuun kaupunkistrategiaan perustuvat henkilöstötyön linjaukset (henkilöstöpolitiikka). Henkilöstötyön linjaukset ohjaa henkilöstötyötä. Linjauksissa huomioidaan erityisesti strategian näin me sen teemme -osio. Sisällöissä on huomioitu esimerkiksi tavoite: Jyväskylän kaupungille halutaan tulla töihin ja kaupungin moninaiset työmahdollisuudet tunnistetaan ja sen jatkumona oleva hyvinvoiva ja osaava henkilöstö, henkilöstön osaamisen ja työyhteisötaitojen vahvistaminen sekä uudistumiskyvyn tukeminen jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Kaupunkistrategian mittarit sisältävät kaksi henkilöstötyöhön liittyvää mittaria. Ne ovat:

- eNPS-arvo (kuinka todennäköisesti suosittelisit Jyväskylän kaupunkia työnantajana?) paranee vuosittain (vaihteluväli -100 – 100), lähtötaso ei ole tiedossa, koska tätä ei ole kysytty aiemmin.
- Sairauspoissaolot laskevat vähitellen, ja ovat vuoteen 2029 mennessä enintään 15 päivää/henkilötyövuosi, lähtötaso (mittarin määrittämishetki) 17,5 päivää/henkilötyövuosi.

Henkilösivukulut

Henkilöstösivukulujen budjetoinnissa on käytetty alla olevan taulukon mukaisia henkilöstösivukuluprosentteja.

Henkilösivukulut 2026-2027

	TA+M 2026	TA 2027	Muutos %-yks.
Prosenttia maksetuista palkoista			
Sairausvakuutusmaksu	1,84 %	1,87 %	0,03 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,40 %	0,40 %	0,00 %
Ryhmähenkivakuutusmaksu	0,03 %	0,03 %	0,00 %
Työttömyysvakuutusmaksu	1,23 %	1,04 %	-0,19 %
Yhteensä	**3,50 %**	**3,34 %**	**-0,16 %**
Palkkaperusteinen KuEL-maksu	17,30 %	17,16 %	-0,14 %
Yhteensä	**20,80 %**	**20,50 %**	**-0,30 %**
Opettajien VaEL-maksu	18,16 %	17,72 %	-0,44 %

1 000 euroa	TA+M 2026	TA 2027	Muutos %
Kevan tasausmaksu	5 740,2	5 983,1	4,2 %

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen, päätösten perusteena olevan tiedon riittävyys ja luotettavuus ja se, että lainsäädäntöä, määräyksiä ja ohjeita sekä johdon ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, jotka ohjaavat koko kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kuntalain mukaan kaupunginhallituksen tulee huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa, tuloksellisuutta ja raportointia sekä on antanut täydentävät ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta määriteltyjen menettelytapojen ja ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta lainsäädännön, valtuuston määrittelemän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja konsernijohdon antaman ohjeistuksen mukaisesti. Konserniyhteisöjen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on esitelty talousarvion konsernia käsittelevässä osassa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman laadinta

Talousarvion valmistelun yhteydessä toimialat ja liikelaitokset ovat analysoineet toimintaympäristön muutoksia, tunnistaneet tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioineet niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä. Riskien arvioinnin, seurannan ja raportoinnin sekä dokumentoinnin tukena on käytetty yhdenmukaista, kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan viitekehykseen perustuvaa työkalua. Riskienhallinnan tuottama ajantasainen tieto on myös johdon helposti käytettävissä kaupungin raportointialustalla johdon työpöydällä. Toimialojen ja liikelaitosten riskien tunnistaminen ja analysointi on toteutettu johtoryhmätasolla hyödyntäen palvelualueiden ja yksiköiden tekemiä riskiarviointeja. Analyysin ja arvioinnin perusteella merkittävimmät uhat ja mahdollisuudet on priorisoitu ja valvonnan toimenpiteet on kohdistettu olennaisimpiin riskeihin.

Vuonna 2025 merkittävimmiksi riskeiksi tunnistetut ilmiöt todettiin Taloudenhallinnan ohjausryhmässä edelleen valideiksi ja 2027 talousarvioon ne sisällytetään edelleen päivittämällä jo tehtyjä toimenpiteitä ja riskin realisoitumisen mahdollisuutta tarkentamalla. Johtoryhmä on keskustellut merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallintakeinoista 5.10.2026.

Toimialat ja liikelaitokset muodostavat oman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmansa käyttötaloussuunnitelman yhteydessä, huomioiden koko kaupungin osalta nimetyt merkittävimmät riskit.

Koko kaupungin osalta merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu:

Verorahoitukseen (verotulot ja valtionosuudet) liittyvät epävarmuustekijät voivat vaarantaa kaupungin palvelutasoa, kehittämistä ja tuloksellisuuden parantamista.

Kaupunkitasolla merkittävimmät Jyväskylän kaupungin talouden riskit liittyvät verorahoituksen (eli verotulot ja valtionosuudet) kehitykseen tulevina vuosina. Verotulojen määrään merkittävästi vaikuttava tekijä on kansantalouden kehitys ja suhdannevaihtelut - myös globaaleista epävarmuuste-

kijöistä johtuen. Globaali epävarmuus on kuluneen vuoden aikana edelleen lisääntynyt Yhdysvaltojen ja Iranin välisen konfliktin ja siitä seuranneen öljymarkkinan heilahtelun vuoksi. Talouden matalasuhdanteessa kunnallis- ja yhteisöverotulojen määrä voi jäädä suunniteltua pienemmäksi mm. haastavasta työllisyystilanteesta ja yrityssektorin tulostilanteesta johtuen. Huolimatta talouskasvun käynnistymisestä julkisen talouden alijäämän ennakoidaan edelleen kasvavan tulevina vuosina.

Valtionosuusrahoitukseen liittyvän riskin taustalla on toisaalta julkisen talouden haastava taloustilanne ja valtiontalouden sopeuttamisen toimenpiteet ja toisaalta monille kunnille – myös Jyväskylälle – taloudellisesti merkityksellisten valtionosuusuudistuksien myöhästyminen - tai pahimmassa tapauksessa peruuntuminen kokonaan.

Talouden suhdanteisiin liittyy myös kaupungin lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen korkoriskiä sekä riski kaupungin osinkotuottojen vähenemisestä. Tämä edelleen kaventaa taloudellista liikkumavaraa ja mahdollisuutta kohdentaa panoksia kaupungin peruspalvelujen kehittämiseen ja investointeihin.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

Riskin hallintakeinona on toisaalta kaupungin käyttötalouden pitkäjänteinen suunnitelmallisuus ja menokuri, investointien jaksottaminen suhdannevaihteluita tasaavasti sekä kaupungin verotuloihin vaikuttavan elinkeino- ja työllisyysrakenteen rohkea kehittäminen. Pitkän aikavälin keinoja ovat kaupungin menokehityksen sitominen verorahoituksen kehitykseen – toimintamenot ja poistot saavat kasvaa enintään verotulojen ja valtionosuuksien kasvun verran tai vähemmän. Merkittävien investointien päätösten tulee perustua vaikuttavuus- ja kannattavuuslaskelmiin.

Valtionosuusrahoituksen riskeihin hallintakeinona on vahva ja monikanavainen vaikuttaminen ja edunvalvonta sekä aktiivinen ja rohkea ulkopuolisen (esim. EU-) rahoituksen hakeminen kaupungin hankkeisiin, projekteihin ja investointeihin.

Puutteet sopimusosaamisessa ja sopimusten hallinnassa voivat suurentaa kaupungin talouden ja toiminnan riskejä.

Sopimuksilla on suuri taloudellinen merkitys kaupungille. Puutteet sopimusosaamisessa ja sopimusten hallinnassa voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä kaupungin toiminnalle ja taloudelle. Sopimuksiin liittyvät riskit voivat toteutua, jos sopimuksen valmisteluvaiheessa sopimuksiin liittyvien riskien arviointi ja ennakointi, vaatimusten asettaminen sopimuskumppanille sekä varautuminen toimintaympäristön, sääntelyn tai sopimuskumppanin toiminnan muutoksiin jäävät puutteellisiksi. Niin ikään sopimusriskejä voi aiheutua siitä, jos sopimuksen sisältöä ei kyetä laatimaan yksiselitteiseksi ja selkeäksi, vaan sopimukseen jää tulkinnanvaraisuutta ja jopa epäedullisia ehtoja kaupungin näkökulmasta.
Puutteellinen sopimusten hallinta ja seuranta voivat aiheuttaa taloudellisia menetyksiä tai haittaa kaupungin toiminnalle. Erityisesti hajanainen ja henkilöriippuvainen sopimusten hallinta ja seuranta lisäävät sopimuksiin liittyvää riskiä.

Mahdolliset seuraukset

Puutteet sopimusten hallinnassa voivat johtaa siihen, että kaupunki ei saa sitä, mitä tilaa tai sopimus ei toteudu sopimuksessa määritellyllä tavalla. Sopimusten puutteellinen laadinta ja hallinta voivat johtaa ylimääräisiin kustannuksiin ja taloudellisiin menetyksiin sekä kaupungin henkilöstön tehtävien lisääntymiseen. Sopimusriskien toteutuessa vaikutukset voivat ulottua myös kuntalaisiin ja muihin kolmansiin osapuoliin esimerkiksi puutteellisina palveluina, heikentyneenä palvelun laatuna taikka tietosuojaan liittyvinä puutteina. Epäselvät ja tulkinnanvaraiset ehdot sekä puutteet sopimusten toteutumisessa voivat johtaa oikeudellisiin prosesseihin, mistä aiheutuu ylimääräisiä kuluja sekä mainehaittaa. Lisäksi epäselvyydet sopimuksissa ja yhteistyön ongelmat voivat heikentää sopimuksen mukaisen palvelun kehittämistä ja jatkuvuuden varmistamista.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

Sopimusohjetta on päivitetty ja käsitelty kaikissa tärkeimmissä ohjausryhmissä ja seuraavaksi vahvistetaan avainhenkilöiden sopimusosaamista koulutuksilla.
Riittävä resursointi sopimusten hallintaan
Tukipalvelun (esimerkiksi lakipalvelut ja hankintapalvelut) hyödyntäminen sopimusten laadinnassa ja hallinnassa
Sopimushallinnan vastuiden selkeyttäminen kaupungin yksiköissä ja tarpeen mukaan kirjaaminen tehtävänkuviin
Sopimushallinnan raportointikäytäntöjen terävöittäminen ja raportointi osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vuosittaista raportointia

Henkilöstön kuormittuminen tai puutteet osaamisessa voivat vaarantaa toiminnan saumattoman jatkuvuuden, kehittämisen ja tuloksellisuuden

Organisaation henkilöstöön kohdistuu kasvavaa kuormitusta johtuen monista tekijöistä. Tämän lisäksi riskinä on osaamisen kasautuminen avainhenkilöille, henkilöstön rajoitetut mahdollisuudet päivittää ja kehittää työssä tarvittavaa osaamista sekä vaikeus tunnistaa nopeasti muuttuvan toimintaympäristön osaamisvaatimukset.

Toiminnalle ja palveluille asetetut tavoitteet ovat pysyneet ennallaan tai kasvaneet, samanaikaisesti muutosvauhti on kiihtynyt ja henkilöstöresurssi on jatkuvan tarkastelun alla, ja osassa tehtäviä henkilöstöä on myös vähennetty.

Tämä on johtanut tehtävien kasaantumiseen, sekä avainhenkilöille että muulle henkilöstölle. Tämä lisää yksilöiden kuormitusta ja heikentää työhyvinvointia ja työssä jaksamista.
Kaupungin osaamisen kehittämisen prosessit ja niiden tukirakenteet ovat osittain edelleen pirstaleisia jo alkaneesta yhteistyöstä huolimatta. Tämä vaikeuttaa yhteisten kaupunkitasoisten toimintamallien ja rakenteiden kehittämistä, käyttöönottamista työyhteisöissä ja resurssien tuloksellista käyttöä.

Hallinnollista työtä on julkisessa organisaatiossa monissa tehtävissä paljon. Tämän merkitystä ja kuormitusta ei pystytä ottamaan huomioon riittävästi tällä hetkellä. Myös henkilöstön poissaolot kuormittavat henkilöstöä ja työyhteisöjä.

Mahdolliset seuraukset

Edellä esitettyjen tekijöiden seurauksena henkilöstön kuormittuminen voi lisääntyä ja työhyvinvointi heikentyä. Mikäli henkilöstön osaaminen ei kehity vastaamaan tulevaisuuden tarpeita, se voi heikentää organisaation kykyä uudistua ja vastata toimintaympäristön muutoksiin ja velvoitteisiin. Pitkittyessään tilanne voi vaikuttaa työnantajakuvaan, vaikeuttaa osaavan henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä organisaatiota. Kokonaisvaikutukset voivat vaikuttaa suoraan palveluiden laatuun ja toiminnan jatkuvuuteen.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

Kaupunkistrategiassa on huomioitu esimerkiksi osaamisen kehittäminen, työkyky ja työantajamaine sekä henkilöstötyön linjauksiin toimenpiteineen sisällytetään esimerkiksi ennakoivan henkilöstösuunnittelun, työhyvinvoinnin, työkyvyn, johtamisen sekä osaamisen kehittämisen teemat toimijoiden roolien mukaisesti (työnantaja, esihenkilö, työntekijä/viranhaltija).

Uuden HRD-järjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2026 aikana. Uudistettua toimintamallia vakiinnutetaan eri työyhteisöissä, ja esimerkiksi arvioidaan tarve luoda vaihtoehtoisia kehityskeskustelupohjia, myös perehdytysosiota kehitetään. Tässä vaiheessa järjestelmään on luotu ensimmäisen vaiheen yleisperehdytyspohja ja perehdytyspolut varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen työntekijöille. Myös osiot koulutustenhallintaan ovat valmiina. Osaamisprofiilien käyttöönotto on kesken.

Yhteistyötä jatketaan henkilöstöpalveluiden ja toimialojen kanssa ennakoivassa henkilöstösuunnittelussa ja osaamisen kehittämisessä. Jatketaan vuosittaisen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman (sisältää osaamisen kehittämisen suunnittelun) laatimista yhdessä toimialojen kanssa. Koulutussuunnitelmat on ohjeistettu tekemään myös työyhteisötasolla. Tavoitteena on aiempaa paremmin tunnistaa osaamistarpeet muuttuvassa toimintaympäristössä esimerkiksi siten, että uudistamme palveluita ja työtämme asiakas- ja ihmislähtöisesti, tavoitteena sekä tuloksellisuuden parantaminen että mielekäs työ.

Esihenkilöiden koulutusohjelmaa ja uusien esihenkilöiden perehdytystä jatketaan, sisältöjä uudistaen. Esihenkilöt pitävät tehtäväkuvat ajan tasalla. Esihenkilöt tunnistavat oman tiiminsä avainhenkilöt ja huomioivat esimerkiksi sijaisjärjestelyt. Selkeytämme ja uudistamme työhyvinvoinnin ja työkykyjohtamisen käytäntöjä. Viemme yhteisesti sovitut käytännöt suunnitelmallisesti osaksi johtamista.

PROTO-prosessienkehittämisen hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet, kuten toimintaprosessien ja niihin liittyvien prosessikehittämisen käytäntöjen selkeyttäminen, henkilöstön prosessien kehittämisvalmiuksien ja omaan työhön vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen yhteisen toimintamallin avulla tukevat osaltaan ko. riskin hallintaa sujuvoittamalla työarkea, vahvistamalla toiminnan jatkuvuutta ja kehittämiskykyä muuttuvissa tilanteissa. Tällä hetkellä PROTO-hankkeessa on valmisteltu prosessikehittämisen toimintamallia sekä kuntapilottien toteutusta kaupungin toimintaprosessien kehittämisen tueksi. Vuoden 2027 aikana toimintamallia testataan ja arvioidaan kuntapiloteissa, jatkokehitetään organisaatiokohtaista mallia ja tehdään juurrutussuunnitelma osana hankkeen toteutusta.

Turvallisuusympäristön haasteet ovat kasvaneet ja riskien hallinta vaikeutunut

Kaupungin turvallisuustilannetta heikentävät useat samanaikaiset tekijät. Digitaalisen toimintaympäristön korkea uhkataso ja haavoittuvuudet, kuten tietoliikenne- ja tietojärjestelmäkatkokset sekä rikollisten toteuttamat huijausviestikampanjat ja -sivustot, kasvattavat riskiä tietoturvan ja palveluiden jatkuvuuden vaarantumiseen. Vanheneva ICT-infrastruktuuri lisää haavoittuvuutta ja siten kasvattaa riskiä palvelukatkoksille ja vakaville poikkeamatilanteille, mikä puolestaan voi vaikuttaa suoraan asukkaiden arkeen ja kaupungin toimintakykyyn.

Geopoliittinen turvallisuusympäristö on muuttunut entistä epävakaammaksi mm. Yhdysvaltojen ja Iranin välisen konfliktin pitkittyessä. Venäjä on kiihdyttänyt hybridivaikuttamista manner-Euroopassa ja viranomaiset ovat kehottaneet valppauteen myös Suomessa. Suomen maaperälle harhautuneet räjähdedroonit ovat kirittäneet viranomaisten ja kuntien välistä tilannetiedottamista ja kansalaisviestintää. Uhkaympäristö edellyttää edelleen jatkuvaa panostusta jatkuvuudenhallintaan ja varautumiseen. Varautumisen suunnittelun vaatima aikaresurssi kilpailee toimialoilla useiden muiden välttämättömien hallinnollisten tehtävien kanssa.

Palveluiden järjestämisessä koettu turvattomuus näkyy paikoin erityisesti asiakastyössä henkilöstöön kohdistuvana epäasiallisena tai uhkaavana käytöksenä. Riskiä voi suurentaa riittämätön henkilöresurssi sekä mahdolliset puutteet asiakastilojen tilaratkaisuissa, henkilökunnan turvallisuustoiminnan harjoittelussa, vartiointi- ja aulapalveluissa sekä muissa turvajärjestelyissä.

Mahdolliset seuraukset

Tietoturva- tai tietosuojariskien realisoituminen voi aiheuttaa merkittäviä ja pitkäkestoisia häiriöitä kaupungin toiminnassa ja palveluissa sekä vaarantaa luottamuksellisten tietojen, tietojärjestelmien tai palveluiden turvallisuuden. Henkilötietojen vääristyminen, tuhoutuminen tai vuotaminen vääriin käsiin voi heikentää rekisteröidyn yksityisyyden suojaa ja johtaa oikeudellisiin seuraamuksiin, kuten hallinnollisiin sanktioihin, viranhaltijoiden rikosoikeudellisiin vastuisiin tai vahingonkorvauksiin. Tietoturvapoikkeaman selvittäminen ja siitä palautuminen voi aiheuttaa huomattavia kustannuksia ja heikentää organisaation mainetta ja sidosryhmien luottamusta kaupunkiin.

Varautumisen suunnittelun keskeneräisyys voi vaikeuttaa häiriötilanteista toipumista ja siten lisätä häiriöhallintaan osallistuvien ja asiakkaiden kuormitusta. Vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa puutteelliset valmiussuunnitelmat voivat jopa vaarantaa kriittisten palvelujen ja toiminnan jatkuvuuden.

Henkilöstön fyysinen ja psyykkinen hyvinvointi voi vaarantua tilanteissa, joissa he kohtaavat uhkaavaa tai epäasiallista käytöstä. Tämä voi osaltaan lisätä kuormitusta ja poissaoloja.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

Vuoden 2026 aikana tehdyt, erityisesti digipalvelujen ja toimialojen ICT-palvelujen kilpailutukset ja tietojärjestelmien uudistukset vähentävät suunnitelmallisesti korjausvelkaa ja siihen liittyviä riskejä, kun vanhentuneita elinkaarensa loppupäässä olevia järjestelmiä on korvattu. Näiden toteutusta jatketaan myös tulevalla taloussuunnitelmakaudella 2027–2029.

Yhtenäiset toimialojen, palvelualueiden ja -yksiköiden jatkuvuussuunnitelmat normaaliolojen häiriötilanteita varten on laadittu 2026 aikana ja niiden jalkautusta jatketaan vuonna 2027. Jatkuvuussuunnitelmien toimeenpanon harjoittelua jatketaan myös vuonna 2027.
Yhteiset mallit toimitilojen turvallisuuden suunnittelun pohjaksi valmistellaan 2027 aikana
Henkilöstö on suorittanut pakollisen tietosuojakoulutuksen ja kertaamista edellytetään 2 vuoden välein.

Säännöllisiä ensiapu- ja pelastusturvallisuuskoulutuksia jatketaan
Turvallisuuden tilannekuvatiedon kattavuuden parantaminen ja tehokkaampi hyödyntäminen osana palvelutoimintaa, työsuojelua ja esihenkilötyötä
Henkilöstön ja kaupunkilaisten varautumisosaamisen lisääminen 72 tuntia – konseptin mukaisesti vahvistaa koko kaupungin resilienssiä

Tavoitteet vuodelle 2027

Kaupunkikonsernin tapa toteuttaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuutta tuottaa kohtuullisen varmuuden tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon, varautumisen ja turvallisuuden toteutumisesta. Onnistuneella riskienhallinnalla pystytään mahdollisimman hyvin huomioimaan muuttuneen toimintaympäristön haasteet sekä hallitsemaan tunnistettuja riskejä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulevan talousarviokauden tavoitteena on osaltaan turvata kaupungin toimintaedellytykset löytämällä keskeisimmät organisaation riskit ja luoda niihin hallintakeinoja.

Talousarvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman laadintaprosessia kehitetään edelleen niin, että kaupungin strategiset tavoitteet ja taloudelliset mahdollisuudet kytkeytyvät kiinteämmin riskien arviointiin ja hallintakeinojen laadintaan. Tätä tavoitetta tukee myös merkittävimpien riskien pitkäjänteisempi tarkastelu, sillä uhkat ja ilmiöt riskien taustalla ovat laajoja ja pitkäkestoisia, jopa globaaleja. Riskienhallintaa tuetaan riskienhallinnan työkalua ja sen tuottamaa raportointitietoa hyödyntämällä. Talousarviovuonna tulee kiinnittää huomiota riskien hallintatoimenpiteisiin sekä niiden seurantaan ja raportointiin.

Kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia on ylin kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen työväline. Kaupunkistrategia on dokumentti, joka kuvaa, miltä Jyväskylä näyttää vuonna 2029 ja mitä keskeisiä tavoitteita ja päämääriä kaupunki toiminnalleen asettaa. Kaupunkistrategiaan on valittu tärkeitä strategisia painopisteitä kaupungin menestymiseksi tulevaisuudessa. Strategia kuvaa valtuuston sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Strategia toimii myös pohjana omistajaohjaukselle kaupunkikonsernissa.

Jyväskylän kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian vuosille 2026–2029 tammikuussa 2026. Talousarvion 2027 laadinnassa ja toiminnallisia tavoitteita asetettaessa hyödynnetään uuden strategian temaattisia painopisteitä huomioiden kuitenkin, että osa strategiaa toteuttavasta ohjelmatyöstä on vielä valmistelussa.

Vuosien 2026–2029 strategian vision mukaan Jyväskylä on kasvava ja kansainvälinen sivistyskaupunki. Työtä tehdään neljän kärjen sekä kahden läpileikkaavan teeman kautta.

Strategian kärjet ovat:
- Nuorten kaupunki
- Osaamisen ja yrittäjyyden kaupunki
- Liikuntapääkaupunki
- Kasvatus- ja kulttuurikaupunki

Läpileikkaavilla teemoilla halutaan korostaa ja konkretisoida teemojen merkitystä kaupungin menestyksen kulmakivinä. Ne ohjaavat kaikkien toimialojen ja kaupunkikonsernin toimintaa, ja niiden vaikuttavuus syntyy siitä, että ne ovat mukana kaikissa strategisissa kärjissä. Läpileikkaavia teemoja on kaksi: Kestävän arjen kaupunki ja kansainvälinen kaupunki. Kaupungin toimintaa ohjaavat arvot ovat inhimillisyys ja saavutettavuus, rohkeus, avoimuus, vastuullisuus ja turvallisuus.

Strategian kärkien ja poikkileikkaavien teemojen toimeenpanoa tuetaan tarkoituksenmukaisilla toimenpideohjelmilla. Strategia ohjaa kaikkea ohjelma- ja suunnitelmatyötä. Edellytys on, että ohjelmissa ja suunnitelmissa tuodaan aina esille se, miten ne toteuttavat poikkileikkaavia teemoja ja huomioivat kaupungin arvot.

Strategian ja toimenpideohjelmien tavoitteiden toimeenpano ja yksityiskohtaisempi suunnittelu toteutuvat vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä. Strategia ohjaa talousarvion valmistelua sekä muuta toiminnan suunnittelua. Talousarviossa asetetaan strategiasta johdetut, valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, joille määritellään mittarit ja tavoitetasot. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan talouden raportoinnin yhteydessä.

Strategian kärkien toteutumisen arvioimiseksi kaupunginhallitus on lisäksi asettanut vaikuttavuusmittarit sekä toiminnallisia mittareita, joiden avulla strategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan. Strategian toimeenpanoa raportoidaan vuosittain valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä. Laajempi strategian vaikuttavuuden seuranta tehdään valtuustokauden puolivälissä sekä valtuustokauden lopulla.

Talouden vakauttaminen taloussuunnitelmakaudella 2027-2029

Jyväskylän kaupungin taloudessa on jo useampia vuosia vallinnut rakenteellinen käyttötalouden alijäämä. Käyttötalouden menot ovat ylittäneet käyttötalouden tulot vuosittain noin 20-30 miljoonaa euroa, mutta kertaluonteisista omaisuusjärjestelyistä saadut myyntivoitot, vuosien 2020-2021 koronakorvaukset sekä vuodelle 2023 aikaisemmilta verovuosilta korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla kertyneet verotulot, ovat pitäneet kaupungin talouden ylijäämäisenä. Kaupungin alijäämäisen kehityksen taustalla on kunnallis- ja yhteisöverotilitysten väheneminen, hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat merkittävät valtionosuuleikkaukset sekä kustannustason nousu mm. kunta- ja hyvinvointialan palkkaratkaisun ja nopean inflaation vuoksi.

Vuoden 2025 alusta käynnistyneen TE-uudistuksen myötä työvoimapalveluiden sekä eräiden kototutumispalveluiden järjestämisestä tuli kunnille uusia valtionosuutehtäviä. Samalla kunnille siirtyi nykyistä laajempi vastuu työttömyysturvan rahoituksesta. Palveluiden järjestämiseen saatava valtionosuus jäi Valtionvarainministeriön laskelmien mukaan noin 4,0 miljoonaa palvelujen kustannuksia alhaisemmaksi. Tämä rahoitusvaje lisäsi osaltaan kaupungin talouden sopeutustarvetta.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä kaupunginvaltuusto käynnisti kaupungin talouden tasapainottamistyön, jonka myötä kaupungin taloutta on sopeutettu vuosien 2024 ja 2025 aikana lähes 50 miljoonaa euroa. Sopeutustoimet ovat sisältäneet sekä käyttötalouden sopeutusta, veronkorotusta että osinko- ja korkotuottojen lisäyksiä. Vuoden 2026 talousarvioon talouden sopeuttamiseksi tehtäviä toimia sisällytettiin yhteensä 6,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 sopeutuksesta suurin osa kohdistettiin elinkeino- ja työllisyyspalveluiden määrärahaan kattamaan TE-uudistukseen yhteydessä syntynyttä rahoitusvajetta.

Tähän asti tehdyistä sopeutustoimista huolimatta kaupungin talouden liikkumavara on edelleen varsin kapea, eikä kaupungin taloutta saada vielä tehdyillä toimenpiteillä tasapainoon. Toteutumatta jäänyt valtionosuusuudistus, kunta-alalle sovittujen palkkaratkaisujen myötä voimakkaasti kasvavat työvoimakustannukset, julkisen talouden alijäämän myötä pienenevät valtionosuudet sekä kaupungin heikko työllisyystilanne uhkaavat pitää kaupungin talouden alijäämäisenä myös lähivuosina.

Vuoden 2027 talousarviokehyksessä toimialojen esittämistä yhteensä noin 15 miljoonan euron lisätarpeista voitiin huomioida vain noin 8 miljoonaa euroa. Lähtökohtaisesti kehystarpeina hyväksyttiin lainsäädäntöön perustuvat vaatimukset sekä kaupungin sopimuksiin ja sitoumuksiin perustuvat hinnoittelumuutokset. Kaupungin kokonaistaloutta vakauttavia toimia vuoden 2027 talousarvioon sisällytettiin yhteensä 8 miljoona euroa, joista 5 miljoonaa euroa kohdistui toimialojen toimintakatteisiin ja 3 miljoonaa euroa kaupungin rahoituseriin. Vuoden 2025 talouden toteuduttua merkittävästi alkuperäistä talousarviota parempana, sisällytettiin vuoden 2027 talousarviokehykseen varsinaisten vakauttamistoimenpiteiden lisäksi myös tilinpäätöksen perusteella tehtyjä vähennyksiä nettomääräisesti yhteensä 7,9 miljoonaa euroa. Nämä vähennykset pienentävät kaupungin nettomenoja suhteessa vuoden 2026 talousarvioon. Vuosien 2028 ja 2029 osalta talouden vakauttamisen tarvetta tarkastellaan vuoden 2028 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Alla on kuvattuna vuoden 2027 talousarvioon sisältyvien talouden vakauttamistoimien sekä vuoden 2025 tilinpäätöksen perusteella tehtyjen vähennysten euromäärät määrärahoittain.

1 000 euroa	**Tilinpäätöksen 2025 vaikutukset**	**Talouden vakauttaminen**	**Yhteensä**
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	-2 567,3	-1 500,0	-4 067,3
Kasvun ja oppimisen palvelut	-2 740,0	-1 500,0	-4 240,0
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-1 331,0	-500,0	-1 831,0
Kaupunkirakennepalvelut	0,0	-1 500,0	-1 500,0
Tilapalvelu-liikelaitos	-1 222,5	0,0	-1 222,5
Toimintakate yhteensä	**-7 860,8**	**-5 000,0**	**-12 860,8**

Talouden vakauttamistoimenpide-esityksiin toimialojen on tullut sisällyttää myös toimenpiteiden ennakkovaikutusten arvioinnit, joiden avulla talouden vakauttamiseksi tehtävien toimenpiteiden vaikutuksia kuntalaisiin ja henkilöstöön on tullut arvioida ennen päätöksentekoa. Lautakuntien päätöksentekoon edenneistä toimenpiteistä, joilla on todettu olevan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan, palveluihin ja henkilöstöön on koostettu vaikutusten ennakkoarvioinnin lomake, joka on ollut osa lautakunnan päätöksentekoaineistoa. Toimialat ovat kuvanneet talousarvioesitykseen tiiviin sanallisen kuvauksen esitykseen sisältyvistä toimenpiteistä sekä niihin liittyvistä vaikutusten ennakkoarvioinnin tuloksista. Tarpeen mukaan lopullisiksi toimenpiteiksi valikoituvista toimenpiteistä tullaan toteuttamaan myös lakisääteiset vaatimustenmukaiset laajemmat arvioinnit.

Talouden tasapainottaminen konserniyhteisöissä

Kaupunginvaltuusto on päivittänyt 30.3.2026/29 kaupungin omistajaohjauksen periaatteita ja konserniohjetta. Merkittävä muutos omistajaohjauksen periaatteisiin on yhteisökohtaisen omistusintressin määrittely. Omistajapoliittisissa linjauksissa on yhteisökohtaisesti kuvattu omistajan tahtotilaa yhtiön suhteen sekä kunkin yhteisön tehtävää ja roolia kaupunkistrategian toteuttajana.

Yhtiökohtaisen osinkotason tarkastelun mukaisesti vuoden 2027 talousarvion tytäryhteisöjen osinkotuottojen arvioidaan laskevat vuoden 2026 yhteensä 9,6 miljoonasta eurosta 9,2 miljoonaan euroon. Alvan osinkotavoite nostetaan 7,5 miljoonaan euroon. Alvan kokonaistuloutuksen määrä riippuu osingon lisäksi markkinakorkotason mukaan määräytyvästä korkotuloutuksesta, jonka arvioidaan olevan talousarviovuonna 8,35 miljoonaa euroa. Jykian osinkotavoitetta nostetaan maltillisesti 0,8 miljoonaan euroon. Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy:n osinkotavoite nostetaan 0,9 miljoonaan euroon, jolloin valtaosa lainsäädännön mahdollistamasta osinkopotentiaalista on tuloutettu. Mustankorkean osinko on vuodelle 2026 kertaluonteisesti korkea, mutta osinkovaadetta ei vuodelle 2027 ole asetettu ennakoiden mahdollista päivitystä jätelakiin.

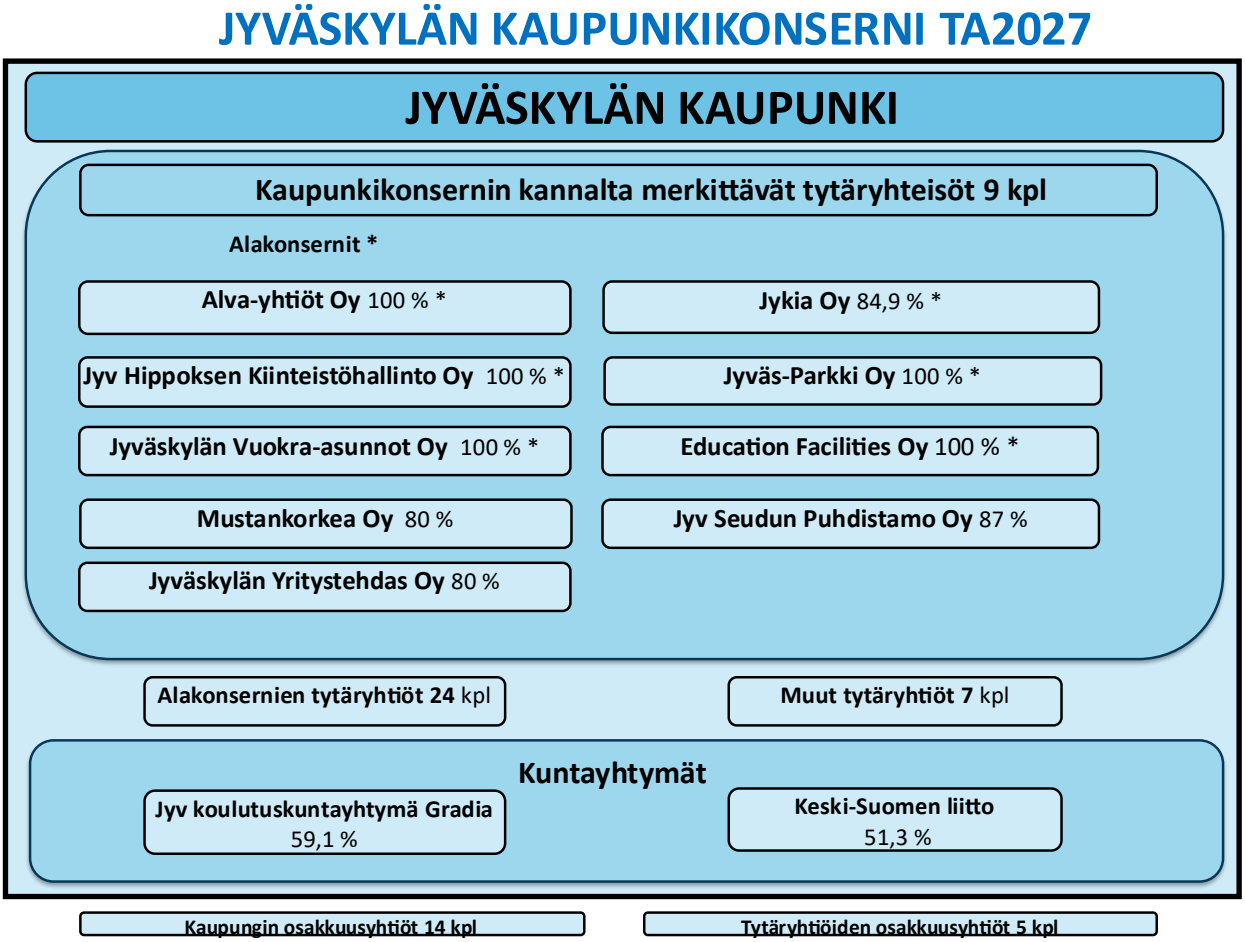
Kaupungin rooli Jamkin omistajaohjauksessa on muuttunut. Jamk kuuluu yliopistokonserniin ja kaupunki on ammattikorkeakoulun vahva vähemmistöomistaja. Kaupunki edellytti kaupan valmistelun yhteydessä, että yliopistokonsernissa aloitetaan omistusjärjestelyn toimeenpanon jälkeen edistämään toimintasuunnitelman mukaisia toimenpiteitä.

Hippos-keskuksen rakentaminen on edennyt pääasiassa aikataulun ja kustannusarvion mukaisesti. Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy:n tehtävänä on suunnitella rakennusaikana Hipposkeskuksen toimintamallit ja valmistella toiminnan käynnistyminen.

Talousarviovuoden aikana suunnitellaan ja valmistellaan kaupunkikonsernin pitkän aikavälin kehittämistoimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan kokonaisuutena konserniyhtiöiden vahva tuloutuskyky ja konsernin positiivinen vaikutus kaupungin talouteen.

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Jyväskylän kaupunkikonsernin rakenne

Jyväskylän kaupunki yhdessä sen määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen (omistusosuus yli 50 %) kanssa muodostavat kaupunkikonsernin, jossa on 16 osakeyhtiötä ja kaksi kuntayhtymää. Kuudella tytäryhtiöllä (alakonsernit) on lisäksi 24 tytäryhtiötä, joten kaupunkikonserniin kuuluu vuonna 2027 yhteensä 42 tytäryhteisöä.

Konsernirakenteessa tapahtuvat muutokset ja olennaiset asiat vuodelle 2027 ovat seuraavat:

- Omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen mukaisesti (kaupunginvaltuusto 30.3.2026 § 29, kohta 1.3 Omistajapoliittiset linjaukset tytäryhteisöissä) Jyväskylän Yritystehdas Oy ja Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy on määritelty kaupunkikonsernin kannalta merkittäviksi tytäryhteisöiksi. Kaikkiaan merkittäviksi luokiteltuja tytäryhteisöjä on edelleen yhdeksän, kun Jamk ja Jyväskylän Jäähalli Oy ovat yritysjärjestelyjen jälkeen listauksesta poistuneet.
- Työterveys Aalto Oy:n ylimääräinen yhtiökokous päätti 16.9.2026 suunnatun osakeannin toteuttamisesta Keski-Suomen Hyvinvointialueelle (HVA). Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on osakeannin jälkeen noin 87 % ja HVA:n omistusosuus nousee muutetun hankintalain vaatimusten mukaisesti yli 10 %:in.
- Kaupunki on tehnyt päätökset Skanska Talonrakennus Oy:n omistamien Jyväskylän Kankaan kehitys Oy:n ja Kankaan Palvelu Oy:n osakkeiden ostamisesta (kaupunginhallitus 28.9.2026/276 ja 277). Kaupungin suora omistusosuus Jyväskylän Kankaan kehitys Oy:stä nousee 45 %:iin ja omistus Kankaan Palvelu Oy:stä 66,6 %:iin. Taustalla on Skanska Talonrakennus Oy:n 3.6.2026 ilmoitus kaupungille, jonka mukaan Skanska irtisanoutuu vuonna 2014 solmitusta Kankaan alueen toteutussopimuksesta.

- Kaupunki on myynyt Jyväskylän ammattikorkeakoulun (Jamk) enemmistöosuuden. Jamk on siirtynyt osakejärjestelyjen (kaupunginvaltuusto 3.11.2025/116) jälkeen Jyväskylän yliopiston konserniin ja Jamk on järjestelyjen jälkeen kaupungin osakkuusyhtiö (39,4 %:in omistusosuus).
- Määriteltyjä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen käytössä olevia kiinteistöjä on siirretty apporttina (kaupunginhallitus 9.3.2026/64) Education Facilities Oy:lle (mukaan lukien yhtiömuotoinen Korpilahden Virastokeskus Oy). Korpilahden Virastokeskus Oy sulautuu emoyhtiö Education Facilities Oy:öön loppuvuoden 2026 aikana.
- Kaupunki on ostanut (kaupunginhallitus 8.6.2026/191) Alvar Aalto-säätiön 20 %:in omistuksen Aalto2-museokeskus Oy:stä ja nostanut kaupungin omistusosuuden 100 %:iin.
- Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy on nostanut omistuksensa Jyväskylän Hippoksen Operaattori Oy:stä 100 %:iin Hippos-hankkeen suunniteltujen yhtiöjärjestelyjen (KV 30.9.2025/58) mukaisesti.
- Selvitystilaprosessin kautta alas ajetaan suunnitellusti (juridisesti) seuraavat yhtiöt: Jyväskylän Jäähalli Oy, Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy ja Ki Oy Kinkomaan Vitapolis. Keski-Suomen Sairaskotisäätiö sr:n selvitystila on jo päättynyt (säätiö lopetettu).
- Kaupungin omistusosuus Jyväskylän Yritystehdas Oy:stä on 80 %, kun välillinen omistusosuus Jamkin kautta on poistunut.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Jyväskylän kaupunkikonserniin kuuluvat konserniyhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät sekä kaupungin suora ja välillinen omistusosuus niissä.

Jyväskylän kaupunki

	2027	Muutos %
Kaupunkikonsernin kannalta merkittävät tytäryhteisöt		
Alva-yhtiöt Oy *	**100,0 %**	
Alva Sähköverkko Oy	100,0 %	
Alva Hulevesi Oy	100,0 %	
Jyväskylän Voima Oy	83,0 %	
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy *	**100,0 %**	
As Oy Jyv mlk:n Jokileinikki	100,0 %	
As Oy Jyv mlk:n Norolankuja 1	100,0 %	
As Oy Jyväskylän Juolukkatie 1	100,0 %	
JVA kodit Oy	100,0 %	
As Oy Jyväskylän Hjalmarinraitin Vuokra	100,0 %	
As Oy Jyväskylän Hjalmarinraitin Omax	100,0 %	
As Oy Tuulenkylä	51,5 %	
As Oy Vastatuuli	41,4 %	
Ki Oy Jyv Palokunnanmäen Autoparkki	34,6 %	
Halssilan Huolto Oy	35,0 %	
Sulun Kiinteistöhoito Oy	29,3 %	
As Oy Muurarinmäki	20,0 %	
Mustankorkea Oy	**80,0 %**	
Education Facilities Oy *	**100,0 %**	
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kankaan VPT:n siipi	100,0 %	
Korpilahden Virastokeskus Oy (sulautuminen emoyhtiöön)	0,0 %	-100,0 %
Jykia Oy *	**84,9 %**	
Ki Oy Asekatu 3	100,0 %	
Ki Oy Jyväskylän Härköjantie 5	100,0 %	
Ki Oy Jyväskylän Härköjantie 7	100,0 %	
Ki Oy Konttisentie 2	100,0 %	
Ki Oy Muuramen Keljonportti	100,0 %	
Ki Oy Tikkakosken Mekaanikontie	100,0 %	
Kortepohjan Matkailualue Oy	100,0 %	
Kiinteistö Oy Jyväskylän Lynx	100,0 %	
Ki Oy Jyväskylän U2	100,0 %	
Ki Oy Jyväskylän Pteromys Volans	100,0 %	
Ki Oy Kinkomaan Vitapolis (selvitystilassa)	0,0 %	-40,0 %
Jyväs-Parkki Oy *	**100,0 %**	
Ki Oy Jyväskylän Rahtiasema	100,0 %	
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	**87,0 %**	
Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy *	**100,0 %**	
Jyväskylän Hippoksen Operaattori Oy	100,0 %	70,0 %
Kiinteistö Oy Jyväskylän Hippos-Parkki	84,3 %	
Jyväskylän Yritystehdas Oy	**80,0 %**	**-9,0 %**

	2027	Muutos %
Muut tytäryhtiöt		
Ki Oy Jyväskylän Huhtasuon koulukeskus	100,0 %	
Ki Oy Tikkakosken Terveysasema	100,0 %	
Korpilahden Virastokeskus Oy	0,0 %	-100,0 %
Työterveys Aalto Oy	87,1 %	-9,6 %
Ki Oy Jyväskylän Lääkäritalo	55,8 %	
Aalto2-museokeskus Oy	100,0 %	20,0 %
Jyväskylän Jäähalli Oy (selvitystilassa)	0,0 %	-100,0 %
Kankaan Palvelu Oy	66,7 %	33,4 %
Jyväskylän Kankaan kehitys Oy (45,0 % + 10,0 %)	55,0 %	45,0 %
Muut säätiöt		
Jyv Rintamamiesveteraanien Asuntosäätiö sr (sääntömuutos)	0,0 %	-93,8 %
Keski-Suomen Sairaskotisäätiö sr (lopetettu)	0,0 %	-100,0 %
Osakkuusyhtiöt		
Ki Oy Säynätsalon Palv.keskus	48,9 %	
Ki Oy Riikankulma	48,0 %	
Monetra Keski-Suomi Oy (31,1 % + 4,4 %)	35,5 %	
Keljonkankaan Palvelukeskus Oy	44,8 %	
Huhtakeskus Oy	41,1 %	
Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy (selvitystilassa)	0,0 %	-33,3 %
Ki Oy Palokan Liikekeskus	32,7 %	
As Oy Jyv Säästökeskus	31,9 %	
Jyväskylän Hippos Ky	30,2 %	
Jyväskylän Hippos GP Oy	29,4 %	
Jyväskylän Messut Oy	26,5 %	
As Oy Jyv Kauppakatu 23	25,0 %	
As Oy Kuokkalan Toritalo	20,7 %	
Ki Oy Palokan Nisulankulma	23,6 %	
Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy	39,4 %	-50,6 %
Kuntayhtymät		
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia*	**59,1 %**	
Gradia-koulutuspalvelut Oy	100,0 %	
Keski-Suomen liitto	**51,3 %**	

* Yhtiöllä tai kuntayhtymällä alakonserni

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kuntalaissa on määritelty valtuuston kuntakonsernin johtamiseen liittyvät tehtävät. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Konsernin toimintaa ohjaavat omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje (KV 30.3.2026 § 29) sekä omistajaohjauksen toimivallan käyttäminen -ohje (KH 11.5.2026 § 147). Vuoden 2027 talousarviossa asetetaan valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernin kannalta merkittäville tytäryhteisöille. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2027 neljännesvuosiraporttien (3/2027 ja 9/2027) yhteydessä sekä tilinpäätöstä laadittaessa. Tarkastuslautakunta sekä kaupungin tilintarkastaja arvioivat tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen raportoinnissa huomioidaan kaupungin raportointimenettelyt ja -mallit, jotta kaupunkikonsernin raportoinnista muodostuu yhtenäinen kokonaisuus.

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden lisäksi Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelma (KV 24.8.2026 § 66) sisältää tavoitteita konserniyhtiöille. Ohjelmaan on koottu kaupunkikonsernin merkittävimpiä tavoitteita, jotka edistävät kaupungin työtä ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa, kiertotalouden vauhdittamisessa sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa.

Tytäryhteisöjen valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuoden 2027 talousarviossa ovat:

Kaikkien tytäryhteisöjen tavoitteena on taloudellisesti kannattava toiminta pitkällä aikavälillä. Yhteisön yksittäisen vuoden tulos voi olla tällöin tappiollinen, mutta yhteisöllä tulee olla kertyneitä voittovaroja. Vuoden 2027 aikana kaikkien kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee tarkastella toiminnan kustannustehokkuutta ja arvioida liiketoiminnan volyymin kasvattamismahdollisuuksia yhteisön toimialan ja toiminnan luonne sekä kaupunkikonsernin kokonaisetu huomioiden.

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2027
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (konserni)	Asuntojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	Ennuste 2026: 94,5 %.	93,5 %
	Asukastyytyväisyys hyvällä tasolla	Asukastyytyväisyys, yleisarvosana asteikolla 1-6	Ennuste 2026: 4,0/6,0	4,0
	Kohtuuhintainen asuminen	Vuokrataso suhteessa Jyväskylän vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen keskivuokriin Tilastokeskuksen mukaan	Ennuste 2026: JVA:n vuokrahyöty 12 % alhaisempi (Tilastokeskus muut-tanut asuntojen vuokrien tilastoinnin laskentatapaa. Lähtötasossa huomioitu laskentatavan muutos)	12% alhaisempi
Jyväskylän Yritystehdas Oy	Yhtiön toimintamallin muutoksen onnistunut läpivienti	Yhtiön toiminta tuloksellista ja tehokasta päivitetyn palvelusopimuksen mukaisesti	Omistusrakenteen muutos (kaupunki 80 %, Jyv yliopisto 10% ja Jamk 10%) ja osakassopimus päivitetty omistusrakennetta vastaavaksi	Vuoden 2027 aikana yhtiön toiminta tuloksellista ja tehokasta päivitetyn palvelusopimuksen mukaisesti

	Yritysten elinvoimaisuuden vahvistaminen yrityshautomo- ja innovaatiotoiminnan palveluiden avulla sekä yritysten kansainvälisen kasvun tukeminen.	Yrityshautomo- ja innovaatiotoiminnan palveluiden asiakkaiden määrä. Hautomopalvelut kansainvälisen kasvupotentiaalin omaaville liikeideoille ja yrityksille.	Vuoden 2025 aikana yrityshautomo- ja innovaatiotoiminnan valmennuksiin osallistui 24 yritystä. Toiminnan yhdeksi painopisteeksi palveluiden tuottaminen kovan kasvupotentiaalin omaaville liikeideoille ja yrityksille kansainvälisen kasvun saavuttamiseksi.	Vuoden 2027 aikana yrityshautomo- ja innovaatiotoiminnan valmennuksiin osallistuu 24 yritystä, joille tuotetaan palveluita mm. kansainvälisen kasvupotentiaalin vahvistamiseksi.
	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla	Valmennukseen osallistuneiden osuus, joka suosittelee yhtiön hautomopalveluita	Vuoden 2025 aikana valmennustapahtumiin osallistuneista 100 % suositteli yhtiön hautomopalveluita kyllä/ei -kyselyillä.	Vuoden 2027 aikana valmennustapahtumiin osallistuneiden NPS ≥ 60 suosittelee yhtiön hautomopalveluita. (Huom. Muuttunut asteikko)
Alva-yhtiöt Oy	Kaukolämpö säilytetään kilpailukykyisenä muihin lämmitysmuotoihin verrattuna.	Kaukolämmön kuluttajahinta tyypillisessä kerrostalossa verrattuna maalämmöllä tuotetun lämmön hintaan.	Kaukolämmön kuluttajahinta kilpailukykyinen verrattuna maalämmöllä tuotetun lämmön hintaan.	Kaukolämmön kuluttajahinta on vuoden 2027 aikana kilpailukykyinen verrattuna maalämmöllä tuotetun lämmön hintaan.
	Hiilineutraali energiantuotanto	Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi luodun tiekartan toimenpiteet	Tiekartta (1.0) 2021-26 toimet tehty (tekninen valmius turpeesta luopumiseen olemassa, kysyntäjousto käytössä, investoinnit polttamattomaan tehty suunnitelman mukaisesti)	Tiekartta (2.0) 2028 – 2040 mukaiset toimet (a) olemassa olevan tuotantokapasiteetin kehitysaskeleet (b) kaukolämpöverkon kehittäminen (kaksisuuntaisuus, tulevan polttamattoman kapasiteetin sijoittuminen) (c) selvitykset tulevaisuuden tuotantoteknologioista kohti kokonaan polttamatonta tuotantoa energiantuotantoa (integraatiot vety ja palvelinkeskukset, SMR)
	Pääoman tuotto hyvällä tasolla	Sijoitetun pääoman tuotto -%	Vuonna 2025: 4,5%	2,0 %

	Alva edistää aktiivisesti energiankäytön optimointia ja kaukolämpöverkon hyödyntämistä alueen yritysten hukkalämpöjen hyödyntämisessä.	Energiaoptimointiasiakkuuksien määrä (energiantuotannon tiekartta 2.0-projektin toteutuksen mukaisesti)	Noin 120	Noin 140
	Yhtiön toimittamien vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus hyvällä valtakunnallisella tasolla	Vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus suhteessa valtakunnalliseen tasoon.	Vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus oli vuoden 2025 aikana vähintään valtakunnallista keskitasoa.	Yhtiön toimittamien vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus hyvällä valtakunnallisella tasolla
	Automaation ja tekoälyn hyödyntäminen toiminnan tehostamiseksi.	Käyttöön otettujen automaatiototeutusten määrä (ohjelmistorobotit)	Noin 150	Noin 250
Jyväs-Parkki Oy (konserni)	Yhtiö on aktiivisesti mukana kaupungin kehittämishankkeissa	Kehittämishankkeiden määrä	Hippoksen, Kankaan ja Lyseokorttelin pysäköintiratkaisut suunnittelussa.	3 käynnissä olevaa kehittämishanketta
	Yhtiön taloudellinen kannattavuus säilyy hyvänä	Tilikauden tulos	Ennuste 2026: 1,1 M€	0,05 M€
	Yhtiö osallistuu kaupunkikeskustan vetovoimaa tukeviin toimenpiteisiin	Tehdyt toimenpiteet	Tapahtumayhteistyö (mm. Valon Kaupunki ja Muotipäivät) Joustavat tapahtuma-aikaiset pysäköintijärjestelyt	3 kpl keskustan vetovoimaa tukevaa toimenpidettä
Education Facilities Oy (konserni)	VPT Siiven toimistorakennuksen tilojen vuokrausaste korkea	Toimistorakennuksen vuokrasopimusten tilanne	Toimistorakennuksen vuokrasopimuksista yksi päättymässä vuoden 2026 lopulla, toinen vuoden 2027 lopulla.	Toimistorakennuksen tyhjeneviin tiloihin solmittu uudet vuokrasopimukset vuoden loppuun mennessä
	EF-konsernin taloudellinen kannattavuus vakaa	Konsernitilinpäätöksen mukainen tulos/eur (ennen tp-siirtoja)	Ennustettu tulos 2026: 1.091.251 euroa	>1.000.000 euroa
Mustankorkea Oy	Yhtiön tulee hoitaa omistajakuntiensa jätehuollon palvelutehtävät kustannustehokkaasti	Kiinteistöliiton indeksitalovertailussa jätehuollon kustannukset verrattuna muihin kuntiin.	9.9.2026 julkaistu vertailu: Jyväskylä 8. edullisin	10 edullisimman joukossa

	Asiakastyytyväisyys erinomaisella tasolla	NPS-palautemittari, (skaala: -100 - +100	Tammikuu-syyskuu 2026: NPS 74,3	≥ 70
	Yhtiön taloudellinen kannattavuus vakaa	Liikevoitto / eur	Ennuste 2026: n. 2,2 M€	Vähintään vuoden 2027 budjetin mukainen (>1,069 M€)
Jykia Oy (konserni)	Jykia Oy vahvistaa alueellista elinvoimaa ja työpaikkojen syntymistä lisäämällä kumppanuushankkeita.	Vireillä olevien kumppanuushankkeiden määrä (kpl)	Ennuste 2026: 2 kumppanuushanketta	3 kumppanuushanketta
	Kohteiden vajaakäytön minimointi	Vajaakäyttöaste -%	Ennuste 2026: <2,0 %	<2,0 %
	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla	Asiakastyytyväisyys, yleisarvosana asteikolla 1-5	Kysely toteutetaan 11/2026	Arvosana > 3,5
	Yhtiö on taloudellisesti kannattava	Tilikauden tulos/eur	Ennuste 2026: 4,4 M€	3,0 M€
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset ovat kohtuullisella tasolla vertailukaupunkien joukossa, kuten jatkossa esim. Tampereen keskuspuhdistamon kanssa.	Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset (Nenäinniemen puhdistamo).	Toteuma 2025: 0,59 €/m3	Kustannustason nousun takia (käyttö- ja pääomakustannukset) tavoitetaso on 0,61 €/m3. Taso on kilpailukykyinen verrattuna suurten kaupunkien puhdistamoihin.
	Yhtiö käsittelee puhdistamoille johdetut jätevedet voimassa olevien ympäristölupaehtojen mukaisesti.	Jätevesien käsittely ympäristölupaehtojen mukaisesti	Toteuma 2025: Toteutui Nenäinniemen puhdistamolla. Toteutui Korpilahden puhdistamolla.	Toteutuu Nenäinniemen puhdistamolla. Tavoitellaan vuonna 1974 rakennetulla Korpilahden puhdistamolla mahdollisimman hyvää käsittelytulosta.
	Yhtiö käyttää hiilijalanjäljen laskentaraportteja toiminnan suunnittelussa ja tavoiteasetannassa.	Hiilijalanjäljen vuosittainen muutos.	Lähtötasona hiilijalanjälki vuonna 2025	Hiilijalanjälki ei kasva vuoden 2025 tasosta Puhdistamon hiilijalanjäljestä n. 70 % aiheutuu altaista ilmakehään pääsevästä typpioksiduulista. Typpioksiduulipäästöjen rajoittamiseen ei ole vielä työkaluja.
	Energiankulutuksen seuranta ja säästöta-	Nenäinniemen puhdistamon ko-	Vuoden 2021 kokonaisenergiakulu-	Tavoitteena vähentää Nenäinniemen puhdis-

	voitteet.	konaisenergiakulutus.	tus	tamon energiankulutusta vuosittain 1 %
	Alvan lämpöpumppulaitoksen toiminnan jatkuvuuden varmistaminen.	Puhdistamon käsitellyn jäteveden laatu	Lämpöpumppulaitoksen häiriötön toiminta.	JSP:n tavoite tuottaa keskeytyksettä laatuvaatimukset täyttävää käsiteltyä jätevettä lämpöpumppulaitoksen käyttöön.
Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy (Konserni)	Hippoksen Liikunta- ja Jääurheilukeskuksen rakentaminen budjetin mukaisesti	Toteutuneet rakentamiskustannukset vs. budjetti	Vuoden 2026 aikana rakentamisen loppukustannusennuste toteutunut pääosin budjetin mukaisesti.	Rakentaminen toteutunut budjetin mukaisena
	Toiminnan käynnistyminen uudessa Hipposkeskuksessa aikataulun mukaisesti	Toiminnan käynnistymisen ajankohta vs. tavoiteaikataulu	Vuoden 2026 aikana rakentaminen toteutunut pääosin aikataulun mukaisena	Toiminnan käynnistyminen aikataulun mukaisesti
	Hipposkeskuksella toimintamallit suunniteltuna	Tehdyt toimenpiteet ja toimintamallin suunnittelu	Toimintamalleja alettu suunnittelemaan	Hipposkeskuksen valmis toimintamalli

Tytäryhteisöjen talousarviot vuodelle 2027

Tulostaulu kaupunkikonsernin kannalta merkittävien tytäryhteisöjen tunnusluvuista

Yhteisön nimi 1 000 euroa	Omistus-osuus	Liike-vaihto	Liikev. muutos	Tulos	Laina-kanta	Lainojen muutos	Henki-löstö	Osingot	Korko-tuloutus	Voitto-varat
Alva-yhtiöt Oy (kons)	100,0 %	203 382	-19 944	4 402	458 726	2 996	240	7 500	8 350	70 854
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (kons)	100,0 %	58 691	1 585	4 014	192 360	-507	41	900		224
Mustankorkea Oy	80,0 %	18 975	-127	1 069	0	0	46	0		7 379
Jyväs-Parkki Oy (kons)	100,0 %	9 200	-967	260	30 860	-2 232	11	0		19 200
Jykia Oy (kons)	84,9 %	11 754	-1 349	3 800	48 487	1 143	5	800		24 511
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	87,0 %	9 187	437	0	26 996	-1 937	14	0		-1
Education Facilities Oy (kons)	100,0 %	4 911	239	1 306	21 417	-1 135	1	0		5 921
Jyväskylän Yritystehdas Oy	80,0 %	1 235	-195	5	0	0	9	0		248
Jyv Hippoksen Kiint.hallinto Oy (kons)	100,0 %	1 736	-8 767	-446	0	0	1	0		0
YHTEENSÄ		**319 071**	**-29 088**	**14 410**	**778 846**	**-1 672**	**368**	**9 200**	**8 350**	**128 337**

Omistusosuus = Kaupungin suora ja välillinen omistusosuus 31.8.2026
Tulos = Konsernin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja
Voittovarat = Emoyhtiön osingonjakokelpoinen vapaa oma pääoma

Tarkempi yhdistelmä tytäryhteisöjen talousarvioista ja yhteisökohtaiset talousarviot löytyvät liiteosiosta.

Konsernin talousarvion tunnuslukuja

Konserniyhteisöjen talousarviot on laadittu kaupungin talousarvion tavoin normaaliin toimintavuoteen nähden tavoitteelliseksi, jolloin kaupunkikonsernin talousarviosta muodostuu yhtenäinen kokonaisuus. Kaupungin tytäryhteisöjen taloutta kuvataan talousarviossa taulukoilla, joissa on tiivis tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase sekä eräitä talouden tunnuslukuja.

Kaupunkikonsernin kannalta merkittävien yhdeksän tytäryhteisön liikevaihdon osuus on noin 96 % konsernin kaikkien tytäryhteisöjen liikevaihdosta. Keskeisimpien tytäryhteisöjen liikevaihdon arvioidaan olevan talousarviovuonna 319,1 miljoonaa euroa, joka on 29,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2026 ennustetaan toteutuvan. Liikevaihdon arvioidaan laskevan eniten Alva -konsernilla (-19,9 miljoonaa euroa) ja liikevaihto kasvaa eniten Jyväskylän Vuokra-asunnoilla (1,6 miljoonaa euroa). Kaupunkikonsernin kokonaisuudessa ja vertailuissa ei ole enää mukana Jyväskylän Ammattikorkeakoulua, joka kuuluu talousarviovuonna Yliopistokonserniin ja Jamk on kaupungin osakkuusyhtiö (aiemmin tytäryhtiö). Markkinakorot ennakoidaan olevan talousarviovuonna noin 3,0 %:in tasolla ja merkittävien konserniyhtiöiden korkomenojen arvioidaan kasvavan vuonna 2027 noin 1,5 miljoonalla eurolla. Korkomenojen arvioitu määrä talousarviovuonna on noin 23,9 miljoonaa euroa, ja korkomenojen kasvua rajaa maltillisesti laskeva konserniyhtiöiden lainakanta (-1,7 miljoonaa euroa) sekä tehdyt korkosuojaustoimenpiteet.

Yhtiöiden yhteenlasketun tuloksen arvioidaan olevan 14,4 miljoonaa euroa, joten yhtiöt vahvistavat kaupunkikonsernin tulosta vuonna 2027. Kaupungin alijäämäisestä tulosarviosta huolimatta koko kaupunkikonsernin tuloksen ennustetaan talousarviovuonna olevan positiivinen.

Yhtiöiden tilanne on tulosnäkökulmasta kokonaisuutena 23,9 miljoonaa euroa heikompi yhtiöiden yhteenlaskettuun tilinpäätösennusteeseen 2026 verrattuna. Tuloksen ennakoidaan olevan Alvalla positiivinen (4,4 miljoonaa euroa), mutta heikentyvän 11,3 miljoonaa euroa vuoden 2026 ennusteeseen nähden. Muiden kaupunkikonsernin kannalta merkittävien tytäryhteisöjen tulosennusteet ovat pääosin positiivisia.

Osinkoja tytäryhteisöt maksavat kaupungille talousarviovuonna 2027 yhteensä 9,2 miljoonaa euroa (Alva-yhtiöt Oy 7,5 miljoonaa euroa, Jykia Oy 0,8 miljoonaa euroa ja Jyväskylän Vuokra-asunnot 0,9 miljoonaa euroa). Kokonaisuutena yhtiöiden osingonmaksukyky on viime vuosien keskimääräistä (8,6 miljoonaa euroa ajanjaksolla 2022-2026) osinkomäärää vahvemmalla tasolla. Tytäryhteisöjen lisäksi muilta yhteisöiltä arvioidaan saatavan osinkoa 0,6 miljoonaa euroa (Kuntarahoitus Oyj) eli kokonaisuutena osinkotulot ovat 9,8 miljoonaa euroa.

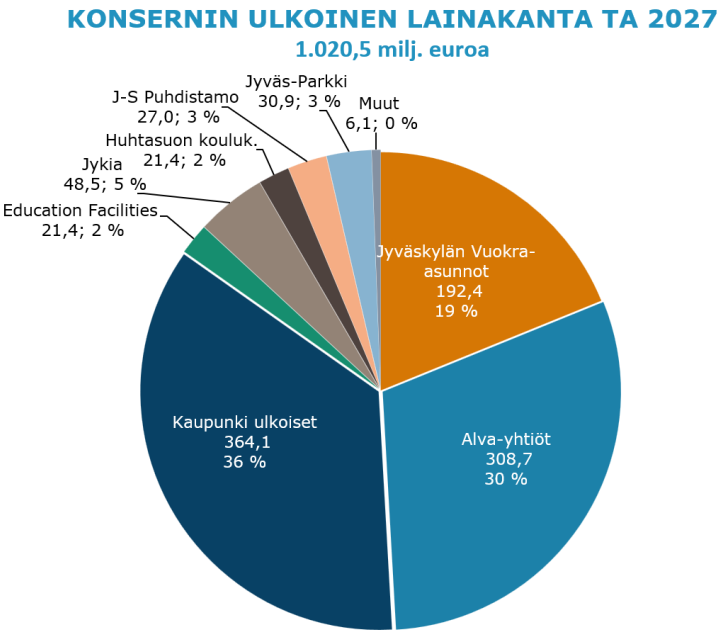
Alvan 150 milj. euron antolainalle määritelty korko ja siten korkotuloutuksen määrä muuttuvat vuosittain markkinakorkojen muutosten mukaisesti. Alvan korkotuloutus kaupungille on talousarviossa 8,350 miljoonaa euroa (summa tarkentuu vuodenvaihteeseen mennessä).

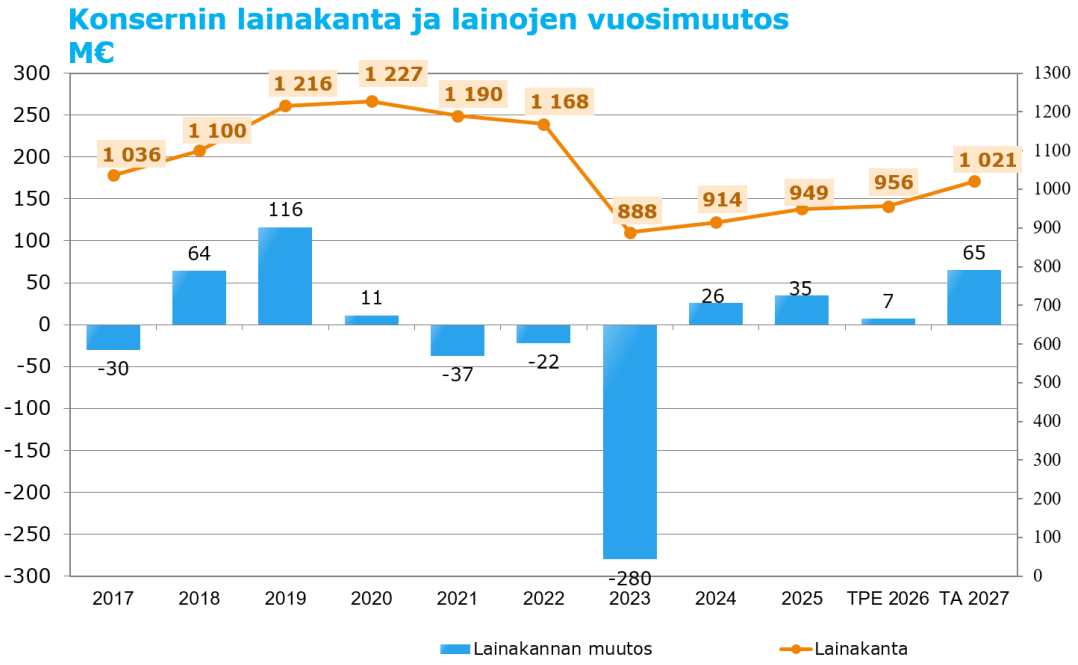
Keskeisten tytäryhteisöjen lainakannan arvioidaan laskevan talousarviovuonna -1,7 miljoonalla eurolla. Lainakanta ennakoidaan kasvavan Alvalla (3,0 miljoonaa euroa) ja Jykialla (1,1 miljoonaa euroa). Muiden keskeisten tytäryhteisöjen lainakannat laskevat. Kaupunkikonsernin lainakanta nousee talousarviovuonna 1.020,5 miljoonaan euroon (noin 6 800 euroa/asukas), joka on noin 65 miljoonaa euroa vuoden 2026 tilinpäätösennustetta enemmän. Talousarviovuonna konsernin ulkoisista lainoista noin 85 % muodostuu kaupungin, Alva-yhtiöiden ja Jyväskylän Vuokra-asuntojen lainoista. Konsernin lainakannan kehitystä ja jakaumaa on kuvattu oheisissa taulukoissa.

Keskeisimpien tytäryhteisöjen investointien arvioidaan olevan talousarviovuonna edellisvuotta i alemmalla, noin 70 miljoonan euron tasolla. Suurimmat investoinnit vuonna 2027 tekee Alva, yhteensä 49,5 miljoonaa euroa. Alvan investointitaso on edelleen korkea, johtuen mm. Taulumäen vesitornin investointihankkeesta. Jykian investoinnit arvioidaan olevan 8,5 miljoonaa euroa, ja lopullinen investointitaso riippuu valmisteilla olevien hankkeiden etenemisestä.

Tytäryhteisöjen henkilöstömäärän vuonna 2027 arvioidaan olevan 368, joka on vuoden 2026 tasolla. Kaupungin omavelkaisten takausten määrän arvioidaan laskevan noin 20 miljoonaa euroa vuotta 2026 alemmalle tasolle. Takausten määrä vuonna 2027 on noin 190 miljoonaa euroa, huomioiden takauksellisten lainojen lyhennysohjelmat sekä yhteisöjen uusinvestoinnit. Antolainojen määrään (30.9.2026: 150,7 miljoonaa euroa) ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia.

Kaupunki harjoittaa talousarviovuonna aktiivista omistajapolitiikkaa ja seuraa yhteisöjen toimintaa ja asemaa muuttuvassa toimintaympäristössä. Yhtenä valmisteltavana teemana vuonna 2027 on sidosyksiköiden (in house) asemaa koskevien lakimuutosten edellyttämät yhtiöiden rakenne- ja omistusjärjestelyt, joita on aloitettu jo loppuvuoden 2026 aikana.

Tytäryhteisöjen riskienhallinta

Konserniyhteisöjen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ohjaavat kaupunginvaltuuston (16.2.2026/14) hyväksymät Jyväskylän kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointimalli on yhtenäinen toimialojen raportoinnin kanssa (sisältäen osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen raportoinnin).

Tytäryhteisöt ovat raportoineet kaupungille talousarvion valmistelun yhteydessä yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaistilanteen seuraavasti: 1) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeiset tavoitteet 2) riskienhallinnan toimintaperiaatteet ja menettelyt 3) riskianalyysin mukaiset yhteisön merkittävimmät riskit (jotka voivat aiheuttaa vaikuttavuudeltaan merkittävää haittaa yhteisön, kaupungin tai kaupunkikonsernin toimintaan kaupunkistrategia huomioiden) ja niiden hallintakeinot 4) sisäisen valvonnan tärkeimmät kohteet ja valvontatoimenpiteet 5) talousarviovuoden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehityskohteet ja painopistealueet.

Konserniyhteisöjen keskeisinä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteina on tukea yhteisön strategisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan jatkuvuuden turvaaminen, ennakoiva päätöksenteko sekä toiminnan jatkuva riskien tunnistaminen ja -hallinta. Riittävät riskienhallintatoimenpiteet pyritään varmistamaan organisaation kaikilla eri tasoilla sekä eri riskilajeissa. Riskeihin on varauduttu niiden toteutumisen todennäköisyyttä pienentävillä toimenpiteillä. Tavoitteena on suunnitelmien mukaisesti hallita olennaiseksi arvioituja riskejä riittävän kattavasti ja pyrkiä minimoimaan vahingot riskien toteutuessa. Riskikartoitukset käsitellään yhtiöiden hallituksissa.

Tytäryhteisöjen riskianalyyseissä yhtenä merkittävänä riskinä pidetään yhteisön talouteen ja investointikykyyn liittyviä riskejä. Erityisesti pääomavaltaisilla toimialoilla toimivien yhtiöiden rahoituskustannukset ovat merkittävä kustannuserä ja lisäksi liiketoiminnan kustannustasoon liittyy kasvavia haasteita. Yhtiöt pyrkivät varmistamaan kassavirran hyvää tasoa, jotta investointikyky voidaan säilyttää. Investointien tarkka suunnittelu ja oikea-aikaisuus vähentävät investointeihin liittyviä riskejä.

Yhtenä henkilöstöön liittyvänä riskinä nähdään avainhenkilöriski, jota hallitaan huolehtimalla henkilöiden pitovoimasta ja varahenkilöjärjestelmällä. Henkilöstön osaamisen kehittäminen pyritään varmistamaan mm. koulutuksilla. Tytäryhteisöjen kiinteistöihin liittyviä riskejä pyritään ennakoimaan ja vähentämään säännöllisillä kuntotutkimuksilla ja oikea-aikaisilla korjauksilla. Asiakaskäyttäytymiseen liittyvää vajaakäyttöriskiä hallitaan toimialasta riippuen aktiivisella seuraamisella, nopealla ongelmatilanteisiin reagoinnilla, sopimusosaamisella ja riittävällä korjausten määrällä sekä markkinoinnilla. Suurimpien vuokralaisten liiketoiminnan kehityksen ja maksukyvyn seuranta on erityisen tärkeää riskienhallinnan näkökulmasta.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimmät liittyvät tytäryhtiöiden tuotantolaitosten ja verkostojen fyysisiin vahinkoihin tai muihin toiminnallisiin häiriöihin, jotka voisivat johtaa esimerkiksi kaukolämmön tai sähkön jakelun keskeytymiseen tai esimerkiksi ympäristön saastumiseen. Riskienhallinnassa huomioidaan geopoliittiseen tilanne ja riskeihin varaudutaan varautumissuunnitelmien mukaisilla toimenpiteillä. Vahinkoriskeihin varaudutaan säännöllisillä riskikartoituksilla ja vakuutusturva pidetään yhtiöiden riskinkantokykyä vastaavana ja kattavana.

Toimintaympäristöön liittyvien riskien hallinnassa ja varautumisessa vaaditaan yhtiöiltä hyvää johtamista ja reagointikykyä muutoksiin. Muuttuviin toimintaympäristön haasteisiin tulisi kyetä vastaaman riittävän varhaisessa vaiheessa. Toimintaympäristöön liittyvistä riskeistä mm. lainsäädännölliset muutokset voivat vaikuttaa yhtiöiden toimintaan merkittävästi. Lainsäädännöllisen viitekehyksen muutokset ovat tuoneet muutostarpeita sidosyksikköasemassa toimivien yhtiöiden liiketoimintaan ja omistusrakenteeseen ja muutokseen liittyviä riskejä on hallittu ennakoivalla suunnittelulla ja valmistautumalla muutoksiin hyvissä ajoin.

Sisäisen valvonnan kehityskohteena ja painopisteinä vuonna 2027 ovat mm. johtamiseen ja prosesseihin liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin liittyvät toimenpiteet sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintamallien ja menetelmien kehittäminen. Yhtiöiden ICT-ympäristön ja tietoturvan järjestelmällinen ylläpito, valvonta ja kehittäminen on edelleen kehityskohteena. Riskien toteu-

tumisen mahdollisesti aiheuttamat vaikutukset konserniyhteisöjen liiketoimintaan ovat kustannus- tai vakavuusasteeltaan eritasoisia, riippuen yhteisön liiketoiminnasta ja toimialasta.

Kaupungin myöntämien omavelkaisten takausten määrä ja takausvastuut vähentyvät yhteisöjen lainojen normaalien lyhennysohjelmien mukaisesti ja lisääntyvät uusien takausrahoitteisten hankkeiden myötä. Takauksiin liittyvät taloudelliset riskit arvioidaan kestävän edelleen maltillisella tasolla. Tytäryhteisöjen hankkeiden rahoitusmalleja arvioidaan ja vertaillaan tytäryhteisöjen investointien suunnittelun yhteydessä.

Konserniyhtiöiden rahoitusjärjestelyissä sekä korkoriskin hallinnassa kartoitetaan yhtiöiden tilanteeseen ja toimialaan sopivia menettelyjä huomioiden rahoitusmarkkinoiden tilanne ja korkomarkkinaennusteet. Konserniyhtiöiden rahoitukseen liittyvä merkittävä riski on markkinakorkojen taso. Korkotaso on noussut napakasti viime kuukausien aikana, mutta korkotason nousun ei odoteta merkittävästi jatkuvan talousarviovuoden aikana. Korkoriskiä on hallittu ja rajattu yhtiökohtaisesti korkosuojauspolitiikan avulla. Korkoriskin hallinnan toimenpiteitä tehdään ajallisesti hajauttaen. Kaupunkikonsernin rahoitusta seurataan ja ohjataan kokonaisuutena konsernin kokonaisetu varmistaen. Tarkoituksena on minimoida konsernin ulkoinen rahoitustarve ja rahoituskustannukset. Kaupunki avustaa tytäryhteisöjä rahoituksen järjestelyissä, mutta kaupunki ei tee tytäryhteisöjen puolesta päätöksiä.

Tytäryhteisöjen raportoiman yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaistilanteen perusteella voidaan arvioida, että keskeiset toimenpiteet ja toimintaperiaatteet ovat riittäviä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteiden saavuttamiseksi talousarviovuonna 2027.

TULOSLASKELMAOSA

Talousarvion tuloslaskelmaosa on kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys kaupungin palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos.

Toimintakate on käyttötalouden toimintatulojen ja -menojen erotus ja se osoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla. Vuosikate on kaupungin kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Talousarvion yhteydessä esitetään kaksi erilaista tuloslaskelmaa. Tuloslaskelmassa vuodelle 2027 esitetään erikseen peruskaupungin ja Tilapalvelu-liikelaitoksen tuloslaskelmat sisältäen niiden väliset sisäiset erät. Tuloslaskelma vuosille 2025–2029 vastaa tilinpäätöksen ulkoista tuloslaskelmaa, jossa on laskettu yhteen peruskaupunki ja Tilapalvelu-liikelaitos sisäiset erät eliminoiden.

Tilapalvelu-liikelaitos huomioiden vuoden 2027 talousarvion toimintakate on 388,5 miljoonaa euroa negatiivinen. Toimintakate on noin 7,3 miljoonaa euroa (-1,9 %) vuoden 2026 muutettua talousarviota heikompi. Toimintamenot kasvavat kuluvasta vuodesta 8,3 miljoonaa euroa (+1,7 %) ja toimintatulot ja valmistus omaan käyttöön kasvavat yhteensä 1,1 miljoonaa euroa (+1,1 %). Toimintakatteen kasvua selittää suurimmalta osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen sisältämä palkkaratkaisu, joka kasvattaa kaupungin henkilöstömenoja arviolta 9,1 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikatteeksi muodostuu vuoden 2027 talousarviossa 42,8 miljoonaa euroa, mikä on 87 % talousarviossa olevien poistojen määrästä. Tuloslaskelmassa vuoden 2027 poistojen määräksi arvioidaan 49,1 miljoonaa euroa, josta Tilapalvelu-liikelaitoksen osuus on 27,5 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin uuden poistosuunnitelman kokouksessaan 28.9.2026 § 77. Uudesta poistosuunnitelmasta aiheutuvat muutokset poistojen kokonaismäärään on huomioitu vuoden 2027 talousarviossa sekä vuosien 2028-2029 tulossuunnitelmissa.

Vuoden 2027 talousarvio sisältää kaupungin taloutta tasapainottavia toimia yhteensä 8,0 miljoonaa euroa, josta 5,0 miljoonaa euroa kohdistuu toimialojen toimintakatteisiin ja 3,0 miljoonaa euroa kaupungin rahoituseriin. Vuoden 2027 talousarvion mukaan tilikauden tulos on 6,3 miljoonaa euroa negatiivinen ja tilikauden alijäämä 5,9 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2027 lopussa on arvion mukaan 80,0 miljoonaa euroa, mikäli vuosi 2026 toteutuu arvioidun mukaisesti.

Taloussuunnitelmavuosien 2028 ja 2029 osalta valtionosuusarviot perustuvat Valtionvarainministeriön syksyn kuntatalousohjelman yhteydessä julkaisemaan painelaskelmaan kuntien talouden kehityksestä. Henkilöstömenojen kasvussa on huomioitu nykyisten vuoden 2028 alkupuolelle asti voimassa olevien kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset sopimuskorotukset. Vuosille 2028 ja 2029 on arvioitu lisäksi uusia sopimuskorotuksia 2,5 %:n vuosivaikutuksella. Muiden kaupungin toimintamenojen kasvuksi on arvioitu kuluttajahintaindeksin mukaisesti 2,1 % vuodelle 2028 ja 2,0 % vuodelle 2029.

Tulossuunnitelmavuoden 2029 valtionosuudessa on huomioitu perustoimeentulotukeen esitetty muutos, jossa Kansaneläkelaitos laskuttaa kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuen kustannuksista suoraan kunnalta eikä rahoitusosuutta vähennettäisi enää peruspalvelujen valtionosuu-

desta. Muutos kasvattaa Jyväskylän kaupungin toimintamenoja arviolta 18,3 miljoonaa euroa. Tulossuunnitelmavuoden 2028 talouteen tulee osaltaan vaikuttamaan myös kaupunginvaltuuston hyväksymä (30.9.2024/58 §) Hippos-hanke. Hippos-hankkeen nettovaikutukseksi on vuodelle 2028 arvioitu +7,1 miljoonaa euroa. Kaupungin heikko työllisyystilanne ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien suuri määrä aiheuttaa myös epävarmuutta tulevien vuosien talouteen. Talouden piristymisen myötä ennakoitu työllisyyden kohentuminen ei välittömästi näy pitkäaikaistyöttömyyden aiheuttamissa kustannuksissa. Näiden arvioiden valossa, Jyväskylän kaupungin talous on alijäämäinen vuosina 2028 (tulos -11,0 miljoonaa euroa) ja 2029 (tulos -3,9 miljoonaa euroa).

Tuloslaskelma 2027

1 000 euroa	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Liikelaitokset	Yhteensä	Yhteensä (ilman sisäisiä eriä)
Toimintatulot	**125 578,1**	**94 518,0**	**220 096,1**	**101 611,4**
Myyntitulot	60 249,5	8 001,2	68 250,7	34 860,0
Maksutulot	17 768,7	0,0	17 768,7	17 768,7
Tuet ja avustukset	13 055,5	0,0	13 055,5	13 055,5
Muut toimintatulot	32 618,4	86 296,8	118 915,2	33 821,3
Valmistus omaan käyttöön	1 885,9	220,0	2 105,9	2 105,9
Toimintamenot	**-554 752,1**	**-53 868,0**	**-608 620,1**	**-490 135,5**
Henkilöstömenot	-248 445,7	-1 928,8	-250 374,5	-250 374,5
Palvelujen ostot	-160 482,9	-25 823,8	-186 306,7	-152 915,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 470,1	-10 903,5	-25 373,6	-25 373,6
Avustukset	-41 678,9	0,0	-41 678,9	-41 678,9
Muut toimintamenot	-89 674,5	-15 212,0	-104 886,5	-19 792,7
Toimintakate	**-429 174,1**	**40 650,0**	**-388 524,1**	**-388 524,1**
Verotulot	370 500,0		370 500,0	370 500,0
Valtionosuudet	50 651,3		50 651,3	50 651,3
Rahoitustulot ja -menot	**23 372,5**	**-13 150,0**	**10 222,5**	**10 222,5**
Korkotulot	8 500,0	0,0	8 500,0	8 500,0
Muut rahoitustulot	24 092,5	0,0	24 092,5	10 942,5
Korkomenot	-9 200,0	0,0	-9 200,0	-9 200,0
Muut rahoitusmenot	-20,0	0,0	-20,0	-20,0
Peruspääoman korko		-13 150,0	-13 150,0	0,0
Vuosikate	**15 349,7**	**27 500,0**	**42 849,7**	**42 849,7**
Poistot ja arvonalentumiset	**-21 600,0**	**-27 500,0**	**-49 100,0**	**-49 100,0**
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 600,0	-27 500,0	-49 100,0	-49 100,0
Tilikauden tulos	**-6 250,3**	**0,0**	**-6 250,3**	**-6 250,3**
Poistoeron lisäys/vähennys	340,4	0,0	340,4	340,4
Tilikauden yli-/alijäämä	**-5 909,9**	**0,0**	**-5 909,9**	**-5 909,9**

Tuloslaskelma 2025–2029

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	**98 642**	**98 447**	**98 447**	**99 505,5**	**100 818**	**101 018**
Myyntitulot	36 717	33 528	33 528	34 860,0	34 860	34 860
Maksutulot	14 823	16 184	16 184	17 768,7	17 769	17 769
Tuet ja avustukset	15 088	14 631	14 631	13 055,5	13 056	13 056
Muut toimintatulot	32 015	34 105	34 105	33 821,3	35 133	35 333
Valmistus omaan käyttöön	**2 891**	**2 106**	**2 106**	**2 105,9**	**2 106**	**2 106**
Toimintamenot	**-453 353**	**-481 809**	**-481 809**	**-490 135,5**	**-513 643**	**-540 489**
Henkilöstömenot	-230 162	-242 770	-242 770	-250 374,5	-257 920	-264 378
Palvelujen ostot	-137 291	-153 613	-153 613	-152 915,9	-164 621	-168 022
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 144	-24 986	-24 986	-25 373,6	-26 699	-27 580
Avustukset	-44 255	-42 229	-42 229	-41 678,9	-44 379	-59 949
Muut toimintamenot	-18 501	-18 211	-18 211	-19 792,7	-20 024	-20 560
Toimintakate	**-351 820**	**-381 256**	**-381 256**	**-388 524,1**	**-410 720**	**-437 366**
Verotulot (sitova)	338 012	355 900	355 900	370 500,0	383 600	399 500
Valtionosuudet (sitova)	48 705	57 373	57 373	50 651,3	55 920	75 898
Rahoitustulot ja -menot (sitova)	**15 928**	**11 932**	**11 932**	**10 222,5**	**9 223**	**8 423**
Korkotulot	8 232	6 850	6 850	8 500,0	8 500	8 500
Muut rahoitustulot	14 646	13 202	13 202	10 942,5	10 943	10 943
Korkomenot	-6 944	-8 100	-8 100	-9 200,0	-10 200	-11 000
Muut rahoitusmenot	-6	-20	-20	-20,0	-20	-20
Vuosikate	**50 826**	**43 949**	**43 949**	**42 849,7**	**38 023**	**46 455**
Poistot ja arvonalentumiset	**-58 843**	**-59 886**	**-68 586**	**-49 100,0**	**-49 400**	**-50 700**
Suunnitelman mukaiset poistot	-57 883	-59 886	-68 586	-49 100,0	-49 400	-50 700
Arvonalentumiset	-960	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	**-8 017**	**-15 937**	**-24 637**	**-6 250,3**	**-11 377**	**-4 245**
Poistoeron lisäys/vähennys	340	340	340	340,4	340	340
Tilikauden yli-/alijäämä	**-7 676**	**-15 596**	**-24 296**	**-5 909,9**	**-11 037**	**-3 905**
Tunnusluvut						
Toimintatulot/Toimintamenot, %	22 %	20 %	20 %	20 %	20 %	19 %
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset, %	86 %	73 %	64 %	87 %	77 %	92 %
Vuosikate/Poistonal. investoinneista, %	72 %	54 %	54 %	62 %	58 %	61 %
Vuosikate, euroa/asukas	339	291	291	281	247	300
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, 1000 €	110 229	94 633	85 933	80 023	68 986	65 081
Asukasmäärä vuoden lopussa	149 895	151 220	151 220	152 490	153 780	154 910

Verotulot

21.9.2026 julkaistun kuntatalousohjelman mukaan kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2026 yhteensä noin 14,7 miljardia euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot kasvavat noin 4,9 prosentilla. Vuonna 2027 verotulojen ennustetaan kasvavan 4,1 prosenttia. Kasvua tukevat talous- ja tulokehitys sekä veropohjien vahvistuminen.

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 11,0 miljardia euroa, mikä on noin 0,44 miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2026. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veromuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys.

Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,9 miljardia euroa vuonna 2027. Maan hallituksen kevään 2026 kehysriihessä tehtyjen päätösten mukaisesti yhteisöveron verokannan alentaminen kahdella prosenttiyksiköllä 18 prosenttiin vaikuttaa osaltaan yhteisöiltä kerättävän yhteisöveron määrään. Yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutokset kompensoidaan kuitenkin kunnille lähtökohtaisesti yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla.

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,4 miljardia euroa vuonna 2027, mikä on noin 36 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2026. Verotuoton arvioidaan kasvavan vuonna 2027 noin 1,8 prosenttia. Merituulivoimaloiden verotusarvoihin sovelletaan huojennusta, ja kiinteistövero laajennetaan koskemaan myös talousvyöhykkeellä sijaitsevia rakennuksia ja rakennelmia. Näistä kertyvä verotuotto jaetaan valtion ja lähikuntien kesken siten, että valtion osuus on 70 prosenttia ja lähikuntien osuus 30 prosenttia.

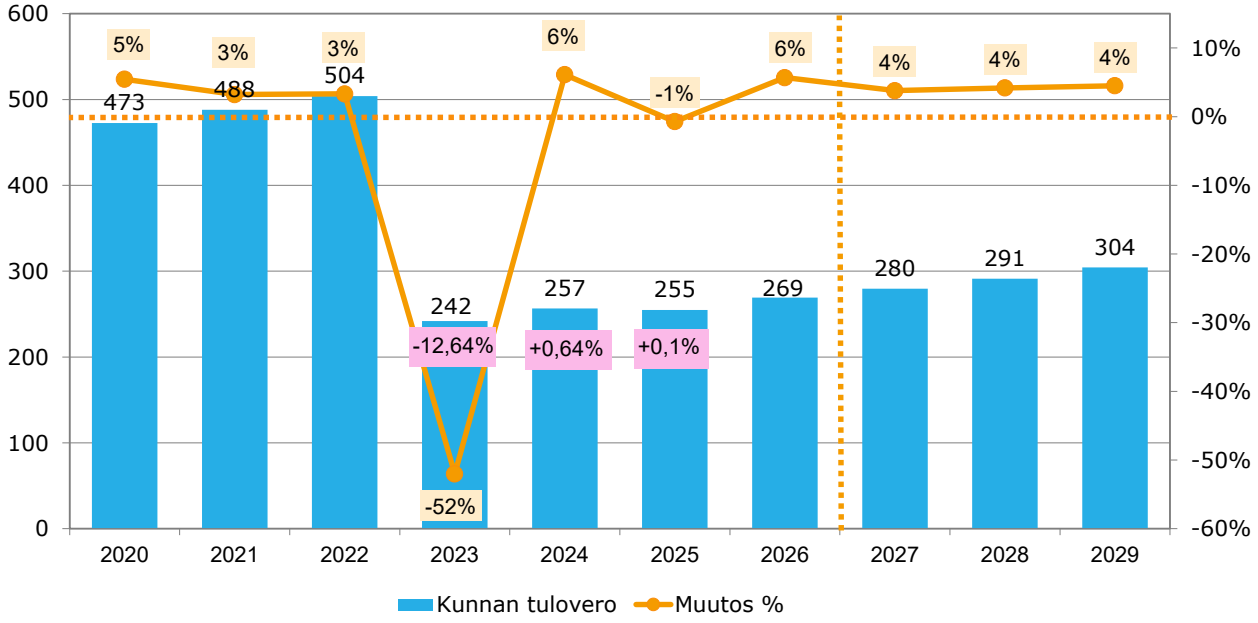
Jyväskylän kaupungin verotuloarvio vuodelle 2027 perustuu kuntatalousohjelmaan sekä syyskuussa päivitettyyn Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Vuoden 2027 talousarvio sekä vuosien 2028-2029 tulossuunnitelmat on laadittu 8,1 % tuloveroprosentin mukaisesti. Kiinteistöveroprosentit ovat edellisvuoden tasossa.

Jyväskylän kaupungin vuoden 2027 kunnallisveron kertymäksi arvioidaan 279,5 miljoonaa euroa, mikä on 10,2 miljoonaa euroa (3,8 %) kuluvaa vuotta enemmän. Yhteisöverojen tuotoksi arvioidaan 31,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua on 2,3 miljoonaa euroa (7,9 %). Kiinteistöverojen tuotoksi ennakoidaan 59,7 miljoonaa euroa (+3,6 %). Kokonaisverokertymäarvio vuodelle 2027 on 370,5 miljoonaa euroa.

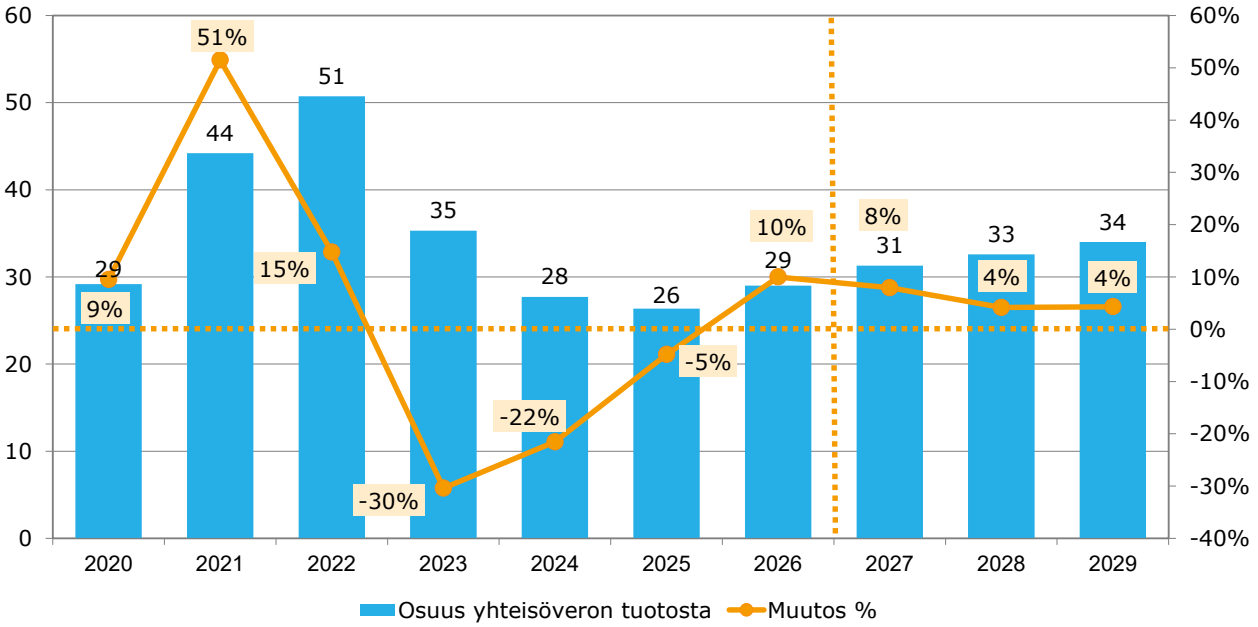
Verotulot

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kunnallisvero	254 786	269 300	279 500,0	291 200	304 300
- veroprosentti	8,00	8,10	8,10	8,10	8,10
Kiinteistövero	56 862	57 600	59 700,0	59 800	61 200
Osuus yhteisöveron tuotosta	26 364	29 000	31 300,0	32 600	34 000
Yhteensä	**338 012**	**355 900**	**370 500,0**	**383 600**	**399 500**

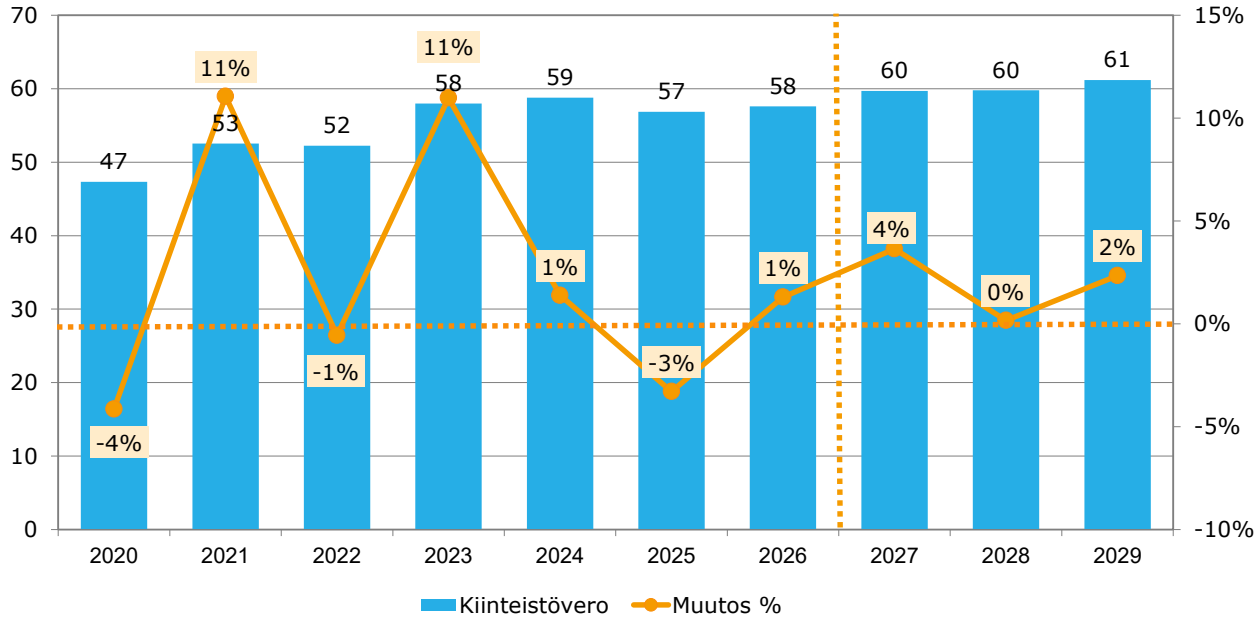
Kunnallisverot 2020 - 2029
M€ ja muutos %

Yhteisöverot 2020 - 2029
M€ ja muutos %

Kiinteistöverot 2020 - 2029
M€ ja muutos %

Kiinteistöverot

	Kiinteistövero %		Verotusarvo	Veron tuotto	Osuus veron
	2026	2027	1 000 euroa	1 000 euroa	tuotosta
Vakituinen asuinrakennus	0,55 %	0,55 %	4 010 339	22 057	36,9 %
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,55 %	1,55 %	58 502	907	1,5 %
Voimalaitokset	3,10 %	3,10 %	0	0	0,0 %
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00 %	4,00 %	8 399	336	0,6 %
Yleinen kiinteistövero, maa-alueet	1,30 %	1,30 %	929 049	12 078	20,2 %
Yleinen kiinteistövero, rakennukset	1,30 %	1,30 %	1 870 983	24 323	40,7 %
Yhteensä			**6 877 271**	**59 700**	**100,0 %**

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta. Valtionvarainministeriön julkaiseman kuntatalousohjelman 2027–2030 mukaan kuntien vuoden 2027 peruspalvelujen valtionosuudet ovat 3 441 miljoonaa euroa ja veromenetysten korvaukset 616,5 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuudesta varataan enintään 10 miljoonaa euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Kuntatalousohjelman mukaan kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 0,67 prosenttiyksikköä ja on 25,05 prosenttia vuonna 2027.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet vähenee noin 110 miljoonaa euroa vuoden 2026 varsinaisesta talousarviosta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan vuonna 2027 huomioon uusina ja laajenevina tehtävinä:

- Osana laskennallista korvausta maksettavan kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirto osaksi kunnille maksettavaa valtionosuutta (+24,8 M€)
- Sosiaalihuollon työllistymistä edistävien palvelujen uudistaminen (työvoimapoliittisen avustuksen käyttöönotto) (+9,6 M€)
- Kotoutumistuen takuuajan kustannuksien korvaus (+7,3 M€)
- Luku- ja kirjoitustaidon koulutus (+3,1 M€)
- Oppimisen tuen uudistaminen (+2,7 M€)
- Kotoutumispalveluihin kuuluvan kielikoulutuksen saatavuus työpaikoilla (+2,0 M€)
- Kotihoidontuen Norjan malli (+0,5 M€)
- Ruotsinkielisen kotoutumisen edistäminen (+0,3 M€)

Lisäksi valtionosuuden tasossa huomioidaan tehtävien ja velvoitteiden vähennyksenä:

- Tilapäistä suojelua saaville oikeus yleistukeen (-5,25 M€)
- Kuntien työllistämisvelvoitteen kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta (-2,15 M€)
- Monialaista yhteistyötä koskevan tehtävän päättyminen (-2,0 M€)

Edellä luetellut tehtävämuutokset kasvattavat valtionosuutta nettomääräisesti 40,9 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuudessa vuodelle 2027 huomioidaan myös 167 miljoonan euron määräaikainen vähennys liittyen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuoden 2023 osalta. Lisäksi valtionosuuden tasossa otetaan vuonna 2027 huomioon vuodelle 2024 tehdyn 192 miljoonan euron määräaikaisen lisäyksen takaisinperintään liittyvä 64 miljoonan euron määräaikainen vähennys. Valtionosuuden tasoa on vähennetty pysyvästi vuodesta 2026 alkaen 75 miljoonalla eurolla hallituksen päättämien kasvutoimien rahoittamiseksi.

Vuonna 2027 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,5 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys 114,0 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään kuitenkin yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024—2027. Lisäksi hallitus päätti kevään 2026 kehysriihessä korottaa indeksikorotukseen liittyvää vähennystä 2,8 prosenttiyksikköön vuodelle 2027. Vuonna 2027 vähennykset pienentävä valtionosuutta yhteensä 91,2 miljoonalla eurolla.

Valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutus vuodelle 2027 on noin 55 miljoonaa euroa valtionosuutta vähentävä. Tarkistus perustuu kuntien raportoimiin palveluluokkakohtaisiin tietoihin valtionosuustehtävien kustannuksista vuodelta 2025.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentissa on lisäksi huomioitu teknisenä muutoksena kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamiseen 21,1 miljoonan euron vähennys, joka vuosina 2025 ja 2026 tehtiin määräaikaisena valtionosuuden vähennyksenä. Tehtävien purkuun liittyvän vähennyksen tasossa on uutena toimenpiteenä huomioitu toisen asteen koulutuksen järjestäjälle annettu mahdollisuus kerätä lukukausimaksuja EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille.

Valtion päättämistä veroperustemuutoksista kunnille maksettavien verotulomenetysten korvaukset ovat vuonna 2027 yhteensä 616,5 miljoonaa euroa. Valtion vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna veroperustemuutokset lisäävät veromenetysten korvauksia nettomääräisesti 89,5 miljoonaa euroa. Korvauksia kasvattavat useat veroperustemuutokset, joista euromääräisesti merkittävimmät ovat ansiotuloverotuksen indeksitarkistukset sekä työtulovähennyksen kasvattaminen. Lisäksi määrärahan mitoituksessa huomioidaan vuodelle 2026 lisätalousarviossa esitettävät veroperustemuutokset, yhteensä 12,5 miljoonaa euroa.

Jyväskylän kaupungin valtionosuudet

Jyväskylän kaupungin valtionosuuksien kokonaismääräksi vuodelle 2027 arvioidaan 50,7 miljoonaa euroa. Vuodesta 2026 valtionosuudet vähenevät 6,7 miljoonaa euroa (-11,7 %). Peruspalvelujen valtionosuuksien lasku on 8,6 miljoonaa euroa (-29,3 %). Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus kasvaa 3,2 miljoonaa euroa ja verotulomenetysten korvaukset 2,3 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien osalta lukiokoulutukseen ja toisen asteen ammatilliseen koulutukseen kohdistuvien kaupungin omarahoitusosuuksien ennakoidaan kasvavan 1,6 miljoonaa euroa, mikä pienentää kaupungin valtionosuuksien kokonaismäärää. Oppimisen tuen kokonaisuudistuksen seurauksena varhennettuun oppivelvollisuuteen sekä perusopetuksen järjestämiseen vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella, ennakoidaan saatavat opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta 2,0 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Kokonaisuudessaan vuoden 2027 opetus- ja kulttuuritoimen valtion osuuksien ennakoidaan olevan -28,5 miljoonaa euroa.

Valtionvarainministeriön viimeisimpien 21.9.2026 julkaistujen laskelmien mukaan hyvinvointialueuudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ovat Jyväskylän kaupungin osalta vuonna 2027 yhteensä 23,9 miljoonaa euroa. Leikkaus pitää sisällään kuntakohtaisen ja pysyvän muutosrajoittimen 17,0 miljoonaa sekä järjestelmämuutoksen tasauksen 0,8 miljoonaa euroa. Muutosrajoitin pysyy vuosittain samana, mutta järjestelmämuutoksen tasaus muuttuu asteittain vuoteen 2027 saakka, jonka jälkeen se jää pysyväksi.

Vuoden 2027 valtionosuuksia leikkaa lisäksi sote-laskelmien jälkikäteistarkastuksesta johtuva pysyvä lisäsiirtotarve vuodelta 2023, joka päätettiin jaksottaa vuosille 2025–2027. Tämä vuotta 2023 koskeva leikkaus pienentää Jyväskylän vuoden 2027 valtionosuuksia 4,5 miljoonaa euroa. Vuotta 2023 koskevaa pysyvää lisäsiirtotarvetta kompensoimaan lisättiin vuoden 2024 valtionosuuksiin myös määräaikainen tasasuuruinen 35 €/asukas lisäys, joka peritään kunnilta kolmanneksen osuuksina vuosina 2025–2027. Jyväskylän osalta määräaikaisen lisäyksen takaisinperintä vähentää vuoden 2027 valtionosuuksia 1,7 miljoonaa euroa.

Sote-laskelmien jälkikäteistarkastuksesta vuodelta 2023 kaikille kunnille tuli lisäksi tasasuuruinen ja pysyvä asukaskohtainen valtionosuusleikkaus, joka Jyväskylän osalta oli 13,2 miljoonaa euroa. Sote-siirtolaskelmasta aiheutuvia heikennyksiä tasaamaan, maan hallitus päätti lisätä pysyvästi kuntien valtionosuuksia. Lisäyksen vaikutus Jyväskylän valtionosuuksiin oli 7,3 miljoonaa euroa. Nämä jälkikäteistarkastuksesta aiheutuneet valtionosuuslisäykset ja vähennykset on viety vuodesta 2025 alkaen osaksi valtionosuuprosenttia, jonka kautta ne lisäävät kuntien omarahoitusosuuksia valtionosuuslaskennan pohjana olevista laskennallisista kustannuksista.

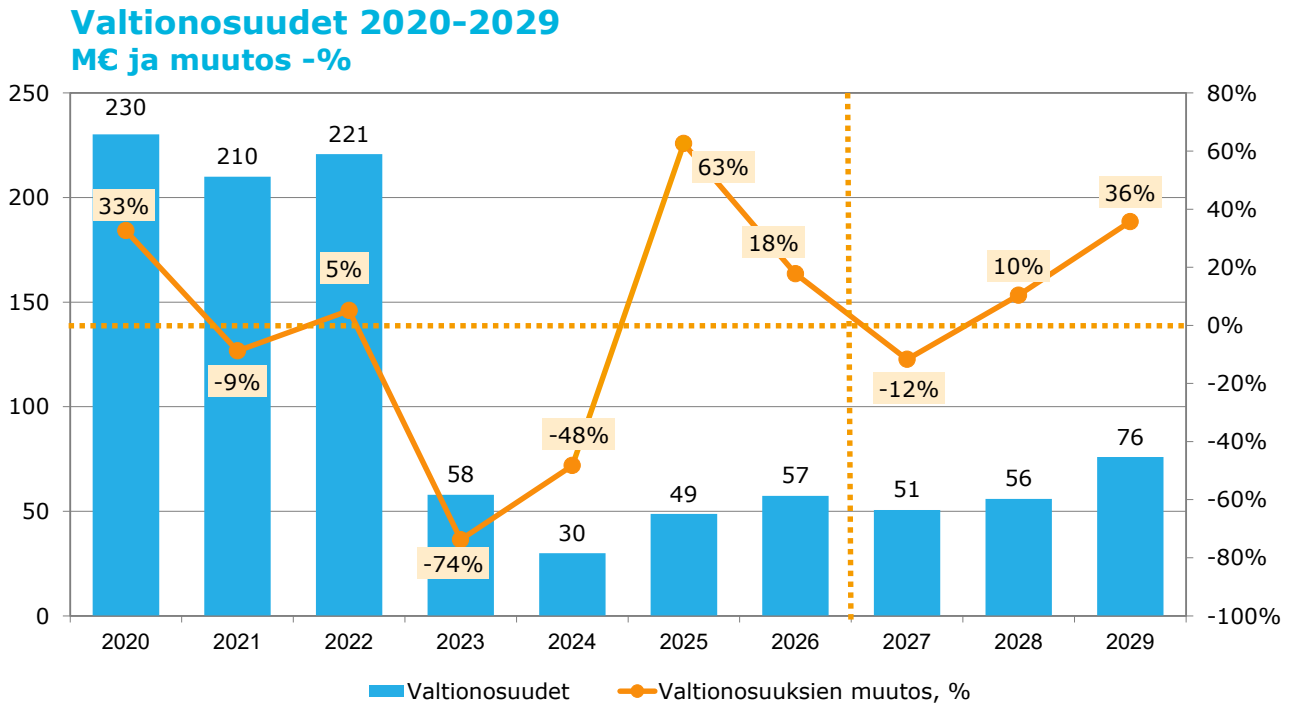
Tulossuunnitelmavuosien 2028–2029 osalta valtionosuudet perustuvat syyskuussa julkaistuun ennakkolaskelmaan tulevien vuosien valtionosuuksista. Vuodelle 2028 kaupungin valtionosuusarvio on 55,9 miljoona euroa ja vuodelle 2029 75,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2029 valtionosuusarviossa on huomioitu perustoimeentulotukeen esitetty muutos, jossa Kansaneläkelaitos laskuttaa kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuen kustannuksista suoraan kunnalta eikä rahoitusosuutta vähennettäisi enää peruspalvelujen valtionosuudesta. Muutos kasvattaisi Jyväskylän kaupungin toimintamenoja arviolta 18,3 miljoonaa euroa vuonna 2029.

Valtionosuudet

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	23 932	29 438	20 801,7		
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	35 385	39 960	43 190,1		
Verotulomenetysten korvaukset	13 106	12 918	15 201,8		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-23 718	-24 942	-28 542,3		
Yhteensä	**48 705**	**57 373**	**50 651,3**	**55 920,0**	**75 898,0**
Josta sote-erät yhteensä	**-30 979**	**-23 720**	**-23 936**	**-17 775**	**-17 775**
Kuntakohtainen muutosrajoitin	-16 954	-16 954	-16 954	-16 954	-16 954
Järjestelmämuutoksen tasaus	-2 030	-617	-822	-822	-822
* Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtion osuuden pysyvä lisäsiirtotarve	-13 213				
Määräaikainen lisäys kompensoimaan lisä siirtotarpeen muutosta					
Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtion osuuden lisäsiirtotarve vuodelta 2023 (1/3)	-4 429	-4 446	-4 455		
Määräaikaisen vuonna 2024 tehdyn lisäyksen takaisinperintä (1/3)	-1 696	-1 704	-1 706		
* Valtionosuuden pysyvä lisäys	7 343				
Josta TE-uudistuksen rahoitus	**27 038**				

* Siirretty vuonna 2025 VOS-prosenttiin

Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2027 tehdään joulukuun 2026 lopussa. Myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta vuodelle 2027 tehdään päätökset kuluvan vuoden loppuun mennessä. Koska Jyväskylän kaupungin lopullinen valtionosuuksien kokonaismäärä tiedetään vasta vuodenvaihteessa, korjataan valtionosuuksien arviota tarvittaessa vuoden 2027 talousarviomuutosten yhteydessä.

Rahoitustulot ja -menot

Korkotuottojen kokonaismäärän on arvioitu olevan 8,5 miljoonaa euroa, josta noin 8,4 miljoonaa euroa tulee Alva-yhtiöt Oy:ltä. Lisäksi korkotuottoarvio pitää sisällään konsernitilin korkotuottoa 150 000 euroa. Korkomenojen määräksi vuonna 2027 on arvioitu yhteensä 9,2 miljoonaa euroa.

Muita rahoitustuottoja arvioidaan peruskunnan osalta saatavan 24,1 miljoonaa euroa, josta 0,9 miljoonaa euroa tulee kaupungin perimistä takausmaksuista. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian peruspääomalle maksetaan kolmen prosentin korko (242 500 euroa). Tilapalvelun maksama peruspääoman korko on 13,2 miljoonaa euroa.

Osinkotuotoiksi kaupungin omistamista yhtiöistä arvioidaan vuonna 2027 yhteensä 9,8 miljoonaa euroa.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Talousarvioesitys pohjautuu pääosin toimialojen lautakuntien ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunnan talousarvioesityksiin. Talousarvioesityksessä on huomioitu myös teknisinä muutoksina toimintatuloissa yhteensä 178 000 euron ja toimintamenoissa 82 300 euron lisäykset verrattuna lautakuntien ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunnan esityksiin.

Tulosvaikutteisina ns. teknisinä erinä tuloihin on lisätty 178 000 euroa ja menoihin 333 500 euroa Aalto2-museokokonaisuuteen liittyen. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 8.6.2026 § 191, että Jyväskylän kaupunki ostaa Alvar Aalto-säätiön omistamat 2 kpl Aalto2-museokeskus Oy:n osakkeita. Yhtiön omistusrakenteen muutoksen myötä yhtiön toimintoja järjesteltiin uudelleen ja osa palveluista kotiutettiin takaisin osaksi kaupungin peruspalveluita.

Kaupungin toimintamenoista on teknisenä muutoksena vähennetty myös työttömyysvakuutusmaksuista 0,3 miljoonaa euroa. Työllisyysrahaston hallintoneuvosto päätti kokouksessaan 25.8.2026 esittää sosiaali- ja terveysministeriölle työttömyysvakuutusmaksujen yhteismäärän alentamista 0,3 prosenttiyksiköllä vuodelle 2027. Esityksen mukaan kunta-alan työnantajien maksu laskee keskimäärin 0,18 prosenttiyksikköä. Teknisinä muutoksina toimintamenoihin on lisätty myös Hippoksen tapahtumatuotantoon ja markkinointiin 71 000 euroa. Lisäksi teknisinä muutoksina on tehty määrärahojen välisiä siirtoja, joilla ei ole tulosvaikutusta.

Teknisten muutosten lisäksi kaupunginjohtaja vähensi omassa talousarvioesityksessään lukiokoulutuksen tukeen osoitetun varauksen 0,65 miljoonaa euroa sekä lisäsi perusopetuksen oppimateriaaleihin 0,2 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus palautti omassa talousarvioesityksessään 5.11.2026 § 323 lukiokoulutuksen tukeen 0,35 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunginhallitus teki muita menolisäyksiä kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen nähden yhteensä 0,4 miljoonaa euroa.

Käyttötalousmenojen muutos 2026–2027

Käyttötalouden menot kasvavat vuoden 2026 muutetun talousarvion tasosta 1,9 % eli 10,1 miljoonaa euroa. Tilapalvelu-liikelaitos mukaan lukien menot kasvavat 10,2 miljoonaa euroa (+1,7 %).

Käyttötalousmenojen muutos 2026–2027

1 000 euroa	TA+M 2026	TA 2027	Muutos euroa	Muutos %
Konsernihallinto	34 469	38 429	3 961	11,5 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	65 001	63 611	-1 391	-2,1 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	306 007	307 914	1 908	0,6 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	61 701	64 690	2 989	4,8 %
Kaupunkirakenne	77 497	80 108	2 611	3,4 %
Toimintamenot	**544 674**	**554 752**	**10 078**	**1,9 %**
Tilapalvelu-liikelaitos	53 790	53 868	78	0,1 %
Toimintamenot yhteensä	**598 464**	**608 620**	**10 156**	**1,7 %**

Jyväskylän kaupungin henkilöstömenot kasvavat vuosina 2026-2028 yhteensä noin 18 miljoonaa euroa 1.5.2025 voimaan tulleiden virka- ja työehtosopimusten myötä. Vuoden 2027 osalta palkkaratkaisu nostaa kaupungin henkilöstömenoja sivukuluineen arviolta 9,1 miljoonaa euroa.

Kaupungin sisäisten veloitusten kasvu on kokonaismenojen muutoksesta 1,8 miljoonaa euroa. Tilapalvelu-liikelaitoksen perimät sisäiset vuokramenot kasvavat noin 1,4 miljoonaa euroa ja sisäiset siivousmenot 0,2 miljoonaa.

Määrärahatasolla suurimmat menonlisäykset ovat Konsernihallinnossa, jossa toimintamenot kasvavat 4,0 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Menojen kasvusta 2,4 miljoonaa euroa on yleisiin virka- ja työehtosopimuksiin sisältyviä paikallisen järjestelyerän ja palkkaohjelman mukaisia koko kaupunkia koskevia korotuksia, jotka on varattu keskitettynä varauksena konsernihallinnon määrärahaan. Varaus tullaan jakamaan toimialoille vuoden 2027 talousarviomuutoksissa palkkaerien kohdentumisen varmistuttua. Konsernihallinnon omaan toimintaan liittyviä menoja vuodelle 2027 kasvattaa eduskuntavaalit, joiden menovaraus on 0,5 miljoonaa euroa.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen määrärahassa menojen kasvu on 3,0 miljoonaa euroa. Menojen kasvusta 1,7 miljoonaa euroa liittyy Hipposkeskuksen valmistumiseen ja sen myötä kaupungille tuleviin liikuntavuorosopimusmenoihin. Määrärahan sisäiset tilakustannukset kasvavat 1,2 miljoonaa euroa ja tilakustannusten kasvussa näkyy erityisesti peruskorjatun kaupunginteatterin vuokramenot.

Kaupunkirakennepalveluissa toimintamenot kasvavat 2,6 miljoonaa euroa. Joukkoliikenteen kuljetuskustannusten osalta menokasvuksi ennakoidaan 1,3 miljoonaa euroa. Joukkoliikenteessä polttoaineiden hinnannousu on aiheuttanut kuljetuskustannusten kasvua kesästä 2026 lähtien ja tilanteen seurauksena kuljetuskustannuksissa varaudutaan kustannusten nousun jatkumiseen myös vuonna 2027. Joukkoliikenteen matkamäärien kasvu on jatkunut vuonna 2026 (kasvu 3,8% vuoteen 2025) ja kasvun odotetaan jatkuvan myös vuonna 2027. Talvihoidossa kustannusten ennakoidaan kasvavan 0,8 miljoonaa euroa ja katupalvelujen urakoiden indeksikorotusten sekä sammutus- ja hulevesisopimusten hinnankorotusten arvioidaan oleva yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Lemmikkieläinpäivystyksen asiantuntijapalveluissa ennustetaan menosäästöjä 0,6 miljoonaa euroa.

Kasvun ja oppimisen palveluissa toimintamenojen kasvuksi ennakoidaan 1,9 miljoonaa euroa. Valtakunnallisiin virka- ja työehtosopimuksiin perustuvat yleiskorotukset kasvattavat määrärahan henkilöstömenoja arviolta 4,2 miljoonaa euroa vuodelle 2027 ja henkilöstömäärän väheneminen pienentää henkilöstömenoja noin 0,7 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenoihin on lisätty edellisvuodesta 0,6 miljoonaa euroa ja perusopetuksen oppimateriaaleihin 0,4 miljoonaa euroa. Lukiokoulutuksen tukea pienennetään 0,3 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatuksen palveluostoja sekä aine- ja tarvikehankintoja vähennetään yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa ja toimialan yhteisissä palveluissa ja hallinnossa menosäästöt ovat 0,6 miljoonaa euroa.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimintamenojen arvioidaan laskevan 1,4 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Kaupungin työllisyyspalvelujen roolia oppisopimusohjelman osalta ollaan muuttamassa ohjelman rahoittajasta neuvontaa ja asiantuntijatukea tarjoavaksi toimijaksi ja muutoksen myötä oppisopimusohjelmaan kohdistuva määräraha poistuu asteittain työllisyyspalvelujen määrärahasta. Vuodelle 2027 määrärahan poisto tuo noin 0,8 miljoonan euron säästön. Muista henkilöstömenoista säästetään 0,5 miljoonaa euroa. Kotoutumispalvelujen lakisäteisten palvelujen ostoon lisätään 1,3 miljoonaa euroa. Muista toimialan menoista (mm. työvoimakoulutukset ja tulkkauspalvelut) vähennetään 2,2 miljoonaa euroa. Kaupungin elinvoiman ja työllisyyden vahvistamiseen tähtäävään Jyväskylän malliin tehdään yhteensä 2,0 miljoonan euron menovaraus. Nuorten työllistämissetelin menoihin tehdään 0,2 miljoonan euron leikkaus.

Tilapalvelu-liikelaitoksen menot pysyvät edellisvuoden tasolla.

Käyttötaloustulojen muutos 2026–2027

Käyttötalouden tulot kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,9 miljoonaa euroa eli 0,8 prosenttia. Tilapalvelu-liikelaitos mukaan lukien tulot kasvavat 2,9 miljoonaa euroa (+1,3 %).

Käyttötaloustulojen muutos 2026-2027

1 000 euroa	TA+M 2026	TA 2027	Muutos euroa	Muutos %
Konsernihallinto	15 348	13 589	-1 759	-11,5 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	8 766	6 678	-2 088	-23,8 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	29 089	29 033	-56	-0,2 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	10 711	11 995	1 284	12,0 %
Kaupunkirakenne	60 716	64 284	3 568	5,9 %
Toimintatulot	**124 630**	**125 578**	**948**	**0,8 %**
Tilapalvelu-liikelaitos	92 578	94 518	1 940	2,1 %
Toimintatulot yhteensä	**217 208**	**220 096**	**2 888**	**1,3 %**

Kaupungin sisäiset tuot kasvavat edellä kuvattujen sisäisten veloitusten kasvun myötä 1,8 miljoonaa euroa. Suurimpia ulkoisia tuloja vähentäviä eriä ovat Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeiden myyntivoitto (2,2 M€), joka lisäsi kertaluonteisesti vuoden 2026 toimintatuloja sekä kotoutumispalveluihin saatavien korvausten lasku 1,5 miljoonaa euroa. Kaupungin toimintatuotot kasvavat edellisvuodesta maankäyttösopimustulojen osalta 1,5 miljoonaa euroa ja joukkoliikenteen lipputulojen osalta 1,4 miljoonaa euroa. Muita kaupungin tuloja kasvattavia eriä ovat mm. katutyölupatulot (+0,4 M€), hulevesimaksutuotot (+0,3 M€), liikuntapaikkojen tulot (+0,6 M€) ja kaupunginteatterin tulot (+0,3 M€).

Käyttötalouden nettomenojen muutos 2026–2027

Käyttötalouden nettomenot eli toimintakate kasvaa talousarvion mukaan 9,1 miljoonaa euroa. Tilapalvelu-liikelaitos mukaan lukien toimintakate on 7,3 miljoonaa euroa eli 1,9 % suurempi kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Vuoden 2027 toimintamenoihin ja -tuloihin sisältyy kaupungin talouden vakauttamiseksi tehtäviä toimenpiteitä yhteensä 5,0 miljoonan euron edestä. Vuoden 2025 tilinpäätöksen toteuduttua merkittävästi talousarviota parempana, sisällytettiin vuoden 2027 talousarvioon varsinaisten vakauttamistoimenpiteiden lisäksi myös tilinpäätöksen perusteella tehtyjä vähennyksiä nettomääräisesti yhteensä 7,9 miljoonaa euroa. Nämä vähennykset pienentävät kaupungin nettomenoja suhteessa vuoden 2026 talousarvioon.

Toimialojen taloudessa ja toiminnassa tapahtuvat keskeisimmät muutokset löytyvät tarkemmin talousarvion käyttötalousosasta palvelukohtaisista kuvauksista.

Käyttötalouden nettomenojen muutos 2026–2027

1 000 euroa	TA+M 2026	TA 2027	Muutos euroa	Muutos %
Konsernihallinto	19 121	24 841	5 720	29,9 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	56 235	56 933	697	1,2 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	276 917	278 882	1 964	0,7 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	50 990	52 695	1 705	3,3 %
Kaupunkirakenne	16 781	15 824	-957	-5,7 %
Toimintakate	**420 044**	**429 174**	**9 130**	**2,2 %**
Tilapalvelu-liikelaitos	-38 788	-40 650	-1 862	4,8 %
Toimintakate yhteensä	**381 256**	**388 524**	**7 268**	**1,9 %**

Talous määrärahoittain 2027

1 000 euroa	Toiminta-tulot	Toiminta-menot	Toiminta-kate
Konsernihallinto	**13 588,6**	**38 429,4**	**-24 840,8**
Kaupungin yhteiset	250,0	10 035,2	-9 785,2
Päätöksenteon tuki	451,9	5 271,7	-4 819,8
Strategia ja kehittäminen	64,4	1 116,0	-1 051,6
Henkilöstöpalvelut	1 330,5	6 143,1	-4 812,6
Talous	11 327,0	12 192,8	-865,8
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	164,8	3 670,6	-3 505,8
Tietohallinto	0,0	0,0	0,0
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	**6 677,8**	**63 610,8**	**-56 933,0**
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	0,0	28 636,7	-28 636,7
Elinkeinopalvelut	737,2	5 408,5	-4 671,3
Työllisyyspalvelut	5 940,6	29 565,5	-23 624,9
Kasvun ja oppimisen palvelut	**29 032,7**	**307 914,2**	**-278 881,5**
Yhteiset palvelut ja hallinto	1 366,0	7 776,2	-6 410,2
Varhaiskasvatus	4 360,1	115 037,9	-110 677,8
Perusopetus	5 490,3	160 298,1	-154 807,8
Nuorisopalvelut	1 715,4	8 711,4	-6 996,0
Kylän Kattaus	16 100,9	16 090,6	10,3
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	**11 995,2**	**64 689,8**	**-52 694,6**
Kulttuuripalvelut	177,7	3 153,0	-2 975,3
Jyväskylän kansalaisopisto	1 416,6	4 437,6	-3 021,0
Kirjastot	423,7	10 172,8	-9 749,1
Museot	768,2	7 071,1	-6 302,9
Jyväskylä Sinfonia	573,5	3 983,7	-3 410,2
Jyväskylän kaupunginteatteri	1 574,8	7 618,0	-6 043,2
Liikunta	7 060,7	28 253,6	-21 192,9
Kaupunkirakenne	**64 283,8**	**80 108,0**	**-15 824,2**
Asiakaspalvelu ja johdon tuki	649,0	4 082,0	-3 433,0
Liikenne- ja viheralueet	17 214,6	32 210,0	-14 995,4
Kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö	42 557,2	37 314,7	5 242,5
Rakentaminen ja ympäristö	3 863,0	6 501,3	-2 638,3
YHTEENSÄ	**125 578,0**	**554 752,1**	**-429 174,1**
Tilapalvelu-liikelaitos	**94 518,0**	**53 868,0**	**40 650,0**
KAIKKI YHTEENSÄ	**220 096,0**	**608 620,1**	**-388 524,1**

Toimintatulot 2025–2027

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026-2027 euroa	Muutos 2026-2027 %
Konsernihallinto	**9 804,5**	**15 348,0**	**13 588,6**	**-1 759,4**	**-11,5 %**
Kaupungin yhteiset	1 516,0	2 236,3	250,0	-1 986,3	-88,8 %
Päätöksenteon tuki	369,2	453,2	451,9	-1,3	-0,3 %
Strategia ja kehittäminen	3,0	0,0	64,4	64,4	100,0 %
Henkilöstöpalvelut	1 416,1	1 280,5	1 330,5	50,0	3,9 %
Talous ja tietojohtaminen	6 359,0	11 272,0	11 327,0	55,0	0,5 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	141,2	106,0	164,8	58,8	55,5 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	**9 529,8**	**8 765,9**	**6 677,8**	**-2 088,1**	**-23,8 %**
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	49,9	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Elinkeinopalvelut	1 370,0	1 092,9	737,2	-355,7	-32,5 %
Työllisyyspalvelut	8 110,0	7 673,0	5 940,6	-1 732,4	-22,6 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	**28 673,7**	**29 089,2**	**29 032,7**	**-56,5**	**-0,2 %**
Yhteiset palvelut ja hallinto	1 664,1	1 366,0	1 366,0	0,0	0,0 %
Varhaiskasvatus	4 207,7	4 360,1	4 360,1	0,0	0,0 %
Perusopetus	6 000,5	5 773,3	5 490,3	-283,0	-4,9 %
Nuorisopalvelut	1 418,1	1 715,4	1 715,4	0,0	0,0 %
Ruokapalvelut	15 383,4	15 874,4	16 100,9	226,5	1,4 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	**11 338,0**	**10 711,2**	**11 995,2**	**1 284,0**	**12,0 %**
Kulttuuripalvelut	242,4	167,7	177,7	10,0	6,0 %
Jyväskylän kansalaisopisto	1 190,1	1 346,6	1 416,6	70,0	5,2 %
Kirjastot	432,3	594,7	423,7	-171,0	-28,8 %
Museot	771,9	580,2	768,2	188,0	32,4 %
Jyväskylä Sinfonia	588,6	532,5	573,5	41,0	7,7 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	769,3	1 274,8	1 574,8	300,0	23,5 %
Liikunta	7 343,4	6 214,7	7 060,7	846,0	13,6 %
Kaupunkirakennepalvelut	**59 164,7**	**60 715,9**	**64 283,8**	**3 567,9**	**5,9 %**
Asiakas- ja tukipalvelut	366,6	289,0	649,0	360,0	124,6 %
Kadut ja puistot	16 808,8	14 997,6	17 214,6	2 217,0	14,8 %
Kaupunkisuunnittelu	38 076,3	41 213,4	42 557,2	1 343,8	3,3 %
Rakentaminen ja ympäristö	3 912,9	4 215,9	3 863,0	-352,9	-8,4 %
YHTEENSÄ	**118 510,8**	**124 630,1**	**125 578,0**	**947,9**	**0,8 %**
Tilapalvelu-liikelaitos	**94 214,0**	**92 578,0**	**94 518,0**	**1 940,0**	**2,1 %**
KAIKKI YHTEENSÄ	**212 724,7**	**217 208,1**	**220 096,0**	**2 887,9**	**1,3 %**

Toimintamenot 2025–2027

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026-2027 euroa	Muutos 2026-2027 %
Konsernihallinto	**29 663,4**	**34 468,7**	**38 429,4**	**3 960,7**	**11,5 %**
Kaupungin yhteiset	7 116,9	7 047,4	10 035,2	2 987,8	42,4 %
Päätöksenteon tuki	4 710,6	5 183,6	5 271,7	88,1	1,7 %
Strategia ja kehittäminen	743,3	1 041,2	1 116,0	74,8	7,2 %
Henkilöstöpalvelut	5 101,2	6 020,8	6 143,1	122,3	2,0 %
Talous ja tietojohtaminen	9 071,9	11 866,1	12 192,8	326,7	2,8 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	2 919,5	3 309,6	3 670,6	361,0	10,9 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	**60 237,4**	**65 001,4**	**63 610,8**	**-1 390,7**	**-2,1 %**
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	32 690,6	28 605,2	28 636,7	31,5	0,1 %
Elinkeinopalvelut	4 403,4	5 615,1	5 408,5	-206,6	-3,7 %
Työllisyyspalvelut	23 143,4	30 781,1	29 565,5	-1 215,6	-3,9 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	**290 644,7**	**306 006,6**	**307 914,2**	**1 907,6**	**0,6 %**
Yhteiset palvelut ja hallinto	7 689,0	8 057,9	7 776,2	-281,7	-3,5 %
Varhaiskasvatus	108 793,4	115 265,6	115 037,9	-227,7	-0,2 %
Perusopetus	150 906,7	158 553,2	160 298,1	1 745,0	1,1 %
Nuorisopalvelut	7 672,8	8 396,8	8 711,4	314,6	3,7 %
Ruokapalvelut	15 582,8	15 733,2	16 090,6	357,4	2,3 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	**59 750,8**	**61 700,7**	**64 689,8**	**2 989,1**	**4,8 %**
Kulttuuripalvelut	3 359,4	2 936,9	3 153,0	216,1	7,4 %
Jyväskylän kansalaisopisto	4 196,7	4 348,5	4 437,6	89,1	2,0 %
Kirjastot	9 570,5	10 046,6	10 172,8	126,2	1,3 %
Museot	6 487,6	6 569,9	7 071,1	501,2	7,6 %
Jyväskylä Sinfonia	3 929,4	3 924,0	3 983,7	59,7	1,5 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	5 312,5	6 805,4	7 618,0	812,6	11,9 %
Liikunta	26 894,7	27 069,4	28 253,6	1 184,2	4,4 %
Kaupunkirakennepalvelut	**72 722,6**	**77 496,7**	**80 108,0**	**2 611,3**	**3,4 %**
Asiakas- ja tukipalvelut	3 228,9	3 455,4	4 082,0	626,6	18,1 %
Kadut ja puistot	27 728,1	30 321,9	32 210,0	1 888,0	6,2 %
Kaupunkisuunnittelu	35 626,7	36 699,0	37 314,7	615,7	1,7 %
Rakentaminen ja ympäristö	6 139,0	7 020,3	6 501,3	-519,0	-7,4 %
YHTEENSÄ	**513 018,9**	**544 674,1**	**554 752,1**	**10 078,1**	**1,9 %**
Tilapalvelu-liikelaitos	**51 525,7**	**53 790,0**	**53 868,0**	**78,0**	**0,1 %**
KAIKKI YHTEENSÄ	**564 544,6**	**598 464,1**	**608 620,1**	**10 156,1**	**1,7 %**

Toimintakate 2025–2027

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026-2027 euroa	Muutos 2026-2027 %
Konsernihallinto	**19 858,9**	**19 120,7**	**24 840,8**	**5 720,1**	**29,9 %**
Kaupungin yhteiset	5 600,9	4 811,1	9 785,2	4 974,1	103,4 %
Päätöksenteon tuki	4 341,4	4 730,4	4 819,8	89,4	1,9 %
Strategia ja kehittäminen	740,3	1 041,2	1 051,6	10,4	1,0 %
Henkilöstöpalvelut	3 685,1	4 740,3	4 812,6	72,3	1,5 %
Talous ja tietojohtaminen	2 712,9	594,1	865,8	271,7	45,7 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	2 778,4	3 203,6	3 505,8	302,2	9,4 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	**50 707,5**	**56 235,5**	**56 933,0**	**697,5**	**1,2 %**
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	32 640,7	28 605,2	28 636,7	31,5	0,1 %
Elinkeinopalvelut	3 033,4	4 522,2	4 671,3	149,1	3,3 %
Työllisyyspalvelut	15 033,4	23 108,1	23 624,9	516,8	2,2 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	**261 971,0**	**276 917,4**	**278 881,5**	**1 964,1**	**0,7 %**
Yhteiset palvelut ja hallinto	6 024,9	6 691,9	6 410,2	-281,7	-4,2 %
Varhaiskasvatus	104 585,7	110 905,5	110 677,8	-227,7	-0,2 %
Perusopetus	144 906,2	152 779,9	154 807,8	2 028,0	1,3 %
Nuorisopalvelut	6 254,7	6 681,4	6 996,0	314,6	4,7 %
Ruokapalvelut	199,4	-141,2	-10,3	130,9	-92,7 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	**48 412,8**	**50 989,5**	**52 694,6**	**1 705,1**	**3,3 %**
Kulttuuripalvelut	3 117,0	2 769,2	2 975,3	206,1	7,4 %
Jyväskylän kansalaisopisto	3 006,5	3 001,9	3 021,0	19,1	0,6 %
Kirjastot	9 138,2	9 451,9	9 749,1	297,2	3,1 %
Museot	5 715,7	5 989,7	6 302,9	313,2	5,2 %
Jyväskylä Sinfonia	3 340,8	3 391,5	3 410,2	18,7	0,6 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	4 543,2	5 530,6	6 043,2	512,6	9,3 %
Liikunta	19 551,3	20 854,7	21 192,9	338,2	1,6 %
Kaupunkirakennepalvelut	**13 558,0**	**16 780,8**	**15 824,2**	**-956,6**	**-5,7 %**
Asiakas- ja tukipalvelut	2 862,3	3 166,4	3 433,0	266,6	8,4 %
Kadut ja puistot	10 919,3	15 324,4	14 995,4	-329,0	-2,1 %
Kaupunkisuunnittelu	-2 449,7	-4 514,4	-5 242,5	-728,1	16,1 %
Rakentaminen ja ympäristö	2 226,1	2 804,4	2 638,3	-166,1	-5,9 %
YHTEENSÄ	**394 508,2**	**420 043,9**	**429 174,1**	**9 130,2**	**2,2 %**
Tilapalvelu-liikelaitos	**-42 688,3**	**-38 788,0**	**-40 650,0**	**-1 862,0**	**4,8 %**
KAIKKI YHTEENSÄ	**351 819,8**	**381 255,9**	**388 524,1**	**7 268,2**	**1,9 %**

KONSERNIHALLINTO

Toimialan kuvaus

Konsernihallinto muodostuu viidestä palvelualueesta: päätöksenteon tuki, strategia ja kehittäminen, henkilöstöpalvelut, talous- ja omistajaohjaus sekä viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut. Digipalvelut toimii nettoyksikkönä osana talous- ja omistajaohjaus -palvelualuetta. Näiden lisäksi konsernihallintoon kuuluu kaupungin yhteiset -menokohta, johon on koottu kaupunginvaltuustoon ja kaupunginhallitukseen suoraan kohdistuvien menojen ohella kiinteästi kaupungin keskitettyjä eriä. Konsernihallinto muodostaa yhden määrärahan.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Toimintatulot	**9 804,5**	**15 348,0**	**13 588,6**	**-1 759,4**	**-11,5 %**
Myyntitulot	7 593,2	11 288,5	11 288,5	0,0	0,0 %
Tuet ja avustukset	1 868,8	1 603,7	2 080,6	476,9	29,7 %
Muut toimintatulot	342,4	2 455,8	219,5	-2 236,3	-91,1 %
Toimintamenot	**29 663,4**	**34 468,7**	**38 429,4**	**3 960,7**	**11,5 %**
Henkilöstömenot	10 626,2	11 914,7	15 702,8	3 788,1	31,8 %
Palvelujen ostot	15 293,1	18 196,8	18 211,3	14,5	0,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	262,8	229,7	249,7	20,0	8,7 %
Avustukset	266,2	358,9	417,4	58,5	16,3 %
Muut toimintamenot	3 215,1	3 768,6	3 848,2	79,6	2,1 %
Toimintakate (sitova taso)	**-19 858,9**	**-19 120,7**	**-24 840,8**	**-5 720,1**	**29,9 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Nuorten kaupunki				
Trainee-ohjelma valmistumassa oleville tai vastavalmistuneille korkeakouluopiskelijoille monipuolisinen tehtävineen eri toimialoilla vakiintuu osaksi kaupungin toimintaa. Osa trainee-paikoista on tarjolla opiskelijoille ja vastavalmistuneille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi.	1.Trainee-paikkojen määrä kasvaa määrärahan puitteissa. 2. Trainee-paikkoja on ollut tarjolla opiskelijoille ja vastavalmistuneille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi	1. 18 traineepaikkaa 2. Kaikkien v. 2026 valittujen traineiden äidinkieli on suomi.	1. 25 opiskelijaa tai vastavalmistunutta 2. Osan traineista äidinkieli on ollut muu kuin suomi tai ruotsi.	Henkilöstöpalvelut yhteistyössä elinkeino- ja työllisyyspalvelujen kanssa. Trainee-harjoittelijoiden rahoitus tässä laajuudessa on edellyttänyt ja edellyttää rahoitusta myös elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimialalta.

Poikkileikkaava teema: Kestävän arjen kaupunki				
Keskustassa koettu turvallisuus paranee järjestyksenvalvontayhteistyön seurauksena	Hyvinvointikyselyssä keskusta koetaan turvallisemmaksi, yrityksiltä kuukausittain kerättävä tilannekuva osoittaa häiriöiden vähentyneen	2024 hyvinvointikysely, yritysten raportoimat häiriöt	Positiivinen muutos koetussa turvallisuudessa ja yritysten raportoimat häiriöt vähentyneet	Strategia ja kehittäminen, riskienhallinta ja turvallisuus

Näin me sen teemme				
Esihenkilöiden koulutuspolun ja uusien esihenkilöiden perehdytyksen päivittäminen.	Päivitetty koulutuspolku. Päivitetty uusien esihenkilöiden perehdytys.	Aiempi koulutuspolku ja perehdytys toteutuksessa.	Päivitetty koulutuspolku ja perehdytysohjelma, joiden toteutus on aloitettu.	Henkilöstöpalvelut
Tarkastellaan henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia yhdessä toimialojen kanssa.	Kelpoisuusvaatimuksien tarkastelua on tehty systemaattisesti.	Kelpoisuusvaatimuksia on tarkasteltu esimerkiksi osana uuden KVTES:n palkkausjärjestelmän käyttöönottoa.	Kelpoisuusvaatimuksia on tarkasteltu ammattiryhmissä, joissa kelpoisuusvaatimukset eivät ole säädelty laissa.	Henkilöstöpalvelut

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Konsernihallinnon toimintakate heikkenee talousarviovuonna 2027 5,7 miljoonaa euroa vuoden 2026 muutettuun talousarvioon nähden. Toimintamenot nousevat 3,9 miljoonaa euroa ja toimintatulot laskevat 1,8 miljoonaa euroa. Konsernihallinnon määrärahassa on lisäksi kaupungin yhteisten kustannusten menokohdassa keskitetty varaus vuoden 2027 KVTES:sin mukaisiin yleiskorotuksiin ja sopimuskohtaisiin järjestelyeriin, joka on yhteensä 3,2 miljoonaa euroa. Keskitetty varaus kohden-

netaan vuoden 2027 talousarviomuutoksissa toimialoille ja liikelaitokselle. Toimintatuloista poistetaan vuonna 2026 toteutunut kertaluonteinen osakkeiden myyntivoittoon liittyvä varaus, noin 2,2 miljoonaa euroa.

Konsernihallinnon talousarviossa 2027 varaudutaan eduskuntavaalien järjestämisestä aiheutuneisiin kustannuksiin lisäämällä toimintamenoja 0,5 miljoonaa euroa ja toimintatuloihin lisätään 0,25 miljoonaa euroa valtionkorvausta varten.

Työterveyshuollon Kela-korvauksen varausta korotetaan 50 000 eurolla vuoteen 2026 nähden, korotus perustuu korvauksen aiempien vuosien toteumaan. Henkilöstöpalveluissa hallinnoidaan yhteistyössä elinkeino- ja työllisyyspalveluiden kanssa nuorten kesätyöllistämistä ja trainee-ohjelmaa, jonka jatkuvuuden turvaamiseksi varausta lisätään 50 000 euroa vuodelle 2027.

Henkilöstöpalveluihin varataan 25 000 euroa vuodelle 2027 henkilöstön kulttuuri- ja liikuntaetuuden arvonlisäveron osuuteen. Kulttuuri- ja liikuntaetuus kohdentuu kaupungin omiin palveluihin, jolloin kaupunkitasoisesti menoksi jää vain arvonlisäveron osuus.

Konsernihallinnon hankekokonaisuuden osalta budjetoidaan vuonna 2027 hankkeiden rahoitusosuudet sekä kustannukset kokonaisuudessaan, kun aiemmin on budjetoitu vain hankkeen omarahoitusosuus. Tämän budjetointitavan muutoksen takia konsernihallinnon toimintatulot sekä -menot kasvavat noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviovuonna 2027.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Kaupungin yhteiset	1 516,0	2 236,3	250,0	-1 986,3	0,0 %
Päätöksenteon tuki	369,2	453,2	451,9	-1,3	-0,3 %
Strategia ja kehittäminen	3,0	0,0	64,4	64,4	-
Henkilöstöpalvelut	1 416,1	1 280,5	1 330,5	50,0	3,9 %
Talous- ja omistajaohjaus	6 359,0	11 272,0	11 327,0	55,0	0,5 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	141,2	106,0	164,8	58,8	55,5 %
Toimintatulot yhteensä	**9 804,5**	**15 348,0**	**13 588,6**	**-1 759,4**	**-11,5 %**
Kaupungin yhteiset	7 116,9	7 047,4	10 035,2	2 987,8	42,4 %
Tarkastuslautakunta	*279,8*	*359,8*	*369,5*	*9,7*	*2,7 %*
Päätöksenteon tuki	4 710,6	5 183,6	5 271,7	88,1	1,7 %
Strategia ja kehittäminen	743,3	1 041,2	1 116,0	74,8	7,2 %
Henkilöstöpalvelut	5 101,2	6 020,8	6 143,1	122,3	2,0 %
Talous- ja omistajaohjaus	9 071,9	11 866,1	12 192,8	326,7	2,8 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	2 919,5	3 309,6	3 670,6	361,0	10,9 %
Toimintamenot yhteensä	**29 663,4**	**34 468,7**	**38 429,4**	**3 960,7**	**11,5 %**
Kaupungin yhteiset	-5 600,9	-4 811,1	-9 785,2	-4 974,1	103,4 %
Päätöksenteon tuki	-4 341,4	-4 730,4	-4 819,8	-89,4	1,9 %
Strategia ja kehittäminen	-740,3	-1 041,2	-1 051,6	-10,4	1,0 %
Henkilöstöpalvelut	-3 685,1	-4 740,3	-4 812,6	-72,3	1,5 %
Talous- ja omistajaohjaus	-2 712,9	-594,1	-865,8	-271,7	45,7 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	-2 778,4	-3 203,6	-3 505,8	-302,2	9,4 %
Toimintakate yhteensä	**-19 858,9**	**-19 120,7**	**-24 840,8**	**-5 720,1**	**29,9 %**

Kaupungin yhteiset

Toiminnan kuvaus

Kaupungin yhteiset -menokohtaan kuuluvat kaupunginvaltuustoon ja kaupunginhallitukseen suoraan kohdistuvat menot, kaupungin keskitetyt menot sekä kiinteästi kaupungin johtamiseen liittyvät erät.

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Perustana ovat kuntalain mukaiset tavoitteet huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista ja kestävästä kehityksestä. Kaupunginvaltuusto vahvistaa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista. Kaupunginvaltuusto vahvistaa myös kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet. Valtuusto pitää kokousten lisäksi seminaareja, joissa käsitellään kaupungin strategisia linjauksia, keskeisiä hankkeita ja ajankohtaisia kysymyksiä.

Kaupunginvaltuuston menot koostuvat valtuuston työskentelyyn liittyvistä menoista, kokouspalkkioista, ansionmenetyskorvauksista sekä valtuustoryhmien toimintatuesta. Valtuustoryhmien toimintaa tuetaan 300 eurolla vuodessa kaupunginvaltuutettua kohti.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus seuraa ja valvoo lautakuntia, palvelujen järjestämistä ja palvelutuotantoa sekä asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa kaupunginhallituksen alaisena viranhaltijana. Kaupunginjohtajan toimintakulut kirjataan kaupungin keskitettyjen kustannusten menokohtaan.

Kunnallisverotuksen määräraha määräytyy verohallintolain mukaisesti sisältäen kaupungin osuuden verotuskustannuksista.

Tarkastuslautakunta
Kaupunginvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten (KuntaL 121 §). Tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle arviointitietoa toiminnan ja talouden ohjausta, kehittämistä ja päätöksentekoa varten. Arviointityön tuloksista tarkastuslautakunta raportoi valtuustolle vuosittain arviointikertomuksessa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten tilintarkastajan valinnan ja huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jyväskylän kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö vastaa kaupungin sekä kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Tarkastuslautakunta antaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi valtuustolle ja tekee esityksen tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyyn (KuntaL 125 §).

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä. Tarkastuslautakunta on lakisääteisen sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja toimittaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain.

Tarkastuslautakunnan alaisuudessa toimii ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin yksikkö, joka valmistelee tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja avustaa lautakuntaa toiminnan ja talouden arviointitehtävässä. Yksikössä työskentelee kaksi henkilöä: kaupunginreviisori ja kaupunkitarkastaja.

Tapahtumien ja suhdetoiminnan avulla kaupunki vahvistaa vetovoimaisuuttaan, kansainvälistä ja kotimaista tunnettuuttaan sekä sidosryhmäyhteistyötä, osoittaa vieraanvaraisuutta ja kertoo omasta toiminnastaan. Menokohta sisältää kaupungin itse järjestämiä sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa järjestettäviä tapahtumia ja niihin liittyviä vastaanottoja tai muuta vieraanvaraisuutta. Tapahtuma- ja suhdetoimintaan varatut määrärahat ovat supistuneet vuosittain ja käytettävissä olevalla määrärahalla voidaan järjestää tilaisuuksia vain erittäin rajatusti.

Maaseutuhallinto
Laukaan kunta vastaa lain ’maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa’ (2010/210’) mukaisten tehtävien hoitamisesta Jyväskylän kaupungin alueella. Jyväskylän kaupunki rahoittaa toimintaa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Jyväskylän kaupunki on kuulunut vuodesta 2013 lähtien Laukaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen yhdessä Laukaan, Hankasalmen, Joutsan, Luhangan, Muuramen, Toivakan ja Uuraisen kanssa. Vuoden 2027 alussa yhteistoiminta-alueen muodostavat neljätoista kuntaa (Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Konnevesi, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen, Äänekoski), jossa Laukaan kunta toimii vastuukuntana.

Menokohta sisältää myös Jyväskylän kaupungin osallistumisen maaseudun Leader-ohjelmaan (JyväsRiihi ry) ja sen kuntarahoitusosuuden 62 988 euroa (3 euroa/maaseutualueen asukas/vuosi) sekä Sisä-Suomen kalataloustyöryhmän kuntarahoitusosuuden 800 euroa vuodelle 2027.

Pelastuspalvelut sisältävät Kuokkalan Graniitin väestönsuojan ja johtokeskuksen vuokra- sekä siivouskuluja.

Kaupungin yhteiset
Määrärahasta maksetaan kaupungin johtamiseen liittyviä menoja, jotka yleisluonteensa vuoksi on tarkoituksenmukaista hoitaa keskitetysti.

Jäsenmaksut
Keski-Suomen liitto on maakunnan kuntien omistama lakisääteinen kuntayhtymä, jonka tehtäviin kuuluu muun muassa strateginen aluekehittäminen ja alueiden käytön suunnittelu, kehittämistoiminnan rahoittaminen, ja maakunnan yhteinen edunvalvonta. Keski-Suomen liitto toimii EU:n aluekehitysrahoitusta välittävänä toimielimenä ja Keski-Suomen liiton hallinnoimalla kehittämisrahastolla edistetään kuntien, seutujen ja koko maakunnan kilpailukykyä ja varmennetaan maakunnan strategioiden toteutuminen. Sen kautta varaudutaan myös uusiin avauksiin sekä tuetaan maakuntien välisiä hankkeita.

Jäsenmaksut, 1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Keski-Suomen liitto	1 827,5	1 889,3	1 889,3	0,0	0,0 %
Suomen Kuntaliitto	343,2	330,4	330,4	0,0	0,0 %
Keski-Suomen kauppakamari	26,9	25,8	25,8	0,0	0,0 %
Muut jäsenmaksut	3,9	9,9	9,9	0,0	0,0 %
Jäsenmaksut yhteensä	**2 201,4**	**2 255,4**	**2 255,4**	**0,0**	**0,0 %**

Avustukset
Palvelukokonaisuudet päättävät oman toimialansa avustuksista määrärahojensa puitteissa. Avustuksia myönnettäessä otetaan huomioon kaupungin muut mahdolliset tuki- ja avustuspäätökset.

Avustukset, 1000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Laajakaista maksut	17,4	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	**17,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**
Alvar Aalto -säätiö	40,0	30,0	40,0	10,0	33,3 %
Ruoka-aputoiminta	60,0	40,0	80,0	40,0	100,0 %
KIHU	166,0	166,0	184,5	18,5	11,1 %
Tammenlehvän perinneyhdistys/veteraanitalo	0,0	0,0	5,0	5,0	-
Toimintamenot yhteensä	**266,0**	**236,0**	**309,5**	**73,5**	**31,1 %**

Alvar Aalto -säätiö
Avustuksen suuruus vuodelle 2027 on 40 000 euroa. Avustuksen suuruus vaihtelee vuosittain riippuen järjestettävien tapahtumien laajuudesta. Kolmen vuoden välein järjestettävä Alvar Aalto Symposium järjestään vuonna 2027. Vuodesta 1979 asti järjestetty kansainvälinen arkkitehtuuritapahtuma kokoaa Jyväskylään arkkitehtuurin ammattilaisia ja arkkitehtuurista kiinnostuneita ympäri maailmaa.

Ruoka-aputoiminta
Ruoka-aputoimintaan myönnettävä avustus maksetaan Suvanto ry:n Ruoka-apu Lyydialle. Kaupungin kokonaisrahoitus Ruoka-apu Lyydialle nousee vuonna 2027 vuoden 2026 tasosta 30 000 euroa, kuitenkin niin, että 80 000 euroa kohdennetaan käyttötaloudesta ja 40 000 euroa tarkoitukseen valtiolta saaduista, taseeseen kirjatuista perintövaroista.

KIHU
Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus toimii kaupungin liikuntapalvelukeskuksen vuokralaisena kaupungin omistaman Hipposhallin yhteyteen rakennetuissa toimisto- ja varastotiloissa. Kaupunki myöntää vuodelle 2027 toiminta-avustusta 184 500 euroa, joka perustuu kaupungin ja KIHU:n väliseen yhteistyösopimukseen (kaupunginhallitus 2.4.2024/§77).

Tammenlehvän perinneyhdistys Ry
Vuodesta 2026 alkaen kaupunki on avustanut Tammenlehvän perinneyhdistyksen veteraanitalotoimintaa, avustuksen määrä on 5 000 euroa vuodessa.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Kaupunginvaltuusto- ja hallitus	**0,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**
Kaupunginvaltuusto	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Kaupungin keskitetyt	**977,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**
Avustukset	**17,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**
Tapahtumat ja suhdetoiminta	**8,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**-**
Kaupungin yhteiset	**342,2**	**2 236,3**	**0,0**	**-2 236,3**	**-100,0 %**
Vaalit	**169,9**	**0,0**	**250,0**	**250,0**	**-**
Toimintatulot yhteensä	**1 516,0**	**2 236,3**	**250,0**	**-1 986,3**	**-88,8 %**
Kaupunginvaltuusto- ja hallitus	**815,0**	**784,2**	**782,0**	**-2,2**	**-0,3 %**
Kaupunginvaltuusto	552,5	313,2	309,7	-3,5	-1,1 %
Kaupunginhallitus	235,4	423,3	425,5	2,2	0,5 %
Vanhusneuvosto	13,3	26,1	25,1	-1,0	-3,8 %
Vammaisneuvosto	13,7	21,6	21,7	0,1	0,5 %
Kaupungin keskitetyt	**431,2**	**550,8**	**528,776**	**-22,0**	**-4,0 %**
Kunnallisverotus	**1 579,3**	**1 545,4**	**1 545,4**	**0,0**	**0,0 %**
Jäsenmaksut	**2 201,4**	**2 255,4**	**2 255,4**	**0,0**	**0,0 %**
Avustukset	**266,0**	**236,0**	**309,5**	**73,5**	**31,1 %**
Tarkastuslautakunta	**279,8**	**359,8**	**369,5**	**9,7**	**2,7 %**
Tapahtumat ja suhdetoiminta	**158,6**	**122,0**	**122,0**	**0,0**	**0,0 %**
Maaseutuhallinto	**120,8**	**133,3**	**117,2**	**-16,1**	**-12,1 %**
Pelastuspalvelut	**326,7**	**323,5**	**322,2**	**-1,3**	**-0,4 %**
Kaupungin yhteiset	**333,1**	**737,0**	**3 183,2**	**2 446,2**	**331,9 %**
Vaalit	**605,0**	**0,0**	**500,0**	**500,0**	**-**
Toimintamenot yhteensä	**7 116,9**	**7 047,4**	**10 035,2**	**2 987,8**	**42,4 %**

Päätöksenteon tuki

Toiminnan kuvaus

Päätöksenteon tuki -palvelualue jakautuu neljään palveluyksikköön; johtamisen tuki, luottamushenkilöpalvelut ja asianhallinta, lakipalvelut sekä sisäinen tarkastus.

Palveluyksiköiden lisäksi palvelualueen rakenteeseen kuuluu talousarviossa konsernihallinnon yhteiset -menokohta. Menokohtaan on koottu sellaiset menoerät, joita on vaikea kohdistaa suoraan eri palvelualueille. Tällaisia menoeriä ovat mm. konsernihallinnon tilavuokrat, siivous, tietohallinnon ja Monetra Keski-Suomi Oy:n veloitukset, posti- ja telepalvelut sekä toimistotarvikkeet ja kopiokoneiden käyttökulut.

Johtamisen tuki
Palveluyksikköön kuuluvat kaupungin ylimmän johdon tukitoiminnot, edustus- ja vieraanvaraisuusasiat sekä virastomestaripalvelut.

Luottamushenkilöpalvelut ja asianhallinta
Palveluyksikön tehtävänä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunginhallituksen alaisten toimielinten, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan sekä elinkeino- ja työllisyyspalveluiden, sivistyspalveluiden ja kaupunkirakennepalveluiden toimielinten toimintaedellytyksistä sisältäen mm. päätösasioiden valmistelu-, sihteeri- ja toimeenpanotehtäviä sekä toimielinten asiakirjahallinnon tehtäviä. Palveluyksikössä hoidetaan osittain myös viranhaltijapäätösten valmistelu- ja toimeenpanotehtäviä. Tehtäviin kuuluvat myös kaupungin asianhallinnan ja tiedonhallinnan sekä asiakirjahallinnon ja kirjaamo- ja arkistotoimen tehtävät sekä vaalien järjestämiseen liittyvät tehtävät.

Lakipalvelut
Palveluyksikkö vastaa oikeudellisten asiantuntijapalveluiden tuottamisesta kaupungin organisaatiolle sekä kaupungin etujen valvomisesta niin sopimusosapuolena kuin tuomioistuimissa ja hallintoviranomaisissa. Palveluyksikössä toimii myös Keski-Suomen sovittelutoimisto, jonka tehtävänä on tarjota sovittelupalveluja Keski-Suomen alueella rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (L1015/2005) mukaisesti. Lisäksi sovittelutoimisto vastaa omalla alueellaan sovittelijoiden rekrytoinnista ja kouluttamisesta, vapaaehtoisten osaamisen ylläpitämisestä sekä heidän tukemisestaan ja ohjauksestaan sovitteluprosessin aikana.

Sisäinen tarkastus
Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida, varmentaa ja tukea hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta ja riittävyyttä. Sisäinen tarkastus myös hallinnoi organisaation sisäistä väärinkäytösten ilmoituskanavaa ja valmistelee kaupungin toimintakertomukseen selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Yksikkö toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa raportoiden näille suoraan. Sisäisen tarkastuksen asema, valtuudet ja vastuu määritellään kaupunginhallituksen antamassa toimintaohjeessa.

Toiminnan painopistealueet

Luottamushenkilöpalvelut ja asianhallinta
Kasemi-asianhallintajärjestelmästä otetaan vuoden 2027 aikana käyttöön uusi versio, jonka myötä myös luottamushenkilöiden kokousportaali uudistuu. Uudistuksen tavoitteena on tehostaa työprosesseja yhteistyössä toimialojen kanssa sekä kehittää järjestelmän toiminnallisuuksia. Uuden asianhallintajärjestelmän kilpailutuksen valmistelu aloitettiin keväällä 2026 yhdessä digipalveluiden kanssa hankintalain muutoksen ja sen sidosyksikköhankintoihin kohdistuvien vaikutusten vuoksi. Määrittelytyö jatkuu vuonna 2027 ja uuden järjestelmän käyttöönotto on tavoitteena toteuttaa syksyllä 2028.

Sähköisen säilytysjärjestelmän käyttöä laajennetaan edelleen erityisesti käytöstä poistuvien järjestelmien tietojen migraatioilla. Vuoden 2027 suurimmat aineistojen siirrot toteutetaan SAP-toiminnanohjausjärjestelmän alasajon myötä. Kaupunginarkiston arkistotiloissa tiivistetään tilankäyttöä ja tehdään yli kahden hyllykilometrin laajuiset arkistoaineistojen siirrot. Keski-Suomen hyvinvointialue siirtää aineistot pois vuokraamastaan tilasta, jolloin yksi arkistomakasiini vapautuu muuhun käyttöön.

Vuoden 2027 eduskuntavaalit toimitetaan 18.4.2027. Vaalien valmistelu on aloitettu syksyllä 2026, ja vaalien järjestämiseen liittyviä tehtäviä hoidetaan syyskuusta 2026 huhtikuun 2027 loppuun saakka.

Lakipalvelut
Lakipalveluiden tavoitteena on tarjota toimialoille (ml. konsernihallinto) laadukasta ja tehokasta juridista tukea sekä tukea niitä lainsäädäntömuutosten implementoinnissa ja prosessien kehittämisessä. Edellisten vuosien tapaan lakipalvelut jatkaa organisaation sopimusosaamisen ja muun juridisen osaamisen vahvistamista. Keski-Suomen sovittelutoimiston erityisenä tavoitteena on tuottaa toimialueella laadukasta rikos- ja riita-asioiden sovittelupalvelua ammattitaitoisen henkilöstön ja koulutettujen vapaaehtoisten sovittelijoiden avulla sekä ylläpitää sovittelijoiden osaamista tarjoamalla vapaaehtoisille sovittelijoille jatko- ja täydennyskoulutusta ajankohtaisista aiheista.

Sisäinen tarkastus
Sisäisen tarkastuksen toiminta pohjautuu riskiperusteisesti laadittuun vuosisuunnitelmaan, jonka sisäinen tarkastus valmistelee ja kaupunginjohtaja hyväksyy kunkin vuoden alussa. Vuosisuunnitelman valmistelussa painotetaan organisaation tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintamenettelyiden sekä sisäisen valvonnan toimivuuden arviointia. Sisäisen tarkastuksen toiminnassa painotetaan, arvioidaan ja edistetään vuosien 2026–2029 aikana kaupunginhallituksen hyväksymien painopisteiden mukaisesti hyvää hallintotapaa, tuloksellista toimintaa, tiedonhallintaa ja tiedolla johtamista sekä resurssien ja voimavarojen turvaamista.

Strategia ja kehittäminen

Toiminnan kuvaus

Strategia ja kehittäminen -palvelualue vastaa strategian laadinnasta ja päivittämisestä, seuraa strategian toteutumista sekä vastaa kaupunkipolitiikkaan liittyvistä valmistelutehtävistä. Palvelualueen tehtäviin kuuluvat kehittämisen tuki, edunvalvonta ja seutuyhteistyö sekä kaupungin hyvinvointityön koordinointi. Lisäksi palvelualue vastaa riskienhallintaan ja turvallisuuteen liittyvistä tehtävistä ja tuesta toimialoille.

Strategia ja kaupunkipolitiikka
Strategia ja kaupunkipolitiikka -palveluyksikön tehtävänä on huolehtia strategian laadinnasta, seurannasta ja kaupunkitasoisesta koordinoinnista sekä kaupungin edunvalvontaan ja kaupunkipolitiikkaan liittyvistä valmistelutehtävistä.

Hyvinvoinnin edistäminen
Palveluyksikön tehtäviin kuuluvat hyvinvoinnin edistämisen keskitetyt tehtävät, kuten hyvinvoinnin edistämisen lakisääteinen ohjelmatyö ja seuranta, ehkäisevä päihdetyö ja väkivallan ehkäisy sekä vammaisneuvoston ja ikääntyneiden neuvoston toiminnan koordinointi. Yksikkö koordinoi kaupunkitason yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Kehittämisen tuki
Kehittämisen tuki -yksikkö vastaa kaupungin kehittämistoiminnan toimintamallien, prosessien ja työkalujen kehittämisestä sekä ylläpidosta. Yksikkö tukee kaupungin hanketoimintaa, digitalisaatiota ja kansainvälistymistä, edistää projektiosaamista sekä ulkoisen rahoituksen ja erityisesti EU-rahoituksen monipuolista hyödyntämistä. Lisäksi yksikkö koordinoi kansainvälisiä verkostoja ja sidosryhmäyhteistyötä, tukee kaupungin johtoa kansainvälisessä yhteistyössä ja arvovierailuissa sekä vahvistaa kaupungin EU-vaikuttamista ja edunvalvontaa.

Riskienhallinta ja turvallisuus
Riskienhallinnan ja turvallisuuden -palveluyksikön tehtävänä on tukea varautumista, turvallisuuskulttuuria ja organisaatioturvallisuuden johtamista läpi koko organisaation. Yksikön tehtäviin kuuluvat suunnitelmallisen riskienhallinnan tuki ja koordinointi. Lisäksi yksikön tehtävänä on koota ja tuottaa laadukasta tietoa ja tilannekuvaa varautumisen ja turvallisuusjohtamisen tueksi sekä koordinoida kaupungin vakuutuksia. Yksikön tehtäviin kuuluu myös tietosuojalainsäädännön valvonta ja toimeenpanon tuki kaupunkikonsernissa.

Toiminnan painopistealueet

Strategia ja kaupunkipolitiikka
Toiminnan painopisteenä ovat alkavan strategiakauden toimeenpanon käynnistäminen ja juurrutus sekä kaupungin edunvalvonnan ja vaikuttamisen tehtävät. Edunvalvonnassa keskitytään hallitusohjelmavaikuttamiseen ja EU-ohjelmakauden vaihdokseen.

Hyvinvoinnin edistäminen
Palveluyksikön toiminnan keskeisinä painopisteinä vuodelle 2027 ovat muun muassa hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 toimeenpano, ehkäisevä päihdetyö etenkin lasten ja nuorten kohderyhmässä sekä hyvinvointialueyhteistyön jatkuva vahvistaminen ja kehittäminen. Hyvinvointialueyhteistyössä korostuu yhteisen tietopohjan ja sen avulla ennaltaehkäisevän yhteistyön kehittäminen. Yhdyspinnoilla keskitytään erityisesti nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja lasten, nuorten- ja perheiden terveellisten elämäntapojen vahvistamiseen. Yksikkö koordinoi vammaisneuvoston ja ikääntyneiden neuvoston toimintaa.

Kehittämisen tuki

Kehittämisen tuen keskeisinä tehtävinä ovat kehittämisen toimintamallin (KEHTO), projektinhallinnan prosessien ja työkalujen edelleen kehittäminen sekä toimialojen tukeminen kehittämishankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Kehittämisprojektien rahoituksessa valmistaudutaan EU-ohjelmakauden vaihdokseen sekä vahvistetaan ulkoisen rahoituksen hyödyntämistä tunnistamalla uusia rahoituskanavia ja tiivistämällä yhteistyötä alueellisissa, valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kansainvälisessä toiminnassa käynnistetään kaupunkistrategiaan perustuvaa läpileikkaavaa kansainvälisyystyötä, arvioidaan kaupungin verkostojäsenyyksiä sekä kehitetään Ukraina-yhteistyötä. Lisäksi laaditaan prosessien kehittämisen (PROTO-hanke) tiekartta ja juurruttamissuunnitelma. PROTO-toimintamallilla vahvistetaan henkilöstön kehittävää työotetta, osaamista ja mahdollisuuksia osallistua oman työn sekä toimintaprosessien kehittämiseen. Tilat auki kuntalaisille (TILKKU) -projektin keskeisiä toimenpiteitä ovat tilavarausjärjestelmän hankinta sekä yhtenäisen tilavarausmallin kehittäminen ja käyttöönotto.

Riskienhallinta ja turvallisuus

Riskienhallinnan ja turvallisuuden -palveluyksikön painopisteitä vuodelle 2027 ovat varautumisen verkostotyö valmius- ja jatkuvuussuunnitelmien yhteensovittamiseksi niin kaupunkiorganisaation sisällä, kuin viranomaisten ja suurten kaupunkien kanssa sekä 2026 aikana laadittujen jatkuvuussuunnitelmien ja asiakasturvallisuuden työkalujen jalkauttaminen ja harjoittelun tuki. Riskienhallinnan ja turvallisuuden yksikkö painottaa toiminnassaan käytännönläheistä turvallisuusjohtamisen, tietosuojan ja riskienhallinnan tukea toimialoille ja palveluyksiköille.

Henkilöstöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on palvelujen tukeminen, henkilöstösisältöjen strateginen johtaminen sekä tukipalvelujen tuottaminen. Kumppaneina ovat erityisesti organisaation johto ja esihenkilöt. Konkreettinen arjen henkilöstöjohtaminen ja esihenkilötyö tehdään palveluissa ja niiden työyhteisöissä. Työtä tehdään joustavasti ja yhteistyössä yli tiimirajojen. Palvelualueen keskeiset tehtäväkokonaisuudet ovat: 1) henkilöstösuunnittelu, rekrytointi ja urasuunnittelu, 2) palvelussuhdeasiat sekä 3) työhyvinvoinnin, työturvallisuuden ja henkilöstön kehittäminen. Henkilöstöjohtamisessa ja -työssä ensisijainen painopiste on tukea kaupunkiorganisaation palvelutoimintaa. Tavoitteena on, että meillä on sopiva määrä osaavaa, työkykyistä ja motivoitunutta henkilöstöä tarkoituksenmukaisissa tehtävissä oikein määritellyillä palvelussuhteen ehdoilla. Henkilöstöjohtamisessa ja -työssä on huomioitava monenlaiset velvoitteet, esimerkiksi lainsäädäntö sekä virka- ja/tai työehtosopimukset.

Henkilöstöpalveluissa linjataan ja kehitetään henkilöstöjohtamisen ja -työn eri osa-alueita. Työssä korostuvat esihenkilöiden ja työyhteisöjen konkreettiset tilanteet ja tarpeet, ohjaus ja tuki sekä yhteinen kehittäminen tulevaisuutta varten. Sisältöinä edellä kuvatut ovat esimerkiksi henkilöstösuunnittelu talousarviotyön yhteydessä, rekrytoinnin tuki (ml. työnantajakuva), henkilöstön palvelussuhdeasioiden ohjaus ja hallinta sekä sisäisen matkatoimiston palvelut. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu yhteistoiminnan ohjaus ja osin toteuttaminen, henkilöstötietojärjestelmien hallinta ja kehittäminen, työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden ohjaus ja konkreettinen kehittäminen. Osaamisen kehittäminen sisältää esimerkiksi osaamisen kehittämisen prosessien, tarpeiden tunnistamisen, tavoitteiden ja toteuttamisen suunnittelua ja toimeenpanoa, tukea osaamisen johtamisessa, osaamisen arviointia ja käytännön apua. Nämä toimet realisoituivat esimerkiksi kehityskeskustelu- ja perehdytyskäytännöissä tai toteutuvissa koulutuksissa ja valmennuksissa. Tehtäväalueeseen kuuluu myös työterveyshuollon palvelujen hankinta kaupungin henkilöstölle. Palvelualueelle kuuluu myös operatiivisten henkilöstöhallinnon tukipalvelujen tuottaminen toimialoille.

Talousarviossa palvelualueeseen kuuluvat henkilöstöpalveluja tuottavan henkilöstöyksikön toimintamenojen ja työterveyshuollon kustannusten lisäksi pääluottamusedustajien, varapääluottamusedustajien ja työsuojeluvaltuutettujen toimintaan varatut menot sekä henkilöstöpalvelujen menot, jotka muodostuvat esimerkiksi seuraavista kaupungin henkilöstöön kohdistuvista toiminnoista: henkilöstöpalveluiden johtamat työkyvyn, osaamisen ja työturvallisuuden kehittämisen sekä ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteet, yhteistyötoimikunta, kestävän liikkumisen henkilöstötoimenpiteet sekä rekrytoinnin yksittäiset erilliset toimenpiteet. Palvelualueella on myös varaus nuorten kesätyöllistämiseen ja Trainee-ohjelmaan. Tätä kokonaisuutta talousarviossa on tarkoitus vahvistaa vuodelle 2027. Mukana on myös elinkeino- ja työllisyyspalvelut.

Toiminnan painopistealueet

Kaupunkistrategia ja siihen perustuva, kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi tuleva henkilöstötyön linjaukset (henkilöstöpolitiikka) –kokonaisuus ohjaa henkilöstöjohtamista ja henkilöstötyötä. Kaupunkistrategia sisältää Näin me sen teemme -osion. Tämän osion tavoitteista todetaan muun muassa seuraavasti:

- Strategian mukaisesti Jyväskylän kaupunkiorganisaatio rakentaa kestävää tulevaisuutta vahvistamalla henkilöstön osaamista, hyödyntämällä digitalisaation mahdollisuuksia ja varmistamalla kaupungin talouden vakautta. Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö on kaupungin toiminnan perusta, ja digitaaliset ratkaisut tukevat sekä työn sujuvuutta että palveluiden laatua.

- Jyväskylän kaupungille halutaan tulla töihin ja kaupungin moninaiset työmahdollisuudet tunnistetaan.
    - Henkilöstön hyvinvointi ja työkyky ovat meille kunnia-asioita. Vahvistamme henkilöstön osaamista ja työyhteisötaitoja sekä tuemme uudistumiskykyä jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Henkilöstöpalveluiden työn painopisteenä on edelleen vuonna 2027 ennakoiva ja systemaattinen tuki arjen esihenkilötyölle ja työyhteisöjen toimivuudelle. Toimialat ja liikelaitos tarvitsevat henkilöstötyön tukea monissa konkreettisissa kysymyksissä, joiden vaativuus lisääntyy työelämän ja toimintaympäristön jatkuvasti muuttuessa ja monimutkaistuessa. Kysymyksiä ja ratkottavia tilanteita on paljon, tilanteissa painottuvat esimerkiksi henkilöstön kannalta muutostarpeet ja -tilanteet, henkilöstösuunnitteluun ja henkilöstön saatavuus, palvelussuhteen elinkaaren hallinta sekä henkilöstön hyvinvoinnin, johtamisen ja työyhteisöjen toimivuuden, psykososiaalisen kuormituksen ja työturvallisuuden kysymykset. Henkilöstöpalvelut joutuvat myös aika ajoin työkuorman ja tilanteiden vaihdellessa priorisoimaan tehtäviään.

Työtä jatketaan seuraavien tuttujen teemojen kanssa. Tavoitteena ovat edelleen henkilöstötyössä arjen sujuvat käytännöt henkilöstötyön eri osa-alueilla ja esihenkilötyön hallittavuus. Työtä jatketaan toimivan ja tavoitteellisen vuorovaikutuksen kehittämiseksi työyhteisöissä esihenkilön johdolla. Uusien esihenkilöiden perehdytystä ja kaikkien esihenkilöiden koulutuspolkua uudistetaan. Tavoitteena on esihenkilöiden johtamisen ja yhteistyön kautta hyvinvoivat työyhteisöt ja henkilöstö, jolla on selkeät ja tarkoituksenmukaiset tehtävänkuvat sekä riittävän hyvä motivaatio, osaaminen ja työkyky työhön.

Osaamisen kehittämisen painopiste on ollut esimerkiksi muuttuvan, vahvoja työelämätaitoja vaativan ja erityisesti digitalisoituvan työelämän vaatimien osaamisten tunnistamisessa ja varmistamisessa. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan päivitetään keskeiset osaamistarpeet vuoropuhelussa palveluiden kanssa. Esihenkilöitä ja työyhteisöjä tuetaan edelleen haastavien työyhteisötilanteiden käsittelyssä ja osallistavassa vuorovaikutuksessa. Haastavia työyhteisötilanteita voi syntyä esimerkiksi työyhteisön jäsenten kesken tai uhkaavissa asiakastilanteissa. Osaamisen kehittämisen pooli kilpailutetaan uudelle kaudelle syksyllä 2026 ja pooli aloittaa toimintansa alkuvuodesta 2027. Myös vuonna 2027 hyödynnytetään ja ohjataan henkilöstöä käyttämään digitaalista oppimisympäristöä ja -alustaa.

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistämiseksi toteutetaan laajasti erilaisia toimia esihenkilöiden johdolla. Yhteistyötä ja kehittämistä jatketaan myös kumppaneiden kanssa, yksi merkittävimmistä kumppaneista on työterveyshuolto. Vuonna 2026 työterveyshuollon toimintaan lisättiin hieman resursseja mielenterveyden tuen palveluihin huomioiden asia myös toimintasuunnitelmassa. Tarkoitus on jatkaa tätä kohdennusta vuonna 2027. Toteutuksen vaikuttavuutta arvioidaan. Huomiota on kuitenkin kiinnitettävä myös siihen, että tuki- ja liikuntaelinsairauksista aiheutuneet poissaolot ovat lisääntyneet aiemmasta.

Tavoitteena on ollut ja on oikea-aikainen työkyvyn ja hyvinvoinnin tukeminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, sisältäen sekä ennaltaehkäiseviä toimia että tarvittaessa tukea työkyvyn palauttamiseksi huomioiden myös korvaava työ sairauspoissaolon sijaan. Jälleen keskeinen rooli on sekä esihenkilöllä että työntekijällä. Vuosille 2026–2028 laadittiin työterveyshuollon toimintasuunnitelma, tätä tarkennetaan vuosittain. Vuodelle 2027 huomioidaan myös vuoden alusta voimaan tuleva valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta.

Erityisesti työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyvien toimintamallien rakentamisessa tiedostetaan se, että täysin samat mallit tai toimintatavat eivät välttämättä sovellu kaikkiin työyhteisöihin. Tarvitaan työyhteisökohtaisia ratkaisuja sekä myös projektimaista kehittämistä ja tulosten seuraamista.

Henkilöstösuunnittelussa ja rekrytointipalveluissa painopiste on talousarvion mukaisen toiminnan toteuttamisessa, esihenkilöiden rekrytointiosaamisen ylläpidossa ja kehittämisessä sekä mahdollisten henkilöstömuutosten ennakoinnissa tarvelähtöisesti. Pitkäjänteisyys ja osaamisnäkökulmaa painottava henkilöstösuunnittelu tukee myös työnantajamielikuvaa. Työnantajakuvatyössä on huomioitava sekä jo töissä oleva henkilöstö, heidän hyvinvointinsa ja pysyvyytensä, ja sen lisäksi maineemme uusien potentiaalisten työntekijöiden ja ylipäätään ulkoisten toimijoiden mielessä.

Palvelussuhdeasioissa KVTES:ssa ja OVTES:ssa varhaiskasvatuksen osalta otettiin käyttöön uusi tasopalkkajärjestelmä lokakuussa 2025. Tähän liittyen keskeistä on esihenkilöiden osaamisen varmistaminen, palkkausjärjestelmän ajantasaisuuden ylläpitäminen sekä palkkojen yhteensovittaminen suunnitelmallisesti. Palkkojen yhteensovittamiseen kohdennetaan jaossa olevat paikalliset erät vuonna 2026 ja edelleen vuonna 2027 tarpeen mukaisesti. On todennäköistä, että yhteensovittamista jää vielä vuodelle 2028. Tämäkin työ edellyttää hyvää yhteistyötä henkilöstön edustajien kanssa. Valtakunnan tasolla neuvotellaan uudesta kunta-alan teknisen alan sopimuksesta. Tähän liittyy myös paikallisella tasolla valmistelutyötä. Jyväskylän kaupunki on jo ollut esimerkiksi mukana tasopalkkajärjestelmän määräyksien simuloinnissa ja uusiin sopimusmääräyksiin liittyvän valmistelutyön odotetaan jatkuvan vuonna 2027.

Personec ESS-käyttöliittymä otettiin koko henkilöstön käyttöön keväällä 2026. ESSin toiminnallisuuksia kehitetään edelleen. Sama tilanne on keväällä 2026 käyttöönotetun uuden HRD-järjestelmän kanssa (Vuolearning, järjestelmässä mm. perehdytykset, koulutusten hallinta, kehityskeskustelut). Samalla osana kehittämistyötä arvioidaan tarkoituksenmukaisella tavalla edellä mainittuihin kokonaisuuksiin liittyviä prosesseja ja mahdollisuuksia sujuvoittaa niitä. Vuoden 2027 aikana on tavoitteena saattaa loppuun uuden työaikajärjestelmän kilpailutus ja käynnistää ja toteuttaa valitun työaikajärjestelmän käyttöönotto. Todennäköistä on, että uusi työaikajärjestelmä vastaa vain osaan työnantajan tarpeista erilaisiin työaikajärjestelyihin perustuen ja jatkossakin työaikajärjestelmiä on käytössä useampia.

Henkilöstöpalveluiden tavoitteita tarkemmin työstettäessä ja toimeenpantaessa huomioidaan myös palvelujen kanssa tehtävä yhteistyö sekä yhteistoiminta. Palvelutoimintaa tuetaan erilaisissa muutostilanteissa myös yhteistoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa. Tiivis yhteistyö luottamusedustajien ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa jatkuu.

Vuonna 2027 tavoitteena on vahvistaa nuorten työelämään tutustumista ja työelämätaitojen karttumista sekä parantaa työllistymismahdollisuuksia jatkamalla ja laajentamalla vuonna 2026 käynnistettyä korkeakouluopiskelijoiden Trainee-ohjelmaa samoin kuin nuorten kaupungin omaa kesätyöllistämistä ja kesätyöseteleiden käyttöä.

Henkilöstöpalveluiden painopisteistä pääosa on sellaisia, että ne vaativat pitkäjänteisyyttä ja usean vuoden työn laajuutensa vuoksi. Asiakokonaisuuksina ne eivät ole nopeasti toteutettavissa. Tavoitteet ja painopisteet jatkuvassa muutostilanteessa vaativat arviointia ja tarkentavia valintoja kohdentamisesta arkityön ohella.

Talous- ja omistajaohjaus

Toiminnan kuvaus

Talous- ja omistajaohjauksen palvelualue jakautuu neljään palveluyksikköön: talouden ohjaus, omistajaohjaus ja rahoitus, digipalvelut ja hankintapalvelut.

Laajasti tarkasteltuna palvelualueen tehtävänä on valmistella ja toimeenpanna kaupungin talous- ja investointipolitiikan linjaukset. Tämän tehtävän toteuttamiseksi palvelualue vastaa mm. talouden ohjauksesta, talousarvio- ja tilinpäätösprosessien ohjauksesta, talouden seurannasta ja raportoinnista, talouden tietojohtamisen kehittämisestä yhdessä toimialojen kanssa sekä kaupunkikonsernin rahoituksen hallinnasta ja konserniraportoinnista. Kaupunkitasoisten ja lakisääteisten talouden tehtävien lisäksi palvelualue huolehtii konsernihallinnon toimialan päivittäisistä taloustehtävistä ja Monetra-konsernilta hankittavien palveluiden ohjauksesta. Palvelualueella on 1.1.2023 alkaen toiminut hankintapäällikön alaisuudessa hankintapalvelujen tiimi. Palvelualueeseen kuuluva digipalvelut toimii digipalvelujohtajan alaisena nettoyksikkönä.

Talouden ohjaus
Talouden ohjaus -palveluyksikön tehtävänä on huolehtia kaupungin talousarvion laadinnasta ja taloussuunnittelusta, talouden ohjauksesta, seurannasta ja raportoinnista, tilinpäätöksen laadinnasta sekä laskennan, johdon raportoinnin ja talouden tietojohtamisen kehittämisestä. Lisäksi palveluyksikkö vastaa kaupungin taloushallinnon palvelujen ohjauksesta ja siihen liittyvien ohjeiden ja sääntöjen valmistelusta. Jyväskylän kaupungin operatiivista taloushallinnon palveluista vastaa Monetra Keski-Suomi Oy.

Omistajaohjaus ja rahoitus
Omistajaohjaus ja rahoitus -palveluyksikön tehtävänä on huolehtia kaupungin ja kaupunkikonsernin rahoituksesta, konsernin talousarvion, osavuosikatsausten ja konsernitilinpäätöksen laadinnasta sekä rahoitukseen ja konsernin talousseurantaan liittyvästä raportoinnista. Palveluyksikön tehtävänä on myös valmistella erityisesti kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle näiden tehtäväalueeseen ja toimivaltaan kuuluvia asioita, valmistella lausuntoja ja kannanottoja hankkeiden taloudellisista vaikutuksista päätösten valmistelua varten sekä laatia omistajaohjaukseen liittyviä selvityksiä ja ohjeita.

Hankintapalvelut
Palveluyksikön tehtäviin kuuluu hankintojen keskitetyt tehtävät kuten kaupungin hankintojen ohjaus kaupungin hankintojen linjausten ja hankintaprosessien mukaisesti sekä keskitettyjen hankintojen kilpailuttaminen ja sopimushallinta. Hankintapalvelut tarjoaa hankintojen asiantuntijapalvelua ja koulutusta kaupungin organisaatiolle sekä osallistuu alan alueelliseen ja valtakunnalliseen yhteistyöhön.

Digipalvelut
Digipalvelut vastaa kaupunkikonsernille tuotettavien yhteisten ICT-palveluiden järjestämisestä, kehittämisestä, ylläpidon ohjauksesta ja tukipalvelujen kokonaisuudesta. Vuonna 2027 digipalveluiden rooli painottuu entistä vahvemmin ICT-palvelutuotannon hallintaan ja kehittämiseen, palvelu- ja toimittajahallintaan, kokonaisarkkitehtuurin kehittämiseen sekä toimialojen digitalisaation ja tiedolla johtamisen tukemiseen ja toimintamallien kehittämiseen.

Digipalveluiden tehtävänä on varmistaa, että kaupungin digitaaliset palvelut, tietojärjestelmät ja tekninen toimintaympäristö tukevat kaupunkistrategian toteutumista, palvelujen sujuvuutta, tietoturvallisuutta ja kustannusten hallintaa. Toimintaa ohjaavat kaupungin yhteiset ICT- ja digikehittämisen linjaukset, tietoturvan ja tietosuojan vaatimukset, kokonaisarkkitehtuurin periaatteet sekä toimialojen palvelutarpeet.

Digipalvelut osallistuu aktiivisesti kansalliseen ja paikalliseen ICT-yhteistyöhön, seuraa lainsäädännön ja hankintaympäristön muutoksia sekä tukee toimialoja ICT-hankinnoissa, järjestelmäuudistuksissa ja digitaalisten toimintatapojen kehittämisessä. ICT-palvelutuotannossa hyödynnetään ulkoisia palveluntuottajia eri hankkeissa, tehtävissä ja jatkuvassa palvelutuotannossa.

Toiminnan painopistealueet

Talouden ohjaus
Talouden ohjaus -palveluyksikön vuoden 2027 keskeisiä tavoitteita ovat:

- Talouden ohjaus käynnisti yhdessä Monetra Keski-Suomi Oy:n kanssa jo vuonna 2025 taloushallinnon laajan järjestelmäuudistuksen, sillä nykyisen SAP-järjestelmän ohjelmistotuki päättyy vuoden 2027 lopussa. Uusi CGI Raindance -kuntamalli otetaan käyttöön ja nykyinen SAP-järjestelmä alasajetaan vuoden 2027 aikana.
- Jyväskylä osallistuu valtakunnalliseen Kestävä kuntatalous III –verkostohankkeeseen (FCG Oy). Vuosina 2025–2028 toteutettavan hankkeen osaprojektien käynnistämisestä ja projektin Jyväskylän osioiden koordinoinnista vastaa talouden ohjauksen tiimi.
- Talouden ohjaus jatkaa kaupungin taloutta pitkällä aikavälillä vakauttavien toimenpiteiden valmistelua päätöksentekoon, toteuttamisen tukea toimialoille sekä toteumaseurantaa ja -raportointia konsernijohdolle sekä tukee kaupungin talouteen, rahoitukseen ja omistajaohjaukseen (konserni) liittyvää edunvalvontaa
- Ostamisen ja tilaamisen prosessissa otetaan käyttöön uusi tilausjärjestelmä yhdessä hankintapalvelujen ja toimialojen vastuuhenkilöiden kanssa, muutos liittyy SAP-järjestelmän tilaamisen toiminnallisuuksien päättymiseen

Omistajaohjaus ja rahoitus
Omistajaohjaus ja rahoitus -palveluyksikön vuoden 2027 keskeisiä tavoitteita ovat:

- Kaupungin pitkäaikaisen varainhankinnan rahoituspohjan laajentaminen ja mahdollinen investointipankkirahoituksen lisäämisen edellyttämän puitesopimuksen laatiminen. Vihreän rahoituksen osuuden lisääminen koko kaupunkikonsernin lainasalkussa.
- In-house yhtiöomistuksiin liittyvien uudistuneen hankintalain edellyttämien muutosten valmistelu. Tarvittavat konsernirakenteen muutokset lähdetään viemään päätöksentekoon ja toteuttamaan ripeästi lakimuutosten myötä.
- Kaupungin aktiiviseen omistajaohjaukseen ja -politiikkaan liittyvien selvitysten ja kannanottojen työstäminen.

Hankintapalvelut
Toimintavuoden keskeisinä tavoitteina ovat hankintojen linjausten toimeenpanosuunnitelman laatiminen, täytäntöönpanon aloitus ja ohjaus sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta- ja raportointimallin luominen ja käyttöönotto. Hankintaosaamisen vahvistaminen koko organisaatiossa tunnistettujen osaamisen kehittämisen tarpeiden pohjalta jatkuu. Hankintalain muutosten sekä päivitettyjen hankintaohjeiden toteutumista ja vaikutuksia seurataan.
Hankintapalvelut toimii asiantuntijatukena toimintavuoden aikana muun ohella Hippos-kokonaisuuden hankintojen loppuunsaattamisessa sekä hankintalain edellyttämien sidosyksikköhankintojen kilpailuttamisessa.

Digipalvelut
Toimintavuoden aikana digipalveluiden toiminnassa painottuvat päivittyneen hankintalain edellyttämät sidosyksikköhankintojen kilpailutukset sekä niihin liittyvien uusien palvelujen käyttöönotot. Merkittävin kokonaisuus on perustietotekniikkapalveluiden palvelusopimus Tiera Oy:n kanssa, jonka rinnalla tarkastellaan myös muita olemassa olevia sidosyksikköhankintoja ja niiden jatkon järjestämistä. Digipalveluiden toiminnan painopiste ja resurssit on tästä syystä pääosin sidottu toimintavuoden aikana näiden sopimusten uusintaan ja kilpailutettavien palveluiden käyttöönottoon. Hankintalain vaikutuksesta tapahtuva merkittävä toimintaympäristön muutos pakottaa arvioimaan myös ICT-palveluiden järjestämisen kokonaisuutta ja näin ollen toimintavuoden aikana myös ICT-palvelutuotannon

toimintamalleissa tullaan toteuttamaan kehitystyötä ja valmistautumaan uusien toimintamallien vaatimaan toimintaan kaikilla johtamisen tasoilla.

Tämän lisäksi digipalvelut tukee vahvasti talousjärjestelmän käyttöönottoa teknisellä tasolla sekä varmistaa, että järjestelmäuudistuksen edellyttämät integraatiot, käyttöympäristöt, käyttöoikeudet ja jatkuvan palvelun toimintamallit etenevät hallitusti yhteistyössä talouden ohjauksen, toimialojen, liikelaitosten ja palveluntuottajien kanssa. Samalla kehitetään toimintamalleja, jotka mahdollistavat monitoimittajaympäristön tehokkaan ohjauksen, selkeän vastuunjaon ja palveluiden laadukkaan hallinnan.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027	%
Tunnusluvut					
Tietokoneverkon palvelimien lkm	188	170	150	-20	-11,76 %
Pöytäkoneiden lkm	450	360	340	-20	-5,56 %
Kannettavien tietokoneiden lkm	2 480	2 520	2 480	-40	-1,59 %
Oppilasverkon työasemat ja mobiililaitteet	11 716	11 600	11 300	-300	-2,59 %
Matkapuhelin lkm *	4 104	4 360	4 210	-150	-3,44 %

* Matkapuhelinten lukumäärä sisältää myös opetuspuolen matkapuhelimet, jotka ovat aiemmin olleet mukana oppilasverkon laitemäärässä. Vertailutiedot vuosilta 2025 ja 2026 on korjattu vastaamaan muutosta.

Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut

Toiminnan kuvaus

Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut vastaa palveluviestinnän, verkkoviestinnän, kaupunkimarkkinoinnin ja tapahtumatoiminnan johtamisesta, ohjauksesta, koordinoinnista ja kehittämisestä sekä toteuttamisesta yhteistyössä muun henkilöstön ja sidosryhmien kanssa. Palvelualue edistää myös avoimuutta ja osallisuusmahdollisuuksien toteutumista kaupunkiorganisaatiossa.

Palvelualueen keskeinen tehtävä on tehdä Jyväskylää tunnetuksi eri kohderyhmille aktiivisen viestinnän, markkinoinnin ja tapahtumatoiminnan avulla sekä edistää vuoropuhelua eri sidosryhmien kanssa. Keskitetty viestintä ja markkinointi vastaa kaupungin yhteisestä näkyvyydestä ja markkinoinnista sekä tukee toimialoja palveluiden aktiivisessa kuntalais- ja mediaviestinnässä, markkinoinnissa ja myynnin edistämisessä. Viestinnän ja markkinoinnin keskeisiä tehtäväkokonaisuuksia ovat strategisen viestinnän ja markkinoinnin johtaminen ja kehittäminen, edunvalvonnan viestintä ja johdon tuki, henkilöstöviestintä, valmistelu- ja päätösviestintä, kaupunkimarkkinointi, palveluviestintä, verkkoviestintä, häiriötilanne- ja kriisiviestintä, mediaviestintä sekä sidosryhmäviestintä.

Osallisuuspalvelut vastaa puolestaan kaupunkitasolla osallisuuden edistämisestä ja koordinoinnista. Toiminta perustuu kaupungin strategiaan, hyvinvointisuunnitelmaan, osallisuusohjelmaan, kulttuurisuunnitelmaan ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan. Osallisuus toteutuu asuinalueilla, palveluiden kehittämisessä, päätöksenteossa ja yhteistyönä vapaaehtoisten ja järjestöjen kanssa. Toimivan järjestöyhteistyön kautta Jyväskylän kaupunki voi paremmin vastata asukkaiden toiveisiin ja tarpeisiin. Osallisuuspalveluihin kuuluu päätöksenteon osallisuuden edistämisen lisäksi lähitalo Piippurannan Klubi. Yhteistyössä Keski-Suomen Yhteisöjen tuen kanssa järjestetään myös Jyväskylän vapaaehtoistoiminnan koordinointia.

Toiminnan painopistealueet

Vuonna 2027 kaupungin viestintää ja markkinointia tehdään vuoden 2026 lopulla uudistettujen viestinnän ja markkinoinnin linjausten ja kirkastetun brändin mukaisesti. Kaupunkibrändin uudeksi kattoteemaksi on kiteytetty kaupunkistrategiasta kumpuava Liikuttava Jyväskylä -teema. Teeman kolme ydinviestiä ovat 1. Liike osana arkea, joka korostaa arjen helppoutta, liikunnallisuutta ja asukkaiden fyysistä hyvinvointia. 2. Hetkiä, jotka koskettavat, jossa painottuu hyvät kokemukset ja myönteiset tunteet kaupungista, yhteisöllisyys ja henkinen hyvinvointi, kulttuuri ja tapahtumat sekä 3. Eteenpäin vievä voima, joka kertoo Jyväskylästä Keski-Suomen elinvoiman moottorina, yritysten ja elinkeinoelämän menestyksen edellytyksistä, innovaatiotoiminnasta sekä tutkimuksesta ja koulutuksesta.

Operatiivisesti brändityötä tehdään kaupunkiorganisaatiota laajemmassa verkostoyhteistyössä eri toimijoiden (mm. oppilaitokset, yritykset, järjestötoimijat, kulttuurin vapaa kenttä) kanssa. Jyväskylään heinäkuussa 2026 saatujen uusien UNESCOn maailmanperintökohteiden myötä Aallon arkkitehtuuria ja Jyväskylää maan johtavana Aalto-kaupunkina nostetaan vuonna 2027 entistä vahvemmin esiin viestinnässä ja markkinoinnissa. UNESCO-kohteiden lisäksi Aalto2 -museokeskus ja sen uusi Aalto-vierailukeskus sekä 2026 syksyllä peruskorjauksesta valmistunut Jyväskylän kaupunginteatteri ovat keskeisessä roolissa kulttuurikaupunki Jyväskylän viestinnässä ja markkinoinnissa.

Vuonna 2028 valmistuvan Hipposkeskuksen markkinointia tapahtumapaikkana jatketaan, ja Hippoksen viestinnän ja markkinoinnin verkostoa vahvistetaan vuonna 2026 laaditun suunnitelman mukaisesti. Elinkeinomarkkinoinnissa ja -viestinnässä painopistealueena on Jyväskylän mallin toimenpiteiden viestinnällinen tuki, painottuen yritysten houkutteluun ja sijoittumisen edistämiseen, yritystonttimarkkinointiin sekä olemassa oleville ja uusille yrityksille tarjottavien kehitysalustojen tunnetuksi

tekemiseen. Lisäksi painotuksena nousevat erilaiset liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin, vetytalouden, puolustus- ja kaksikäyttöteknologioihin sekä uudistuvaan teollisuuteen liittyvät teemat.

Palveluviestintä kertoo kuntalaisille kaupungin palveluista, jotta he voivat hyödyntää niitä mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti. Palveluviestintä kertoo myös palveluiden järjestämiseen liittyvästä suunnittelusta ja valmistelusta sekä eri lautakunnissa tapahtuvasta päätöksenteosta. Palveluviestinnässä on olennaista tehokas vuorovaikutus kuntalaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Palveluviestintä luo pohjan kaupunkimarkkinoinnille. Vuonna 2027 palveluviestintä osallistuu Jyväskylän mallin lisäksi aktiivisesti mm. keskustan kehittäminen eli ns. ”täyden kympin keskustan” viestintään. Kasvun ja oppimisen palveluiden palveluviestinnässä näkyvät vahvasti liikunnallisen elämäntavan edistäminen sekä palveluverkot ja niiden muutokset. Palveluviestintää kehitetään tehostamalla englanninkielisten verkkosivujen ja -uutisten tuottamista.

Osallisuuspalveluissa toteutetaan uutta osallisuusohjelmaa osana hyvinvointiohjelman kokonaisuutta. Ohjelmassa keskitytään henkilöstön osallisuusosaamisen ja rakentavan vuorovaikutuksen lisäämiseen asukkaiden ja päättäjien välillä. Lisäksi kehitetään nykyistä monipuolisempia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja asukkaille.

Osallisuuspalveluissa otetaan käyttöön digitaalinen osallisuusalusta asukkaiden osallistumismahdollisuuksien vahvistamiseksi. Alusta kokoaa yhteen näkymään kaupungin käynnissä oleviin vuorovaikutus- ja osallistumisprosesseihin sekä antaa tiedot osallistumisen ajankohdista ja osallistumisen tavoista. Alusta parantaa osallistumismahdollisuuksien näkyvyyttä ja saavutettavuutta. Samalla alusta mahdollistaa matalan kynnyksen vuoropuhelun asukkaiden ja kaupungin toimijoiden välillä sekä tukee asukkaiden aktiivista osallistumista kaupungin kehittämiseen.

Asukaspaneelia jatketaan asukasosallisuuden muotona. Se toteutetaan puntaroivan kansalaiskeskustelun menetelmällä, jossa tavalliset kansalaiset keskustelevat ajankohtaisista kysymyksistä ja muodostavat harkittuja näkemyksiä päätöksenteon tueksi. Menetelmää on aiemmin hyödynnetty muun muassa talouden sopeuttamistoimien vaikutusten arvioinnissa, strategiatyössä ja palveluverkkosuunnittelussa.

Piippurannan Klubi toimii vilkkaana kohtaamispaikkana, jossa kävijämäärät ja ryhmien osallistujamäärät kasvavat jatkuvasti. Toiminnassa pyritään huomioimaan eri toimijoiden ja kävijöiden tarpeet sekä tukemaan järjestöjä muuttuvassa toimintaympäristössä. Toiminnassa tuetaan aktiivisesti vapaaehtoisten jaksamista ja ryhmien elinvoimaisuutta. Lisäksi kävijäkokemusta kartoitetaan säännöllisesti ja toiminnan kehittämisessä reagoidaan kävijöiltä saatuihin toiveisiin ja palautteeseen. Piippurannasta käsin koordinoidaan myös Virtapiirejä, jotka ovat kaikille ikääntyneille suunnattuja vapaaehtoisten ohjaamia avoimia tilaisuuksia.

Asukas- ja kyläyhdistyksille avataan avoin haku kohtaamispaikkojen kumppanuussopimuksiin. Toimenpiteellä laajennetaan asukkaiden osallisuusmahdollisuuksia nykyistä laajemmilla alueilla ja toisaalta tuetaan yhdistyksien toimintaedellytyksiä. Tavoitteena on, että yhä useammalla asuinalueella voidaan tarjota yhä enemmän viikoittaista avointa kohtaamispaikkatoimintaa ympärivuotisesti.

Aktiivista suurtapahtumahakua Jyväskylään jatketaan. Vuonna 2027 Jyväskylässä järjestetään yli 35-vuotiaiden yleisurheilijoiden Euroopan mestaruus kilpailut (EMACS, The European Athletics Masters Championships). Pohjoismaiden suurimpiin yleisötapahtumiin kuuluva Secto Rally Finland järjestetään Jyväskylässä 76. kerran. Rallikaupungin ilmiöittämistä jatketaan Home of Rally -teemalla. Tapahtumatoiminnassa haetaan uusia tapahtumia aktiivisesti sekä toteutetaan vahvaa yhteismarkkinointia eri toimijoiden kanssa, jotta tapahtumat houkuttelevat mahdollisimman paljon kävijöitä ja edistävät siten alueelle suuntautuvaa matkailua ja elinkeinoelämää. Painopisteenä on tulevan Hippoksen sekä muiden uudistettujen fasiliteettien (Harju, Killeri) markkinointi ja myynti.

Osana viestinnän ja markkinoinnin palvelualuetta kansainvälisten kongressien hakemiseen keskittyvä Jyväskylä Convention Bureau (JCB) -toiminta jatkaa aktiivisesti kansainvälisten kongressien hakemista Jyväskylään. Kaupungin tukemana kongressitoiminta ja ympärivuotinen kansainvälinen kongressimatkailu jatkuu aktiivisena. Jyväskylä oli vuoden 2025 valtakunnallisissa tilastoissa viidenneksi suosituin konferenssikaupunki. JCB-verkoston taustalla ja osarahoittamassa on 17 yritystä ja kolme oppilaitosta.

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

Toimialan kuvaus

Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimiala muodostuu elinkeinopalveluiden ja työllisyyspalveluiden palvelualueista.

Elinkeinopalveluihin kuuluu kolme palveluyksikköä: Elinvoiman kehittäminen, Yrityspalvelut ja Visit Jyväskylä Region.

Työllisyyspalveluihin kuuluu kuusi palveluyksikköä: Alkupalvelut ja palvelutori, Rekrytointi- ja urapalvelut, Osaamisen palvelut, Työkyvyn vahvistaminen, Työnantajapalvelut ja International House Jyväskylä.

Toimialan tukena toimii talouden ja hallinnon yksikkö sekä konserninhallinnosta viestintä-, markkinointi-, laki- ja osallisuuspalveluista tehtäviensä puolesta toimialalle kohdennetut henkilöt.

Elinkeinopalvelualue

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on vahvistaa Jyväskylän elinvoimaa tukemalla yritysten kasvua, uudistumista ja sijoittumista alueelle.
Yrityspalvelujen päämääränä on rakentaa vetovoimainen, dynaaminen ja kansainvälisesti kilpailukykyinen toimintaympäristö, joka luo perustan yritysten kestävälle kasvulle, investoinneille ja uusien työpaikkojen syntymiselle. Yritysneuvonnalla varmistetaan laadukkaat, helposti saavutettavat ja asiantuntevat neuvontapalvelut sekä aloittaville yrittäjille että kasvuhakuisille yrityksille niiden elinkaaren kaikissa vaiheissa. Aloittavien yritysten neuvontaa tuottaa K-S Yritysidea ja kansainvälistä kasvua tavoitteleville yritykselle on tarjolla Jyväskylän Yritystehtaan hautomopalvelut. Jyväskylään sijoittuvalle yritykselle tarjotaan sujuvia sijoittumispalveluja, toimivia tilaratkaisuja ja kilpailukykyistä tonttitarjontaa. Lisäksi yrityspalveluilla vahvistetaan kaupunkikeskustan vetovoimaa pitkäjänteisellä kehitystyöllä, jota toteutetaan tiiviissä ja monialaisessa kumppanuudessa alueen yritysten, kiinteistönomistajien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa.

Elinvoiman kehittämisessä painopiste on innovaatioekosysteemien vahvistamisessa sekä tutkimus, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) edistämisessä. Nämä ovat keskeisiä kaupunkistrategian osaamisen ja yrittäjyyden kaupunki kärkiteeman toimeenpanossa. Rakennamme ja kehitämme yhteistyötä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, yritysten ja muiden kumppaneiden välillä sekä hyödynnämme tiedolla johtamista päätöksenteon ja vaikuttavuuden tueksi. Toimimme tiiviissä yhteistyössä alueen keskeisten kumppaneiden kanssa, edistäen kestävää kasvua, innovaatioiden kaupallistamista, investointeja ja osaamista. Liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin sekä Hippoksen ekosysteemityöllä edistämme lisäksi liikuntapääkaupunki strategiakärkeä. Yritysten kansainvälistyminen, EU-rahoituksen kotiuttaminen ja kansainvälinen verkostoituminen ovat ekosysteemikehittämisen keskiössä, mikä edistää omalta osaltaan kaupunkistrategian kansainvälinen kaupunki poikkileikkaavaa teemaa.

Visit Jyväskylä Region toimii Keski-Suomen matkailun alueorganisaationa, joka markkinoi Keski-Suomen matkailualuetta sekä edistää alueelle suuntautuvaa matkailua valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Matkailualuetta kehitetään yhteistyössä Keski-Suomen sopimuskuntien ja matkailutoimijoiden sekä valtakunnallisten kumppaneiden kanssa. Visit Jyväskylä Region tuottaa ajantasaista tietoa matkailualueensa käyntikohteista, tapahtumista ja muista matkailupalveluista, vastaa matkailualueen markkinoinnista ja myynninedistämisestä, edunvalvonnasta sekä valmentaa ja tekee yhteismarkkinointia alueen yritysten ja matkailualan ammattilaisten kanssa.

Työllisyyspalvelualue

Työllisyyspalvelut vastaavat työllisyyden edistämisen kokonaisuudesta Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueella. Palvelualue vastaa lakisääteisten työvoimapalveluiden sekä kotoutumiseen liittyvien palveluiden järjestämisestä työnhakijoille, työnantajille ja kotoutujille.

Työllisyyspalvelut palvelevat vuositasolla noin 19 000 henkilöasiakasta ja tarjoavat kokonaisvaltaisia palveluja työnhakijoille eri elämäntilanteissa. Työllisyydenhoidon tehtävissä työskentelee noin 250 henkilöä. Erityistä huomiota kohdennetaan nuoriin, maahanmuuttaneisiin, pitkäaikaistyöttömiin sekä henkilöihin, joiden työllistymistä tuetaan monialaisilla palveluilla. Asiakkaiden palveluprosessit rakennetaan yksilöllisesti, yhdistäen työllistymistä edistävät lakisääteiset palvelut, kunnat omat työllistymistä tukevat palvelut, koulutusratkaisut sekä tarvittaessa sosiaali- ja hyvinvointipalvelut.

Työllisyyspalvelut toimivat tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Painopiste on erityisesti pk- ja mikroyritysten rekrytointitarpeiden tukemisessa sekä työvoiman kohtaannon parantamisessa. Työnantajille tarjotaan sujuvia rekrytointipalveluja sekä tukea kansainväliseen rekrytointiin, palkkatuen hyödyntämiseen ja erilaisiin muutostilanteisiin. Lisäksi palvelut edistävät yrittäjyyttä tarjoamalla mahdollisuuden starttirahaan.

Kunnan vastuulle siirtynyt kotoutumisen kokonaisuus on integroitu osaksi työllisyyspalveluja. Jyväskylässä kotoutumista edistetään tiiviisti osana työllistymistä, koulutusta ja arjen osallisuutta. International House Jyväskylä kokoaa yhteen maahan muuttaneiden työnhakijoiden sekä työvoiman ulkopuolella olevien vieraskielisten palvelut, tarjoten keskitetyn ja asiakaslähtöisen palvelupisteen koko työllisyysalueella.

Työllisyyspalvelut muodostavat jatkuvasti kehittyvän kokonaisuuden, jossa korostuvat vaikuttavuus, sujuvat palvelut ja ennakoiva työmarkkinatoiminta. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa alueen elinvoimaa, ehkäistä työttömyyden pitkittymistä ja tukea jokaisen asiakkaan mahdollisuuksia työllistyä tai edetä kohti työelämää

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Toimintatulot	**9 529,8**	**8 765,9**	**6 677,7**	**-2 088,2**	**-23,8 %**
Myyntitulot	2 396,1	1 254,0	1 192,8	-61,2	-4,9 %
Maksutulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tuet ja avustukset	6 891,9	7 451,1	5 424,1	-2 027,0	-27,2 %
Muut toimintatulot	241,8	60,8	60,8	0,0	0,0 %
Toimintamenot	**60 237,4**	**65 001,4**	**63 610,7**	**-1 390,7**	**-2,1 %**
Henkilöstömenot	14 771,0	17 490,4	16 354,8	-1 135,6	-6,5 %
Palvelujen ostot	7 423,2	11 577,9	11 357,1	-220,8	-1,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	76,6	131,8	104,4	-27,4	-20,8 %
Avustukset	36 328,6	34 348,0	34 074,0	-274,0	-0,8 %
Muut toimintamenot	1 638,0	1 453,3	1 720,4	267,1	18,4 %
Toimintakate (sitova taso)	**-50 707,6**	**-56 235,5**	**-56 933,0**	**-697,5**	**1,2 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho
Strategian kärki: Nuorten kaupunki				
NEET-tilanteessa olevien nuorten määrä Jyväskylässä vähenee. Vahvistamme yhtenäistä opinpolkua aina varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta toisen asteen kautta kolmannelle asteelle tai työelämään. Parannamme nuorten työllisyystilannetta.	NEET-tilanteessa olevien nuorten osuus	15%	12%	Työllisyyspalvelut

Strategian kärki: Osaamisen ja yrittäjyyden kaupunki				
Jyväskylän pitovoima valmistuneille opiskelijoille vahvistuu. Vahvistamme työllisyyttä luomalla työpaikkoja rohkeilla ja innovatiivisilla toimenpiteillä.	Kuntien välinen nettomuutto on positiivinen.	-285	>0	Elinkeino- ja Työllisyyspalvelut
Vieraskielisten osaajien työllisyys vahvistuu. Edistämme vieraskielisten osaajien työllistymistä tiiviillä työnantajayhteistyöllä. Vahvistamme kansainvälistä koulupolkua aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin ja edistämme kielitaidon oppimista.	Ulkomaalaisten työllisyysaste on vähintään 50 %	44%	≥50%	International House Jyväskylä / Työllisyyspalvelut

Jyväskyläläisten osaaminen vastaa työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin. Ennakoimme ja reagoimme tulevaisuuden osaajatarpeisiin yhteistyössä alueen yritysten ja oppilaitosten kanssa rakentaen ajassa olevia koulutusratkaisuja ja työnantajalähtöistä työnvälitystä.	Yritysten henkilöstömäärä kasvaa 8%	Lähtötaso 36 344 (2024)	39 250	Elinkeino- ja Työllisyyspalvelut
Jyväskylä on suurten, yli 100 000 asukkaan kaupunkien ykkönen yritysilmapiirissä. Yritysasiakkaan palvelupolku on ehjä ja toimiva, aina sijoittumisesta yrityspalveluihin, tontteihin sekä lupapalveluihin. Kehitämme toimintaympäristöämme yrityksiltä saadun palautteen perusteella. Meidän monipuoliset yritysalueemme palvelevat erikokoisten yritysten tarpeita. Varmistamme, että myös aloittaville yrityksille on hyvät toimintaedellytykset.	Jyväskylä on suurten, yli 100 000 asukkaan kaupunkien ykkönen Suomen Yrittäjien kuntabarometrissa	Lähtötaso: 1.	1.	Yrityspalvelut
Jyväskylän kaupungin, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten muodostama innovaatioekosysteemi kiihdyttää osallistuvien yritysten kasvua, TKI-kehitystä ja kansainvälistymistä puolustuksen ja kaksikäytön, bio-, kuitu- ja kiertotalouden, vety- ja energiatalouden sekä liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin sekä Hippoksen kehittämiskokonaisuuksissa. Seurannassa ovat mukana vain Jyväskylän kaupungin toteuttamien hankkeiden tavoitteet ja tulokset. Tarkastelujakso on 2022 vuodesta eteenpäin, sillä hankkeet ovat monivuotisia ja niiden indikaattoritiedot karttuvat hankkeiden edetessä ja uusien hankkeiden myötä. Osa indikaattoreista on myös uusia eikä niiden tuloksia ole vielä raportoitu. Osa hankkeiden mittareista koskee vain ryhmähankkeen osatoteuttajia. Tällaisia ovat esim. yritysten yhteistyö tutkimuslaitosten kanssa sekä TKI-infrastruktuurin yhteiskäyttö. Päästövähennyksiin ja energiatehokkuuteen liittyvät tavoitteet	53 yhteiskehittämiseen osallistuvaa yritystä 59 tuote- tai prosessi innovaatiota tekevää yritystä 33 uuden liiketoiminnan aloittavaa pk-yritystä 11 yhteiskehittämistä tukevaa alustaa tai verkostoa 17 uutta innovaatiota, tuotetta tai palvelua 10 yritystä vuodessa hautomokapasiteetti 3 uutta tuella aikaansaatua yritystä	Tavoitteiden toteumat kysytään osallistuvilta yrityksiltä hankkeiden väli- ja loppuraportoinnin yhteydessä Hankkeiden erilainen toteutustapa ja -aikataulu vaikuttavat indikaattori- toteumien kertymiseen	68 yhteiskehittämiseen osallistuvaa yritystä 32 tuote- tai prosessi innovaatiota tekevää yritystä 17 uuden liiketoiminnan aloittavaa pk-yritystä 10 yhteiskehittämistä tukevaa alustaa tai verkostoa 12 uutta innovaatiota, tuotetta tai palvelua 1 yritystä vuodessa hautomokapasiteetti 0 uutta tuella aikaansaatua yritystä	Elinvoiman kehittämisen palvelut

koskevat uutta vetyhanketta, jonka tuloksia ei ole vielä raportoitu.	15 uutta tuella aikaansaatua työpaikkaa 8 päästövähennyksiä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa edistävää demonstraatiota 2 energiatehokkuuteen tai uusiutuvaan energiaan liittyvää liiketoimintaa pk-yrityksissä 1 päästövähennyksiä edistävää uutta ratkaisua		3 uutta tuella aikaansaatua työpaikkaa 0 päästövähennyksiä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa edistävää demonstraatiota 0 energiatehokkuuteen tai uusiutuvaan energiaan liittyvää liiketoimintaa pk-yrityksissä 0 päästövähennyksiä edistävää uutta ratkaisua	
Kaupunkikeskustan elinvoima ja viihtyisyys vahvistuu. Rakennamme määrätietoisesti täyden kympin keskustaa. Huolehdimme myös elinkeinotoiminnan ja asumisen edellytyksistä eri puolilla kaupunkia.	Jyväskylän elinvoimaindeksi paranee verrokkikaupungeista nopeimmin.	Lähtötaso: 1645		Elinkeinopalvelut
Pyritään jatkamaan kaupungin oppisopimusohjelman toteuttamista toimialojen määrärahojen puitteissa.	Oppisopimuskoulutettavien määrä ei vähene kaupungin toimialoilla	Lähtötaso: 19 oppisopimus- koulutettavaa	Koulutettavien määrä pysyy 19 koulutettavassa	Työllisyyspalvelut
Vahvistetaan kulttuurialan ekosysteemiä ja synnytetään uutta elinvoimaa, liiketoimintaa ja kaupungin vetovoimaa. Kokeiluissa kehitetään ratkaisuja, jotka luovat uutta liiketoimintaa tai vahvistavat toimijoiden ansaintaa ja toimintaedellytyksiä.	Kulttuurialan ekosysteemiyhteistyössä toteutettujen kokeilujen määrä.	Lähtötaso: kulttuuria-lalla ei ole Jyväskylässä ekosysteemiyhteistyötä	Ekosysteemiyhteistyö on aloitettu	Elinkeino- ja Työllisyyspalvelut

Strategian kärki: Liikuntapääkaupunki				
Hippokselle rakentuu vahva kasvuyritys- ja innovaatioekosysteemi. Kokoamme alan toimijoita mukaan vaikuttavaan yhteistyöhön liikunta-, terveys ja hyvinvointi innovaatioiden ja yritystoiminnan edistämiseksi.	Hippoksen ekosysteemiin sitoutuneita toimijoita vuoteen 2029 mennessä 22 kpl	Lähtötaso 2026: 3	10	Elinvoiman kehittäminen

Strategian kärki: Kasvatus- ja kulttuurikaupunki				
Jyväskylä on kansainvälisesti tunnettu matkailu- ja tapahtumakaupunki. Houkuttelemme	Matkailutulo kasvaa 25 prosenttia vuoteen 2029	Lähtötaso: (v.2025 aineisto)	Tavoitetaso: v. 2029	Visit Jyväskylä Region

kansallisia ja kansainvälisiä suurtapahtumia vahvalla yhteistyöllä eri kumppaneiden kanssa. Vahvistamme asemaamme kansainvälisenä matkailukohteena tunnistamalla nykyistä voimakkaammin paikallisen kulttuuriperintömme sekä esimerkiksi Alvar Aallon arkkitehtuurin merkityksen sen osana. Teemme yhdessä aktiivista työtä houkutellaksemme uusia matkailijoita Jyväskylään.	mennessä. Lähde: Matkailun tulo- ja työllisyysraportti (Visitory). Seurataan vuosittaista kasvua; keskimääräinen kasvu tulisi olla n. 5-6 %/vuosi	218 miljoonaa euroa, Jyväskylä	aineisto/valmistuu v. 2030 **272, 5 milj**.	
Sijoittumispalveluilla edistetään aktiivisesti yritysten sijoittumista Jyväskylään	Sijoittumispäätöksen tehneiden yritysten lukumäärä, jotka ovat olleet sijoittumispalveluiden asiakkaita	Viisi sijoittumispäätöstä v. 2025	6-8 sijoittumispäätöstä	Yrityspalvelut
Hippoksen positiivinen kehittyminen jatkuu	Hipposkeskuksen rakentaminen jatkuu aikataulun mukaisesti	Rakentaminen on käynnissä	Hipposkeskus on rakentunut aikataulun mukaisesti v. 2027 loppuun mennessä	Elinkeinopalvelut, Ari Tolonen

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Maailmantalouden toimintaympäristö on viime vuosina ollut poikkeuksellisen epävarma. Geopoliittiset jännitteet, pitkittyneet konfliktit, kaupan esteiden lisääntyminen sekä talouskasvun hidastuminen ovat vaikuttaneet yritysten investointimahdollisuuksiin ja työmarkkinoiden kehitykseen useissa maissa. Samanaikaisesti vihreä siirtymä, digitalisaatio ja tekoälyn nopea käyttöönotto muuttavat työn sisältöä, osaamisvaatimuksia ja työvoiman kysyntää. Vaikka kansainvälisessä taloudessa on nähtävissä merkkejä kasvun asteittaisesta vahvistumisesta, työmarkkinoiden rakenne muuttuu edelleen nopeasti ja osaavan työvoiman saatavuus sekä työvoiman kohtaantohaasteet korostuvat.

Suomessa talouskasvu on ollut viime vuosina vaatimatonta, mikä on heijastunut työllisyyskehitykseen ja työttömyyden kasvuun useilla alueilla. Työllisyysasteen vahvistaminen, työvoiman liikkuvuuden lisääminen sekä työttömyyden pitkittymisen ehkäiseminen ovat nousseet keskeisiksi kansallisiksi tavoitteiksi. Samalla väestön ikääntyminen, työvoiman saatavuushaasteet sekä julkisen talouden tasapainottamistarpeet korostavat vaikuttavien työllisyyspalveluiden merkitystä.

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa keskeisenä tavoitteena on vahvistaa talouskasvua, nostaa työllisyyttä sekä lisätä työn vastaanottamisen kannustavuutta. Hallitusohjelma painottaa työmarkkinoiden toimivuuden parantamista, osaavan työvoiman saatavuuden turvaamista, työnvälityksen tehostamista sekä digitaalisten palveluiden hyödyntämistä julkisissa palveluissa. Lisäksi hallitus on toteuttanut työmarkkinauudistuksia, joiden tavoitteena on vahvistaa työmarkkinoiden joustavuutta, kilpailukykyä ja työllisyyttä.

TE-uudistuksen myötä kunnille on muodostunut entistä vahvempi vastuu työmarkkinoiden toimivuudesta sekä työttömyyden kustannuksista.

Jyväskylässä työllisyyspalveluiden kehittämistä ohjaavat sekä kansalliset tavoitteet että alueen omat työmarkkinatarpeet. Työllisyyspalveluiden painopisteenä on työvoiman tarjonnan ja kysynnän kohtaannon vahvistaminen, yritysyhteistyön kehittäminen, työvoiman osaamisen päivittäminen sekä erityisesti pitkäaikaistyöttömien, nuorten ja kansainvälisten osaajien työllistymisen tukeminen. Digitaalisten palvelukanavien, tekoälyä hyödyntävien ratkaisujen sekä monikanavaisen asioinnin kehittämisellä pyritään kohdentamaan henkilöresursseja entistä tehokkaammin asiakastyöhön ja palvelutarpeeltaan vaativimpiin asiakasryhmiin.

Talousarviokaudella Jyväskylän työllisyyspalveluiden keskeisenä tavoitteena on vastata muuttuvan työelämän tarpeisiin, tukea alueen elinvoimaa ja yritysten kasvua sekä edistää kuntalaisten nopeaa ja kestävää työllistymistä. Toiminnan kehittämisessä korostuvat vaikuttavuus, palveluiden saavutettavuus, tiedolla johtaminen sekä laaja yhteistyö koulutusorganisaatioiden, yritysten, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Näin tuetaan sekä hallitusohjelman työllisyystavoitteiden toteutumista että Jyväskylän kaupunkistrategian mukaista elinvoiman vahvistamista.

Elinkeinotoimialan toimintaympäristö on muuttunut nopeasti geopoliittisten muutosten, vihreän siirtymän, teknologisen kehityksen ja kasvaneen TKI-rahoituksen myötä. Kehittämisen painopiste on siirtynyt yksittäisistä hankkeista kohti integroituneita ekosysteemejä, joissa tutkimus, pilotointi, infrastruktuurit ja yritystoiminta kytkeytyvät tiiviisti yhteen. Samalla korostuvat kansainväliset verkostot ja arvoketjut, selkeät kehitys- ja kaupallistamispolut sekä kyky synnyttää skaalautuvia ratkaisuja ja uutta liiketoimintaa. Jyväskylässä tähän vastataan kokoamalla osaamista, vahvistamalla yhteistyörakenteita ja suuntaamalla kehittämistä neljään toisiaan täydentävään ekosysteemiin, jotka tukevat kilpailukykyä, investointeja ja kansainvälistymistä. Ekosysteemit ovat puolustus ja kaksikäyttö, vety- ja energiatalous, bio-, kuitu- ja kiertotalous sekä liikunta, terveyden edistäminen ja hyvinvointi sekä Hippos.

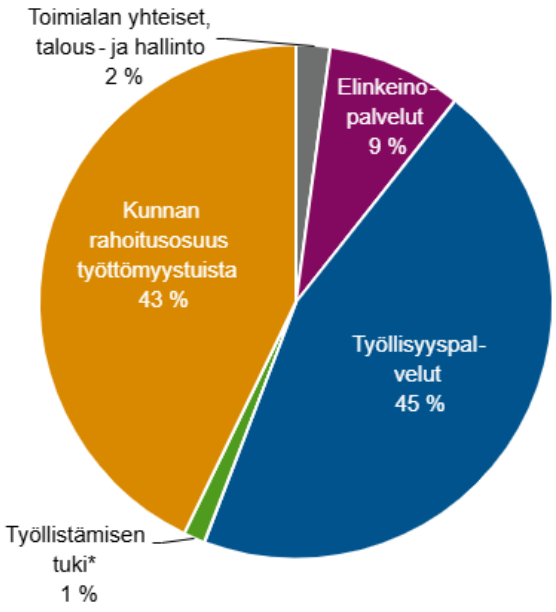
Matkailun osalta toimintaympäristössä on havaittavissa sekä hyviä että haastavia ilmiöitä. Kotimaan markkinoilla yleinen taloustilanteen heikentyminen on johtanut ostovoiman heikentymiseen ja sitä kautta matkailijoiden kulutuskäyttäytymiseen. Keski-Suomi on ollut perinteisesti vahvasti kotimaapainotteinen matkailualue, mikä voi vaikuttaa alueen tulokseen talousvaikutusten osalta ennen kuin kansainvälinen matkailu voi sitä täysimääräisesti kompensoida ja /tai ostovoima elpyy. Toisaalta kuluttajatutkimusten mukaan yleinen kotimaan matkailuhalukkuus on erittäin korkealla tasolla, mikä luo mahdollisuuksia ja asettaa vaateen tehokkaasta ja näkyvästä markkinointityöstä kilpailukyvyn säilyttämiseksi. Kansainvälinen matkailu lähti vuonna 2025 selvään nousuun Keski-Suomessa ja alueen vetovoimatekijät kiinnostavat ulkomaisia matkailijoita entistä enemmän. Myös Keski- ja Etelä-Euroopan helteet nostavat yleisesti Suomen houkuttelevuutta matkakohteena. Jyväskylä sai myös heinäkuussa 2026 merkittävän matkailullisen kilpailuvaltin matkailuvolyymin kasvattamiseen, kun Aalto Works –arkkitehtuurikokonaisuus sai UNESCOn maailmanperintöstatuksen Suomen 13 kohteelle. Näistä kolme sijaitsee Jyväskylässä.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Toimialan yhteiset, talous- ja hallinto	49,9	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Elinkeinopalvelut	1 370,0	1 092,9	737,2	-355,7	-32,5 %
Työllisyyspalvelut	8 110,0	7 673,0	5 940,5	-1 732,5	-22,6 %
Toimintatulot yhteensä	**9 529,9**	**8 765,9**	**6 677,7**	**-2 088,2**	**-23,8 %**
Toimialan yhteiset, talous- ja hallinto	32 690,6	28 605,2	28 636,7	31,5	0,1 %
Elinkeinopalvelut	4 403,4	5 615,1	5 408,5	-206,6	-3,7 %
Työllisyyspalvelut	23 143,4	30 781,1	29 565,5	-1 215,6	-3,9 %
Toimintamenot yhteensä	**60 237,4**	**65 001,4**	**63 610,7**	**-1 390,7**	**-2,1 %**
Toimialan yhteiset, talous- ja hallinto	-32 640,7	-28 605,2	-28 636,7	-31,5	0,1 %
Elinkeinopalvelut	-3 033,4	-4 522,2	-4 671,3	-149,1	3,3 %
Työllisyyspalvelut	-15 033,4	-23 108,1	-23 625,0	-516,9	2,2 %
Toimintakate yhteensä	**-50 707,5**	**-56 235,5**	**-56 933,0**	**-697,5**	**1,2 %**

Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen määrärahan menoista 28,6 miljoonaa euroa (45 %) käytetään työllisyyden palvelujen järjestämiseen. Menoihin sisältyy kaupungille oppisopimuskoulutukseen tuleville työntekijöille varattavaa määrärahaa 0,9 miljoonaa euroa. Toimialan yhteisiin menoihin varattu kunnan maksuosuus työttömyystuista on 27,3 miljoonaa euroa ja se muodostaa 43 % koko määrärahan toimintamenoista. Elinkeinopalveluiden toimintaan käytetään 9 % (5,4 miljoonaa euroa) ja toimialan yhteisiin toimintoihin sekä talous- ja hallintoyksikön menoihin 2 % (1,4 miljoonaa euroa) määrärahan toimintamenoista.

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELU TOIMIALAN TOIMINTAKULUJEN JAKAUMA

Toimialan yhteiset, hallinto ja talous

Toiminnan kuvaus

Toimialan yhteisiin kuuluvat toimialajohtajan, talous- ja hallintoyksikön sekä elinkeino- ja työllisyysjaoston toiminnasta syntyvät kustannukset. Lisäksi toimialan yhteisissä kuluissa raportoidaan kunnan rahoitusosuus työttömyystuista sekä toimialalle kohdistuva Kevan tasausmaksu.

Talous- ja hallintoyksikössä on toimialan yhteiset tukipalvelut johtamisesta ja kehittämisestä taloudenhallintaan ja raportointiin, lisäksi yksikössä käsitellään ja tehdään työllisyyspalveluiden avustushakemusten maksatuksia sekä maksatuksen keskeyttämiseen ja lopettamiseen liittyviä tehtäviä.

Yhteisillä hallinnon ja talouden prosesseilla varmistetaan toiminnan suunnitelmallisuus, lakisääteisten ja hallinnollisten määräysten täyttyminen sekä laaja-alaisen hanketoiminnan talouden hallinta ja raportointi.

Toiminnan painopistealueet

Talous- ja hallintoyksikön tehtävänä on toimia tukiorganisaationa toimialan yksiköille ja palvella sisäisiä asiakkaita. Talous- ja hallintoyksikköön on keskitetty toimialan talouden ja hallinnon tehtävät kuten talousarvio- ja tilinpäätösprosessien valmistelu, toimialan talouden seuranta, laskutus, ostolaskujen käsittely, työllisyystukien maksatus, viranhaltijapäätösten valmistelu, asiakirjahallinta, arkistointi ja tarvikehankinnat.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Vuoden 2026 aikana on jatkettu yhteisien toimintamallien ja käytänteiden kehittämistä ja roolia toimialan sisäisenä palveluyksikkönä. Asiantuntijoiden työskentelyä on kehitetty pareina työskentelyn suuntaan, jolloin toiminnan varmuutta, laatua ja jatkuvuutta on saatu varmistettua talouden ja hallinnon tehtäviin, koska tehtävät eivät ole vain yhden asiantuntijan takana.

Kunnan maksuosuus työttömyystuista muodostaa suurimman osan Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimialan määrärahasta ja se on raportoitu toimialan yhteisissä kuluissa. Kunnan maksuosuus työttömyystuista on kehittynyt vuoden 2026 aikana epäsuotuisasti suhteessa vuoden 2026 talousarvioon. Kunnan maksuosuuden työttömyystuista arvioidaan ylittyvän vuoden 2026 aikana 3,8 miljoonalla eurolla. Sen arvioitu osuus toimialan talousarviossa nousee 31,0 miljoonaan euroon.

Elinkeinopalvelut

Toiminnan kuvaus

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on vahvistaa yritysten toimintaedellytyksiä, houkutella ja markkinoida Jyväskylää yrityksille kasvun ja sijoittumisen paikkana, kehittää innovaatioekosysteemejä ja TKI-verkostoa korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten välillä sekä tukea aloittavia yrityksiä kasvuun. Toimimme joustavasti yhdessä verkoston keskeisten kumppaneiden kanssa kasvun edistämiseksi.

Elinvoiman kehittäminen
Elinvoiman kehittämisen palveluyksikkö edistää toiminnallaan kaupunkistrategian osaamisen ja yrittäjyyden kaupunki sekä liikuntapääkaupunki strategiakärkiä sekä kansainvälistymisen poikkileikkaavaa teemaa. Yksikkö vastaa innovaatioekosysteemien kehittämisestä sekä elinkeino- ja työllisyyspalvelujen tiedolla johtamisen vahvistamisesta. Ekosysteemikehittäminen kohdistuu neljään toisiaan täydentävään kokonaisuuteen: puolustus ja kaksikäyttö, vety- ja energiatalous, bio-, kuitu- ja kiertotalous sekä liikunta, terveyden edistäminen ja hyvinvointi sekä Hippos.

Ekosysteemityössä kootaan yhteen yritykset, korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja muut toimijat, vahvistetaan yhteistyötä ja innovaatioympäristöjä sekä edistetään innovaatioiden kaupallistamista, investointeja, kasvua ja kansainvälistymistä. Keskeisiä keinoja ovat kansallisen ja EU-rahoituksen hyödyntäminen sekä yritysten kytkeminen kansainvälisiin konsortioihin ja markkinoihin. Kehittämistä toteutetaan laajasti ulkoisella rahoituksella, erityisesti Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman kautta osana ekosysteemisopimusta.

Tiedolla johtaminen tukee ennakoivaa ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa sekä elinkeino- ja työllisyystavoitteiden vaikuttavaa toimeenpanoa. Sen avulla muodostetaan ajantasainen tilannekuva, tunnistetaan muutostrendejä ja kohdennetaan toimenpiteitä vaikuttavasti työllisyyden, elinvoiman ja yritysten kasvun vahvistamiseksi.

Yrityspalvelut
Yrityspalveluiden tehtävänä on tukea ja vauhdittaa Jyväskylässä sijaitsevien ja kaupunkiin sijoittuvien yritysten kasvua. Palveluihin kuuluu yritysneuvonta, jossa aihealueita ovat mm. yritysten myynnin ja markkinoinnin kehittäminen, rahoitusneuvonta, liikeidean kehittäminen sekä sparraus. Yritysneuvonta tukee myös yritysten asiakkuuksien hoitoa kaupungin muilla palvelupoluilla, joista yrityksille tärkeimmät ovat kaupunkirakennepalvelujen toimialalla (mm. kaavoitus, yritystontit, rakennusluvat).

Yritysten perustamispalveluissa asiakas saa henkilökohtaisen neuvontapalvelun, liikeidean ja yrittäjävalmiuksien arvioinnin, kannattavan toiminnan edellytysten ja toiminta-alueen kilpailutilanteen arvioinnin sekä yritystoiminnan käynnistämisen neuvontaa ja ohjausta. Tämän palvelun tuottaa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian K-S Yritysidea. Start-up -esihautomossa ja hautomossa valmennetaan ja sparrataan kovaan kansainväliseen kasvuun tähtääviä start-up -yrityksiä, nämä palvelut tuottaa Jyväskylän Yritystehdas Oy.

Sijoittumispalvelut kartoittavat kasvukykyisiä yrityksiä Jyväskylän ulkopuolelta ja tukevat yritysten sijoittumista kaupunkiin. Sijoittumispalveluiden ydinpalveluita ovat toimitilojen ja tonttien kartoitus, verkostoitumisen tukeminen sekä avainhenkilörekrytoinneissa avustaminen. Yritystonttien markkinointia ja myyntiä tehdään yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa, tavoitteena on kasvattaa

luovutettujen yritystonttien määrää ja parantaa sijoittuvalle yritykselle tarjottavaa kaupungin kokonaispalvelua.

Visit Jyväskylä Region
Visit Jyväskylä Region toimii Keski-Suomen matkailun alueorganisaationa (DMO = Destination Management Organization). Alueorganisaatio markkinoi Keski-Suomen matkailualuetta ja edistää alueelle suuntautuvaa matkailua valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Matkailualuetta kehitetään yhteistyössä Keski-Suomen kuntien ja matkailutoimijoiden sekä valtakunnallisten kumppaneiden kanssa.

Visit Jyväskylä Regionin palveluyksikkö tuottaa ajantasaista tietoa edustamansa matkailualueen käyntikohteista, tapahtumista ja muista matkailupalveluista, tekee yhteismarkkinointia ja kehittämistyötä alueen yritysten kanssa, vastaa matkailualueen imagomarkkinoinnista ja tunnettuustyöstä, edistää alueen myyntiä, digitaalista löydettävyyttä, vastuullisuutta ja kansainvälisyyttä sekä seuraa ja mittaroi alueen matkailuelinkeinoa. Toiminta pohjautuu voimassa olevaan Keski-Suomen matkailustrategiaan, sen painopisteisiin ja tavoitteisiin.

Toimintaa rahoitetaan yhdessä DMO-yhteistyössä olevien Keski-Suomen kuntien ja yritysten kanssa sekä vuosittain haettavilla hankerahoituksilla.

Toiminnan painopistealueet

Elinvoiman kehittäminen
Jyväskylän kaupungin, yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten ekosysteemikehittäminen vauhdittaa yritysten kasvua, TKI-toimintaa ja kansainvälistymistä. Kehittämisen keskiössä ovat yrityslähtöinen TKI, toimijoiden välinen yhteistyö, innovaatioiden kaupallistaminen, rahoituksen hyödyntäminen sekä uuden liiketoiminnan synty. Kansainvälistymistä edistetään erityisesti kansainvälisten konsortioiden ja rahoitusinstrumenttien kautta.

Vuosien 2027–2029 painopisteet:

Bio-, kuitu- ja kiertotalous

Jyväskylä toimii biotalouden, kuitupohjaisten ratkaisujen ja kiertotalouden innovaatioiden, kokeilujen ja liiketoiminnan osaamiskeskittymänä. Maailmanpuun puolituotannollinen pilotointialusta mahdollistaa tuotteiden testauksen ja kaupallistamisen etenemisen. Ekosysteemi edistää uuden liiketoiminnan syntyä, investointeja sekä yritysten kytkeytymistä kansainvälisiin arvoketjuihin.

Vety ja energiatalous

Jyväskylä kehittää hajautetun vetytalouden ja vihreän liikenteen kokeilu- ja kaupallistamisympäristöä Suomessa. Vetyekosysteemi tukee vientikelpoisten ratkaisujen kehittämistä ja verkottumista eurooppalaisiin toimijoihin sekä vahvistaa hiilineutraaliutta, energiaomavaraisuutta ja energiajärjestelmän joustavuutta.

Puolustus- ja kaksikäyttö

Jyväskylä on kansainvälisesti verkottunut puolustus- ja kaksikäyttöteknologian osaamiskeskittymä, joka edistää innovaatioita kokonaisturvallisuuden ja resilienssin tueksi sekä uuden kasvuliiketoiminnan syntyä hyödyntämällä teknologioiden sovellettavuutta siviili- ja puolustussektoreilla. Kognitiivisen suorituskyvyn osaamisessa asemaa kehitetään kohti kansainvälisesti tunnistettua osaamisaluetta.

Liikunta, terveys ja hyvinvointi sekä Hippos

Jyväskylä rakentaa liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin osaamiskeskittymää hyödyntäen korkeatasoista tutkimusta, testausympäristöjä ja yritysyhteistyötä. Hippos-ekosysteemi vauhdittaa innovaatioiden kehittämistä ja kaupallistamista sekä tukee yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.

Tiedolla johtaminen

Tiedolla johtamisen painopisteenä on vahvistaa elinkeino- ja työllisyyspalveluiden tietoon perustuvaa päätöksentekoa kehittämällä ennakointia ja analytiikkaa, vahvistamalla osaamista sekä systematisoimalla vaikuttavuuden seurantaa ja todentamista.

Yrityspalvelut
Yrityspalveluiden painopistealueina ovat keskittyminen kasvukykyisten yritysten palvelemiseksi ja laaja-alaisempi tuki yritysten kasvun vauhdittamiseksi yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Lisäksi painopisteenä on edelleen parantaa kaupungin yritysasiakaspalveluiden laatua ja asiakaskokemusta erityisesti kaupunkirakennepalveluiden ja työnantajapalveluiden kanssa. Yritystonttien myyntiprosessia kehitetään ja vahvistetaan hyödyntämällä sähköisiä palveluita ja tiedolla johtamista sekä yritystonttimarkkinointia.

Vilkas ydinkeskusta -uudistusohjelmaa toteutetaan kaupallisen elinvoimaisuuden lisäämiseksi. Uudistusohjelman toimeenpanoaika on 2020-luvulla ja ohjelman teemoina ovat kaupunkilaisten yhteisöllinen toimijuus, ihana ja toimiva kaupunkiympäristö sekä kulttuuritoiminnan ja tilankäytön muutos. Keskeisiä edistettäviä asioita ovat ns. Kauppakatuyhteisö ja uuden torin toimintamallin rakentamiseen liittyvät asiat.

Visit Jyväskylä Region
Visit Jyväskylä Region jatkaa Keski-Suomen matkailun alueorganisaationa kolmivuotisten (2025–2027) kuntayhteistyösopimuskauden mukaisesti. Yhteisessä matkailunedistämistyössä on mukana kaikkiaan 13 kuntaa Keski-Suomesta: Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Saarijärvi, Äänekoski, Laukaa, Muurame, Joutsa, Hankasalmi, Toivakka, Konnevesi, Uurainen ja Petäjävesi. Uuden kauden sopimusneuvottelut Keski-Suomen kuntien kanssa käynnistyvät vuoden 2027 kevätkaudella ja sopimukset vuosille 2028–2030 solmitaan syyskauden 2027 aikana.

Matkailun alueorganisaation toiminta pohjautuu Keski-Suomen matkailustrategiaan 2026–2030, siinä määriteltyihin tavoitteisiin sekä matkailun ohjausryhmän hyväksymiin vuosittaisiin toimenpidesuunnitelmiin. Visit Jyväskylä Region vastaa matkailustrategian operatiivisesta toteutuksesta, matkailuelinkeinon kehittämisestä yhdessä alueen toimijoiden kanssa ja panostaa resurssien osalta sekä kotimaan että kansainvälisen matkailun edistämiseen ja -markkinointiin vallitsevat markkinatilanteet huomioiden.

Matkailuneuvonta vastaa matkailun kasvokkain tapahtuvasta ja digitaalisesta asiakaspalvelusta sekä sisällöntuotannosta esimerkiksi erilaisissa kuluttaja- ja ammattilaiskanavissa. Visit Jyväskylä Region hoitaa myös matkailualueen ja -toiminnan edunvalvonnallisia tehtäviä valtakunnallisesti ja paikallisesti sekä toimii maakunnan virallisena yhteystahona Visit Finlandin, Suomen matkailuorganisaatioiden yhdistys SUOMA ry:n ja muiden matkailun kattojärjestöjen suuntaan. Alueellisesti Visit Jyväskylä Region tekee tiivistä yhteistyötä kuntien ja yritysten lisäksi kulttuuritoimijoiden, tapahtumajärjestäjien, oppilaitosten, Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen kauppakamarivetoisen matkailun valiokunnan kanssa.

Vuonna 2027 toiminnassa panostetaan erityisesti kansainvälisen matkailun edistämiseen, UNESCO- ja kulttuurimatkailun sekä tapahtumamatkailun kehittämiseen, alueen saavutettavuuteen, vastuullisen ja kestävän matkailun viestintään, alueen matkailubrändin kehittämiseen, pidemmän matkailijaviipymän ja matkanjärjestäjäyhteistyön mahdollistaviin viikko-ohjelmiin, vetovoimaisiin elämystuotteisiin, digitaalisiin markkinointi- ja myyntipolkuihin sekä alueen matkailupalveluiden, -osaamisen ja -myynnin kehittämiseen. Lisäksi aloitetaan mittava visitjyvaskyla.fi - verkkosivujen uudistustyö.

Päätavoitteena on alueen matkailutulon ja kansainvälisen matkailun kasvattaminen sekä kotimaan matkailuosuuden säilyttäminen kovassa kilpailutilanteessa. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa alueen tunnettuutta ja kilpailukykyä kumppanuuksin ja edunvalvonnallisin keinoin. Kotimaan markkinointityötä tehdään Visit Jyväskylä Region -nimi edellä ja kansainvälisillä markkinoilla Lakeland Finland-Jyväskylä Region -matkailualueena, osana Lakeland-suuralueyhteistyötä. Matkailuun kohdennettava hankerahoitus on tulevalla toimintakaudella niukkaa, mutta Visit Jyväskylä Region kartoittaa kuitenkin vuoden aikana uusia hankerahoitusmahdollisuuksia. Toiminta on vahvasti tiedolla johdettua.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Elinvoiman kehittäminen
Puolustuksen, turvallisuuden ja kaksikäyttöteknologioiden toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi geopoliittisen muutoksen, Suomen Nato-jäsenyyden sekä kasvaneen rahoituksen myötä. Tämä on lisännyt tarvetta kansallisesti koordinoidulle toimintamallille, joka kokoaa hajanaiset osaamiskeskittymät ja vahvistaa Suomen kykyä kiinnittyä kansainvälisiin arvoketjuihin. Jyväskylällä on vahva rooli tämän valtakunnallisen mallin rakentamisessa yhdessä keskeisten kaupunkien kanssa. Samanaikaisesti alueellinen kehittäminen on edennyt puolustus- ja kaksikäyttöverkoston (Arctic Performance Network) kokoamisesta puolustuksen ja kaksikäytön suorituskyky-yksikön rakentamiseen. Alan muuttunut toimintaympäristö korostaa tarvetta koota Jyväskylän vahva, mutta osin hajautunut osaaminen (erityisesti sotilaan suorituskyky, arktinen resilienssi ja kyberturvallisuus) tiiviimmäksi kehittämiskokonaisuudeksi. Painopiste on siirtynyt yksittäisistä kehittämistoimenpiteistä kohti integroitua suorituskykyä kehittävää ekosysteemiä, jossa tutkimus, teknologinen kehitys ja yritystoiminta yhdistyvät uusien innovaatioiden synnyttämiseksi, testaamiseksi ja kaupallistamiseksi.

Vetyteknologioiden toimintaympäristö on kehittynyt nopeasti vihreän siirtymän, kasvaneen rahoituksen ja puhtaan energian kysynnän myötä. Jyväskylässä kehittäminen on edennyt verkostojen rakentamisesta (H2 Innovation Alliance) kohti konkreettisia kokeiluja, pilotointeja ja infrastruktuurin käyttöönottoa. Vetyinnovaatioita Jyväskylästä -hankkeen Proof of Concept (PoC) -toteutusten kautta vedyn käyttökohteita testataan aidossa toimintaympäristössä, tunnistetaan skaalautuvia ratkaisuja ja vähennetään kehitykseen liittyviä riskejä. Samanaikaisesti Cefmof-säätiön edistämä vetytankkausinfrastruktuuri, paikallinen vedyn tuotanto ja liikenneratkaisut ovat rakentumassa. Painopiste on siirtynyt kohti integroitua vetyekosysteemiä, jossa tutkimus, pilotointi, infrastruktuuri ja liiketoiminta kytkeytyvät toisiinsa ja mahdollistavat investointien ja uuden liiketoiminnan syntymisen.

Bio-, kuitu- ja kiertotalous ovat keskeinen osa Jyväskylän uudistuvan teollisuuden kehittämiskokonaisuutta. Uusien biopohjaisten ratkaisujen vieminen pilotoinnista teolliseen mittakaavaan edellyttää aiempaa tiiviimpää yhteistyötä, selkeämpiä kehityspolkuja ja vahvempaa markkinalähtöisyyttä. Jyväskylässä tähän vastataan rakentamalla yhteiskäyttöinen, puolituotannollinen pilotointialusta, joka kokoaa yhteen yritysten, tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen tutkimus- ja pilotointi-infrastruktuurin sekä osaamisen. Maailmanpuu-hankkeen työpaketeissa on valmisteltu alustan toteutusmalleja sekä tunnistettu infran käyttöön, yhteistyöhön ja kaupalliseen hyödyntämiseen liittyviä keskeisiä edellytyksiä. Alusta mahdollistaa avainyritysten lisäksi erityisesti pk-yrityksille ja startupeille uusien kuitu- ja biopohjaisten tuotteiden sekä prosessien kehittämisen, testaamisen ja skaalaamisen kohti teollista tuotantoa. Tavoitteena on vauhdittaa metsäteollisuuden uudistumista, synnyttää uusia kaupallisia ratkaisuja ja vahvistaa alueen yritysten kasvua ja investointeja.

Liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin kehittämiskokonaisuudessa toimintaympäristö on muuttunut erityisesti Hippos-hankkeen edettyä rakentamisvaiheeseen. Alueelle rakentuva

osaamiskeskus vahvistaa Jyväskylän asemaa liikunnan ja hyvinvoinnin osaamiskeskittymänä sekä luo edellytyksiä uusille innovaatioille, liiketoiminnalle ja tapahtumille. Hippos-alueen kehittymistä vahvistaa sport-kiihdyttämötoiminnan käynnistyminen, jossa yrityksille rakennetaan selkeämpiä kehityspolkuja tutkimus- ja innovaatioympäristöistä markkinoille. Kiihdyttämö kokoaa yhteen yritykset, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, sijoittajat ja kansainväliset verkostot sekä tukee avainyritysten ohella erityisesti pk-yritysten ja startupien kasvua, tuotteiden ja palvelujen pilotointia sekä kansainvälistymistä. Tämä vahvistaa uusien ratkaisujen syntymistä, yritysten kasvua sekä Jyväskylän asemaa kansainvälisesti kiinnostavana liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin innovaatioympäristönä.

Jyväskylän ekosysteemikehittäminen on tarkentunut uudistuvan teollisuuden ja liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin (LTH) kokonaisuuksista neljään toisiaan täydentävään ekosysteemiin: puolustus ja kaksikäyttö, vety- ja energiatalous, bio-, kuitu- ja kiertotalous sekä liikunta, terveyden edistäminen ja hyvinvointi sekä Hippos. Nämä ekosysteemit vastaavat toimintaympäristön muutoksiin ja ovat vahvasti kytköksissä kaupungin ja maakunnan strategisiin valintoihin sekä kansallisiin ja EU-tason rahoitus- ja kehittämiskokonaisuuksiin. Ekosysteemikehittäminen luo perustan yrityslähtöisten innovaatioiden, investointien ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien syntymiselle sekä kansainvälistymiselle.

Yrityspalvelut
Yritysneuvonnan osalta panostetaan aktiiviseen yritysten kontaktoimiseen ja yritystapaamisiin yhteistyössä työnantajapalveluiden kanssa. Yritysklinikoiden osalta jatketaan digimarkkinoinnin klinikoiden järjestämistä, joihin yritysten osalta on selkeä tarve. Lisäksi laajennetaan yritysklinikoiden teemoja rahoituksen ja ensimmäisen työntekijän rekrytoinnin teemoihin. Ylipäätään yrityspalveluiden toiminnassa keskitytään tukemaan yritysten kasvua monipuolisella palvelutarjonnalla hyödyntämällä koko toimialan osaamista.

Sijoittumispalveluissa jatketaan Lintukankaan teollisuusalueen markkinointia. Myös muiden teollisuusalueiden markkinointia on tehostettu. Yritysten houkuttelu Jyväskylään on kuitenkin entistä vaikeampaa ja vaatii ajallisesti ja toiminnallisesti isompaa panostusta. Kaupungin taloustilanteen kohentamiseksi pyritään lisäämään yritystonttien myyntiä yhteistyössä kaupunkirakennepalvelujen kanssa.

Visit Jyväskylä Region
Matkailuala reagoi maailman tapahtumiin ja ilmiöihin jatkuvasti, esimerkiksi potentiaalisimmat markkina-alueet vaihtelevat ja siksi erilaisia markkinakatsauksia ja analytiikkaa seurataan säännöllisesti. Keski-Suomessa kansainvälinen matkailu on pitkän toipumisajan jälkeen lähtenyt selvään kasvuun ja alue on alkanut kiinnostaa ulkomaisia matkanjärjestäjiä ja yksittäismatkailijoita yhä enemmän. Kilpailu kotimaisista matkailijoista on kovaa ja kuluttajien rahankäyttö vapaa-ajalla muuttunut maltillisemmaksi. Tämä luo haastetta Keski-Suomelle, jonka vahvin tukijalka on vielä kotimaisessa matkailussa. Suomalaisten matkustushalukkuus kotimaassa on kuitenkin tuoreen kuluttajatutkimuksen mukaan edelleen korkealla tasolla. Jyväskylän erityinen vahvuus on runsas tapahtumatarjonta, jota kannattaa kehittää yhä vahvemmin myös kotimaiset ja kansainväliset matkailijat huomioiden. Samoin tuore UNESCOn maailmanperintöstatus Aallon arkkitehtuurikohteille nostaa Jyväskylän ja Keski-Suomen matkailun luontaista vetovoimaa merkittävästi. Uuden tunnuksen jälkeen Suomessa on kaikkiaan kahdeksan UNESCOn maailmanperintökohdetta, joista kolmeen kokonaisuuteen ja viiteen eri kohteeseen pääsee tutustumaan nimenomaan Keski-Suomessa. Kansainvälisen matkailun kasvuun vaikuttaa maailmantilanteen lisäksi myös merkittävällä tavalla matkailualueen saavutettavuus ja toimivat matkaketjut, jonka eteen tehdään töitä myös vuoden 2026 lopulla päättyneen hankkeen jälkeen osana perustoimintaa.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Elinkeinopalvelut yleiset	158,4	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Elinvoiman kehittäminen	566,4	510,4	364,0	-146,4	-28,7 %
Yrityspalvelut	140,6	131,9	6,9	-125,0	0,0 %
Visit Jyväskylä Region	504,6	450,5	366,3	-84,2	-18,7 %
Toimintatulot yhteensä	**1 370,0**	**1 092,8**	**737,2**	**-355,6**	**-32,5 %**
Elinkeinopalvelut yleiset	398,1	672,3	544,2	-128,1	-19,1 %
Elinvoiman kehittäminen	1 214,0	1 592,8	1 390,0	-202,8	-12,7 %
Yrityspalvelut	1 573,1	2 102,4	2 289,8	187,4	8,9 %
Visit Jyväskylä Region	1 218,2	1 247,6	1 184,5	-63,1	-5,1 %
Toimintamenot yhteensä	**4 403,4**	**5 615,1**	**5 408,5**	**-206,6**	**-3,7 %**

Työllisyyspalvelut

Toiminnan kuvaus

Työllistämisen ja työllistymisen palveluiden asiakkaita ovat jyväskyläiset ja muuramelaiset työnhakija- ja työnantaja-asiakkaat. Työllisyyspalveluihin kuuluu työllisyyden palvelutori, henkilöasiakkaiden työllistymiseen, työkykyisyyteen, ammatinvalinnanohjaukseen, moninaisiin palveluihin sekä koulutusratkaisuihin tarjottava henkilökohtainen ohjaus ja tuki sekä työnantajien palvelut.

Toiminnan painopistealueet

Työllisyyspalveluiden ensisijainen tehtävä on vastata alueen yritysten rekrytointi- -ja osaajatarpeisiin nopeasti ja ketterästi. Työnhakija-asiakkaille työnvälitys on työllisyyspalveluiden ensisijainen tehtävä. Toiminnan painopisteenä on tarjota yksilöllistä ja asiakaslähtöistä palvelua työllisyyteen liittyvissä asioissa. Henkilökohtaisen ja kasvokkaisen palvelun lisäksi kehitetään tekoälyavusteisia digitaalisia palveluratkaisuita sekä laajennetaan digitaalisten palvelupolun mahdollisuuksia. Jos asiakkaan osaaminen kaipaa päivitystä tai ei vastaa hänen tulevaisuuden työllistymisen toiveisiin, ohjataan asiakas erilaisille opintopoluille osaamisen päivittämiseksi ja työllistymiseksi. Lisäksi työllisyyspalvelujen tehtävänä on lyhentää kaikkien asiakkaiden työttömyysaikaa ja edistää erityisesti nuorten ja vieraskielisten työllistymistä tehokkaasti.

Palvelutori ja Alkupalvelut
Palvelutorilla annetaan ohjausta ja neuvontaa työnhakuun ja urasuunnitelmiin sekä asiakkaan asiakasprosessiin liittyen ajanvarauksella ja päivystyksellisesti kasvokkain ja puhelimitse sekä ryhmäpalveluina. Palvelutorilla järjestetään myös erilaisia tapahtumia, joiden tavoitteena on edistää työnhakijoiden työllistymistä ja etenemistä kohti työelämää.

Palvelutorilla ja alkupalveluissa kartoitetaan uuden asiakaan tilanne ja palvelutarve, tehdään työnhaun ohjausta ja työnvälitystä, ohjataan palvelutarpeen mukaisiin palveluihin sekä tehdään asiakkaan työttömyysturvaoikeuden määrittelyyn liittyvät selvittelyt. Tavoitteena on, että uusi asiakas saa henkilökohtaisen nopean palvelun kautta vahvan alun sekä omaan työnhakuun että urasuunnitelmiin, ja pääsee hyödyntämään mahdollisimman nopeasti hänelle hyödyllisiä palveluita tavoitteeseensa pääsemiseksi. Uusia asiakkaita ennakoidaan olevan vuositasolla vuonna 2027 n. 9000. Uusien asiakkaiden määrät vaihtelevat suuresti kuukausittain.

Rekry- ja urapalvelut
Rekrytointi- ja urapalveluihin ohjautuvat ne henkilöasiakkaat, joiden osaaminen ja tahtotila on ensisijaisesti työllistymisessä, työelämälähtöisen osaamisen kehittämisessä tai yrittäjyydessä.
Palvelukokonaisuudessa palvellaan noin 10 400 asiakasta, joista työttömiä on n. 7 400. Palvelukokonaisuuteen kuuluu myös nuorten alle 30-vuotiaiden tiimi sekä Muuramen palvelupiste. Henkilöasiakkaille tarjottavien palveluiden kärki on nopeaan työllistymiseen ja osaamisen vahvistamiseen liittyvissä henkilökohtaisissa ja palvelutarpeen mukaisissa toimenpiteissä. Käytössä ovat kaikki julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaiset palvelut sekä työllisyysalueen hankkimat ja järjestämät palvelut. Paljon käytettyjä palveluita ovat asiakkaan ohjaus- ja valmennustyön ohella esimerkiksi työnhaun valmennukset, osaamista vahvistavat työvoima- ja rekrykoulutukset, omaehtoiset opinnot, oppisopimus- ja tukityöllistäminen sekä työkokeilu.

Työkyvyn vahvistaminen
Työkyvyn vahvistamisen palvelukokonaisuus vastaa niistä työnhakija-asiakkaista, joiden työllistymiskyky on alentunut ja heidän työkyvyssä, oppimisedellytyksissä tai elämänhallinnassa on selvitettävää. Asiakkaat tarvitsevat työkykynsä selvittämiseen laaja-alaista ohjausta ja opastusta tai

esimerkiksi eläkemahdollisuuksien selvittämistä. Asiakasta ohjataan terveydentilan selvityksiin sekä kuntouttaviin, osaamista lisääviin tai osallisuutta vahvistaviin palveluihin. Palvelukokonaisuudessa palvellaan n. 4 800 asiakasta, joista työttömiä n. 3 700. Palvelukokonaisuuteen kuuluu myös nuoret alle 25-vuotiaat, joilla on monialaisten palvelujen palvelutarve. Työkyvyn vahvistamisen palvelujen piirissä olevilla asiakkailla on usein palvelutarpeita sekä sote- että työllisyyspalvelujen puolella.

Työnantajapalvelut
Työnantajapalvelut tuottavat alueen työnantajille ja yrityksille laadukkaita, vaikuttavia ja asiakaslähtöisiä palveluja yrityksen koko elinkaaren ajan huomioiden kunkin yrityksen yksilölliset tarpeet. Palvelukokonaisuus sisältää muun muassa aloittaville yrittäjille suunnattuja palveluja, kuten starttirahan yritystoiminnan käynnistämisen tueksi, sekä rekrytointiin ja osaavan työvoiman saatavuuteen liittyviä palveluja, kuten neuvontaa, ohjausta, ehdokashakuja ja rekrytointitapahtumia. Lisäksi työnantajille tarjotaan muutosturvapalveluja yritysten muutos-, lomautus- ja irtisanomistilanteissa. Palveluilla tuetaan myös yritysten kansainvälistymistä sekä kansainvälisten osaajien rekrytointia.

Palveluita tarjotaan monikanavaisesti hyödyntämällä sähköisiä palvelukanavia, yrityskäyntejä sekä työnantaja-asiakkaille suunnattua arkipäivisin toimivaa puhelinpalvelua. Työnantajapalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä kaupungin elinkeinopalveluiden kanssa, ja vuoden 2026 aikana yhteistyössä kehitetty avainasiakkuusmallia työnantaja- ja yritysasiakkuuksien hallinnan tueksi. Yhteistyötä työllisyyspalveluiden muiden yksiköiden kanssa on vahvistettu muun muassa uudistamalla ehdokashakuprosessia entistä sujuvammaksi ja vaikuttavammaksi. Keskeisiä ulkoisia yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi yritysrahoittajat, kuten Elinvoimakeskus ja Finnvera, Keski-Suomen Yritysidea, yrittäjäjärjestöt, Team Finland –verkosto, Work in Finland –palvelu ja oppilaitokset sekä muut koulutuspalveluita tuottavat organisaatiot.

Yritys- ja työnantajapalveluiden toimintaympäristöön on jo pidemmän aikaa vaikuttanut yritysten haastava taloudellinen tilanne, mikä on heijastunut vähäisiin rekrytointitarpeisiin useilla toimialoilla. Samanaikaisesti yrityksissä on ollut edelleen runsaasti muutosturvatilanteita, kuten lomautuksia ja irtisanomisia. Vuoden 2026 alkupuolella on kuitenkin ollut havaittavissa myönteisiä merkkejä tilanteen elpymisestä, ja työnantajien rekrytointitarpeet (ehdokasesittelyt) sekä yhteydenotot ovat lisääntyneet verrattuna 10–12/2025 ajankohtaan.

Osaamisen palvelut
Osaamisen palvelut vastaavat työllisyyspalveluiden työnhakija-asiakkaille kohdennetuista palveluhankinnoista, vaikuttavuusperusteisten palvelujen suunnittelusta sekä työllistämisen edistämiseen liittyvien harkinnanvaraisten tukien kokonaisprosesseista. Osaamisen palveluissa toteutetaan ostopalveluiden suunnittelua, koordinointia, hankintaa, kilpailutusta ja kehittämistä sekä tehdään yhteistyötä eri yksiköiden kanssa työllisyyspalvelujen omana tuotantona toteuttavien palvelujen ja digitaalisen oppimisalustan, Osaamisverkon, suunnittelussa. Osaamisen palvelut vastaavat myös palvelujen hankintaan ja suunnitteluun liittyvästä sidosryhmäyhteistyöstä sekä työelämälähtöisen osaamisen kehittämisen palvelumallin (Akatemia-malli) koordinoinnista ja kehittämisestä yhdessä eri yksiköiden ja kumppaneiden kanssa. Osaamisen palveluissa myös valmistellaan ja ratkaistaan työllisyyden edistämiseen liittyvät harkinnanvaraiset tuet, kuten palkkatuki, kaupungin rekrytointituki ja nuorten rekrytointituki sekä matka- ja yöpymiskustannusten korvaukset. Yksikössä tehdään työllisyyden hoidon tehtäväkenttään kuuluvien asioiden seurantaa ja valmistelua sekä arvioidaan erilaisten työllisyyttä edistävien tukimuotojen mahdollisuuksia, vaikuttavuutta ja mahdollista käyttöönottoa.

International House Jyväskylä
Jyväskylässä vieraskielisten asukkaiden määrä ylitti vuonna 2025 kahdeksan prosentin osuuden väestöstä ja nousi yli 12 000 henkilöön. Ulkomaan kansalaisia oli yhteensä 8 332. International House Jyväskylän tehtävänä on toteuttaa kotoutumista tukevia palveluja, tarjota maahan

muuttaneille yleistä ohjausta ja neuvontaa sekä edistää heidän kiinnittymistään työelämään, koulutukseen ja Jyväskylään.

Yksikössä palvellaan työnhakija-asiakkaita, joilla on maahanmuuttajuuteen, kotoutumiseen tai vieraskielisyyteen liittyvä palvelutarve. Palveluprosessi toteutetaan yksikössä alkuhaastattelusta lähtien. Työnhakija-asiakkaiden määrä on noussut yli 2 500 asiakkaaseen. Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden määrä oli kesäkuussa 1 422. Alkuvuoden aikana asiakasmäärän kasvu oli kuitenkin maltillisempaa kuin vuotta aiemmin.

Yksikkö järjestää lakisääteisiä yhteiskuntaorientaatioita omana tuotantona englannin, venäjän, darin/farsin ja espanjan kielillä. Lisäksi arabian kielellä on pilotoitu yhteistoteutusta palveluntuottajan kanssa. Vuoden aikana on järjestetty 11 ryhmää, mihin osallistui 193 kotoutuja-asiakasta. Maahanmuuttaneiden monikielisessä ohjaus- ja neuvontapalvelussa käsitellään kuukausittain keskimäärin 340 asiakasyhteydenottoa. Yhteydenotoissa korostuvat toimeentuloon, oleskelu- ja lupaprosesseihin sekä lainsäädännön muutoksiin liittyvät kysymykset.

International House Jyväskylän palveluja toteutetaan yksilöohjauksena, ryhmämuotoisina palveluina sekä erilaisina tapahtumina ja tilaisuuksina lähi- ja verkkototeutuksina. Tilaisuuksia ja tapahtumia toteutetaan myös yhteistyössä laajan verkoston kanssa. Ryhmämuotoiset tilaisuudet ovat erityisen tärkeitä asiakkaiden osallisuuden ja yhteiskuntaan kiinnittymisen vahvistamisessa. Palveluja kehitetään jatkuvasti. Tämän vuoden aikana aloitettiin verkkototeutukselliset infot vasta Jyväskylään muuttaneille ja muuttoa harkitseville henkilöille. Tilaisuuksiin on osallistunut yli 100 henkilöä. Lisäksi osaamisverkkoon on valmisteltu Jyväskylässä asumista, elämistä ja työskentelyä käsittelevää kokonaisuutta, jonka avulla yhteiskuntaorientaation sisältöjä voidaan tarjota nykyistä laajemmin kansainvälisille opiskelijoille ja työperäisille maahanmuuttajille.

Suomen kielen osaamisen vahvistaminen on keskeinen edellytys kotoutumiselle, osallisuudelle ja työllistymiselle. Ohjaustyössä kannustetaan maahanmuuttajia käyttämään suomen kieltä aktiivisesti sekä kehittämään kielitaitoaan myös itsenäisen opiskelun avulla. Työnantajien tarpeisiin räätälöidyt kielivalmennukset tukevat rekrytointia, perehdytystä ja työssä pysymistä. Valtion erityisavustusten ja ESR+ Kartta työelämään -hankkeen avulla toteutetut koulutukset täydentävät palvelutarjontaa erityisesti kotoutumisajan ylittäneille asiakkaille.

Kotoutumislainsäädännön muutokset jatkuvat, ja niillä voi olla vaikutuksia kunnalle maksettaviin laskennallisiin korvauksiin. Kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen rahoitus sisältyy jatkossa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin, ja lukutaitokoulutuksen järjestämisvastuu siirtyy työvoimaviranomaiselle. Muutoksista huolimatta vieraskielisen väestön kasvu sekä pitkään jatkunut haastava työllisyystilanne vaikuttavat siihen, että kotoutumista ja maahan muuttaneiden työllistymistä tukevien palvelujen tarve säilyy vähintään nykyisellä tasolla myös tulevina vuosina.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Työllisyyspalveluiden toimintaympäristöä vuonna 2026 leimaavat edelleen talouden hidas elpyminen, työmarkkinoiden rakennemuutos sekä korkea työttömyys. Vaikka talouskasvun ennakoidaan vahvistuvan vuonna 2027, työmarkkinoiden kehitys reagoi talouden muutoksiin viiveellä. Työttömyysasteen arvioidaan pysyvän vuonna 2026 korkealla tasolla ja alkavan laskea maltillisesti vuoden 2027 aikana samalla, kun työllisyysaste kääntyy vähitellen kasvuun.

Työmarkkinoilla on siirrytty laaja-alaisesta osaajapulasta tilanteeseen, jossa useilla toimialoilla on samanaikaisesti työvoiman ylitarjontaa ja kohtaanto-ongelmia. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut merkittävästi, vaikka sen ennustetaan kääntyvän laskuun vuoden 2027 aikana. Samaan aikaan työnantajien osaamistarpeet muuttuvat nopeasti digitalisaation, tekoälyn, vihreän siirtymän sekä teknologisen kehityksen myötä. Työllisyyden edistämisessä korostuvatkin osaamisen jatkuva kehittäminen, työvoiman liikkuvuuden tukeminen sekä työmarkkinoilla heikossa asemassa olevien henkilöiden polkujen vahvistaminen kohti avoimia työmarkkinoita.

Työvoiman tarjontaan vaikuttavat edelleen väestön ikääntyminen, maahanmuuton muutokset sekä työikäisen väestön kasvun hidastuminen. Työvoiman määrän ennustetaan kuitenkin säilyvän korkeana, mikä ylläpitää kilpailua työpaikoista erityisesti kasvukeskuksissa. Työllisyyspalveluissa korostuvat entistä enemmän yksilölliset, kohdennetut ja vaikuttavat palveluratkaisut, joiden avulla voidaan vastata sekä työnhakijoiden että työnantajien muuttuviin tarpeisiin sekä ehkäistä työttömyyden pitkittymistä.

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen kunnille ja työllisyysalueille vuoden 2025 alusta on siirtynyt uudistuksen toteutusvaiheesta palvelujen vakiinnuttamisen ja kehittämisen vaiheeseen. Vuoden 2026 aikana painopiste on ollut uusien toimintamallien käyttöönotossa, palvelujen vaikuttavuuden vahvistamisessa sekä kaupungin, koulutuksen järjestäjien, yrityspalveluiden ja muiden yhteistyökumppaneiden välisen yhteistyön syventämisessä. Vuonna 2026 on myös otettu käyttöön uusia työllistämistä ja työvoiman saatavuutta tukevia palveluja, kuten kaupungin oma rekrytointituki työnantajille. Työllisyysalueella on mahdollisuus hyödyntää paikallistuntemusta ja alueellista päätösvaltaa työvoiman saatavuuden, yritysten kasvun sekä työllistymisen tukemisessa aiempaa vaikuttavammin.
Työllisyyspalveluiden tavoitteena on edelleen nopeuttaa työllistymistä, ehkäistä pitkäaikaistyöttömyyttä sekä vahvistaa alueen työvoiman osaamista ja saatavuutta. Muuttuvassa toimintaympäristössä korostuvat ennakoiva työote, tiedolla johtaminen, digitalisaation hyödyntäminen sekä tiivis työnantajayhteistyö, joiden avulla voidaan vastata tehokkaasti työmarkkinoiden nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin.

Toimeentulotukeen tuli muutos 1.2.2026, jossa tuen saajalle säädettiin vahvempi velvoite hakea kokoaikatyötä. Muutoksen tavoitteena on, että toimeentulotuen hakija pyrkii turvaamaan toimeentulonsa ensisijaisesti ansiotyöllä tai jos tähän ei ole mahdollisuutta, toimeentulotukeen nähden ensisijaisella etuudella. Tavoitteena on myös, että työtön henkilö ilmoittautuu aina kokoaikatyön hakijaksi ja siirtyy samalla työllistymistä edistävien palveluiden sekä palvelutarpeen arvioinnin piiriin. Jyväskylässä tulottomia, joilla velvollisuus hakea ensisijaista etuutta on arviolta noin 2 000 henkilöä.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Vuoden 2027 talousarviossa elinkeino- ja työllisyyspalveluissa toteutetaan rakenteellisia muutoksia. Talousarvion lähtökohtana on toimialan talouden tasapainottaminen samalla, kun resursseja suunnataan kaupungin uuden Jyväskylä-mallin toteuttamiseen, yrityspalveluiden kehittämiseen sekä työvoiman saatavuutta ja kohtaantoa vahvistaviin toimenpiteisiin. Työllisyyspalveluiden näkökulmasta vuoden 2027 talousarvio sisältää sekä palvelutuotannon tehostamiseen tähtääviä sopeutustoimenpiteitä että strategisia panostuksia alueen elinvoiman ja työllisyyden vahvistamiseksi.

Työllisyyspalveluissa tehdään vuonna 2027 useita tasapainottamistoimenpiteitä osana toimialan yhteensä noin 2,1 miljoonan euron sopeuttamiskokonaisuutta. Merkittävin yksittäinen muutos on kaupungin oppisopimusohjelmaan kohdistuvan määrärahan poistaminen asteittain, jonka arvioidaan tuottavan noin 830 000 euron säästön vuonna 2027. Muutos ei estä oppisopimusten käyttöä

kaupungilla, mutta työllisyyspalveluiden rooli muuttuu varsinaisesta ohjelman rahoittajasta neuvontaa ja asiantuntijatukea tarjoavaksi koordinoivaksi toimijaksi. Työllistämiseen varattuja määrärahoja kohdennetaan jatkossa ensisijaisesti kaupungin Trainee-ohjelmaan, johon on varattu 200 000 euroa.

Työvoimapalveluiden hankintaan kohdistuu lisäksi noin 650 000 euron säästö. Jatkossa palveluhankinnoissa painotetaan aiempaa vahvemmin vaikuttavuuteen perustuvia hankintamalleja ja tulospohjaista rahoitusta, joiden tavoitteena on lisätä palveluiden kustannustehokkuutta sekä vahvistaa työllistymistuloksia. Samalla vähennetään palveluostoihin, konsultointiin, ICT-hankintoihin sekä viestintään liittyviä kustannuksia. Myös hankkeiden omarahoitusosuuksiin kohdistuu vähennyksiä, mikä pienentää työllisyyspalveluiden käytettävissä olevaa kehittämisrahoitusta.

Työllistämistä tukeviin harkinnanvaraisiin tukiin kohdistuu edelleen sopeuttamistoimenpiteitä. Jyväskylälisän (rekrytointituki) määrärahaa vähennetään vuoden 2027 talousarviossa 200 000 eurolla. Vähennystä mahdollistaa osaltaan valtion nuorille suunnatun rekrytointituen jatkuminen, minkä vuoksi kaupungin omaa tukivarausta voidaan pienentää ilman merkittäviä vaikutuksia työnantajien käytettävissä olevaan tukikokonaisuuteen.

Säästötoimenpiteiden vastapainona kaupungin strategisissa painotuksissa korostuvat työvoiman saatavuuden, osaamisen ennakoinnin sekä yritysten kasvun tukeminen. Työllisyyspalveluihin esitetään vuonna 2027 panostusta ETKO-hankkeeseen (Ennakoiva työmarkkina – Jyväskylän kohtaantoja osaajaratkaisut), jonka tavoitteena on kehittää uudenlaisia ratkaisuja työmarkkinoiden kohtaantohaasteisiin sekä vahvistaa työnantajien ja työvoiman tarpeiden yhteensovittamista. Hankkeen omarahoitusosuudeksi on varattu 110 000 euroa vuositasolla. ETKO-hankeen hankesuunnitelma pohjautuu Jyväskylä-malliin. Lisäksi Jyväskylä-mallin mukaisen yrityspalvelukokonaisuuden kehittäminen vahvistaa yritysyhteistyötä ja luo uusia mahdollisuuksia työllisyyden edistämiseen.

ETKO-hankkeen lisäksi tarkoituksena on hakea ESR+ rahoitusta nuorisotyöttömyyden ja kulttuurin toimialan yhdistävään hankkeeseen. Tämän lisäksi hallituksen kehysriihi kirjaus “nuorisotyöttömyyden vähentämiseen (NEET-nuoret) ja asuinalueallianssin rahoitukseen” tulee kohdentumaan Jyväskylään. Tarkkaa euromääräistä tietoa valtionavustuksen suuruudesta ei vielä ole. Hallitus päätti huhtikuun 2026 kehysriihessään ottaa käyttöön myös uuden työvoimapoliittisen avustuksen, joka on suunnattu erityisesti yhdistyksille ja säätiöille pitkään työttömänä olleiden ja tukea tarvitsevien henkilöiden työllistymisen edistämiseen ja jonka työvoimaviranomaiset myöntäisivät. Tehtävä on työvoimaviranomaiselle uusi tehtävä ja valtionavustuksen suuruudesta ei ole vielä tietoa.

Vuoden 2027 talousarvion keskeisenä tavoitteena on siirtää painopistettä yksittäisistä tukimuodoista ja palveluostoista pitkäjänteiseen, vaikuttavaan ja työmarkkinalähtöiseen palvelukehittämiseen. Toimintaa tehostetaan organisaatiorakenteita tarkastelemalla, hyödyntämällä uusia hankinta- ja yhteistyömalleja sekä kohdentamalla käytettävissä olevat resurssit entistä tarkemmin työllisyyden kannalta vaikuttavimpiin toimenpiteisiin. Samalla pyritään varmistamaan, että työllisyyspalvelut kykenevät vastaamaan alueen kasvaviin kohtaantohaasteisiin, pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen sekä työnantajien muuttuviin osaajatarpeisiin myös tiukentuvassa taloustilanteessa.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Työllisyyspalvelut yleiset	1 115,2	997,8	903,0	-94,8	-9,5 %
Osaamisen palvelut	564,4	1 669,0	1 546,1	-122,9	-7,4 %
International Jyväskylä	6 430,4	5 006,2	3 491,4	-1 514,8	-30,3 %
Toimintatulot yhteensä	**35 771,8**	**7 673,0**	**5 940,5**	**-1 732,5**	**-22,6 %**
Työllisyyspalvelut yleiset	1 443,5	2 850,0	2 392,8	-457,2	-16,0 %
Alkupalvelut ja palvelutori	1 357,4	1 694,6	1 517,8	-176,8	-10,4 %
Rekry- ja urapalvelut	3 546,4	3 736,3	3 922,7	186,4	5,0 %
Osaamisen palvelut	10 576,7	14 139,1	12 303,9	-1 835,2	-13,0 %
Työkyvyn vahvistaminen	2 519,9	2 769,0	2 549,2	-219,8	-7,9 %
International Jyväskylä	3 183,7	3 779,6	5 070,0	1 290,4	34,1 %
Työnantajapalvelut	515,8	1 812,4	1 809,1	-3,3	-0,2 %
Toimintamenot yhteensä	**23 143,4**	**30 781,0**	**29 565,5**	**-1 215,5**	**-3,9 %**

Tunnusluvut ja mittarit

Kuntien työttömyyden etuuskulut rakentuvat jatkossa sekä työttömien määrän että porrastetusti työttömyyden keston mukaan. Mitä pidempään henkilö on työttömänä, sitä isomman siivun kunta rahoittaa työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiopäivärahan perusosan kuluista.

	TP 2025	TA/M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027	%
Mittarit					
Työllisyysalueen asiakkaat lkm/ka/kk	18 000	18 355	17 400	-955	-5,2 %
Laajennettu työttömyysaste %-luku	20	19,0	19	0	0,0 %
Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen päättyneet työnhaut *	6 521	8 857	6 800	-2 057	-23,2 %
Aktivointiaste, palveluissa olevien suhde työttömiin työnhakijoihin, %	25 %	19 %	25 %	6 %	32,3 %
Työllisyysalueen maksuvastuulla etua saaneet lkm	8 515	9 484	8 400	-1 084	-11,4 %
101-200 pv (maksuvastuu 10%)	1 445	1 395	1 200	-195	-14,0 %
201-300 pv (maksuvastuu 20%)	1 080	1 036	980	-56	-5,4 %
301-400 pv (maksuvastuu 30%)	862	969	850	-119	-12,3 %
401-700 pv (maksuvastuu 40%)	1 396	1 911	1 450	-461	-24,1 %
701- (maksuvastuu 50%)	4 217	4 781	4 400	-381	-8,0 %

Työnvälitystilasto, Tilastokeskus, Kelasto

SIVISTYSPALVELUT

Toimialan kuvaus

Sivistyspalveluiden toimiala järjestää kuntalaisille kasvatukseen ja opetukseen sekä harrastamiseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyviä palveluja. Toimialan palvelualueita ovat varhaiskasvatuspalvelut, perusopetuspalvelut, nuorisopalvelut, Kylän Kattauksen ruokapalvelut sekä kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut.

Varhaiskasvatus, perusopetus, nuorisopalvelut sekä Kylän Kattauksen ruokapalvelut muodostavat kasvun ja oppimisen edistämisen kokonaisuuden. Kylän Kattauksen ruokapalvelujen palvelualue toimii nettoyksikkönä osana Kasvun ja oppimisen palvelujen määrärahaa. Kulttuuripalvelujen palvelualueeseen kuuluvat kirjasto-, kulttuuri- ja opistopalvelut, museot, kaupunginteatteri sekä Jyväskylä Sinfonia. Liikuntapalvelujen palvelualue koostuu liikuntapaikkojen, liikkumaan aktivoinnin sekä asiakaspalvelujen ja kehittämisen palveluyksiköistä. Kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut edistävät yhdessä kaupunkilaisten hyvinvointia.

Sivistyspalvelujen toimintaa ohjaa kaksi lautakuntaa; sivistyslautakunta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunta.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

Kasvun ja oppimisen palvelut

1 000 euroa	TP 2025	TA/M2 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Toimintatulot	**28 673,7**	**29 089,2**	**29 032,7**	**-56,5**	**-0,2 %**
Myyntitulot	19 228,5	19 340,3	19 581,8	241,5	1,2 %
Maksutulot	4 911,3	5 378,1	5 140,1	-238,0	-4,4 %
Tuet ja avustukset	2 973,2	2 878,8	2 818,8	-60,0	-2,1 %
Muut toimintatulot	1 560,7	1 492,0	1 492,0	0,0	0,0 %
Toimintamenot	**290 644,7**	**306 006,6**	**307 914,2**	**1 907,6**	**0,6 %**
Henkilöstömenot	159 354,8	165 537,9	169 227,0	3 689,1	2,2 %
Palvelujen ostot	61 913,2	70 888,5	68 936,4	-1 952,1	-2,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 770,9	7 492,6	7 637,6	144,9	1,9 %
Avustukset	5 852,5	5 616,9	5 302,3	-314,6	-5,6 %
Muut toimintamenot	56 753,3	56 470,8	56 810,9	340,2	0,6 %
Toimintakate (sitova taso)	**-261 971,0**	**-276 917,4**	**-278 881,5**	**-1 964,1**	**0,7 %**

Kasvun ja oppimisen palvelujen toimintatuloihin ja -menoihin on tehty nettovaikutuksettomia teknisiä oikaisuja nykyistä toteumaa vastaavalle tasolle (perusopetuksen palvelualue).
Tiliryhmäkohtaiset tulojen ja menojen kohdennukset sekä tulojen ja menojen sitovuus käyttösuunnitelmineen päätetään sivistyslautakunnan käyttösuunnitelmapäätöksellä 9.12.2026. Tiliryhmäkohtaisiin lukuihin tulee täsmennyksiä taloussuunnitteluprosessin edetessä ja eurovaikutuksen täsmentyessä.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

1 000 euroa	TP 2025	TA/M2 2026	TA 2027	Muutos 2026 – 2027 euroa	Muutos 2026 – 2027 %
Toimintatulot	**11 332,1**	**10 711,2**	**11 995,2**	**1 284,0**	**12,0 %**
Myyntitulot	2 644,6	2 451,5	2 538,5	87,0	3,5 %
Maksutulot	2 913,1	3 081,6	3 590,6	509,0	16,5 %
Tuet ja avustukset	731,0	557,3	592,3	35,0	6,3 %
Muut toimintatulot	5 043,4	4 620,7	5 273,8	653,1	14,1 %
Valmistus omaan käyttöön	**5,9**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Valmistus omaan käyttöön	5,9	0,0	0,0	0,0	
Toimintamenot	**59 750,8**	**61 700,7**	**64 689,8**	**2 989,1**	**4,8 %**
Henkilöstömenot	23 955,1	25 335,8	26 326,3	990,5	3,9 %
Palvelujen ostot	8 832,0	8 799,1	8 633,9	-165,2	-1,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 800,9	2 929,9	3 089,3	159,4	5,4 %
Avustukset	1 651,2	1 695,2	1 710,2	15,0	0,9 %
Muut toimintamenot	22 511,5	22 940,7	24 930,1	1 989,4	8,7 %
Toimintakate (sitova taso)	**-48 412,8**	**-50 989,5**	**-52 694,6**	**-1 705,1**	**3,3 %**

Tiliryhmäkohtaiset tulojen ja menojen kohdennukset sekä tulojen ja menojen sitovuus käyttösuunnitelmineen päätetään kulttuuri- ja liikuntalautakunnan käyttösuunnitelmapäätöksellä 2.12.2026. Tiliryhmäkohtaisiin lukuihin tulee täsmennyksiä taloussuunnitteluprosessin edetessä ja eurovaikutuksen täsmentyessä.

Toiminnalliset tavoitteet

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Nuorten kaupunki				
Ennaltaehkäisevällä nuorisotyöllä tavoitetaan nuoria mahdollisimman laajasti eri alueilla ja eri toimintaympäristöissä.	Nuorisotyölliset kohtaamis- ja käyntökerrat ennaltaehkäisevässä nuorisotyössä.	112 500	120 000	Nuorisopalveluiden palvelualue
Kohdennetun nuorisotyön asiakkuudessa olevien nuorten määrä pysyy resurssien mukaisella tasolla.	Vahvasti tuettujen, palveluihin ohjattujen ja valmennuksessa olevien nuorten määrä kohdennetussa nuorisotyössä.	1 060	1 060	Nuorisopalveluiden palvelualue

Strategian kärki: Kasvatus- ja koulutuskaupunki				
Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus- ja viestintäjärjestelmän uudistaminen (eVaka- järjestelmän käyttöönotto)	Käyttöönotto%	0 %	100 %	Varhaiskasvatuspalvelut
Ryhmäkohtaiset tukimuodot toteutuvat tehokkaasti ja laadukkaasti, jolloin lapsi- ja oppilaskohtaisen tuen päätösten määrä ei kasva.	Esiopetuksessa ryhmäkohtaiset tukimuodot on kirjattu ja arvioitu pedagogisessa suunnitelmassa (PESU). Lapsikohtaisen tuen päätösten määrä Perusopetuksessa toteutuu vähintään 0,122 / oppilas / koulu ryhmäkohtainen tuki. Oppilaskohtaisen tuen päätösten määrä	Pedagogiseen suunnitelmaan kirjatut ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat käytössä. Lapsikohtaista tukea saa 102 lasta. Lakisääteinen resursointi toteutuu. Oppilaskohtaista tukea saa 991 oppilasta.	Lapsikohtaisen tuen tarve pysyy ennallaan tai vähenee. Oppilaskohtaisen tuen tarve pysyy ennallaan tai vähenee.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Yhtenäinen opinpolku (5–8-vuotiaat) laajenee kolmessa vaiheessa kaikkiin päiväkoteihin ja kouluihin.	Yhtenäinen opinpolku toteutuu muissakin yksiköissä kuin päiväkotikouluissa.	Yhtenäinen opinpolku toteutuu itsenäisissä päiväkotikouluissa.	Yhtenäinen opinpolku laajenee satelliittipäiväkotikouluihin.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Vahvistetaan lasten ja nuorten lukutaitoa lukutaito-ohjelman mukaisin tavoittein	Mittarit on määritelty lukutaito-ohjelmassa osiossa Arviointiperusteinen lukutaito.	Varhaiskasvatuksessa Lukutaito-ohjelmassa kirjattuja toimenpiteitä toteutetaan, mutta toimia ei ole systemaattisesti kirjattu ja arvioitu.	Varhaiskasvatuksessa Lukutaito-ohjelmassa kirjatut toimenpiteet kirjataan, toteutetaan ja arvioidaan systemaattisesti.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet

		Perusopetuksessa Lukuseula-mittauksen teknisen lukutaidon testissä tulokset vaihtelevat koulukohtaisesti.	Perusopetuksessa Lukuseula-mittauksen teknisen lukutaidon testissä heikoimpaan viidennekseen kuuluvien oppilaiden määrä laskee 5 % niillä kouluilla, joilla määrä ylittää 30 %.	
Ehkäistään koulupudokkuutta poissaolomallin mukaisesti ja systemaattisen seurannan avulla	Esiopetuksen poissaolojen määrä Luvattomien ja selvittämättömien koulupoissaolojen määrä Ilman perusopetuksen päättötodistusta jääneiden määrä	Esiopetuksessa poissaoloja seurataan ja niihin reagoidaan, mutta systemaattinen tiedonkeruu puuttuu. Perusopetuksessa 30.5.2026 selvittämättömiä poissaoloja oli yhteensä 17 485 tuntia.	Esiopetuksen poissaolot kirjataan ja tilastoidaan. Perusopetuksessa luvattomien ja selvittämättömien poissaolojen määrä laskee 5 %. 2025 ilman perusopetuksen päättötodistusta jäi 55 oppilasta	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Kaikissa kasvun ja oppimisen palveluiden yksiköissä toimii yhtenäinen, ennaltaehkäisevä ja nopeasti reagoiva kiusaamisen ehkäisyn toimintamalli, joka vahvistaa lasten ja nuorten turvallisuuden ja yhteisöön kuulumisen kokemusta.	Yksiköiden kirjaamat toimenpiteet, joilla kiusaamisen ehkäisyä kehitetään VHKS-mallin pohjalta	0 % yksiköistä kirjannut kehittämistoimenpiteen	100 % yksiköistä kirjannut kehittämistoimenpiteen	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualue
Mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin	Lautaslaskennan avulla saatava ruokailijamäärä, %	77,5 %	80 %	Kylän Kattaus
Selvitetään mahdollisuus periä maksu peruuttamattomista tai käyttämättä jääneistä hoitopäivistä varhaiskasvatuksessa.	Selvityksen laatiminen	Ei tehty	Selvitys tehty	Varhaiskasvatuksen palvelualue
Selvitetään mahdollisuus ottaa käyttöön kunnallisten perhepäivähoitajien kiinteä kulukorvaus.	Selvityksen laatiminen	Ei tehty	Selvitys tehty	Varhaiskasvatuksen palvelualue
Vahvistetaan oppilaiden yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitoja.	Mittari, lähtö- ja tavoitetaso määritellään tilikauden 2027 aikana.			Perusopetuksen palvelualue
Tehdään suojeltavien kiinteistöjen todellisesta tarpeesta kaupunkirakennepalvelujen ja Tilapalvelu-liikelaitoksen kanssa nopeampia ratkaisuja.	Uuden alueidenkäyttölain mukaisen kaavan aloiteoikeuden käyttöönotto	Keski-Suomen museon lausunnon antaminen kaavan luonnos- tai ehdotusvaiheessa	Suojelutarpeen ennakkoarviointi jo prosessin aloitevaiheessa	Kasvun ja oppimisen palvelut ja Keski-Suomen museo

Poikkileikkaava teema: Kestävän arjen kaupunki				
Ruokahävikin kokonaismäärän (lautas-, tarjoilu- ja keittiöhävikki) vähentäminen	Ruokahävikki, %	9 %	8,75 %	Kylän Kattaus

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Nuorten kaupunki				
Jyväskylän taidelaitokset tavoittavat laajasti alueen yläkoululaisia Taidetestaajat-toiminnan kautta	Sinfonia tavoittaa 8-luokkalaiset taidetestaajat Keski-Suomen alueelta	1 200	1 200	Taidelaitokset (Jyväskylä Sinfonia, teatteri ja taidemuseo)
	Teatteri tavoittaa Jyväskylän 8-luokkalaiset taidetestaajat	1 360	1 400	
	Taidemuseo tavoittaa 8-luokkalaisia laajasti Keski-Suomen alueelta	650	700	
Strategian kärki: Liikuntapääkaupunki				
Jyväskyläläisten 4.–5.- ja 8.–9.-luokkalaisten lasten ja nuorten ohjatun liikuntaharrastamisen aktiivisuus nousee 61 %:sta 70 %:iin (vähintään kerran viikossa harrastavien osuus).	Kouluterveyskyselyn ohjatun liikuntaharrastamisen indeksi	61 % (keskiarvo)	70 % (keskiarvo)	Liikuntapalvelut
Jyväskyläläisten 8.–9.-luokkalaisten nuorten itsenäisen liikuntaharrastamisen aktiivisuus nousee 73 %:sta 80 %:iin (vähintään kerran viikossa harrastavien osuus).	Kouluterveyskyselyn omatoimisen liikuntaharrastamisen kysymys	73 %	80 %	Liikuntapalvelut
Vuoden 2027 aikana haetaan valtionavustusta Laajavuoren mäkikeskuksen turvallisuuden parantamiseen.	Avustus haettu	Avustusta ei haettu	Avustus haettu	Liikuntapalvelut
Strategian kärki: Kasvatus- ja kulttuurikaupunki				
Kaupungin kulttuuri- ja taidelaitosten kokonaiskävijämäärä kasvaa 10 % valtuustokauden aikana.	Kaupungin kulttuurilaitosten kävijämäärät	1 583 532 kävijää (2025)	10 % kasvu (vuoteen 2029 mennessä)	Kulttuuripalvelut (kaikki yksiköt)
Kaupungin järjestämien kulttuuritapahtumien lukumäärä keskusta-alueen ulkopuolella kasvaa 15 % valtuustokauden aikana.	Kaupungin järjestämien kulttuuritapahtumien lukumäärä keskusta-alueen ulkopuolella	Vuoden 2026 taso	15 % kasvu (vuoteen 2029 mennessä)	Kulttuuripalvelut (kaikki yksiköt)

Poikkileikkaava teema: Kestävän arjen kaupunki				
Palveluiden saavutettavuus digitaalisessa muodossa paranee	Suomen museoiden, kirjastojen ja arkistojen yhteisessä hakupalvelu Finnassa julkaistujen museo-objektien määrä	22 000 (2025)	23 500	Museopalvelut
Kirjastoauto Wivi uusitaan. Uuden auton hankinta tukee kestävän arjen toteuttamista, hiilineutraaliutta ja Jyväskylän tavoitetta olla vetytalouden edelläkävijäkaupunki Suomessa.	Auton käyttövoimaratkaisussa on huomioitu kestävä arki.	Nykyisen auton käyttövoimana on diesel.	Korvaava auto on käyttövoimaltaan vety-, sähkö- tai hybridiauto.	Kirjastopalvelut
Tehdään suojeltavien kiinteistöjen todellisesta tarpeesta kaupunkirakennepalvelujen ja Tilapalvelu-liikelaitoksen kanssa nopeampia ratkaisuja.	Uuden alueidenkäyttölain mukaisen kaavan aloiteoikeuden käyttöönotto	Keski-Suomen museon lausunnon antaminen kaavan luonnos- tai ehdotusvaiheessa	Suojelutarpeen ennakkoarviointi jo prosessin aloitevaiheessa	Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Poikkileikkaava teema: Kansainvälinen kaupunki				
Aalto2 -museokeskukseen sijoittuva vierailukeskus tuo kaupungille lisää kansainvälistä näkyvyyttä	Kansainvälisten vierailijoiden määrä museokeskuksessa	7 582 (2025)	Kansainvälisten kävijöiden määrä kasvaa 10 % 8 340 kävijään	Museopalvelut

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Kasvun ja oppimisen palvelut

1 000 euroa	TP 2025	TA/M2 2026	TA 2027	Muutos 2026 – 2027 euroa	Muutos 2026 – 2027 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	1 664,1	1 366,0	1 366,0	0,0	0,0 %
Varhaiskasvatus	4 207,7	4 360,1	4 360,1	0,0	0,0 %
Perusopetus	6 000,5	5 773,3	5 490,3	-283,0	-4,9 %
Nuorisopalvelut	1 418,1	1 715,4	1 715,4	0,0	0,0 %
Kylän Kattaus	15 383,4	15 874,4	16 100,9	226,5	1,4 %
Toimintatulot yhteensä	**28 673,7**	**29 089,2**	**29 032,7**	**-56,5**	**-0,2 %**
Yhteiset palvelut ja hallinto	7 689,0	8 057,9	7 776,2	-281,7	-3,5 %
Varhaiskasvatus	108 793,4	115 265,6	115 037,9	-227,7	-0,2 %
Perusopetus	150 906,7	158 553,2	160 298,1	1 745,0	1,1 %
Nuorisopalvelut	7 672,8	8 396,8	8 711,4	314,6	3,7 %
Kylän Kattaus	15 582,8	15 733,2	16 090,6	357,4	2,3 %
Toimintamenot yhteensä	**290 644,7**	**306 006,6**	**307 914,2**	**1 907,6**	**0,6 %**
Yhteiset palvelut ja hallinto	-6 024,9	-6 691,9	-6 410,2	281,7	-4,2 %
Varhaiskasvatus	-104 585,8	-110 905,5	-110 677,8	227,7	-0,2 %
Perusopetus	-144 906,2	-152 779,9	-154 807,8	-2 028,0	1,3 %
Nuorisopalvelut	-6 254,7	-6 681,4	-6 996,0	-314,6	4,7 %
Kylän Kattaus	-199,4	141,2	10,3	-130,9	-92,7 %
Toimintakate yhteensä	**-261 971,0**	**-276 917,4**	**-278 881,5**	**-1 964,1**	**0,7 %**

Kasvun ja oppimisen palvelujen toimintatuloihin ja -menoihin on tehty nettovaikutuksettomia teknisiä oikaisuja nykyistä toteumaa vastaavalle tasolle (perusopetuksen palvelualue).
Tiliryhmäkohtaiset tulojen ja menojen kohdennukset sekä tulojen ja menojen sitovuus käyttösuunnitelmineen päätetään sivistyslautakunnan käyttösuunnitelmapäätöksellä 9.12.2026. Tiliryhmäkohtaisiin lukuihin tulee täsmennyksiä taloussuunnitteluprosessin edetessä ja eurovaikutuksen täsmentyessä.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

1 000 euroa	TP 2025	TA/M2 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Kulttuuripalvelut	242,4	167,7	177,7	10,0	6,0 %
Jyväskylän kansalaisopisto	1 190,1	1 346,6	1 416,6	70,0	5,2 %
Kirjastot	432,3	594,7	423,7	-171,0	-28,8 %
Museot	766,0	580,2	768,2	188,0	32,4 %
Jyväskylä Sinfonia	588,6	532,5	573,5	41,0	7,7 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	769,3	1 274,8	1 574,8	300,0	23,5 %
Liikunta	7 343,4	6 214,7	7 060,7	846,0	13,6 %
Toimintatulot yhteensä	**11 332,1**	**10 711,2**	**11 995,2**	**1 284,0**	**12,0 %**
Museot	5,9				
Valmistus omaan käyttöön	**5,9**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Kulttuuripalvelut	3 359,4	2 936,9	3 153,0	216,1	7,4 %
Jyväskylän kansalaisopisto	4 196,7	4 348,5	4 437,6	89,1	2,0 %
Kirjastot	9 570,5	10 046,6	10 172,8	126,2	1,3 %
Museot	6 487,6	6 569,9	7 071,1	501,2	7,6 %
Jyväskylä Sinfonia	3 929,4	3 924,0	3 983,7	59,7	1,5 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	5 312,5	6 805,4	7 618,0	812,6	11,9 %
Liikunta	26 894,7	27 069,4	28 253,6	1 184,2	4,4 %
Toimintamenot yhteensä	**59 750,8**	**61 700,7**	**64 689,8**	**2 989,1**	**4,8 %**
Kulttuuripalvelut	-3 117,0	-2 769,2	-2 975,3	-206,1	7,4 %
Jyväskylän kansalaisopisto	-3 006,5	-3 001,9	-3 021,0	-19,1	0,6 %
Kirjastot	-9 138,2	-9 451,9	-9 749,1	-297,2	3,1 %
Museot	-5 715,7	-5 989,7	-6 302,9	-313,2	5,2 %
Jyväskylä Sinfonia	-3 340,8	-3 391,5	-3 410,2	-18,7	0,6 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	-4 543,2	-5 530,6	-6 043,2	-512,6	9,3 %
Liikunta	-19 551,3	-20 854,7	-21 192,9	-338,2	1,6 %
Toimintakate yhteensä	**-48 412,8**	**-50 989,5**	**-52 694,6**	**-1 705,1**	**3,3 %**

Tiliryhmäkohtaiset tulojen ja menojen kohdennukset sekä tulojen ja menojen sitovuus käyttösuunnitelmineen päätetään kulttuuri- ja liikuntalautakunnan käyttösuunnitelmapäätöksellä 2.12.2026. Tiliryhmäkohtaisiin lukuihin tulee täsmennyksiä taloussuunnitteluprosessin edetessä ja eurovaikutuksen täsmentyessä.

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Toiminnan kuvaus

Toimialan yhteisiin palveluihin ja hallintoon kuuluvat Kasvun ja oppimisen hallinnon yksikkö, sivistyslautakunnan kulut, koko määrärahalle yhteiset konsernihallinnon palvelut, toimialan keskitetty talousyksikkö sekä Kasvun ja oppimisen palveluohjaus- ja asiantuntijayksiköt. Kasvun ja oppimisen palvelujen hankkeita (pl. nuorisopalvelujen hankkeet) seurataan yhteisten palvelujen kokonaisuudessa.

Palveluohjauksen perustehtäviin kuuluvat varhaiskasvatuslain mukainen palveluohjaus, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten sijoitus- ja palvelupäätökset, yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelien päätökset, perusopetuksen palveluohjaus ja kouluun ilmoittautumisen koordinointi, lakisääteinen yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajien hyväksyntä, perehdyttäminen, ohjaus, neuvonta ja valvonta.

Asiantuntijatiimi toimii päiväkotien ja koulujen kasvatus- ja opetustyön sekä hallinnon ja päätöksenteon valmistelun tukena. Tiimin asiantuntijuutta hyödynnetään myös kaupunkitasoisesti yli palvelualueiden. Tiimi vastaa kasvun ja oppimisen tuen suunnittelusta ja resurssoinnista. Tiimin vastuulla on opetussuunnitelmien mukaisen pedagogisen toiminnan kehittäminen ja arviointi, päiväkotikoulujen yhtenäisen toimintakulttuurin ja 5–8-vuotiaiden lasten yhtenäisen opinpolun kehittäminen. Tiimillä on kokonaisvastuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hankkeista.

Sivistyksen toimialan keskitetty talousyksikkö toimii talouden ohjauksen, suunnittelun, sisäisen laskentatoimien sekä keskitettyjen osto- ja myyntilaskutuksen tehtävissä. Yksikkö tukee palvelualueiden johtoa talouden suunnittelussa, seurannassa ja päätöksenteossa, koordinoi ja kehittää toimialatasoisia talouden ydinprosesseja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä tukee henkilöstä talousjärjestelmien käytössä. Keskitetyn talousyksikön vastuisiin kuuluu mm. myös hallinnon, hankintojen, varautumisen ja riskienhallinnan koordinointi koko toimialalla.

Kasvun ja oppimisen palveluissa edistetään yhteistä työtä varhaiskasvatus-, perusopetus- ja nuorisopalveluissa. Tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämisohjelmaan, joka on laadittu vuosille 2026–2029.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Varhaiskasvatuksen palveluihin on perustettu määräaikainen palvelupäällikön virka ajalle 1.8.2026 – 31.7.2028. Palvelupäällikkö toimii kasvun ja oppimisen asiantuntijatiimin varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden sekä palveluohjausyksikön esihenkilönä. Lisäksi tehtävään on siirretty aikaisemmasta kasvatus- ja opetuspäällikön tehtäväkuvasta varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen liittyvät kokonaisuudet, esimerkiksi tuen kokonaisuuden kehittäminen sekä varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmatyön kehittäminen ja johtaminen.

Määrärahatason sisäisenä kohdennuksena toimialan turvallisuuden ja varautumisen kehittämiseen resursoidaan 0,4 henkilötyövuotta. Tehtävän pääpaino on uuden Hipposkeskuksen tila- ja asiakasturvallisuuden prosessit ja kouluttaminen. Resurssilla pyritään myös koordinoimaan, tukemaan ja kehittämään koko sivistyksen toimialan turvallisuus- ja varautumistyötä aiempaa suunnitelmallisemmin.

Kaupunkitasoisen talousjärjestelmän sekä kaupunkitasoisesti yhdenmukaistetun kassajärjestelmän uudistaminen ja käyttöönotto muuttavat taloushallinnon toimintatapoja, prosesseja ja tiedonhallintaa.

Toimintaympäristön muutos edellyttää henkilöstöltä uusien toimintatapojen ja järjestelmäosaamisen omaksumista sekä tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Kasvun ja oppimisen palvelujen hallintoon keskitettyä kalustomäärärahaa pienennetään 20.000 eurolla. Määrärahaa on käytetty aiemmin kesken tilikauden tarvittuihin akuutteihin kalusto- ja laitehankintoihin varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen palvelualueilla. Akuutteihin kalusto- ja laitetarpeisiin käytetään jatkossa molempien palvelualueiden määrärahoihin varattuja täydennyskalustamisen määrärahoja, joita voidaan joutua priorisoimaan tilikauden aikana aiempaa tarkemmin.

Kasvun ja oppimisen palvelujen henkilöstön yhteistä koulutusmäärärahaa pienennetään 19.000 euroa osana talouden vakauttamistoimia. Henkilöstökoulutuksia toteutetaan aiempaa kohdennetummin ja ensisijaisesti toiminnan sekä toiminnan kehittämisen kannalta välttämättömiin osaamistarpeisiin. Ulkopuolisiin koulutuksiin osallistumista tai ulkopuolisten kouluttajien käyttämistä voidaan joutua rajaamaan, ja osa koulutuksista voidaan joutua korvaamaan sisäisillä tai verkossa toteutettavilla ratkaisuilla. Toimenpiteellä ei ole välittömiä vaikutuksia palvelujen saatavuuteen tai järjestämiseen, mutta pidemmällä aikavälillä se voi vähentää mahdollisuuksia henkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä uusien toimintatapojen käyttöönottoon.

Toimialan yhteisiin palveluihin ja hallintoon on kohdennettu 41 000 euron sopeutustoimenpide, joka toimenpiteistetään ja kohdennetaan myöhemmissä talousarvion valmisteluvaiheissa, viimeistään käyttösuunnitelmakäsittelyssä, palvelualueiden määrärahoille.

Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään 37 kunnallisessa päiväkodissa, 13 päiväkotikoulussa ja 23 yksityisessä päiväkodissa. Esiopetusta järjestetään lisäksi kuuden (6) koulun tiloissa. Kunnallisia perhepäivähoitajia on 17 ja yksityisiä 47. Kuusi (6) kunnallista päiväkotia on avoinna klo 5.00–22.30 ja Tapiolan / Cygnaeuksen päiväkodissa järjestetään varhaiskasvatusta ympärivuorokautisesti ja viikonloppuisin. Siilinmaja on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen ryhmä, jossa on erityistä tukea ja vaativaa hoitoa tarvitsevia lapsia ja oppilaita. Lisäksi kaupunki järjestää avointa varhaiskasvatustoimintaa osana varhaiskasvatuspalvelujen kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko uudistui vuonna 2026. Uusi Kivistön päiväkoti aloitti toimintansa 1.8.2026, minkä yhteydessä Aittorinteen ja Tammirinteen päiväkotien toiminta päättyi. Tammirinteen päiväkodin toiminta siirtyi Halssilan päiväkotiin. Jyskän koulun peruskorjaus valmistui ja esiopetustoiminta käynnistyi koulun tiloissa elokuussa 2026. Lisäksi Onnimannin päiväkodista luovuttiin toukokuussa 2026. Palokunnanmäen päiväkodin toiminta päättyi toukokuussa 2026 ja rakennus siirrettiin määräaikaisesti kahdeksi vuodeksi Keljonkankaalle esiopetuksen käyttöön. Uusi Aapistien esiopetusyksikkö helpotti Keljonkankaan ja Kauramäen alueiden varhaiskasvatus- ja esiopetusjärjestelyihin. Priimuksen tiloissa Taulumäellä toiminut ryhmäperhepäivähoito päättyi toukokuussa 2026 ja Norolan päiväkodissa toiminta päättyy joulukuussa 2026.

Palveluverkko uudistuu edelleen vuonna 2027, jolloin Uuden Cygnaeuksen päiväkodin toiminta käynnistyy tammikuussa. Samalla Voionmaan ja Mäki-Matin päiväkodin toiminta päättyy ja Tapiolan ympärivuorokautinen varhaiskasvatus siirtyy Cygnaeuksen päiväkotiin. Tapiolan päiväkoti jatkaa toimintaansa päiväaikaisena varhaiskasvatusyksikkönä ilman jatkettua aukioloaikaa. Palveluverkon kehittäminen jatkuu myös tulevina vuosina. Uuden Kauramäen päiväkotikoulun on tarkoitus valmistua vuonna 2028.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa korotettiin1.8.2026 alkaen indeksitarkistuksella sekä tasokorotuksella. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin lakimuutos astui voimaan 1.1.2026. Lain tavoitteena on lisätä perheiden valinnan mahdollisuutta lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisessä sekä arvioida palvelusetelin arvon kohtuullisuutta palvelun käyttäjien näkökulmasta. Lain mukaan perhe maksaa palvelusta ainoastaan omavastuuosuuden eikä perheiltä saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja. Jyväskylän yksityisen varhaiskasvatuksen sääntökirjaan määriteltiin hintakatto, jonka mukaan perheiltä perittävän laskennallista asiakasmaksua korkeampi omavastuuosuus voi olla enintään 20 euroa.

Toiminnan painopistealueet

Jyväskylän kaupungissa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yhteistä tulevaisuutta rakennetaan kasvun ja oppimisen kehittämisohjelman 2026–2029 tavoitteiden ja teemojen pohjalta. Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelmasta on valittu toimintakaudelle 2026–2027 kolme keskeistä kehittämisen teemaa: 1) kiusaamisen ehkäisy, 2) kasvun ja oppimisen tuki sekä 3) lukutaidot ja digiosaaminen. Teemoihin liittyvien tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan yksikkökohtaisesti toimintakauden päätteeksi.

Lasten ja nuorten yhtenäistä kasvun- ja opinpolkua vahvistetaan tiiviissä yhteistyössä perusopetuksen ja nuorisopalveluiden kanssa. Yhteiset tavoitteet määritellään vuosille 2026–2029 laaditussa

kehittämisohjelmassa. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä tukee yhtenäisen opinpolun vuosikello, joka varmistaa tuen jatkumon nivelvaiheissa ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin siirryttäessä.

Vuonna 2025 toteutetun johtamisjärjestelmän uudistamisen toimeenpanoa tuetaan johtamisen kehittämisellä. Syksyllä 2026 käynnistetty Uudistuva ja uudistava johtaminen -kokonaisuus jatkuu keväällä 2027. Kehittämistyön tavoitteena on vahvistaa johtamisosaamista, yhtenäisiä johtamiskäytäntöjä, johtotiimien yhteistyötä sekä yhteistä johtamiskulttuuria.

Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus- ja viestintäjärjestelmän uudistuksella tavoitellaan kustannustehokkaampaa, laadukkaampaa ja yhtenäisempää palvelutuotantoa. Uudistus mahdollistaa toimintatapojen yhtenäistämisen, manuaalisen työn vähentämisen, tiedon laadun parantamisen sekä järjestelmäkokonaisuuden tehokkaamman hallinnan. Samalla vahvistetaan käytettävyyttä, tietoturvaa, tietosuojaa ja tiedolla johtamisen edellytyksiä. Uudistus tukee Jyväskylän kaupunkistrategian tavoitteita hyödyntämällä digitalisaatiota palvelujen laadun, tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantamisessa. Kilpailutus valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä, käyttöönottoprojekti käynnistyy vuoden 2027 ensimmäisellä neljänneksellä ja eVaka-järjestelmä otetaan käyttöön elokuussa 2027.

Sairauspoissaolojen ja sijaistarpeen hallintaa, vuosilomajärjestelyjen suunnitelmallisuutta sekä palvelujen tarkoituksenmukaista mitoitusta koulujen loma-aikoina kehitetään edelleen. Tavoitteena on kehittää toimintamalli, jolla vähennetään tarpeettomia palveluvarauksia. Käyttämättä jäävät varaukset heikentävät toiminnan ennakoitavuutta, vaikeuttavat henkilöstöresurssien kustannustehokasta kohdentamista sekä lisäävät ruokahävikkiä ja muita tarpeettomia kustannuksia.

Varhaiskasvatuksen laadunarviointia toteutetaan monimenetelmäisesti kattaen henkilöstön, lapset ja perheet. Kansallisella laadunarviointijärjestelmä Valssilla toteutetaan varhaiskasvatuksen laadunarviointiprosesseja, joista saatavan tiedon pohjalta suunnitellaan ja kehitetään toimintaa.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Vuonna 2027 varhaiskasvatuksen toimintaympäristöön vaikuttavat edelleen syntyvyyden laskun jälkeinen väestökehitys, varhaiskasvatukseen osallistumisasteen kasvu, lasten ja perheiden palvelutarpeiden moninaistuminen sekä mahdolliset kotihoidon tukea koskevat lainsäädäntömuutokset. Hallitus on esittänyt kotihoidontuen ehtojen muuttamista siten, että oikeus tukeen edellyttäisi määrätyn asumisajan täyttymistä. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027. Uudistuksen tavoitteena on lisätä varhaiskasvatukseen osallistumista sekä kotoutumista ja työllistymistä.

Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjaus- ja viestintäjärjestelmä eVakan käyttöönotto sekä digitaalisten toimintamallien kehittäminen edellyttävät muutoksia henkilöstön työprosesseihin ja vaikuttavat samalla perheiden asiointikäytäntöihin. Samanaikaisesti palvelusetelijärjestelmän muutokset ja palveluverkon uudistaminen edellyttävät toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista.

Kansainvälinen muuttoliike vaikuttaa yhä enemmän Jyväskylän väestökehitykseen. Vieraskielisten lasten määrä kasvaa edelleen, mikä lisää kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen tarvetta. S2-opetuksen, monikielisyyden tukemisen sekä huoltajayhteistyön merkitys korostuvat. Henkilöstöltä edellytetään entistä vahvempaa osaamista moninaisten perheiden kohtaamisessa sekä kulttuurisesti sensitiivisissä toimintatavoissa.

Varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä korostuu tarve entistä tarkemmalle palvelutarpeen ennakoinnille. Perheiden tekemien palveluvarausten ja toteutuneen osallistumisen vaihtelu vaikuttaa henkilöstön saatavuuden suunnitteluun, sijaisjärjestelyihin, loma-aikojen palvelujen mitoitukseen sekä kustannusten hallintaan.

Esiopetusta koskevan oppimisen tuen lakiuudistuksen toimeenpano siirtyy vuonna 2027 vakiintuneeseen toimintavaiheeseen. Vuonna 2026 uudistettujen asiakirjojen (kasvun ja oppimisen kehittämisohjelma, varhaiskasvatussuunnitelma, esiopetuksen opetussuunnitelman) toimeenpanoa ja käytäntöjen yhdenmukaistamista jatketaan osana arjen pedagogista toimintaa.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Varhaiskasvatuspalveluiden määräraha supistettiin vuoden 2025 tilinpäätösanalyysin pohjalta 2,2 miljoonaa euroa. Näiden säästötoimenpiteiden lisäksi varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstösuunnitelman pohjassa on aiempina talousarviovuosina päätetty, toistuva 0,8 miljoonaa euroa säästötoimenpiteitä.

Vuoden 2027 talousarviosta poistetaan ensikertaisen kalustamisen määräraha 114 000 euroa. Kumppanuussopimuksia tarkastellaan kaupunkitasoisesti vuonna 2027. Palveluostojen määrärahaa supistetaan toimintavuodelle 2027. Tavoitteena on 358 000 euron säästö. Säästötoimenpiteet jaetaan eri palveluostojen kesken yksiköiden kustannuspaikoille. Vuoden 2027 säästötoimenpiteet ovat haastavia.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Tunnusluvut					
Kunnallinen varhaiskasvatus, lapset lkm ka/kk,	5 162	5 172	5 135	-37	-0,7 %
josta					
päiväkodeissa	5 012	5 020	5 012	-8	-0,2 %
perhepäivähoidossa	93	93	68	-25	-26,9 %
kerhoissa	57	59	55	-4	-6,8 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	68,5	70,1	69,2	-1	-1,2 %
Yksityinen varhaiskasvatus (sis. esiopetuksen ja palvelurahan)					
lapset lkm ka/kk	1 214	1 214	1 214	0	0,0 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	16,6	16,4	16,4	0	-0,5 %

**TA2027 tunnusluvuissa huomioidaan tammi-toukokuun lapsimäärät. Aiempina vuosina arvio tammi-syyskuun lapsimääristä.*

Mittarit					
Käyttöaste kunnallisissa päiväkodeissa (ka/vuosi)	78,2 %		83,0 %		

Perusopetus

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin perusopetuspalveluihin kuuluvat kaikki kaupungin ylläpitämät perusopetusta tarjoavat koulut sekä iltapäivätoiminta. Opetusta järjestetään yhteensä 38 kouluyksikössä.

Vuoden 2026 lopussa kaupungin omissa peruskouluissa arvioidaan olevan noin 11 650 oppilasta. Kaikkiaan 7–15-vuotiaita arvioidaan olevan kaupungissa yhteensä 12 940. Oppilasennusteiden mukaan perusopetusikäisten määrä vähenee vuoteen 2030 mennessä lähes 900 lapsella. Oppilasmäärän kehitys ei kuitenkaan ole alueellisesti yhtenäistä, vaan muutokset vaihtelevat merkittävästi kaupunginosien välillä. Alakouluikäisten määrä on ollut laskeva jo usean vuoden ajan, ja määrän arvioidaan vähenevän vuoteen 2036 mennessä noin 530 lapsella nykyiseen verrattuna. Myös yläkouluikäisten määrän ennakoidaan vähenevän noin 770 lapsella vuoteen 2036 mennessä. Tämä kehitys vaikuttaa perusopetuksen palveluverkon, tilatarpeiden ja resurssien suunnitteluun tulevina vuosina.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilasmäärä on pysynyt korkealla tasolla, vaikka Jyvässeudun vastaanottokeskustoimintaa on supistettu. Sen sijaan opiskelu- ja työperäinen maahanmuutto on lisääntynyt merkittävästi. Oppilaskohtaista tukea saavien maahanmuuttotaustaisten oppilaiden määrä on kasvanut merkittävästi; kotoutumislainsäädännön sekä kotoutumisen erityiskustannusten korvausperusteiden muutokset lisäävät epävarmuutta palvelujen rahoitukseen ja voivat kasvattaa kaupungin kustannusvastuuta.

Jyväskylässä perusopetus järjestetään laadukkaasti, turvallisesti ja innovatiivisesti. Toimintakulttuurit ovat kehittämisen painopisteenä. Lasten ja nuorten yhtenäistä kasvun- ja opinpolkua vahvistetaan tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden kanssa. Yhteiset tavoitteet määritellään vuosille 2026–2029 laaditussa kehittämisohjelmassa.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen yksikkö vastaa alle 17-vuotiaiden kotoutumiseen liittyvistä asioista kasvun ja oppimisen palveluissa. Yksikkö huolehtii myös esi- ja perusopetuksen valmistavan opetuksen järjestämisestä, eri kielten oppimäärien opetuksesta, yhteisten katsomusaineiden opetuksesta sekä koulujen kansainvälisyyskasvatuksen koordinoinnista.

Toiminnan painopistealueet

Jyväskylän kaupungissa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yhteistä tulevaisuutta rakennetaan kasvun ja oppimisen kehittämisohjelman 2026–2029 tavoitteiden ja teemojen pohjalta.

Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelmasta on valittu toimintakaudelle 2026–2027 kolme keskeistä kehittämisen teemaa: 1) kiusaamisen ehkäisy, 2) kasvun ja oppimisen tuki sekä 3) lukutaidot ja digiosaaminen. Teemoihin liittyvien tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan yksikkökohtaisesti toimintakauden päätteeksi.

Toimintaympäristön muutoksia ennakoidaan kehittämällä ja selkeyttämällä tuen rakenteita, prosesseja ja toimintatapoja kaupunkitasoisesti, alueellisesti ja yksikkökohtaisesti. Yksilöllisempää ja vahvempaa tukea tarjotaan esimerkiksi yhteisopettajuuden, joustavien ryhmittelyjen, pienryhmäopetuksen, konsultoinnin sekä erityisopetusosaamisen vahvistamisen avulla.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä tukee yhtenäisen opinpolun vuosikello, joka varmistaa tuen jatkumon nivelvaiheissa ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin siirryttäessä.

Järjestelmä- ja prosessiuudistuksia toteutetaan viiden kaupungin ja Tiera Oy:n yhteisessä DigiOne-hankkeessa. Sen tavoitteena on luoda kansallinen oppimisen palvelualusta ja ekosysteemi, joka korvaa vaiheittain nykyiset Primus-, Kurre- ja Wilma-järjestelmät. DigiOne on otettu käyttöön pilottikoulussa (Puistokadun päiväkotikoulu). Tavoitteena on laajentaa käyttöönotto koskemaan kaikki kouluja syksyyn 2027 mennessä. Käyttöönoton aikatauluun vaikuttavat kuitenkin vielä yhtenäiskoulujen tarvitsemien ominaisuuksien julkaisu sekä erityisesti uuden Inhouse -lain vaikutukset DigiOne palvelujen järjestämiseen, ylläpitoon ja tuotekehitykseen.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksessa noudatetaan kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen toimenpideohjelmaa vuosiksi 2025–2029, jossa on asetettu strategiset tavoitteet ja toimenpiteet kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen ja palveluiden järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Vuonna 2027 painotetaan lukutaidon kehittämistä sekä kansainvälisten oppilaiden koulupolkujen selkeyttämistä. Edellisten lisäksi jatketaan kotoutumisen tukemisen, kielellisesti tuetun opetuksen kehittämisen ja kansainvälisyyskasvatuksen lisäämisen kehittämistä.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Perusopetuksen oppilasmäärä on kääntynyt laskuun, eikä kasvua ennusteta lähivuosille. Syntyvyyden väheneminen on keskeinen oppilasmäärään vaikuttava tekijä, vaikka muuttoliike voi paikallisesti muuttaa kehitystä.

Oppilasmäärän kehityksen seuranta on olennainen osa palveluverkon suunnittelua. Kaupunki päivittää vuosittain palveluverkkoselvityksen, jonka avulla muutoksia voidaan ennakoida ja niihin voidaan reagoida ennakoivasti. Oppilaaksiottoa koskevissa ratkaisuissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden paikallisten opetuksen järjestäjien kanssa. Jyväskylän Normaalikoulu toimii jatkossakin lähikouluna kaupungin alueella asuville oppilaille yhdessä kaupungin omien koulujen kanssa.

Oppimisen tuen lakiuudistuksen toimeenpano siirtyy vuonna 2027 vakiintuneeseen toimintavaiheeseen. Samalla jatketaan Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelman toteuttamista, DigiOne –palvelukokonaisuuden käyttöönottoa sekä liikunnallisen elämäntavan edistämistä osana koulujen arkea. Vieraskielisten oppilaiden määrän kasvu lisää edelleen monikielisyyttä tukevien palveluiden tarvetta. Perusopetuksen palveluverkkoa ja resurssien kohdentamista kehitetään vastaamaan oppilasmäärässä ja palvelutarpeissa tapahtuvia muutoksia.

Jyväskylän normaalikoulun oppimisen tuen järjestämisen toimintamalli on vakiintunut kaupungin ja yliopiston välisen yhteistyösopimuksen pohjalta osaksi koulun perustoimintaa.

Perusopetuksen ja hyvinvointialueen yhteistyörakenteet kehittyvät edelleen. Vertti–toiminnan järjestämisen valtakunnalliset linjaukset ovat selkeytyneet.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä perusopetuksen oppimateriaaleihin kohdennetaan 200 000 euroa lisämäärärahaa ja kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä perusopetukseen kohdennetaan lisämääräraha 150 000 euroa (kohdennettavaksi käyttösuunnitelman yhteydessä).

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Perusopetuksen palvelualueen talousarvioon kohdistuu vuonna 2027 useita toiminnallisia muutoksia ja niistä aiheutuvia lisämäärärahatarpeita. Merkittävimmät lisäykset liittyvät oppimisen tuen lakiuudistuksen toimeenpanoon, Jyväskylän Normaalikoulun oppimisen tuen järjestelyihin, valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämiseen sekä opettajien esimerkkiruokailun laajentamiseen. Näiden muutosten yhteenlaskettu kustannusvaikutus on noin 467 000 euroa.

Lisämäärärahatarpeita vähentää Tammirinteen koulun toiminnan päättyminen 1.8.2026 alkaen, jonka määrärahaa 20 000 euroa vähentävä vaikutus on huomioitu talousarvion valmistelussa.

Talousarvioesitys sisältää Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian lukiotoiminnan vuonna 2026 maksetun 650 000 euron suuruisen kaupungin tuen supistamisen 300 000 euroon vuodelle 2027. Tuen supistaminen voi heikentää mahdollisuuksia ylläpitää nykyisiä opetusryhmäkokoja sekä järjestää opiskelijoiden tukipalveluita, valmentavia opintojaksoja ja muita vapaaehtoiseen lisärahoitukseen perustuvia toimintoja. Vaikutuksia voi kohdistua myös S2-opetukseen, englanninkielisen lukiokoulutuksen toteuttamiseen sekä mahdollisuuksiin tarjota lukiopaikka Jyväskylään opintojen aikana muuttaville nuorille.

Perusopetuksen käyttötalouteen kohdistuu edellä kuvattujen muutosten jälkeen noin 1 085 000 euron tarve kohdentaa määrärahaa uudelleen. Tarve voidaan kuitenkin kattaa kokonaisuudessaan oppilasmäärän vähenemisestä aiheutuvilla säästöillä. Näiden toimenpiteiden yhteisvaikutuksena perusopetuksen vuoden 2027 talousarvio on mahdollista toteuttaa sille asetetun talousarviokehyksen puitteissa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Tunnusluvut					
Oppilasmäärä 20.9	12 080	12 082	11 656	-426	-3,5 %
Oppilaat, äidinkieli muu kuin suomi	1 176	1 259	1 139	-120	-9,5 %
Aamu- ja iltapäivätoiminnan lapset	1 438	1 438	1 313	-125	-8,7 %
Koulukuljetettavien määrä	1 724	1 727	1 649	-78	-4,5 %
Valmistavan opetuksen läsnäolokuukaudet	1 161	1 170	900	-270	-23,1 %
Opetustuntien kokonaismäärä					
1-6 luokilla	10 424	10 687	10 525	-162	-1,5 %
7-9 luokilla	7 266	7 392	7 178	-214	-2,9 %
erityisopetus	4 205	4 205	4 165	-40	-1,0 %
Mittarit					
Opetuksen vuosiviikkotunnit/oppilas	1,75	1,81	1,83	0	1,1 %
Opetusryhmän laskennallinen koko/ryhmä					
1-6 luokilla	17,4	16,9	16,4	-1	-3,0 %
7-9 luokilla	18,0	17,4	17,5	0	0,6 %

Nuorisopalvelut

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluiden tehtävä on suunnitella, kehittää ja tuottaa jyväskyläläisille nuorille ja nuorille aikuisille palveluita, jotka tukevat heidän kasvuaan, osallisuuttaan ja itsenäistymistään. Tavoitteena on parantaa ja tukea nuorten hyvinvointia sekä kasvu- ja elinoloja yhdessä muiden toimijoiden sekä nuorten kanssa. Toiminta kohdentuu nuorisolain (2016) mukaisesti alle 29-vuotiaisiin nuoriin, joita Jyväskylässä on lähes 40 % asukasmäärästä.

Alueellinen nuorisotyö tarjoaa 13–18-vuotiaille nuorille ennaltaehkäisevää, mielekästä, nuorilähtöistä ja monipuolisia kokemuksia tarjoavaa vapaa-aikaa turvallisissa ympäristöissä. Työ perustuu kahdeksaan nuorisotilaan, nuorisoverstaaseen sekä liikkuvan nuorisotyön yksikköön. Keskustassa sijaitsee kulttuurisen nuorisotyön keskus Veturitallit, jonka kohderyhmä ovat 13–29-vuotiaat nuoret. Lisäksi alueellinen nuorisotyö organisoi kadulle jalkautuvaa nuorisotyötä, digitaalista nuorisotyötä sekä nuorisopalveluiden loma-ajan toimintaa.

Kohdennetun nuorisotyön keskiössä on tuen tarpeessa olevien nuorten vahvempi yksilöllinen tukeminen, auttaminen ja palveluun ohjaus. Kohdennettua nuorisotyötä ovat etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa 15–28-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen ja työelämän ulkopuolella ja ohjata heidät tarvittavien palveluiden piiriin. Erityisnuorisotyö vastaa Nuorten kohtaamispaikka Bostarin toiminnasta ja keskustan alueelle jalkautumisesta sekä osallistuu moniammatilliseen Ankkuri-ryhmään, jonka tehtävänä on nuorten tekemien rikosten ennaltaehkäisy. Nuorten työpajatoiminta tarjoaa valmennus-, ohjaus- ja opetuspalveluja 15–28-vuotiaille jyväskyläläisille nuorille. Tavoitteena on tukea nuoren työ- ja toimintakykyä sekä vahvistaa nuorta opintoihin, työelämään tai kiinnittymään muihin häntä tukeviin palveluihin. Lisäksi yhteistyössä Gradian kanssa järjestetään opinnoissaan keskeyttämisuhan alla oleville nuorille Vivo-valmennusta.

Yhteiskunnallinen nuorisotyö tuottaa koko nuorisopalveluita läpileikkaavia, ennalta ehkäiseviä palveluita ja toimintaa, kuten koulunuorisotyötä, osallisuuskasvatusta (ml. Lasten parlamentti ja nuorisovaltuusto), sekä kansainvälistä toimintaa ja kestävän kehityksen teemoja. Koulunuorisotyö kohdentuu erityisesti yläkouluikäisiin nuoriin, muut toiminnot koskettavat kaikkia alle 29-vuotiaita jyväskyläläisiä. Yhteiskunnallisten palveluiden kautta kulkevat myös Jyväskylän nuorisoavustukset ja siellä on päävastuu järjestöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Ennaltaehkäisevän nuorisotyön tärkein tavoite on tukea nuorten kasvua ja hyvinvointia sekä tarjota heille osallisuuden, yhteisöllisyyden ja vaikuttamisen kokemuksia.

Nuorisopalvelut hallinnoivat poikkihallinnollisia toimintoja: Nuorten taloa, Ohjaamo Jyväskylää sekä SIB-toimintaa.

Toiminnan painopistealueet

Nuorisotyö näkyväksi nuorten kaupungissa

Nuorisopalveluiden toimintaa ohjaa Nuorisoplääni, jossa määritellään mm. nuorisopalveluiden visio ja palvelulupaukset. Nuorisoplääni on nuorisopalveluiden henkilöstön yhdessä laatima suunnitelma nuorisotyön toteuttamiseksi Jyväskylässä ja siinä on kuultu laajasti nuoria, sidosryhmiä ja kuntalaisia. Nuorisopalveluiden visio on ”Jyväskylä on hyvinvoivien nuorten kaupunki”. Tätä edistetään keskittymällä nuorten kohtaamiseen yhteisöllisen, yhteiskunnallisen ja kohdennetun nuorisotyön menetelmin.

Nuorisoplääninn laatimisen yhteydessä toteutetuista nuorten, sidosryhmien ja kuntalaisten kuulemisista nousseita asioita tullaan painottamaan nuorisopalveluiden toiminnassa vuonna 2027. Nuorten tarpeita ja toiveita huomioidaan ja nuoria otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun. Valitettavasti edelleen myös vuonna 2027 osaan nuorisopalveluiden toiminnoista tulee vaikuttamaan talouden sopeuttamistoimina tehdyt tilaratkaisut. Nuorisopalvelut pyrkii mukauttamaan toimintaa haastavassa tilanteessa, jotta negatiiviset vaikutukset nuoriin tulisivat olemaan mahdollisimman vähäisiä. Toiminnan vaikuttavuutta seurataan kaikki palvelut kattavan palautejärjestelmän avulla ja nuorilta saatava palaute huomioidaan toiminnan kehittämisessä.

Nuorisopalveluiden toiminnan ja palveluiden markkinointia sekä viestintää tehostetaan edelleen vuonna 2027, erityisesti someviestinnän osalta.

Nuorisopalvelut tekee vuonna 2027 kansainvälistä nuorisotyötä omien Erasmus+- ja ESC-ohjelmien tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Pääpaino kansainvälisessä nuorisotyössä on nuorisovaihdoissa sekä nuorten lähettämisessä vapaaehtoistyöjaksoille Euroopan alueella.

Jyväskylässä on suhteellisesti paljon syrjäytymisvaarassa olevia eli ns. NEET-tilanteessa (ei työssä, koulutuksessa tai asepalveluksessa) olevia nuoria ja nuoria aikuisia. Nuorisopalvelut tuottaa useita toimintoja, jotka kohdentuvat erityisesti heikommassa asemassa olevien nuorten tukemiseksi, kuten etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, Nuorten talo, nuorten työpajatoiminta ja SIB-hanke. 2026 käynnistyneen Luotsi – rinnalla kulkijuus -hankkeen (ESR+) avulla pyritään paitsi tarjoamaan erityisen vahvaa rinnalla kulkevaa tukea heikossa asemassa oleville nuorille, mutta myös tekemään heikommassa asemassa olevien nuorten palveluprosesseja ja palveluaukkoja näkyviksi ja vaikuttamaan niihin.

Nuorten rikollisuuden ja väkivallan ehkäisyyn ja jalkautuvan nuorisotyön kehittämiseen vaikutetaan Väkivallaton nuoruus – nuorten katuväkivallan ennaltaehkäisyhankkeessa. Hanke päättyy syksyllä 2027, jonka jälkeen jalkautuvan nuorisotyön tiimin toiminta päättyy ja jalkautuva nuorisotyö vähenee merkittävästi. Toimenpiteitä kehitetään ja etsitään aktiivisesti uusia avauksia nuorisotyöllisen työotteen hyödyntämiseksi osana väkivallan ennalta ehkäisyä.

Nuorisopalvelut kehittää tulevina vuosina toimintoja, joilla vastataan kestävän kehityksen teemoihin ja pyritään vastaamaan nuorten ympäristöhuoliin ja –ahdistuksiin. Lisäksi nuorisopalveluiden kaikissa toiminnoissa huomioidaan ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä lisätään työntekijöiden valmiuksia ja osaamista.

Nuorten talon ja Ohjaamo Jyväskylän toiminnan kehittämistä jatketaan yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen, työllisyyspalveluiden sekä laajemman verkoston kanssa.

Nuorisopalveluiden palveluverkkoa kehitetään ensimmäisen kerran osana kasvun ja oppimisen palveluverkkotyötä. Työ on käynnistynyt vuoden 2026 aikana. Nuorisopalveluiden näkökulmasta erityisiä tarpeita ovat kulttuurisen nuorisotyön, nuorten työpajatoiminnan sekä nuorisoteatteritoiminnan tilojen ja tarpeiden huomioiminen palveluverkkotyössä. Myös Nuorten talon tilat yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa ovat vuoden 2027 aikana ratkaistava.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Nuorisobarometrin (2025) mukaan nuorten kokemat paineet ovat lisääntyneet ja tyytyväisyys elämään laskenut vuodesta 2024. Nuoret kokevat paineita erityisesti työhön ja opintoihin liittyvistä asioista. Nuorten kokema epävarmuus ja turvattomuus ovat lisääntyneet. Nuoret suhtautuvat maailman

tulevaisuuteen pessimistisesti (Nuorisobarometri 2025). Tässä tilanteessa nuorisotyöllä on tärkeä rooli nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Nuorisotyön tulee tarjota turvallisia kohtaamispaikkoja, luotettavia aikuisia ja yhteisöllisyyttä sekä vahvistaa nuorten osallisuutta, tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä luottamusta omiin mahdollisuuksiin ja tulevaisuuteen.

Heikommassa asemassa olevien nuorten tilanne on haastava Jyväskylässä. Viimeisimmän (2024) arvion mukaan syrjäytymisriskissä olevia nuoria on Jyväskylässä 15 prosenttia 15–28-vuotiaista eli 5 014 nuorta (nuorisotilastot.fi).

Lapsia, nuoria, perheitä ja nuoria aikuisia haastavat myös yleinen maailmantilanteen epävakaisuus ja heikko taloustilanne. Sosiaaliturvan muutosten negatiiviset vaikutukset (mm. ahdistuneisuuden lisääntyminen, taloudelliset vaikutukset, asunnottomuus, velkaantuminen, ruoka-avun tarpeet, maksuttomien vapaa-ajan palveluiden kysynnän lisääntyminen) näkyvät jo nuorisopalveluiden asiakkaissa ja heidän lähiverkostoissaan. Lisäksi koronaviruspandemian jäljiltä on vielä nuorten keskuudessa laajamittaista palveluvajetta mm. mielenterveyspalveluiden saatavuudessa. Vihapuheen ja rikollisuuden voimistuminen, radikalisoituminen ja erilaiset polarisoitumisen kehityssuunnat esimerkiksi taloudellisten mahdollisuuksien tai arvo- ja katsomuksellisten kysymysten suhteen on huomioitava myös nuorempien nuorten osalta.

Nuorten hyvinvoinnin haasteet ja monimutkaiset elämäntilanteet kuormittavat nuorisopalveluiden toimintaa. Lisäksi sekä asiakas- että työturvallisuusvaatimukset ovat kasvaneet. Resurssien tarve on kasvava.

Jyväskylän kaupunki luopui Matarankadun nuorten työpajatoiminnan tiloista kesällä 2025 osana talouden tasapainottamistoimia. Työpajatoiminta on jaettu kahteen toimipisteeseen: keskustan Veturitalleille ja Kuokkalassa sijaitsevaan Mutteriin. Myös tilapäisen henkilöstön määrärahat kohdennetun ja alueellisen nuorisotyön toiminta-alueilla vähenivät, mikä on aiheuttanut mm. tilojen akuutteja sulkuja henkilöstön poissa ollessa. Niukentuneilla resursseilla ja tilamuutoksilla on vaikutuksia toiminnan toteuttamiseen.

KEHA-keskus selvitystyössä (26.2.2026) on esitetty, että Ohjaamo-toimintaa tukeva monialaisten palvelujen tuki lakkautetaan. Lainsäädännön valmistelu on aloitettu ja tavoite on, että lakimuutos tulee voimaan 1.1.2027. Tulevan muutoksen myötä valtakunnallinen tuki Ohjaamo-toimintaan on päättymässä, eikä sen vaikutusta valtakunnalliseen Ohjaamotoimintaan ole vielä kaikelta osin tiedossa. Muutoksella on mahdollisesti vaikutuksia Ohjaamo-toimintaan ja sen painopisteisiin tulevaisuudessa. Jyväskylässä Ohjaamo toimii osana Nuorten taloa. Nuorten talon kehitetään edelleen ja siihen ovat sitoutuneet Jyväskylän kaupungin lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialue sekä nykyinen Ohjaamo-verkosto.

TE2025-uudistus vaikuttaa edelleen myös nuorten työpajatoiminnan asiakkaiden tilanteisiin. Työkokeilun maksimipituuden lyhentyminen kuuteen kuukauteen ja kuntouttavan työtoiminnan päättyminen työpajalla vaikeuttavat edelleen nuorten osallistumista pajatoimintaan. Yhä useammalla pajatoimintaan hakeutuvalla nuorella on suuri tarve vahvistaa omaa elämän- ja arjenhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä ennen työ- tai opiskeluelämään suuntautumista. Nuorten työpajatoiminnasta käydään keskustelua valtakunnallisesti, mutta ratkaisuja tai muutosta tilanteeseen ei ole tullut.

Avustukset ja sopimukset 2025–2027

Avustukset ja sopimukset 2025–2027

Nuorisopalvelut

(euroa)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026–2027 euroa	Muutos 2026–2027 %
Nuorisotoiminnan avustukset ja sopimukset					
Nuorisotoiminnan avustukset	98 977	107 000	107 000	0	0,0 %
Kulttuuriyhdistys Väristys ry.	61 000	61 000	61 000	0	0,0 %
Avustukset ja sopimukset yhteensä	**159 977**	**168 000**	**168 000**	**0**	**0,0 %**

** Nuorisotoiminnan avustukset eivät sisällä nuorisovaltuuston jakamaa hankerahaa.*

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Tunnusluvut					
Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuoriso-työssä	49 360	40 000	43 000	3 000	7,5 %
Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä	884	700	700	0	0,0 %
Työpajatoimintaan osallistuneet nuoret	313	360	360	0	0,0 %
Nuorten kohtaamiskerrat koulunuorisotyössä	73 681	65 000	90 000	25 000	38,5 %
Ohjaamon käyttökerrat	6 588	7 000	7 000	0	0,0 %
Mittarit					
Bruttomenot / alle 30-vuotiaat	110,4	119,3	122,8	4	3,0 %
Nettomenot / alle 30-vuotiaat	99,7	107,1	111,6	5	4,2 %

Kylän Kattaus

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin ruokapalvelu Kylän Kattauksen tehtävänä on tarjota hyvinvointia ja huolenpitoa arjessa asiakkaan lautaselle. Visiona on olla arvostettu, laadukas ja kustannustehokas hyvinvoinnin edistäjä sekä olla haluttu ja jatkuvasti kehittyvä ammattilaisten työyhteisö. Tätä Kylän Kattaus toteuttaa olemalla uudistuva, yhteistyöhaluinen ja luotettava ruokapalvelukumppani. Asiakkaiden hyvinvoinnista huolehditaan ohjaamalla terveelliseen ja monipuoliseen ruokavalioon. Kylän Kattaus tuottaa ruokapalvelua kaupungin sisäisille asiakkaille sekä tarjoaa ruokapalveluja suurtapahtumiin ja lasten ja nuorten leireille.

Tuotannon palveluyksikkö valmistaa noin 17 000 lounasta päivässä Palokan ja Ristonmaan keskuskeittiöissä. Ruokapalvelujen palveluyksikkö tuottaa ruokapalveluja 74 päiväkotiin ja kouluun. Päiväkodeissa tarjotaan aamupala, lounas ja välipala, vuoropäiväkodeissa myös päivällinen ja iltapala. Kouluissa tarjolla on päivittäin lounas ja Jälkkärin välipala. Lisäksi tarjolla on maksullista välipalaa. Palvelukeittiöverkko rakennetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon mukaisesti. Hallinnon tukipalveluyksikkö tuottaa tukipalveluja ruokapalvelujen palveluyksiköille.

Toiminnan painopistealueet

Kylän Kattaus tukee lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatus- ja kouluruokailua. Tärkeimpänä tavoitteena on, että mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin, tulee mielellään ruokailemaan ja on tyytyväinen ruuan laatuun ja palveluun. Koululounaalle osallistumista mitataan säännöllisesti lautaslaskennan avulla. Tavoitteena on, että vuonna 2027 oppilaiden kouluruokailuun osallistumisaste kasvaa 77,5 %:sta 80 %:iin. Syksyllä 2026 tehtävän/tehdyn selvityksen pohjalta laaditaan vuonna 2027 kouluruokailun kehittämissuunnitelma yhteistyössä perusopetuksen kanssa edistämään tätä tavoitetta.

Yhtenä painopisteenä on resurssiviisas ja eettinen toiminta. Kylän Kattaus järjestää ruokapalvelut järkevästi, luonnonvaroja ja energiaa resurssiviisaasti käyttäen, päästöjä vähentäen ja kiertotaloutta monipuolisesti edistäen. Ruokahävikin vähentäminen on keskeinen ruokapalvelun tavoite niin taloudelliselta kuin resurssiviisausnäkökulmasta. Hävikin vähentämistä jatketaan tarkentamalla elintarvike- ja palvelukeittiöiden ruokatilauksia sekä ympäristö- ja ruokakasvatuksen avulla. Aiemmin on mitattu lautashävikkiä, mutta jatkossa huomioidaan kokonaishävikki, joka sisältää lautas-, tarjoilu- ja keittiöhävikin. Tavoitteena on, että ruokahävikki vähenee 9 %:sta 8,75 %:iin vuonna 2027. Hävikin määrässä ei ole mahdollista päästä nollahävikkiin, mikä tarkoittaisi ruoan loppumista päiväkodeissa ja kouluissa. Maukkaissa ja ravitsemussuositusten mukaisissa aterioissa huomioidaan myös ilmastovaikutukset. Ruokalistan hiilijalanjälkeä vähennetään lisäämällä kasviksia, kalaa ja kasviproteiinia sekä vähentämällä eläinproteiinia. Lisäksi kehitetään uusia reseptejä, joilla on aikaisempaa pienempi hiilijalanjälki. Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelman mukaisesti tavoitteita tarkennettiin siten, että ruokahävikkiä vähennetään 10 % ja ruokalistan hiilijalanjälkeä 7,5 % vuoteen 2030 mennessä.

Tavoitteena on, että ruokapalvelun henkilöstö on ammattitaitoista, työkykyistä ja motivoitunutta niin työhön kuin ammatilliseen kehittymiseen. Painopisteenä on etenkin pitkien sairauslomien vähentäminen, mitä tukee onnistunut henkilöstön sijoittelu, työn mitoitus ja tehtävänkuvat. Vaikeiden erityisruokavalioiden lisääntyminen ja henkilöstön osaamiseen liittyvät haasteet ovat lisänneet ohjauksen ja valvonnan tarvetta. Tähän tarpeeseen on vastattu rekrytoimalla Kylän Kattaukselle palveluohjaaja elokuusta 2026 alkaen. Perehdyttämistä ja sisäistä valvontaa jatketaan tehostetusti edelleen vuonna 2027.

Lasten määrän väheneminen vaikuttaa ruokapalvelun palvelutarpeeseen pitkällä aikavälillä. Työn määrä vähenee keittiössä pikkuhiljaa asiakasmäärän vähentyessä, mutta ruokapalvelua hoitamaan tarvitaan edelleen henkilöstöä. Kylän Kattaus on kilpailukykyinen ja kustannustehokas ja valitsee

sellaisia säästäviä ja taloudellisia tapoja toimia, jotka vähentävät kustannuksia laadun kärsimättä. Ruokapalveluhenkilöstön työtuntimäärää tarkastellaan jatkuvasti pyrkien kustannustehokkuuteen. Ruokapalvelun mitoitustyö valmistui syksyllä 2025, jonka jälkeen henkilöstön työtunteja on tasattu vastaamaan mitoituksen tuloksia. Tavoitteena on, että jokaisessa keittiössä on oikea määrä työntekijöitä oikeaan aikaan huomioiden mm. asiakasmäärä, erityisruokavaliot ja keittiön päivittäiset tehtävät. Tarkastelussa huomioidaan ruokapalvelun palvelutarve ja arvioidaan mahdollisuutta joustaviin työnkuviin, esimerkiksi puhtauspalvelutyön lisäämistä tehtäviin, jotta henkilöstöä ei tarvitse osa-aikaistaa tai ruokapalvelutyötä osaulkoistaa.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Ruokapalvelulla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, jonka eteen on tehty jo vuosia pitkäjänteistä työtä mm. kasvisruoan lisäämisellä, ruokahävikin vähentämisellä ja ympäristötavoitteiden huomioimisella elintarvikehankinnoissa.

Syntyvyys alenee Suomessa. Vuonna 2030 Suomessa on 80 000 ja Jyväskylässä 2800 lasta vähemmän kuin tällä hetkellä. Lasten määrän väheneminen vaikuttaa niin varhaiskasvatukseen kuin perusopetukseen ja sitä kautta myös päiväkoti- ja kouluruokaa tarjoaviin palveluntuottajiin. Tällä hetkellä Kylän Kattaus tuottaa noin 17 000 lounasta päivittäin. Mikäli syntyvyys laskee ennusteiden mukaisesti, vaikuttaa asiakasmäärän väheneminen ruokapalvelun sisäisiin tuloihin. Tämä on huomioitava toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Turvaruoka on terveydellisin perustein myönnettävä erityisruokavalio koulu- ja päiväkotiruokailussa lapsille, joilla on vakavia syömisen haasteita ja jotka eivät pysty syömään tavallista tarjolla olevaa ruokaa. Viime vuosina turvaruokien määrän huomattava kasvu lisää kustannuksia, kasvattaa työmäärää palvelukeittiöissä ja vaatii tiiviimpää yhteistyötä tilaajan kanssa. Vuonna 2027 jatketaan turvaruokaohjeistuksen tarkastelua yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa tavoitteena hillitä turvaruokien hallitsematonta kasvua.

Vaikka syntyvyys laskee, vieraskielisten lasten ja työntekijöiden osuus kasvaa. Kylän Kattaus on monikulttuurinen työyhteisö, ja vieraskielisten työntekijöiden osuus tulee lisääntymään johtuen myös ruokapalvelualaa vaivaavasta ajoittaisesta työvoimapulasta. Monikulttuurisuus on huomioitava entistä paremmin ruokapalvelun asiakaspalvelu- ja esihenkilötyössä. Kylän Kattaus osallistuu mahdollisuuksien mukaan erilaisiin kehityshankkeisiin, joissa kehitetään kielitietoista rekrytointia, perehdytystä ja työyhteisön monimuotoisuutta. Hankkeista saatuja oppeja hyödynnetään ja otetaan osaksi toimintatapaa.

Lasten ja nuorten osallisuus on tärkeää, jotta he pääsevät vaikuttamaan itseään koskevien palvelujen toteuttamiseen kaikissa ikävaiheissa. Ruokapalvelun asiakkaille järjestetään säännöllisesti, erikseen sopien asiakastyytyväisyyskyselyitä. Alakouluikäisten Lasten Parlamentin Makuraati kokoontuu vuosittain keskustelemaan ruokapalvelun edustajien kanssa kouluruokaan ja -ruokailuun liittyvistä asioista ja valitsemaan uuden ruokalajin seuraavan lukuvuoden ruokalistalle. Yläkouluikäisille vastaavaa vaikuttamisen kanavaa ei ole. Kouluterveyskyselyissä nousee esiin, että erityisesti yläkouluikäiset eivät syö koululounasta päivittäin. Lisäämällä yhteistyötä perusopetuksen kanssa tulisi selvittää mahdollisuus yläkouluikäisille Makuraati-tyyppiseen toimintaan, jotta myös he pääsevät vaikuttamaan kouluruokaan, mikä lisää koululounaan päivittäistä syömistä, edistää oppimista ja hyvinvointia.

Euroopassa ja maailmassa tapahtuvien muutosten vuoksi varautumisen valmiusastetta on nostettu Suomessa ja Jyväskylän kaupungissa. Kaupungin varautumisen myötä jatkuvuudenhallinta ja turvallisuustyö nousee painopisteeksi myös ruokapalveluissa. Edellä mainituista syistä johtuva elintarvikekustannusten nousuriski on edelleen merkittävä taloudellinen epävarmuustekijä. Ateriahintojen on vastattava nousseita elintarvike- ja muita kustannuksia. Tavoitteena on varmistaa, että palvelu toimii omakustannusperiaatteella, ja kustannusrakenne vastaa todellisia menoja.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Kylän Kattauksen vuoden 2027 talousarvioesitykseen sisältyy talouden vakauttamistoimenpiteitä, joilla vastataan asetettuun säästötavoitteeseen palvelujen keskeinen sisältö turvaten. Toimenpiteet kohdistuvat toimintatapojen tehostamiseen, hankintojen vähentämiseen sekä palvelujen järjestämistapojen tarkasteluun.

Keskeiset toimenpiteet ovat varhaiskasvatuksen ulkoisten ruokapalveluostojen, toimistopalveluiden ja postitus- ja kuriiripalvelujen käytön vähentäminen, puhdistusaine- ja tarvikehankintojen sekä koneiden ja laitteiden vuokraostojen vähentäminen. Toimenpiteiden yhteisvaikutus on 77 000 euroa. Vaikutusten ennakkoarvioinnin perusteella toimenpiteiden arvioidaan aiheuttavan pääosin vähäisiä vaikutuksia kuntalaisille tuotettaviin palveluihin. Vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti sisäisiin toimintaprosesseihin ja resurssien käyttöön. Toimenpiteiden toteutumista seurataan osana talousarvion toteuman seurantaa, ja mahdollisiin palvelutuotantoon kohdistuviin vaikutuksiin reagoidaan tarvittaessa toimintaa kehittämällä.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Tunnusluvut					
Myyntituotot / henkilötyövuosi, euroa	82 451	85 000	84 000	-1 000	-1,2 %
Aterioita / vuosi, 1000 kpl	5 441,1	5 587,2	5 455,5	-132	-2,4 %
Henkilötyövuodet	184,6	189,3	189,0	0	-0,2 %
Toimipisteet, kpl	79	80	76	-4	-5,0 %
Toimitilat, m^2	8 446,4	8 388,8	8 188,5	-200	-2,4 %
Mittarit					
Asiakastyytyväisyys	-	3,7	3,0	-1	-18,9 %
Koulutus, pv / htv	2,4	3,0	3,0	0	0,0 %
Sairauslomapäivät / htv	21,1	23,4	22,0	-1	-6,0 %

Kulttuuripalvelut

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin yleiset kulttuuripalvelut edistää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä monipuolista matalan kynnyksen kulttuuritoimintaa ja tukemalla kulttuurin ja taiteen harjoittamista ja harrastamista. Keskeiset kohderyhmät ovat lapset, lapsiperheet, nuoret ja ikääntyneet. Vakiintuneita toimintamuotoja ovat kulttuuriopetussuunnitelman toteuttaminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, kulttuurineuvolatyö, kulttuurituotanto lapsiperheille ja ikääntyneille sekä kulttuurisisältöjen tuottaminen ikääntyneiden palvelujen eri toimintayksiköihin. Eri ikäisille suunnatussa kulttuuritarjonnassa huomioidaan monipuolisesti taiteen eri lajit ja muodot.

Lisäksi kulttuuripalveluiden ydintehtäviin kuuluvat tapahtumatoiminta, oppilaitosyhteistyö, hanketoiminta, yhteistyö taiteen vapaan kentän toimijoiden kanssa, kulttuurin kehittäminen, kumppanuudet ja sidosryhmäyhteistyö. Kulttuuripalvelut vastaa kulttuuri- ja kansalaistoiminnan avustusten ja vastaavanlaisten yhteistyösopimusten valmistelusta.

Kulttuuripalveluiden talouden kokonaisuuteen kuuluvat myös koko kulttuurin palvelualueen johtamisen menot, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan menot, kulttuuri- ja kansalaistoiminnan avustusmenot sekä Gradian oppilaspaikkasopimus.

Toiminnan painopistealueet

Kulttuuripalveluiden toiminnan painopisteitä linjaavan Koko kaupungin kulttuuri - Kulttuurin kasvuohjelma 2026–2029 toimintalinjojen mukaisesti kulttuuripalvelut sitoutuu omassa toiminnassaan tuottamaan kulttuuria lähipalveluna, tavoittamaan kulttuurikasvatustoiminnallaan kaikki jyväskyläläiset lapset ja nuoret sekä vahvistamaan kulttuurisen vapaaehtoistoiminnan polkuja. Kulttuuripalvelut toimii yhteistyössä Musiikin metropoli –projektin kanssa ja edistää kokeilujen toteutusta matalan kynnyksen kulttuuritilojen käytöstä (ns. kulttuurin välitilamalli). Lisäksi yleisten kulttuuripalvelujen toiminnassa pyritään edistämään kansainvälisen, monikielinen ja monimuotoisen kulttuuritarjonnan saatavuutta.

Toimintalinjojen mukaisesti lastenkulttuuriin panostetaan laajalla paikallisella, seudullisella ja valtakunnallisella yhteistyöllä. Seudullisen lastenkulttuurikeskus Kulttuuriaitan toimintaa kehitetään ja vahvistetaan kymmenen kunnan yhteisellä sisältöhaulla ja toimintasuunnitelmalla, joka on edellytys opetus- ja kulttuuriministeriön avustukselle. Kulttuurikasvatuksen ja tapahtumien lisäksi Mäki-Matin perhepuistossa sijaitsevan uuden lastenkulttuurin tilan eli Lystimökin toimintaa kehitetään edelleen vuonna 2027. Suuret kävijämäärät vuosittain tavoittaneen LystiKylä-festivaalin jatko pyritään varmistamaan myös tuleville vuosille. Jyväskylässä toimii lukuvuonna 2026–2027 neljä kohtaavaa työtä tekevää taiteilijaa (päiväkotitaiteilija, koulutaiteilija ja yhteisötaiteilijat nuorisotilalla). Toiminnan mahdollistaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen kohdennettu perintöraha. Tavoitteena on tehdä näkyvämmäksi näiden taiteilijoiden työn vaikuttavuutta ja saavutettuja tuloksia. Lasten mahdollisuuksia osallistua kulttuuripalveluiden suunnitteluun ja arviointiin lisätään käynnistämällä uusi Kulttuuriagentit-ryhmä.

Ikääntyneiden hyvinvointia ja aktiivisuutta tuetaan tuottamalla Taideapteekkiin monipuolisia ohjelmakokonaisuuksia aina avoimista tapahtumista kohdennettuihin tapahtumiin. Osa tapahtumista tuotetaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja paikallisjärjestöjen kanssa. Erityisesti panostetaan asuinalueisiin, joissa on vähemmän helposti saavutettavia kulttuuripalveluita. Eri asuinalueet huomioivan toiminnan kehittämisen mahdollistaa Jyväskylän Asumispalvelusäätiö sr:n lahjoitusraha, joka on kohdennettu ikääntyneiden omaehtoisen kulttuuri- ja hyvinvointitoiminnan edistämiseen.

Poikkihallinnollista yhteistyötä jatketaan vuonna 2027 myös muiden kulttuurisisältöjen osalta, esimerkiksi suurtapahtumien yhteydessä. Tapahtumayhteistyö lisää sekä kulttuuripalveluiden että paikallisten taiteilijoiden näkyvyyttä ja tapahtumien kautta tavoitetaan uusia yleisöjä.

Kulttuuri-, opisto- ja kirjastopalvelujen Erasmus+ -akkreditointi astui voimaan vuonna 2026 ja Suomen opetushallituksen myöntämällä laatuvarmisteella kulttuuripalvelut osallistuu Euroopan unionin alueella tapahtuviin liikkuvuuksiin. Liikkuvuuksilla muodostetaan kansainvälisiä suhteita eurooppalaisiin kulttuuripalveluihin ja –keskuksiin vuosien 2026–2027 aikana.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Kulttuuripalveluiden toimintaan tulee vaikuttamaan pääkirjasto-opistotalon osalta tehdyt päätökset ja linjaukset. Kulttuurikortteli-vaihtoehto yhdistäisi useat toiminnot (kirjasto, museot, kansalaisopisto ja yleiset kulttuuripalvelut) uudella tavalla, joka mahdollistaisi yleisten kulttuuripalvelujen sisällönkehittämisen uudelle tasolle. Henkilöstö varautuu väistöön.

Yleinen kustannustason nousu vaikuttaa kulttuuripalveluiden sisältöjen tuotanto- ja hankintakustannuksiin sekä tapahtumien turvallisuuskuluihin ja -järjestelyihin. Lisäksi vastuullisuus- ja ympäristövaatimukset korostavat kestävän tapahtumatuotannon merkitystä. Pyritään kehittämään kestäviä toimintamalleja kulttuuripalveluiden tuottamiseen.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Taiteen perusopetuksen resursointia tarkistetaan (-53 000 euroa) ja kulttuuritapahtumien tulotavoitetta korotetaan (10 000 euroa).

Avustukset ja sopimukset 2025–2027

Avustukset ja sopimukset 2025–2027
Kulttuuripalvelut

(euroa)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026–2027 euroa	%
Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan avustukset	**1 376 879**	**1 330 300**	**1 345 300**	**15 000**	**1,1 %**
Kulttuuriavustukset		110 000	120 000	10 000	9,1 %
Kulttuuritoiminnan kumppanuussopimukset		982 400	972 400	-10 000	-1,0 %
Kansalaistoiminnan avustukset		40 000	55 000	15 000	37,5 %
Kansalaistoiminnan kumppanuussopimukset		197 900	197 900	0	0,0 %
Visuaalisen taiteen palvelut	512 560				
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	164 767				
Musiikkipalvelut	134 400				
Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut	565 152				
Gradian oppilaspaikkasopimus	470 000	470 000	417 000	-53 000	-11,3 %
Avustukset ja sopimukset yhteensä	**1 846 879**	**1 800 300**	**1 762 300**	**-38 000**	**-2,1 %**

*Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päätti tammikuussa 2026 siirtää kulttuuritoiminnan kumppanuussopimuksista 10 000 euroa kulttuuriavustuksiin.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Tunnusluvut					
Lasten, nuorten ja perheiden kulttuuripalvelut					
Tapahtumien, työpajojen ja muiden toimintojen lukumäärä	731	1 130	1 000	-130	-11,5 %
Osallistujien lukumäärä	33 620	28 200	28 200	0	0,0 %
Ikäihmisten kulttuuripalvelut					
Tapahtumien, työpajojen ja muiden toimintojen lukumäärä	116	120	120	0	0,0 %
Osallistujien lukumäärä	5 336	4 800	4 800	0	0,0 %
Muut tapahtumat					
Tapahtumien lukumäärä	26	30	30	0	0,0 %
Osallistujien lukumäärä	8 514	10 000	10 000	0	0,0 %
Taiteilijat ja taidekasvattajat					
Lukumäärä	207	300	250	-50	-16,7 %

Jyväskylän kansalaisopisto

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Toiminnassa korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Oppilaitos järjestää myös taiteen perusopetusta lapsille ja nuorille, tilauskoulutuksia sekä yleisiä kielitutkintoja (YKI-tutkintoja). Lisäksi kansalaisopisto järjestää suomen kielen ja kulttuurin opetusta maahanmuuttajille.

Koulutusta järjestetään myös Luhangan, Muuramen ja Uuraisten kunnissa.

Toiminnan painopistealueet

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on laatinut ehdotuksen uudeksi taiteen perusopetusta koskevaksi laiksi ja liitännäisiksi rahoituslainsäädännön muutoksiksi. Lakimuutos tulee voimaan 1.1.2027 ja tähän liittyen myös kansalaisopistossa annettavan taiteen perusopetuksen kokonaisuuden rakenne tulee muuttumaan. Ehdotuksen mukaisesti nykyiset laaja sekä yleinen oppimäärä yhdistetään.

Kansalaisopisto painottaa yleissivistävän puolen opetustarjonnassaan kansalaisten perustaitojen ylläpitämistä ja kehittämistä mm. Opetushallituksen rahoittaman opintoseteliavustuksen avulla. Tällä on kuntalaisille myös työllistymistä edistäviä vaikutuksia.

Kansalaisopisto johtaa vuonna 2026 alkanutta SILTA-hanketta, jossa viiden kaupungin kansalaisopistojen ja työllisyyspalveluiden välille rakennetaan pysyviä yhteistyörakenteita sekä kehitetään sisältöjä heikot perustaidot omaaville aikuisille.

Kansalaisopisto on myös mukana Keski-Suomen hyvinvointialueen hallinnoimassa Kohtaamisten Keski-Suomi – iäkkäiden yhteisöllisyyden vahvistaminen –hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa 65 vuotta täyttäneiden keskisuomalaisten hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja elinikäisitä oppimista.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Kansalaisopiston toimitilojen kehittämisessä edetään kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti muuttamalla suurin osa nykyisessä pääkirjasto-kansalaisopistorakennuksessa tapahtuvasta opetuksesta lyseorakennukseen, kun sen peruskorjaus on valmistunut. Vaihtoehtona Kauppakatu 12:ssa sijaitsevan kuvataidekoulun sekä muun taiteen perusopetuksen muuttamiselle Lyseolle suunnitellaan niiden opetukseen soveltuvien tilojen tekemistä pääkirjasto-kansalaisopistotalolle. Kansalaisopiston sekä kuvataidekoulun opetus jatkuu nykyisissä tiloissa, kunnes uudet opetustilat valmistuvat.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Tasapainottamistoimenpiteinä maksutuottojen (kurssimaksut) tulotavoitetta oikaistaan korotettuja kurssimaksuja vastaavalle tasolle ja opetustunteja vähennetään maltillisesti.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Tunnusluvut					
Kansalaisopisto					
Opetustuntien lukumäärä (ei sis. tilauskoul./hankkeita),	37 970	38 700	38 500	-200	-0,5 %
josta taiteen perusopetuksen opetustunteja	6 542	6 500	6 500	0	0,0 %
Kurssilaisten määrä (ei sis. tilauskoul./hankkeita),	22 853	21 500	22 000	500	2,3 %
josta taiteen perusopetuksen kurssilaisia	1 673	1 550	1 550	0	0,0 %
Kurssien lukumäärä (ei sis. tilauskoul./hankkeita)	1 802	1 750	1 750	0	0,0 %
Maksuttomat yleisötilaisuudet (tuntia)	33	35	25	-10	-28,6 %
Tilauskoulutuksen opetustuntien lukumäärä	27	100	140	40	40,0 %
Toimipisteiden lukumäärä	100	104	104	0	0,0 %
Kuvataidekoulu, laaja oppimäärä (ei sisällä hankkeita)					
Opetustuntien lukumäärä	3 079	3 000	3 000	0	0,0 %
Kuvataiteen oppilaiden lukumäärä	332	300	300	0	0,0 %
Arkkitehtuurin oppilaiden lukumäärä	41	38	35	-3	-7,9 %
Mittarit					
Kansalaisopisto: nettomenot e / opetustunti	59,6	67,0	69,4	2	3,6 %
Kansalaisopisto: nettomenot e / kurssilainen	99,0	120,6	121,9	1	1,1 %
Kuvataidekoulu, laaja: nettomenot e / oppilas	954,0	1 212,4	1 081,1	-131	-10,8 %
Kuvataidekoulu, laaja: nettomenot e / opetustunti	115,6	136,6	114,7	-22	-16,0 %

Kirjastot

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupunginkirjaston toimipisteet ja palvelut toteuttavat lakia yleisistä kirjastoista (1492/2016).

Kirjaston lakisääteisenä tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua

Osa kirjaston palveluista toteutetaan alueellisena yhteistyönä. Keski-kirjastojen toiminta-alue kattaa kaikki Keski-Suomen kunnat sekä Pirkanmaalla sijaitsevan Kuhmoisten kunnan, yhteensä 23 kuntaa. Jyväskylän kaupunki toimii Keski-kirjastojen vastuukuntana. Keski-kirjastot toimivat tiiviissä yhteistyössä tavoitteenaan tasa-arvoiset kirjastopalvelut. Kuntien asukkaat voivat varata, lainata ja palauttaa aineistoa yli kuntarajojen. Samalla kirjastokortilla voi käyttää yli viittäkymmentä kirjastoa. Kirjastoilla on yhteinen verkkokirjasto osoitteessa https://keski.finna.fi ja ne hankkivat yhdessä e-kirjat ja sähköiset lehdet koko alueen käyttöön.

Toiminnan painopistealueet

Lukutaitotyöhön ja lukemiseen panostetaan erityisesti. Sivistyksen toimialalle on laadittu kaupungin yhteinen lukutaito-ohjelma vuonna 2026 opetushallituksen rahoituksella. Kirjaston Lukutaitotyön suunnitelma on valmistunut vuonna 2026. Siinä on kuvattu visio, tavoite ja toimenpiteet. Suunnitelman toimeenpano jatkuu vuonna 2027. Kirjasto tekee järjestelmällisesti lukutaitotyötä eri kohderyhmät huomioiden. Jyväskylä on mukana myös Inarin kunnan ja Tampereen kaupungin lukutaitohankkeissa osatoteuttajana. Näissä hankkeissa tehdään konkreettisia lukutaitotyön kokeiluja ja kehitetään kirjastohenkilöstön osaamista lukutaitotyössä.

Kirjasto kehittää toimintaansa hyödyntämällä kirjastotiloja ja palveluympäristöjä tavoilla, jotka tukevat käyttäjälähtöistä, turvallista, esteetöntä ja monipuolista toimintaa. Kirjastotilojen uudistuksissa pyritään vastaamaan tilojen muuttuvaan käyttöön ja luomaan viihtyisiä sekä toiminnallisesti selkeitä ympäristöjä eri asiakasryhmille. Samalla vahvistetaan tilojen identiteettiä ja viihtyisyyttä ja varmistetaan, että tilat heijastavat paikallista kulttuuria, yhteisöä ja kirjaston roolia tulevaisuuden palveluympäristönä ja kulttuuritilana. Näissä tiloissa yhdessä tekeminen on luonnollinen osa arkea ja erilaisten yhteisöjen moninaisuus näkyy myös palvelutarjonnassa ja kirjaston profiilissa. Tavoitteena on rakentaa resurssiviisaasti toimiva ja kestävä kirjasto, jossa tilat, palvelut ja toimintatavat tukevat kaupunkilaisten muuttuvia tarpeita ja mahdollistavat vaikuttavan asiakastyön.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Kirjaston palveluverkkoselvityksen tavoitteiden toteutus käynnistyy vuonna 2027. Palveluverkkoselvityksessä tarkastellaan nykyisen palveluverkon toimivuutta ja kattavuutta sekä tunnistetaan puutteita ja kehittämistarpeita. Erityisesti kiinnitetään huomiota alueiden väestöpohjiin, -ennusteisiin, muuttuneisiin kirjastonkäyttötapoihin sekä kirjastoasioinnin suuntautumiseen alueittain oman lähikirjaston ja muiden kirjastojen välillä. Selvityksen kehittämisehdotusten tavoitteena on ylläpitää ja kehittää kirjastojen asemaa Jyväskylän käytetyimpänä kulttuuripalveluna ja julkisena vapaa-ajan ajan tilana (sisätilana). Erityisesti tavoitellaan kantokyvyltään riittävän kokoisia kirjastoyksiköitä, kirjastojen käyttöasteen nousua, uusien kirjastonkäyttäjien tavoittamista, sekä lasten lukutaidon vahvistamista. Edellinen kirjastoverkkoselvitys on valmistunut 2014.

Nykyisen kirjastoverkon 14:stä toimipisteestä viidessä ei ole tarjolla omatoimiaikoja. Omatoimiajat lisäävät huomattavasti kirjastojen saavutettavuutta ja käyttöä, koska ne tarjoavat mahdollisuuden joustavaan asiointiin. Yhä suurempi osa omatoimikirjastojen lainoista lainataan iltaisin ja viikonloppuisin. Tavoitteena on, että vuoden lopussa omatoimikirjastotekniikka on asennettu kaikkiin jatkaviin kirjastotoimipisteisiin Säynätsalon lähikirjastoa lukuun ottamatta. Säynätsalon osalta tilaturvallisuus sekä suojelumääräykset eivät salli omatoimen käyttöönottoa.

Keski-kirjastoihin kuuluvat kunnat etenevät yhteisten tavoitteidensa mukaan ja hankkivat uuden kirjastojärjestelmän. Jyväskylän kirjastokokoelman lainaukseen käytettävän tunnisteteknologian vaihto viivakoodeista RFID-teknologiaan käynnistetään ja ensimmäisenä toimena hankitaan uudet tunnisteet nykyiselle noin 600 000 niteen kokoelmalle sekä uusitaan ja päivitetään lainaus-palautusautomaatit ja muu laitekanta tukemaan RFID-tunnisteita. Tunnisteteknologian vaihdolla on saavutettavissa merkittäviä säästöjä kirjastologistiikan eri työvaiheisiin, sillä tekniikka mahdollistaa niteiden massakäsittelyn yksittäiskäsittelyn sijaan. RFID:n avulla myös helpotetaan kuntalaisten omatoimista asiointia kirjastoissa.

Pääkirjaston toimitilojen kehittämisessä edetään vuoden 2026 loppupuolella tehtyjen päätösten mukaisesti ja varaudutaan väistöön. Vaihtoehtoina on joko suunnitella kirjaston ja kahden museon toiminnot yhdistävä uudisrakennus suojellun Lyseo-rakennuksen viereen tai käynnistää nykyisten tilojen peruskorjaus. Ensin mainittu kulttuurikortteli-vaihtoehto yhdistäisi kirjaston, museoiden, kansalaisopiston ja yleisten kulttuuripalveluiden laadukkaat sisällöt ja palvelut omaleimaisella ja valtakunnallisesti erottuvalla tavalla lisäten Jyväskylän, etenkin kaupungin keskustan elinvoimaisuutta ja nostaen Jyväskylän profiilia vetovoimaisena sivistys- ja kulttuurikaupunkina. Pääkirjaston peruskorjaus puolestaan mahdollistaisi kirjaston lisäksi myös muiden toimintojen sijoittamisen nykyiseen pääkirjastotaloon.

Vuoden 2027 aikana uusitaan vuonna 2010 käyttöönotettu kirjastoauto Wivi. Tavoitteena on hankkia Suomen ensimmäinen vetykäyttöinen kirjastoauto, mikäli vetyteknologia tehdyn selvityksen mukaan soveltuu kirjastoautokäyttöön. Hankinta tukee kestävän hyvinvoinnin ja hiilineutraalisuuden toteuttamista ja Jyväskylän tavoitetta olla tavoitetta olla vetytalouden edelläkävijäkaupunki Suomessa. Hankinnan toteuttamisen jälkeen kirjastoautotoiminnan kalusto on ajantasainen ja palvelee pitkään.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Kirjaston palveluverkosta laaditaan laaja-alainen kokonaissuunnitelma.

Kirjastoaineiston hankintaa vähennetään profiloimalla kirjastojen kokoelmapalveluita aiempaa voimakkaammin. Lehtikokoelmia supistetaan lakkauttamalla pienimmällä käyttöasteella olevien kirjastojen paikalliset lehtikokoelmat. Lisäksi kirjastojen yhteiskokoelmaan kohdennetaan leikkauksia. Toimenpiteen vaikutuksena painettujen lehtien lukeminen ei enää ole mahdollista kaikissa kirjastoissa, mutta lainattavia aikakauslehtinumeroita on yhä mahdollista saada varaamalla. Sanomalehtien osalta käytössä ovat kirjaston lehtitietokannat. Kirjallisuuden hankintojen vähentäminen pidentää uutuusaineiston varausjonoja ja heikentää kirjastoaineiston saatavuutta.

Kirjastojen tuloja lisätään tarkastamalla muistutusmaksujen hintoja ylöspäin ja lisäämällä vuokrattavien tilojen markkinointia vuokratulojen lisäämiseksi. Toimen vaikutuksena asiakasmaksut nousevat ja vuokratuotot kasvavat.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Tunnusluvut					
Lainat	2 781 153	2 700 000	2 750 000	50 000	1,9 %
joista lasten ja nuorten kirjalainoja	1 328 883	1 260 000	1 330 000	70 000	5,6 %
Aukiolotunnit	47 155	50 000	47 000	-3 000	-6,0 %
joista omatoimisia aukiolotunteja	27 319	26 000	26 000	0	0,0 %
Kävijät	1 308 572	1 300 000	1 300 000	0	0,0 %
Verkkokäynnit	1 381 144	1 400 000	1 400 000	0	0,0 %
E-aineiston käyttökerrat	360 168	380 000	380 000	0	0,0 %
Tapahtumiin ja yleisötilaisuuksiin osallistuneiden määrä	16 480	11 000	13 000	2 000	18,2 %
Uutuusaineiston hankinta kpl	35 100	32 000	32 000	0	0,0 %
Mittarit					
Bruttomenot e / asukas	63,8	66,0	64,0	-2	-3,0 %

Museot

Toiminnan kuvaus

Museopalvelut muodostuvat Jyväskylän taidemuseosta, Keski-Suomen museosta ja Suomen käsityön museosta. Keski-Suomen alueellisen vastuumuseon muodostavat yhdessä Jyväskylän taidemuseo ja Keski-Suomen museo. Valtakunnallisena käsityön vastuumuseona toimii Suomen käsityön museo. Museoiden tehtävät määritellään Museolain (314/2019) 1., 2. ja 7. pykälässä.

Keski-Suomen alueellisen vastuumuseon (Keski-Suomen museo ja Jyväskylän taidemuseo) tehtävänä on:

- toimia kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää museotoimintaa, toimialansa yhteistyötä sekä kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.
- toimia kulttuuriympäristön, erityisesti rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijana, joka antaa lausuntoja, osallistuu asiantuntijana viranomaisneuvotteluihin ja antaa neuvontaa, sekä kehittää ja edistää kulttuuriympäristön vaalimista, toimialansa yhteistyötä sekä kulttuuriympäristötiedon digitaalista tallentamista ja saatavuutta.
- toimia taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

Käsityön valtakunnallisen vastuumuseon (Suomen käsityön museo) tehtävänä on:

- toteuttaa valtakunnallista museotoimintaa erikoisalallaan
- kehittää ja edistää kulttuuriperintötyötä ja museoiden yhteistyötä erikoisalallaan
- toimia erikoisalansa kulttuuriperinnön valtakunnallisena asiantuntijana
- ylläpitää ja edistää erikoisalansa kansainvälisiä yhteyksiä
- edistää erikoisalansa kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

Toiminnan painopistealueet

Keski-Suomen alueellisen vastuumuseon uusi nelivuotissuunnitelmakausi (2027–2030) käynnistyy. Uuden kauden painopisteinä ovat Kulttuuriperinnön huoltovarmuus ja varautuminen riskitilanteisiin, kestävä kehitys sekä hyvinvointi ja yhteisöllisyys.

Suomen käsityön museon valtakunnallisen vastuumuseotyön nelivuotiskausi päättyy vuoden 2027 lopussa. Vuoden 2027 aikana valmistellaan uusi nelivuotissuunnitelma vuosille 2028–2031 ja käydään sopimusneuvottelut Museoviraston kanssa. Suunnitelman ja neuvottelujen perusteella Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuoden 2027 syksyllä Suomen käsityön museon vuosien 2028–2031 valtakunnallisen vastuumuseon edellytysten täyttymisestä ja tulevan suunnitelmakauden rahoituksesta.

Kulttuuriperinnön saavutettavuutta lisätään edistämällä museokokoelmien digitointityötä ja julkaisemalla aineistoja Finna-palvelussa. Palvelun kautta parannetaan kulttuuriperinnön saavutettavuuden lisäksi asiakas- ja tietopalvelua ja täydennetään museoiden pedagogista tarjontaa.

Yleisötyön ja museokasvatuksen painopisteenä on osallisuuden ja vuorovaikutuksen mahdollistaminen eri keinoin muun muassa näyttelyissä, työpajoissa, taiteilijatapaamissa, vapaaehtoistoiminnassa.

Vuonna 2026 toteutuneiden yhtiöjärjestelyiden ja muutosten myötä Aalto2 –museokeskuksessa on toimintojen vakiinnuttamisen ja uudelleenkäynnistämisen aika. Tulevana kautena painottuu sisäisen yhteistyön kehittäminen ja prosessien tarkastelu. Muutoksilla pyritään vastaamaan myös mm. Aalto2 –museokeskuksen vaikuttavuuden ja saavutettavuuden kehittämiseen. Erityisesti Aallon UNESCO-

statuksen myötä toiminnassa painottuu kansainvälisyys, sekä laaja yhteistyö alan toimijoiden kanssa.

Kauden tavoitteena on myös Heiskan taiteilijakodin ja Pienmäen talomuseon toiminnan ja vaikuttavuuden kehittäminen.

Taidemuseo panostaa korkealaatuiseen näyttelyohjelmaan vahvistamalla alueellisia ja valtakunnallisia kumppanuuksia sekä kehittämällä osallistavan yhteisökuratoinnin toimintamalleja. Kaupungin taidekokoelmien saavutettavuutta lisätään kehittämällä sijoitustoimintaa taidekasvatuksellisista lähtökohdista. Osana julkisen taiteen työryhmää museo edistää julkisen taiteen hankintaosaamista sekä tukee laadukkaan taideympäristön kehittämistä kaupungissa.

Suomen käsityön museo vahvistaa näkyvyyttä ja saavutettavuutta kaupunkikeskustassa. Tilojen laajennus myös mahdollistaa esteettömän pääsyn museon yleisötiloihin ja tapahtumiin. Yhteistyötä käsityöalan tutkijoiden suuntaan parannetaan hyödyntäen muun muassa Finna-palvelua. Kansallispuvut.fi uudistustyö jatkuu.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Museoiden kävijämäärät ovat valtakunnallisesti nousussa. Museokortti on vakiinnuttanut asemansa ja jo hieman yli puolet maksavista asiakkaista käyttää museokorttia. Museopalveluiden kohteiden kävijämäärää pyritään kasvattamaan tasaisesti. Tämä tapahtuu ensisijaisesti laadukkaiden sisältöjen ja tehokkaan viestinnän ja markkinoinnin keinoin.

Aalto2 –museokeskuksen toimijoita ovat Keski-Suomen museo, sekä Alvar Aalto -säätiö. Muuttuneessa tilanteessa yhteisiä käytäntöjä, tavoitteita ja toimintakulttuuria vakiinnutetaan edelleen uuden palvelusopimuksen pohjalta. Yhteistyön erityisenä painopisteenä on museokeskuksen näkyvyyden ja vaikuttavuuden kehittäminen.

Museopalvelut varautuvat uuden kokoelmakeskuksen suunnitteluun ja osan tiloista tyhjentämiseen Salmirannan kaavoitusprosessin vuoksi.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Aalto2-museokeskus aloittaa täysipainoisesti toimintavuotensa uudessa tilanteessa. Aalto2 –Oy:n yhtiöjärjestelyt mahdollistavat asiakaspalvelun ja markkinoinnin uudenlaisen kehittämisen ja toiminnan tehostamisen. Lisäksi Aalto Works – UNESCOn maailmanperinnön vierailukeskus Aalto2 –museokeskuksella laajentaa erityisesti kansainvälisten kävijöiden potentiaalia ja mahdollistaa uudenlaisten yleisöjen tavoittamisen ja laajan verkostoyhteistyön maailmanperintötoimijoiden, Aalto-toimijoiden ja myös kaupungin eri toimialojen kanssa. Vierailukeskuksen myötä tavoitellaan asiakaspalvelutulon kasvua. Vastaavasti vuodelle asetetut säästötavoitteet voivat vaarantaa vierailukeskuksen täysipainoisen hyödyntämisen.

Vuonna 2026 hankittu teoskuljetusauto sujuvoittaa yhä lisääntyviä teos- ja aineistokuljetuksia ja tuo pitkällä tähtäimellä säästöjä kuljetuskustannuksiin. Samalla se myös kasvattaa kuljetusten henkilöstöresurssin tarvetta.

Museoiden tulotavoitetta korotetaan 10 000 euroa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Tunnusluvut					
Kävijöiden määrä	161 790	145 000	148 000	3 000	2,1 %
Opetus- ja opastustilaisuudet	2 125	2 500	2 500	0	0,0 %
Kokoelmanhallintajärjestelmään luetteloitujen objektien määrä	266 284	266 220	273 000	6 780	2,5 %
Yleisötapahtumat (fyysiset ja verkossa)	198	200	200	0	0,0 %
Aukiolotunnit	9 592	10 000	10 000	0	0,0 %
Mittarit					
Kävijät / aukiolotunnit	16,9	14,5	14,8	0	2,1 %
Bruttomenot e / asukas	38,1	43,0	41,3	-2	-4,0 %
Nettomenot e / asukas		39,4	46,0	7	16,8 %

Jyväskylä Sinfonia

Toiminnan kuvaus

Jyväskylä Sinfonian tehtävänä on edistää orkesterimusiikin saavutettavuutta Jyväskylässä ja Keski-Suomessa taiteellisista lähtökohdista. Visiona on tarjota korkeatasoinen ja monipuolinen ohjelmisto, joka tukee kaupunkilaisten hyvinvointia ja osallisuutta konsertti- ja musiikkitapahtumien kautta.

Orkesterin toimintaan kuuluvat sinfoniakonsertit, kamarimusiikkiesitykset, levytykset, verkkolähetykset, digitaaliset palvelut, viihdekonsertit, festivaali- ja vierailuesiintymiset, klassisen musiikin kilpailut ja oopperatuotannot sekä hyvinvointityö ja musiikkikasvatus.

Merkittävä osa palvelua on eri kohderyhmille suunnattu yleisötyö, jota toteutetaan mm. päiväkodeissa, kouluissa, sairaaloissa ja palvelutaloissa. Laajaan kumppaniverkostoon kuuluvat yritykset, oppilaitokset, kulttuuriorganisaatiot ja vapaan kentän toimijat kotimaassa ja kansainvälisesti. Orkesterin ylikapellimestarina toimii italialainen Lorenzo Passerini.

Toiminnan painopistealueet

Monipuolinen ja korkeatasoinen konserttitoiminta, joka edistää asukkaiden hyvinvointia ja kulttuuriosallisuutta. Kehitystyössä keskitytään sisältöihin, jotka palvelevat eri kohderyhmiä, kuten koululaiset, seniorit ja muut erityisryhmät.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Vuonna 2026 toiminta Paviljongin tiloissa alkoi olemaan jo aika vakiintunutta 2024 tapahtuneen muuton jäljiltä eikä suuria muutoksia ole edessäpäinkään. Yhteistyösopimus Jyväskylän Messujen ja Jyväskylä Sinfonian välillä on avattu neuvotteluun, millä saattaa olla operatiivisia ja mahdollisesti pieniä taloudellisia vaikutuksia.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Toimintaa joudutaan sisällön variaation suhteen hiukan supistamaan talouden säästöjen vuoksi. Tulotavoitetta korotetaan lipun hintaa nostamalla ja myyntikeikoilla yhteensä 41 000 eurolla.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Tunnusluvut					
Kuulijat (lkm)	37 573	32 000	35 000	3 000	9,4 %
Salin täyttöaste (%)	58	60	60	0	0,0 %
Konsertit (lkm)	101	50	105	55	110,0 %
Kausikortit (lkm)	492	500	490	-10	-2,0 %
Yleisötyö (osallistujat)	13 924	8 000	14 000	6 000	75,0 %
Mittarit					
Bruttomenot, €/asukas	26,2	25,8	26,1	0	1,2 %
Nettomenot, €/asukas	22,3	22,3	22,4	0	0,4 %

Jyväskylän kaupunginteatteri

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupunginteatteri tuottaa alueensa asukkaille taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia teatteriesityksiä sekä luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Jyväskylästä vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Kaupunginteatteri on tehnyt monipuolista yhteistyötä muun muassa Suomen Kansallisteatterin, Tampereen teatterin ja Lastenorkesteri Loiskiksen kanssa sekä alueen oppilaitosten ja vapaan kentän kanssa.

Teatteri on muuttanut syksyllä 2026 takaisin peruskorjattuun teatteritaloon. Keväällä 2027 teatterin suurella näyttämöllä nähdään Anssi Valtosen käsikirjoittama ja ohjaama Unelmien varjot sekä toisena uutena kantaesityksenä Teemu Vesterisen yhden näyttelijän produktio Seijan valinta, jonka ohjaa Miika Laakso. Näiden lisäksi suurelle näyttämölle saadaan vielä Sofi Oksasen Mansikkapaikka, jonka tulee ohjaamaan Liisa Mustonen. Syyskauden aloittaa kotimainen uutuusmusikaali Lelukaupan häät, jossa kuullaan Miljoonasateen musiikkia. Musikaalin ohjaa Heta Haanperä. Samaan aikaan pienellä näyttämöllä ensi-iltaan tulee Anssi Valtosen ohjaus Sirkku Peltolan tekstistä Tyttö ja varis. Syksyn toisena kantaesityksenä Jyväskylään saadaan Nina Honkasen romaanista dramatisoitu näytelmä Rakkaani Vladimir. Teoksen ohjaa Esa-Matti Smolander. Lisäksi teatterin syksyyn on suunnitteilla Miika Murasen ohjaama farssi.

Yleisötyö tuo teatteriin jälleen keväällä taidetestaajat. Kasiluokkalaiset pääsevät näkemään teatterin kauden suursatsauksen Liisa Ihmemaassa. Lisäksi teatterilla on lukuisia kohtaamisia ja tapahtumia yhteistyössä kunnallisten, valtakunnallisten sekä kolmannen sektorin eri alojen toimijoiden kanssa.

Toiminnan painopistealueet

Painopistealueina on uuden teatteritalon monipuolinen käyttö kaupunkilaisten kulttuurisena kohtauspaikkana. Tämä tarkoittaa tiivistä yhteistyötä kilpailutetun teatteriravintolan yrittäjän kanssa. Kaupunginteatterin tavoitteena on olla paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoinen kulttuurilaitos, joka panostaa henkilöstön hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.

Jyväskylän kaupunginteatteri jatkaa yhteistyöprojekteja, joissa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian muusikko-opiskelijat suorittavat työssäoppimisjakson.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Kaupunginteatteri pääsee vuonna 2027 ensimmäiseen ehjään vuoteen peruskorjatussa talossa. Teatterissa odotetaan yleisön palaamista tuttuun taloon sekä kiinnostusta tilojen muussa käytössä. Tulossa vierailuja, yhteistöitä, vuokrauksia ja uusia avauksia. Teatterin toivotaan avautuvan kaupunkilaisille uudella tavoin muun muassa lounas- ja kohtaamispaikkana.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Tulotavoite kasvaa peruskorjattuun teatteritaloon palaamisen myötä. Kasvun arvioidaan muodostuvan katsojien paluusta teatteriin, ohjelmiston vetovoiman tukemasta lipunmyynnistä sekä lisääntyvistä tilavuokraus- ja muista myyntituotoista.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Tunnusluvut					
Katsojien lukumäärä	33 496	36 700	45 000	8 300	22,6 %
Ensi-iltojen lukumäärä	6	5	7	2	40,0 %
Yleisötyön tilaisuudet	35	22	30	8	36,4 %
Mittarit					
Teatterin näyttämöiden täyttöaste %	56,0	78,0	79,5	2	1,9 %
Yleisötyö (osallistujat)	1 700	1 150	1 500	350	30,4 %
Bruttomenot, €/asukas	35,4	44,7	50,0	5	11,9 %
Nettomenot, €/asukas	30,3	36,3	39,7	3	9,4 %

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikuntapalvelujen tehtävä on tarjota ja luoda kaupunkilaisille liikunnan ja liikkumisen edellytyksiä ja siten edistää kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia. Liikuntalain mukaisesti liikuntapalvelut edistää asukkaiden tasavertaisia liikkumisen mahdollisuuksia ylläpitämällä ja rakentamalla liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntapalveluja eri kohderyhmille sekä tukemalla liikuntaa ja urheilua edistävää kansalaistoimintaa. Liikuntapalvelut kuulee asukkaita liikuntaa koskevissa asioissa ja päätöksissä sekä arvioi säännöllisesti kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Liikuntapalvelut ylläpitää liikuntapaikkaverkkoa, joka kattaa yli 300 sisä- ja ulkoliikuntapaikkaa sekä vastaa verkon lyhyen- ja pitkäntähtäimen kehittämisestä. Noin 140 työntekijän moniammatillinen työyhteisö tuottaa palveluja tiiviissä yhteistyössä liikunta- ja urheiluseurojen, muiden liikuntaa järjestävien yhdistysten, oppilaitosten, yritysten ja muiden kumppaneiden kanssa. Painopisteinä ovat lasten, nuorten ja ikääntyneiden liikkumisen edistäminen, työikäisten terveysliikunta, soveltava liikunta sekä seuratoiminnan ja huippu-urheilun toimintaedellytysten tukeminen. Keskeisiä toimintaperiaatteita ovat palvelujen saavutettavuus, yhdenvertaisuus ja kestävän liikuntakulttuurin vahvistaminen.

Toiminnan painopistealueet

Liikkumaan aktivointi -palveluyksikön tehtävänä on edistää eri-ikäisten kuntalaisten liikunnallista elämäntapaa ja hyvinvointia monipuolisilla ja saavutettavilla palveluilla. Yksikkö koordinoi, järjestää ja kehittää liikuntapalveluita, harrastustoimintaa ja liikuntaneuvontaa. Vastuulle kuuluu myös uimahallien uinninvalvontapalvelut sekä esi- ja alakoulujen uimaopetuksen järjestäminen. Toimintaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä eri palvelujen ja yhteistyöverkostojen kanssa.

Vuonna 2027 jatketaan vuonna 2024 hyväksytyn Liikkumisohjelman tavoitteiden toteuttamista painottaen edelleen erityisesti eri-ikäisten lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan ja harrastamisen edistämistä. Vuonna 2026 käynnistettyjen kehittämistoimenpiteiden pohjalta jatketaan varhaiskasvatusikäisten ja perheiden liikuntapalveluiden kehittämistä. Liikkuva koulu- ja KouluPT-toiminnan hankerahoitus päättyy kesällä 2027. Toiminnan jatkuvuutta valmistellaan osana kaupungin perustoimintaa huomioiden käytettävissä olevat resurssit ja 1.8.2026 voimaan tulleet perusopetuslain muutokset.

Lasten ja nuorten uimataidon edistämistä jatketaan vuonna 2026 laaditun toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Käyttöön otetaan uimaopetuksen sähköinen tiedonhallintajärjestelmä, mikä laadullistaa opetusta ja tukee opetustuntien turvallisuutta. Harrastamisen Suomen mallissa huomioidaan erityisesti alueelliset tarpeet sekä vahvistetaan yhdenvertaisia harrastusmahdollisuuksia tukemalla vieraskielisten lasten kotoutumista yhteistyössä perhekoulun ja Kotoutumisen palvelut -yksikön kanssa. Nuorten harrastuksiin osallistumista edistetään kehittämällä palveluviestintää, vahvistamalla harrastuspolkuja sekä lisäämällä yhteistyötä erityisesti kulttuuritoimijoiden kanssa.

LiikeTKIO-hankkeessa kehitetään yhteistyöverkostojen avulla palveluketjuja ja toimintamalleja erityisesti toisen asteen opiskelijoiden liikkumisen edistämiseksi. Hankkeessa pilotoidaan uusia vähän liikkuvien opiskelijoiden hyvinvointia ja liikkumista tukevia palveluja yhteistyössä julkisen sektorin, yritysten, järjestöjen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa. Hanke on osa Jyväskylän, Varalan urheiluopiston / Varalan säätiön ja Lapin ammattikorkeakoulun yhteistyössä toteutettavaa liikunnan, terveyden ja urheilun TKIO-yhteistyöverkosto-hanketta.

Liikuntaneuvonnan palveluketjujen kehittämistä jatketaan yhteistyössä yritysten ja muiden kumppaneiden kanssa. Kehittämistyössä korostuu erityisesti ryhmämuotoinen palvelu, sähköinen ajanvarausjärjestelmän käyttöönotto ja kirjaamisjärjestelmien kehittäminen.

Vuonna 2026 käynnistetty soveltavan liikunnan poikkihallinnollinen kehittämissuunnitelma saatetaan loppuun ja suunnitelman mukaiset toimenpiteet käynnistetään.

Liikuntapaikat -palveluyksikkö ylläpitää, hoitaa ja kehittää yli 300 kohteesta koostuvaa liikuntapaikkaverkostoa. Yksikön tehtävänä on varmistaa monipuoliset, laadukkaat ja saavutettavat liikuntaolosuhteet kuntalaisten liikunnan, harrastamisen ja urheilun tarpeisiin. Palveluyksikön vastuulla ovat muun muassa uimahallit, Hippoksen ja keskusta-alueen liikuntapaikat sekä alueelliset liikuntapaikat reitteineen, uimarantoineen ja ulkoilualueineen. Palveluyksikön toimintaa kehitetään ennakoivasti vastaamaan muuttuvia asiakastarpeita ja toimintaympäristön kehitystä yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Talousarviovuonna 2027 uuden Hipposkeskuksen rakentaminen on käynnissä. Alueen liikuntapaikat valmistuvat ja tilat otetaan vastaan vaiheittain vuoden aikana. Liikuntapaikoista ensimmäisenä saadaan käyttöön jääurheilukeskuksen kaksi harjoitusjäätä syyskauden alussa. Liikuntakeskuksen tilojen on tarkoitus valmistua aikataulun mukaisesti loppuvuoden 2027 aikana. Kaikki Hippoksen alueen nykyiset liikuntapaikat ovat käytössä vielä vuonna 2027.

Tilojen luovutuksen jälkeiset kalustus- ja käyttöönottotoimet sekä toiminnan organisointi siirtävät varsinaisen toiminnan käynnistymisen pääosin alkuvuoteen 2028. Tämän seurauksena Hippoksen tulovaikutukset toteutuvat pääasiassa vasta vuodesta 2028 alkaen. Talousarviovuonna Hippoksen käyttöönottovaiheeseen sisältyy kuitenkin menoja, jotka liittyvät muun muassa henkilöstöresurssien lisäämiseen, liikuntavuorosopimukseen sekä vuokra- ja ylläpitokustannuksiin. Lisäksi pääosa keskuksen väline-, kalusto- ja konehankinnoista toteutetaan vuoden 2027 aikana.

Hipposhankkeen sekä alueella 2027 käynnistyvän Hippoksen liikuntapuiston rakennustyöt vaikuttavat alueen nykyisten liikuntapaikkojen (ml. AaltoAlvari) pysäköinti- ja kulkujärjestelyihin. Tämänhetkisen aikataulun mukaisesti kesällä 2027 alueelle avautuva parkkitalo helpottaa sekä Hippoksen että AaltoAlvarin pysäköintimahdollisuuksia. Pysäköinti- ja kulkujärjestelyillä ei ennakoida olevan negatiivisia vaikutuksia liikuntapaikkojen käyttöasteisiin tai tulokertymään.

Hipposhankkeen lisäksi muita merkittäviä hankkeita ovat Vaajakosken liikuntapuiston peruskorjauksen toinen vaihe sekä Huhtasuon taitoliikuntapuisto. Vaajakosken liikuntapuiston peruskorjauksen toinen vaihe käynnistyi kesällä 2026 ja se valmistuu kesällä 2027 aikuisyleisurheilun EM-kilpailuihin. Kilpailut järjestetään elokuussa Harjun stadionilla, Vaajakosken liikuntapuistossa sekä heittolajeihin suunnitelluilla heittokentillä. Tapahtumaan odotetaan yli 4000 urheilijaa lähes 50:stä Euroopan maasta. Onnistuneet kilpailuolosuhteiden järjestelyt ovat yksi keskeinen liikuntapaikat-yksikön tavoite vuodelle 2027. Huhtasuon taitoliikuntapuiston ensimmäisessä vaiheessa uusitut nurmialueet sekä uusi taitoliikunta-alue otetaan käyttöön keväällä 2027.

Liikuntapaikat-yksikön tavoitteena vuonna 2027 on kehittää toiminnanohjausta parantamalla resurssien kohdentamista sekä työn dokumentointia. Kaikkien liikuntapaikkojen työmäärämitoitukset ja palvelukuvaukset päivitettiin vuonna 2026 vastaamaan nykytilannetta. Tämä mahdollistaa vuonna 2027 liikuntapaikanhoidon nykyisten henkilöstöresurssien aiempaa tehokkaamman kohdentamisen eri liikuntapaikkojen välillä. Lisäksi tavoitteena on ottaa käyttöön liikuntapaikanhoitoa tukeva sähköinen huoltokirja.

Vuoden 2027 tavoitteena on lisäksi laatia hiihtolatujen ylläpitoa tukeva hoitoluokittelu. Työn pohjana hyödynnetään aikaisempina vuosina toteutettuja selvityksiä sekä vuonna 2026 laadittua vastaavaa uimarantojen hoitoluokitusta, jota hyödynnetään rantojen ylläpidon ja kehittämisen tukena.

Liikuntapalvelujen asiakaspalvelut ja kehittäminen -palveluyksikkö vastaa liikuntapalvelujen palveluiden, toimintatapojen ja toimintaympäristöjen kehittämisestä ja suunnittelusta sekä toiminto-

jen koordinoinnista osana kaupungin prosesseja. Yksikkö mm. vastaa liikuntatilojen varauspalveluista ja liikunta-avustuksista. Yksikkö vastaa myös liikuntaolosuhteiden rakentamishankkeiden koordinoinnista sekä edistää tiedolla johtamista tuottamalla, analysoimalla ja hyödyntämällä tietoa palveluiden kehittämisen ja päätöksenteon tueksi.

Vuoden keskeisimmät tapahtumat ovat Harjun stadionilla ja Vaajakosken kentällä elokuussa järjestettävät aikuisyleisurheilun EM-kilpailut (EMACS 2027). Lisäksi vuoden aikana panostetaan vaiheittain valmistuvan uuden Hipposkeskuksen vuoro- ja tapahtumamyyntiin sekä Hippoksen tunnettuuden rakentamiseen valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Vuoden 2027 aikana käynnistetään liikuntapaikkarakentamisen keskeisiä hankkeita, kuten Hippoksen liikuntapuistokokonaisuuden, Huhtasuon liikuntapuiston toisen vaiheen sekä nykyisen Kirrin uimarannan alueelle toteutettavan esteettömän uimarannan rakentaminen. Lisäksi käynnistetään Palokan liikuntapuiston liikuntapaikkojen ja koko alueen kokonaisvaltainen kehittäminen.

Investointihankkeiden toteutuksessa ja suunnittelussa tehdään tiivistä yhteistyötä Tilapalvelun ja kaupunkirakennepalvelujen kanssa. Tarkoituksena on myös kehittää ja parantaa liikuntapaikkahankkeiden suunnittelu- ja rakennuttamisprosessia sekä liikuntapaikkaverkon ylläpidon ohjelmointia.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Hipposkeskuksen kiinteistökokonaisuuden rakentaminen käynnistyi v. 2026. Alueelle tulee rakentumaan uusina kokonaisuuksina jääurheilukeskus, liikuntakeskus, osaamiskeskus ja pysäköintihalli. Liikuntapalvelut tulee vastaamaan alueen liikuntapaikkojen ja niihin sisältyvän erikoistekniikan hoidosta, liikuntapaikkoja ja –palveluja koskevasta asiakaspalvelusta ja neuvonnasta sekä tilavarausten hallinnoinnista. Tilat valmistuvat vaiheittain ja vuoden 2027 aikana otetaan käyttöön jääurheiluolosuhteet. Myös alueella rakentuvan Osaamiskeskuksen toimisto-, kokous- ja opetustilat valmistuvat ja liikuntapalvelujen toimistotilat siirtyvät vuoden aikana osaamiskeskukseen.

Hippoksen uusien tilojen vaiheittainen käyttöönotto edellyttää liikuntapalveluilta laajaa ja ennakoivaa valmistautumista muutokseen. Vuoden 2027 aikana painopisteenä ovat käyttöönoton suunnittelu ja valmistelu, toimintamallien sekä palveluprosessien kehittäminen ja henkilöstön muutoksenhallinta. Samalla käynnistetään liikunta-, tapahtuma- ja kokoustilojen markkinointi sekä alueen tapahtumatoiminnan suunnittelu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
Tilojen käyttöönottoon valmistaudutaan tiiviissä vuorovaikutuksessa tulevien käyttäjäryhmien, liikunta- ja urheiluseurojen sekä muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi vuoden aikana valmistellaan palveluja ja asiakaskokemusta ohjaavat palvelukonseptit, varaus- ja asiakaspalvelukäytännöt sekä tiloja ja toimintoja koskevat turvallisuussuunnitelmat. Tavoitteena on varmistaa uusien tilojen sujuva käyttöönotto, korkea käyttöaste sekä laadukkaat ja turvalliset palvelut alueen käyttäjille heti toiminnan käynnistyessä.

Työ- ja asiakasturvallisuuteen liittyvään henkilöstön osaamisen kehittämiseen on liikuntapalveluissa panostettu viime vuosien aikana ja työtä jatketaan edelleen. Tavoitteena on ylläpitää vahvaa turvallisuus- ja varautumisosaamista säännöllisillä koulutuksilla ja perehdytyksellä. Esihenkilö- ja johtamistyötä tuetaan kohdennettujen esihenkilökoulutusten sekä tuen avulla.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Liikuntapalveluiden tulotavoitteen korotus
Liikuntapalveluiden tulotavoite on ylittynyt useana peräkkäisenä vuotena, minkä vuoksi tulotavoitetta korotetaan 382 000 eurolla vastaamaan realistista tulokertymää. Lisäksi tulotavoitetta nostetaan 182

000 eurolla aiempaa toteutunutta tasoa korkeammaksi. Tulotavoitteen saavuttaminen edellyttää liikuntatilojen käyttöasteen kasvua, jota edistetään mm. aktiivisella kumppanuus- ja asiakasmarkkinoinnilla.

Buugi Ice Jyväskylä Oy:n jäävuorosopimuksen päättyminen 30.4.2027
Liikuntapalvelut on ollut sitoutunut vuokraamaan Buugi Ice Jyväskylä Oy:ltä jäävuoroja 1.1.2016 voimaan tulleen, kymmenen vuoden määräaikaisen sopimuksen mukaisesti. Nykyisessä tilanteessa sopimuksen mukaisille jäävuoroille ei ole tarvetta, jonka takia sopimus irtisanotaan päättymään 30.4.2027. Hippoksen Jääurheilukeskuksen kaksi harjoitusjäätä tulevat käyttöön elokuussa 2027, jonka lisäksi Hippos harjoitusjäähallin jäät ovat käytössä vuoden 2027.

Tapahtumatuotannon määrärahatason pienentäminen
Liikuntapalveluiden talousarviossa on ollut tapahtumatuotantoon määrärahavaraus, jolla on mahdollistettu onnistuneiden tapahtumien toteuttaminen. Määrärahaan saatiin vuosille 2025–2026 lisäystä yhteensä 300 000 euroa isojen urheilutapahtumien järjestämistä varten. Määrärahan jäljelle jäävä osuus (200 000 euroa) mahdollistaa suunnitelmavuodelle asetetun tapahtumatuotannon toteuttamisen sekä varmistaa tapahtumien turvallisen ja laadukkaan järjestämisen.

Liikuntapalveluiden kehittäminen (asiantuntijatoiminta ja kansainvälinen toiminta)
Liikuntapalveluiden kehittämisestä vähennetään ulkopuolisilta toimijoilta ostettavia asiantuntijapalveluita. Lisäksi liikuntapalveluiden kansainväliseen toimintaan varattuja resursseja supistetaan.

Avustukset ja sopimukset 2025–2027

Avustukset ja sopimukset 2025–2027
Liikuntapalvelut

(euroa)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026–2027 euroa	%
Liikuntatoiminnan avustukset					
Liikunta-avustukset	131 040	235 000	235 000	0	0,0 %
Yksityisten liikuntatilojen vuokratuki	94 500	94 500	94 500	0	0,0 %
Keski-Suomen urheiluakatemian avustus	48 405	35 400	35 400	0	0,0 %
Avustukset ja sopimukset yhteensä	**273 945**	**364 900**	**364 900**	**0**	**0,0 %**

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Tunnusluvut					
Liikuntatiloihin myönnetyt vuorot yhteensä,	121 909	115 000	115 000	0	0,0 %
, joista juniorivuorojen osuus (%)	32 %	40 %	40 %	0	0,0 %
Sisäliikuntatilojen käyttöaste-% (10 keskeisintä)	76 %	85 %	80 %	0	-5,9 %
Ohjattujen ryhmien ja kurssien lukumäärä	395	400	400	0	0,0 %
, joissa suoritekertoja	78 020	65 000	70 000	5 000	7,7 %

Koulujen ja päiväkotien uinninopetus:					
Uimaopetustuntien määrä (h)	2 095	2 400	2 200	-200	-8,3 %
Uimaopetustuntien suoritekerrat	26 698	30 000	28 000	-2 000	-6,7 %
Uimataitoisuus (%)	77,3 %	80 %	80 %	0	0,0 %
Seniorikorttien (65 +) myyntimäärä	3 460	3 000	3 300	300	10,0 %
Uimahallien kävijämäärä yhteensä	628 839	500 000	600 000	100 000	20,0 %
Lasten ja nuorten (alle 18 v.) osuus uimahallikäynneistä (%)	25 %	30 %	30 %	0	0,0 %
Senioreiden osuus uimahallikäynneistä (%)	30 %	30 %	30 %	0	0,0 %
Jyväskylän harrastamisen malli, kävijämäärät toiminnassa	41 236	40 000	40 000	0	0,0 %
Hoidettuja latuja (km)	298	298	298	0	0,0 %
Ylläpidettävien uimarantojen lukumäärä	36	36	36	0	0,0 %
Ylläpidettävien ulkoluistelukenttien lukumäärä	66	65	65	0	0,0 %
Mittarit					
Bruttomenot € / asukas	179,3	178,0	185,3	7	4,1 %
Nettomenot € / asukas	130,4	137,2	139,0	2	1,3 %

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT

Toimialan kuvaus

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala jakautuu neljään palvelualueeseen, jotka ovat kaupunkisuunnittelu, kadut ja puistot, rakentaminen ja ympäristö sekä asiakas- ja tukipalvelut.

Kaupunkisuunnittelun palvelualue huolehtii yleis- ja asemakaavoituksesta, kaupunkiliikenteen yleissuunnittelusta ja muusta yleissuunnittelusta, kaupunkikuvan suunnittelusta, kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-suunnittelusta, seudullisesta joukkoliikenteestä ja Jyväskylän palveluliikenteestä, Valon kaupunki –hankkeesta, asumisen kehittämisestä ja viranomaistehtävistä, kaupungin omistamien maa- ja vesi-alueiden hallinnasta yleisiä alueita lukuun ottamatta sekä kiinteistöinsinöörin viranomaistehtävistä.

Kadut ja puistot -palvelualue huolehtii katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja hallinnasta sekä metsien hoidosta ja pysäköinninvalvonnasta, viljelypalstatoiminnasta sekä yksityistieavustusten jakamisesta.

Rakentamisen ja ympäristön palvelualue huolehtii jätehuollon, rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisestä kunnassa, kaupungin resurssiviisaustyön koordinoinnista sekä kunnallisista eläinlääkäripalveluista.

Asiakas- ja tukipalvelut -palvelualue huolehtii yksityis- ja yritysasiakkaiden asiakaspalvelun sujuvuudesta, Kaupunkirakenteen toimialan keskitetyistä hallinto- ja taloushallintopalveluista, paikkatietopalveluista sekä toimialan yhteisestä kehittämisestä.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Toimintatulot	**59 164,7**	**60 715,9**	**64 283,8**	**3 567,9**	**5,9 %**
Myyntitulot	24 675,8	24 357,9	25 647,9	1 290,0	5,3 %
Maksutulot	6 998,3	7 724,0	9 038,0	1 314,0	17,0 %
Tuet ja avustukset	2 613,8	2 139,6	2 139,6	0,0	0,0 %
Muut toimintatulot	22 145,0	24 608,4	25 572,3	963,9	3,9 %
Valmistus omaan käyttöön	2 731,8	1 885,9	1 885,9	0,0	0,0 %
Toimintamenot	**72 722,6**	**77 496,7**	**80 108,0**	**2 611,3**	**3,4 %**
Henkilöstömenot	19 627,0	20 519,4	20 837,8	318,4	1,6 %
Palvelujen ostot	47 049,0	51 168,6	53 327,3	2 158,6	4,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 375,8	3 330,5	3 445,6	115,1	3,5 %
Avustukset	179,8	210,0	190,0	-20,0	-9,5 %
Muut toimintamenot	2 491,0	2 268,1	2 307,3	39,2	1,7 %
Toimintakate (sitova taso)	**-13 558,0**	**-16 780,8**	**-15 824,2**	**956,6**	**-5,7 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Osaamisen ja yrittäjyyden kaupunki				
Täyden kympin keskusta	Asema-aukion hankkeen toteuttaminen	Asema-aukion urakka on käynnissä	Asema-aukion valmistuminen	Kadut ja puistot
Saavutettavuuden parantaminen VT4:n investointihankkeilla	Palokanorsihankkeen toteutus	Rakentamissuunnitelma on valmis ja toteuttamissopimus Väylän kanssa allekirjoitettu 12/2026.	Toteutus käynnissä	Kadut ja puistot
Vähennetään Kauppakadun peruskorjauksen haittoja käymällä ennakoivaa vuoropuhelua kadun toimijoiden ja kiinteistönomistajien kanssa, jotta nämä voivat varautua peruskorjauksen toteutukseen vuonna 2028.	Keskustelut käyty kiinteistöjen kanssa katusaneerauksen aikataulusta ja kiinteistöjen mahdollisista peruskorjauksista.	Kauppakeskuskiinteistöjen kanssa keskusteltu katuhankkeen aikatauluista ja kiinteistöjen alueelle suunnitelluista ratkaisuista.	Keskustelut käyty kaikkien kävelykatuosuuden kiinteistöjen kanssa katuhankkeesta ja mahdollisista kiinteistöjen peruskorjaushankkeista.	Kadut ja puistot

Poikkileikkaava teema: Kestävän arjen kaupunki				
Yleiskaavan uudistaminen	Yleiskaavan uudistamisen valmistelutilanne	Yleiskaavan ehdotus valmisteilla	Yleiskaava hyväksytty kaupunginvaltuustossa	Kaupunkisuunnittelu
Linkki tulevaisuuteen 2040 –ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Toteutetut toimenpiteet	Toteutuksessa 0 toimenpidettä	Toteutuksessa 2-4 toimenpidettä	Kaupunkisuunnittelu
Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelman toteuttaminen etenee suunnitellusti	Ohjelman toimenpiteiden valmiusaste	Valmiusaste on 11,4 %.	Valmiusaste on 30,5 %.	Rakentaminen ja ympäristö/resurssiviisaus
Otetaan käyttöön muualla hyväksi todettuja malleja pyöräilyn sujuvuuden varmistamiseksi poikkeustilanteissa, mm. työmaa-alueiden läheisyydessä.	Kävelyn ja pyöräilyn periaatteet laadittu ja sisällytetty katutyö- ja tapahtumalupaohjeisiin: kyllä/ei.	Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuutta edistetään usein käytännössä, mutta yhtenäisiä kirjallisia periaatteita ei ole.	Muualla hyväksi todettuihin käytäntöihin perustuvat kävelyn ja pyöräilyn sujuvuutta lisäävät periaatteet on määritelty ja sisällytetty katutyö- ja tapahtumalupaohjeisiin.	Kadut ja puistot, katupalvelut
Kiinnitetään erityistä huomiota katualueiden siisteyteen ja viihtyisyyteen. Kehitetään graffitien ja töhryjen poistamisen toimintamallia nykyistä joustavammaksi ja helpommaksi.	Katutyöluvan käsittelyaika	Laissa säädetty katutyöluvan käsittelyaika 21 vrk Palvelualueen asettama tavoite keskimääräinen käsittelyaika 7 vrk (sis. viikonloput ja muut vapaapäivät)	Graffitien ja töhryjen poistoissa ennakkoneuvontaa kehitetään ja luvan käsittelyaika keskimäärin 3 vrk.	Kadut ja puistot, katupalvelut
Haetaan vuoden 2027 aikana valtionavustusta Autiojoen kunnostuksen aloittamiseen.	Avustus on haettu	Ympäristölupaa ja avustushakemusta ei ole	Lupa ja avustus on haettuina.	Kadut ja puistot

Tehdään suojeltavien kiinteistöjen todellisesta tarpeesta museoiden ja Tilapalvelun kanssa nopeampia ratkaisuja.	Uuden alueidenkäyttölain mukaisen kaavan aloiteoikeuden käyttöönotto	Keski-Suomen museon lausunnon antaminen kaavan luonnos- tai ehdotusvaiheessa	Suojelutarpeen ennakkoarviointi jo prosessin aloitevaiheessa	Asemakaavoitus ja Keski-Suomen museo

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Asiakas- ja tukipalvelut	366,6	289,0	649,0	360,0	124,6 %
Kadut ja puistot	16 808,8	14 997,6	17 214,6	2 217,0	14,8 %
Kaupunkisuunnittelu	38 076,3	41 213,4	42 557,2	1 343,8	3,3 %
Rakentaminen ja ympäristö	3 912,9	4 215,9	3 863,0	-352,9	-8,4 %
Toimintatulot yhteensä	**59 164,7**	**60 715,9**	**64 283,8**	**3 567,9**	**5,9 %**
Asiakas- ja tukipalvelut	3 228,9	3 455,4	4 082,0	626,6	18,1 %
Kadut ja puistot	27 728,1	30 321,9	32 210,0	1 888,0	6,2 %
Kaupunkisuunnittelu	35 626,7	36 699,0	37 314,7	615,7	1,7 %
Rakentaminen ja ympäristö	6 139,0	7 020,3	6 501,3	-519,0	-7,4 %
Toimintamenot yhteensä	**72 722,6**	**77 496,7**	**80 108,0**	**2 611,3**	**3,4 %**
Asiakas- ja tukipalvelut	-2 862,3	-3 166,4	-3 433,0	-266,6	8,4 %
Kadut ja puistot	-10 919,3	-15 324,4	-14 995,4	329,0	-2,1 %
Kaupunkisuunnittelu	2 449,7	4 514,4	5 242,5	728,1	16,1 %
Rakentaminen ja ympäristö	-2 226,1	-2 804,4	-2 638,3	166,1	-5,9 %
Toimintakate yhteensä	**-13 558,0**	**-16 780,8**	**-15 824,2**	**956,6**	**-5,7 %**

Kaupunkirakenteen toimialalle on annettu raami, joka parantaa toimialan katetta 0,9 miljoonaa euroa vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna eli rahoitusta on käytössä noin 5,5 % tämänvuotista vähemmän. Talousarvo on laadittu niin, että se sisältää sopeutustoimet raamiin pääsemiseksi. Euromääräisesti suurimpia menoihin vaikuttavia toimenpiteitä ovat leikkaukset asiantuntijapalveluiden ostomenoihin.

Rakentamisen suhdanteen arvioidaan jatkuvan vielä hiljaisena. Rakennuslupatulot ja maanmyyntivoiton talousarvio on pidetty kuitenkin vuoden 2026 talousarvion tasolla. Maanmyynnissä talousarvio sisältää Hippoksen etenemisen mahdollistamaan maanmyyntiin. Talousarvio sisältää palkankorotuksista johtuvat kohonneet henkilöstökustannukset. Talousarvio sisältää myös tulolisäyksiä, mm. maankäyttösopimusmaksut nousevat noin 1,5 miljoonaa euroa, maanvuokratulot noin 170 000 euroa ja hulevesien maksutuotot noin 300 000 euroa.

Käyttötalouden talousarvio sisältää riskejä, kuten talvikunnossapidon sääriskin, rakentamisen suhdanneriskin sekä riskin joukkoliikenteen matkojen kysyntävaihtelusta.

Asiakas- ja tukipalvelut

Toiminnan kuvaus

Asiakas- ja tukipalvelut -palvelualue vastaa kaupunkirakennepalvelujen toimialan talouden, hallinnon ja kehittämisen tehtävistä sekä yhteisistä toiminnoista. Palvelualueeseen kuuluvat johdon tuen lisäksi paikkatietopalvelu, Kaupunkirakenteen neuvonta -asiakaspalvelupiste ja Jyväskylä-pisteen lipunmyynti sekä kassapalvelut Forumin ostoskeskuksessa.

Toiminnan painopistealueet

Johdon tuen yksikkö huolehtii kaupunkirakennepalvelujen toimialan keskitetyistä hallinto- ja taloushallinto-palveluista sekä toimialan yhteisestä kehittämisestä. Yksikön toiminnan painopisteenä on talouden suunnittelu ja raportointi, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä varautumisen koordinointi, toimialan tiedonhallinnan koordinointi, erilaisten järjestelmämuutosten läpiviennin koordinointi toimialalla sekä strategiajohtamisen ja johtamisjärjestelmän kehittäminen.

Asiakaspalvelusta vastaavat Rakentajantalolla sijaitseva Kaupunkirakenteen neuvonta ja liikekeskus Forumin tiloissa toimiva Jyväskylä-piste. Kaupunkirakenteen neuvonta palvelee asiakkaita asuinympäristöön ja rakentamiseen liittyvissä asioissa mm. alueiden kaavoituksessa ja kaupungin tonttitarjonnassa. Jyväskylä -pisteessä toimii kaupungin keskitetty palvelukassa ja Linkin sekä kulttuurin lipunmyyntipiste.

Paikkatieto-yksikkö vastaa kaupunkirakenteen keskitetyn tiedonhallintajärjestelmän (Trimble Locus) ylläpidosta ja kehittämisestä sekä tarjoaa paikkatietoon liittyviä asiantuntija- ja tukipalveluja. Yksikkö ylläpitää myös paikkatietopohjaisia sähköisiä asiointipalveluja, kuten kaupungin palautepalvelua ja kaupunkirakenteen sähköisiä lupa- ja varauspalveluja. Painopistealueina ovat paikkatiedon entistä laajempi hyödyntäminen kehittämällä karttapohjaisia raportointi- ja seurantatyökaluja, sekä Locus-järjestelmän edelleen kehittäminen.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Palvelualueen Paikkatiedon yhteyteen siirtyy toimialan sisäisen organisaatiomuutoksen yhteydessä Kaupunkisuunnittelun palvelualueelta viranomaistoiminnan maanmittauksen yksikkö. Palvelualueen tehtäviä sopeutetaan pienenevään resurssiin. Priorisointia ja mahdollisia tehtävistä luopumisia selvitetään systemaattisesti. Perustehtävien lisäksi pyritään toteuttamaan toimialan tiedolla johtamista, prosessien tehostamista, ja strategiajohtamista. Asiakaspalvelussa varaudutaan kuntalais- ja käyttäjäpalautteen lisääntymiseen toimialan sopeutustoimenpiteiden jatkuessa.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Palvelualueella jätetään täyttämättä yksi osa-aikainen hallinnon tehtävä. Asiantuntijapalvelujen ostoja vähennetään ja lautakunnan määrärahaa on karsittu.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Johdon tuki	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimialan yhteiset	71,3	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Asiakaspalvelu	5,1	5,0	5,0	0,0	0,0 %
Paikkatieto	289,6	284,0	644,0	360,0	0,0 %
Kaupunkirakennelautakunta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	**366,6**	**289,0**	**649,0**	**360,0**	**124,6 %**
Johdon tuki	473,6	574,4	577,8	3,4	0,6 %
Toimialan yhteiset	1 427,1	1 392,7	1 459,7	67,0	4,8 %
Asiakaspalvelu	617,6	633,0	587,5	-45,6	-7,2 %
Paikkatieto	666,0	777,1	1 393,8	616,7	79,4 %
Kaupunkirakennelautakunta	44,7	78,1	63,3	-14,9	-19,0 %
Toimintamenot yhteensä	**3 228,9**	**3 455,4**	**4 082,0**	**626,6**	**18,1 %**
Johdon tuki	-473,0	-574,4	-577,8	-3,4	0,6 %
Toimialan yhteiset	-1 355,7	-1 392,7	-1 459,7	-67,0	4,8 %
Asiakaspalvelu	-612,5	-628,0	-582,5	45,6	-7,3 %
Paikkatieto	-376,5	-493,1	-749,8	-256,7	52,1 %
Kaupunkirakennelautakunta	-44,7	-78,1	-63,3	14,9	-19,0 %
Toimintakate yhteensä	**-2 862,3**	**-3 166,4**	**-3 433,0**	**-266,6**	**8,4 %**

Sopeutustoimenpiteiden lisäksi talousarviossa on huomioitu palkkaratkaisun yleiskorotukset henkilöstömenoon sekä digipalvelujen veloitukset.

Kadut ja puistot

Toiminnan kuvaus

Kadut ja puistot -palvelualue vastaa katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä hallinnasta. Palvelualueella on neljä palveluyksikköä. Kadunrakentamisen palveluyksikkö vastaa katu- ja satama-alueiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä katujen rakentamisesta. Katupalvelujen palveluyksikkö vastaa katu- ja satama-alueiden kunnossapidosta ja hallinnasta sekä ulkovalaistuksesta, pysäköinninvalvonnasta ja yksityistieavustuksista. Viherpalvelujen palveluyksikkö vastaa viheralueiden suunnittelusta, rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja hallinnasta sekä metsien hoidosta ja viljelypalstatoiminnasta. Tukipalvelujen palveluyksikkö vastaa hankintojen ja kehittämisen koordinoinnista.

Toiminnan painopistealueet

Infra-alan digitalisaation kehittäminen jatkuu valtakunnallisessa ProDigial 2.0 –tutkimusohjelmassa. Talvihoidon osalta kehittäminen jatkuu vuonna 2026 valmistuneen Winter Mobility -kehittämisprojektin pohjalta. Talvikaudella 2026-27 on ensimmäistä kertaa käytössä uuden toimintamallin mukaisesti kilpailutetut talvihoidon tuntityöt ja Winter Mobilityn aikana kehitetyt mallit (mm. hälytysjärjestelmä ja kuntalaisten näkymä). Kevään aikana kilpailutettavissa pidempiaikaisissa talvihoidon tuntitöiden sopimuksissa hyödynnetään saatavia kokemuksia.

Viherpalveluissa jatketaan virtavesien kunnostustoimia Autiojoen kunnostuskohteiden toteutussuunnittelulla. Osallistutaan myös kaupunkiluontosuunnitelmatyöhön ja kehitetään perinnebiotooppien hoitoa sekä vieraslajitorjuntakäytäntöjä. Viheralueiden kunnossapidon tai ympäristörakentamisen tunnustuspalkintoa haetaan ainakin yhteen viherkohteeseen. Lähimetsien hoitoa toteutetaan vuotuisen suunnitelman mukaan.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Katuverkon korjausvelka on noin 7,1 miljoonaa euroa vuoden 2027 alussa. Nykyrahoituksella korjausvelka ei poistu, vaan se kasvaa ennustejaksolla (vuoteen 2030) maltillisesti. Ennusteen mukaan kunnon heikkeneminen voimistuu selkeästi vuoden 2030 jälkeen. Nykyrahoituksen tasolla, noin 7,7 miljoonaa euroa (sekä korjausinvestoinnit, että käyttötalouden rahoitus) vuodessa, korjausvelka nousee vuoteen 2037 mennessä noin 10,3 miljoonan euron tasolle. Nykyisellä panostuksella rahoitus ei riitä korjausvelan pitkäjänteiseen pienentämiseen.

Winter Mobility -kehittämishankkeen toimintamuutokset otetaan laajemmin käyttöön talvikaudelle 2026-2027. Kehittämistyön johdosta talvihoidon toimenpiteet ja resurssit ovat tarkemmin ohjattavissa, jolla voidaan parantaa laatu- ja kustannustehokkuutta.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Talousarvio sisältää tulolisäyksiä mm. maankäyttösopimusmaksuissa ja hulevesituloissa. Talousarvio sisältää talvikunnossapidon sääriskin.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Katupalvelut	8 945,7	7 504,3	8 221,3	717,0	9,6 %
Kadunrakentaminen	3 491,0	3 527,6	3 527,6	0,0	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	2 012,4	2 000,0	3 500,0	1 500,0	75,0 %
Viherpalvelut	2 359,7	1 965,6	1 965,6	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	**16 808,8**	**14 997,6**	**17 214,6**	**2 217,0**	**14,8 %**
Katupalvelut	19 308,8	21 644,7	23 356,4	1 711,7	7,9 %
Kadunrakentaminen	4 634,9	4 704,2	4 783,8	79,6	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Viherpalvelut	3 784,4	3 973,1	4 069,8	96,7	2,4 %
Toimintamenot yhteensä	**27 728,1**	**30 321,9**	**32 210,0**	**1 888,0**	**6,2 %**
Katupalvelut	-10 363,1	-14 140,4	-15 135,1	-994,7	7,0 %
Kadunrakentaminen	-1 143,9	-1 176,5	-1 256,1	-79,6	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	2 012,4	2 000,0	3 500,0	1 500,0	75,0 %
Viherpalvelut	-1 424,7	-2 007,4	-2 104,1	-96,7	4,8 %
Toimintakate yhteensä	**-10 919,3**	**-15 324,4**	**-14 995,4**	**329,0**	**-2,1 %**

Kunnallistekniikan rakentamisohjelmaan perustuvia maankäyttösopimustuloja ennustetaan kertyvän 3,5 miljoonaa euroa.

Jyväskylän kaupunki on sitoutunut julkisen alan energiatehokkuussopimuksessa (JETS 2026–2035) sekä kaupungin resurssiviisausohjelmassa (2025–2029) vähentämään ulkovalaistuksen sähköenergiankulutusta vuoden 2024 tasosta. Vuonna 2024 ulkovalaistuksen energiankulutus oli 5 857 MWh. Tavoitteena on vähentää kulutusta 18 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja 22,7 prosenttia vuoteen 2035 mennessä.

Säästötavoitteen saavuttamista vaikeuttaa kaupungin kasvu ja sen myötä uusien alueiden rakentaminen. JETS-sopimuskauden 2026–2035 aikana uusille alueille arvioidaan rakennettavan noin 2 750 uutta valaisinta. Niiden laskennallinen energiankulutus vuonna 2035 on noin 344 MWh, mikä vastaa noin 7,6 prosenttia vuodelle 2035 asetetun tavoitetason mukaisesta energiankulutuksesta. Uusien valaisimien energiankulutus lisää siten olemassa olevaan valaistusverkkoon kohdistuvaa säästötarvetta.

Vuoden 2027 aikana jatketaan valaisimien ja LED-lamppujen vaihtotöitä. Vaihtoja tehdään yhteensä noin 2 500 valonlähteelle. Toimenpiteiden jälkeen LED-valonlähteiden osuus kaikista valaisimista on yli 90 prosenttia.

Kaikki uudet valaisimet varustetaan yöaikaisella himmennystoiminnolla. Lisäksi jatketaan valaisinkohtaisen ohjauksen pilotointeja. Liiketunnistuksen perusteella kirkastuvien valaisimien käyttöä lisätään erityisesti vähäisellä käytöllä olevilla puistokentillä.

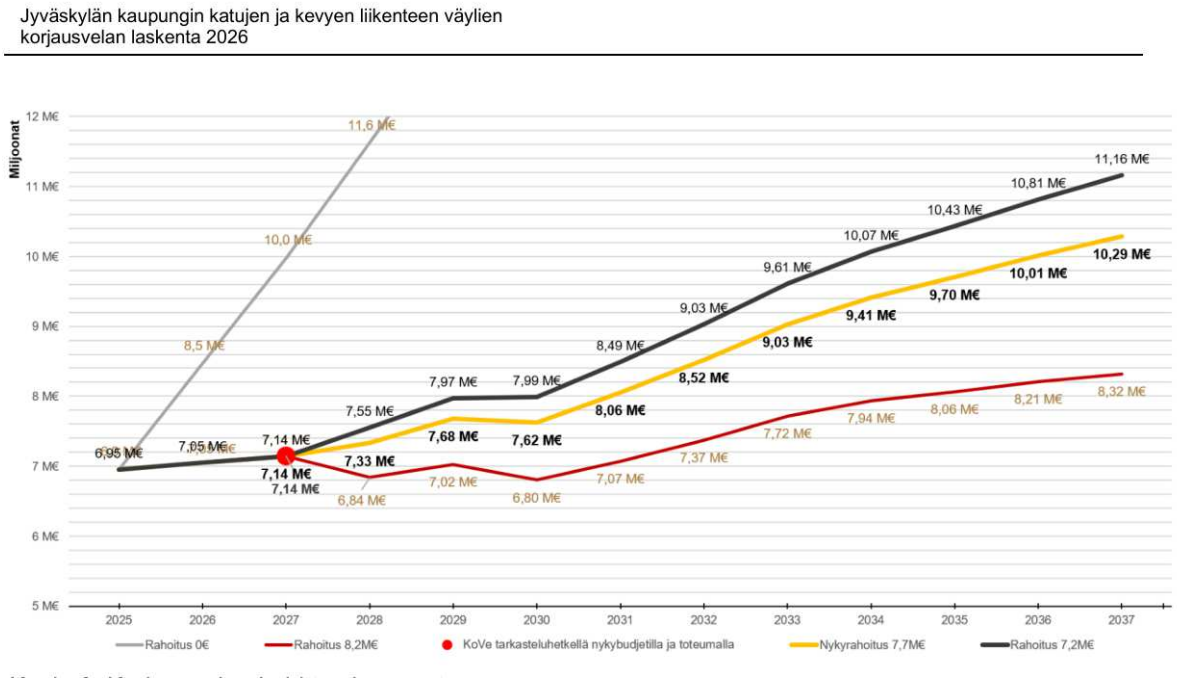
Talousarviovarauksella pystytään kattamaan neljän edellisen vuoden keskimääräinen talvihoitomeno. Talousarvio sisältää siis edelleen talvihoidon osalta sääriskin, vaikka palveluun on osoitettu 1 000 000 euron lisärahoitus. Talvihoidon rahoituksella katetaan kotihoidon asiakkaiden liittymien avaaminen sovitun toimintamallin mukaisesti. Lisärahoitus ei sisällä liittymien avaamista polanteenpoiston yhteydessä. Sulanapitojärjestelmiin saatiin 46 000 euron lisärahoitus, joka osaltaan helpottaa talven riskiä. Talvihoidon ja sulanapitojärjestelmien kevätkauden kustannusten perusteella arvioidaan kesäkaudella tehtävät työt ja niiden laajuus.

Alva Hulevesi Oy:n sopimukseen saadulla 186 000 euron lisärahoituksella pystytään kattamaan yleisestä kustannustason noususta johtuvat yleiskorotukset.

Rahoitus ei kuitenkaan mahdollista sakkapesien tyhjennyksen kymmenen vuoden kiertoa, mikä olisi verkoston kunnon kannalta optimaalisin. Nykyrahoituksella kierto on 20 vuotta. Riskinä on riittämätön putkiston kuntotilan tieto ja mahdolliset yllättävät kunnossapitotarpeet sekä mahdolliset kiinteistöille tapahtuvat tulvimiset.

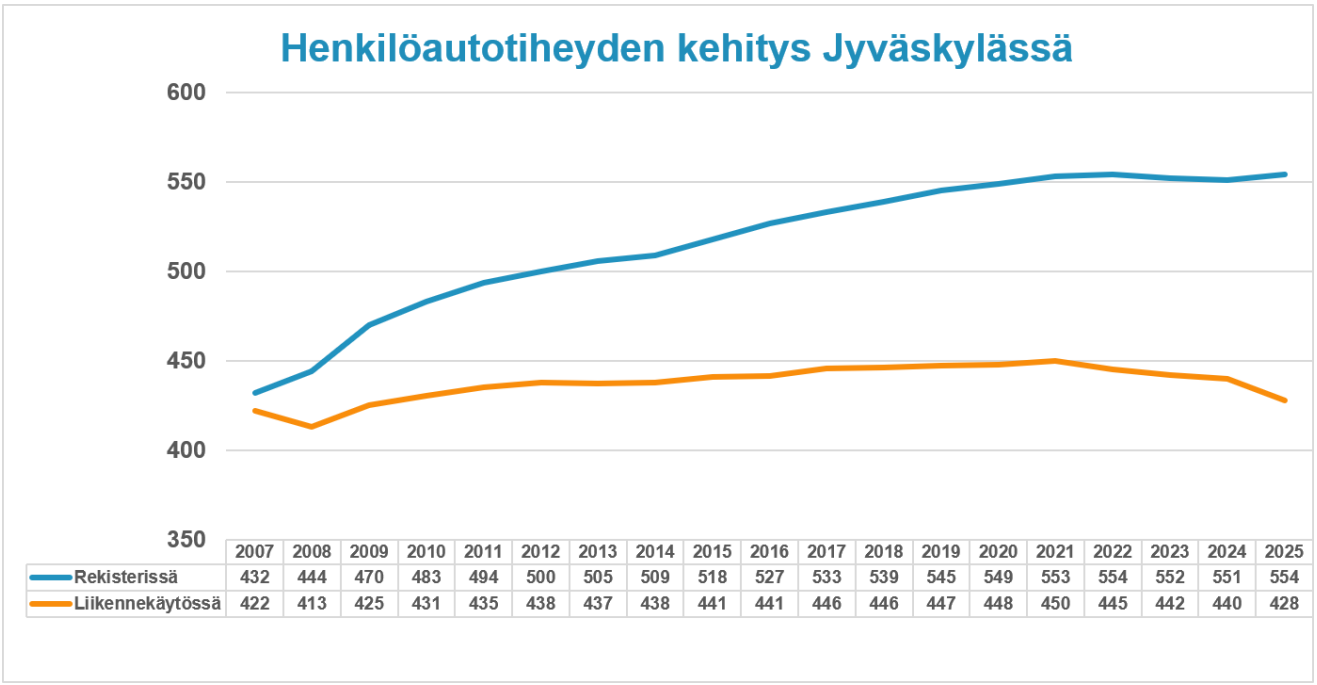
Sammutusvesisopimuksesta aiheutui 221 000 euron korotus, jolla katetaan hulevesien aiheuttama vesitornien investointikustannusten nousu (tilavuutta joudutaan lisäämään sammutusveden tarpeen mukaisesti). Alva ei ole aiemmin laskuttanut näitä lakisääteisesti kunnalle kuuluvia investointeja.

Talousarvio ei mahdollista katualueiden korjauksia tasolla, jolla estettäisiin korjausvelan kasvaminen. Korjausvelan määrä kasvaa nykyrahoituksella edelleen ja kasvu kiihtyy voimakkaasti vuoden 2030 jälkeen, ellei lisärahoitusta osoiteta. Mikäli rahoitustaso olisi noin 8,2 miljoonaa euroa vuodessa (nykytaso 7,7 miljoonaa euroa), korjausvelan kehitys saataisiin selvästi paremmin hallintaan. Se pysyisi tarkastelujaksolla lähempänä nykyistä tasoa ja nousisi vuoteen 2037 mennessä vain noin 8,3 miljoonan euron tasolle (nykyrajoituksella 10,3 miljoonaa euroa). Alla kuvio korjausvelan kehittymisennusteesta (Triona).

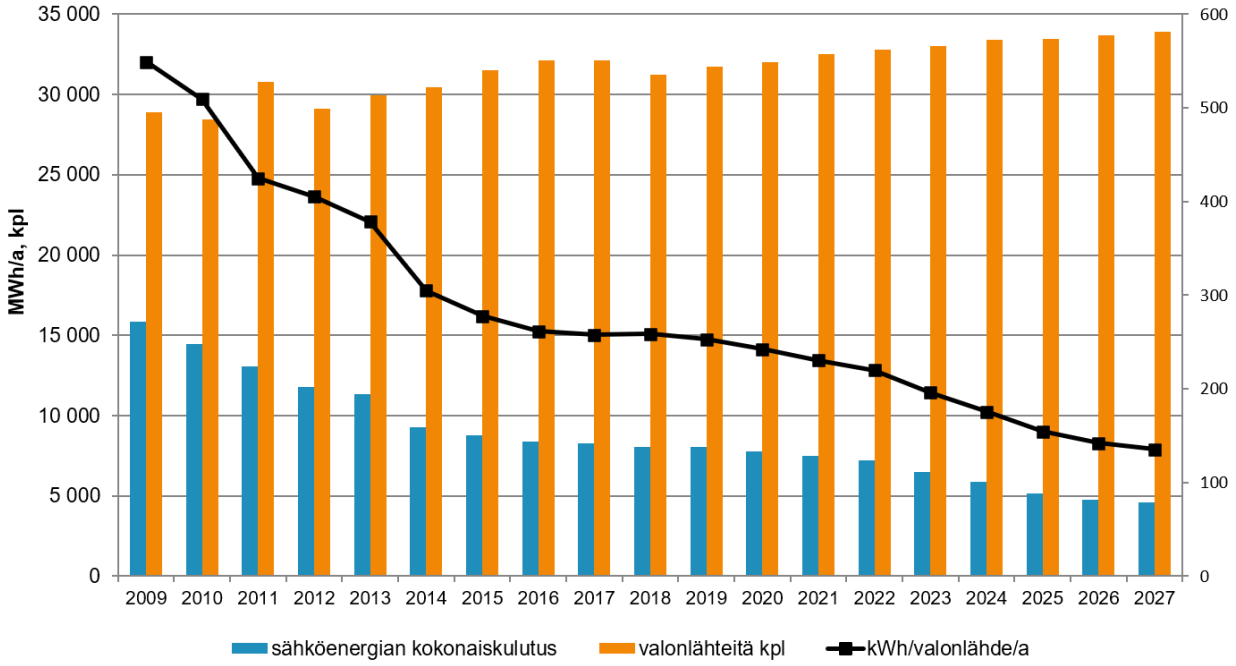
Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa, kpl	%
Katupalvelut					
Katu- ja sijoituslupapäätökset, kpl	1 211	1 200	1 200	0	0,0 %
Katutyölupien keskimääräinen käsittelyaika korkeintaan vrk/lupa	4	7	6	-1	-14,3 %
Energian kulutus kWh/valonlähde/a	154	145	142	-3	-2,1 %
Ulkovalaistuksen kokonaisenergiankulutusta vähennetään resurssiviisausohjelman mukaisesti vuoden 2 024 tasosta (5 857 Mwh)18 % vuoteen 2040 mennessä.	5 163	4 927	4 583		
Katupalvelut, €/asukas (brutto)	121	140	151	11	7,9 %
Satamapalvelut, €/asukas (brutto)	2	2	2	0	-0,9 %
Pysäköinninvalvonnan kustannukset, €/pysäköintivirhemaksu	38	36	37	1	2,8 %
Viherpalvelut					
Viherpalvelut, netto €/asukas (huomioitu mm. puunmyyntituotot)	12	13	14	1	7,7 %
Rakennettujen puistojen hoito, €/ha	12 718	13 160	13 252	92	0,7 %
Puistojen rakentaminen €/asukas	36	28	28	0	0,0 %
Kadunrakentaminen					
Katujen rakentaminen €/asukas	113	134	138	4	3,0 %

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rekisterissä	432	444	470	483	494	500	505	509	518	527	533	539	545	549	553	554	552	551	554
Liikennekäytössä	422	413	425	431	435	438	437	438	441	441	446	446	447	448	450	445	442	440	428

Jyväskylän ulkovalaistuksen sähköenergian kokonaiskulutuksen, valonlähteiden määrän sekä yksittäisen valonlähteen sähköenergien kulutuksen kehittyminen 2009 - 2025 ja ennuste 2026 - 2027

Kaupunkisuunnittelu

Toiminnan kuvaus

Kaupunkisuunnittelun palvelualue huolehtii yleis- ja asemakaavoituksesta, kaupunkiliikenteen yleissuunnittelusta ja muusta yleissuunnittelusta, kaupunkikuvan suunnittelusta, kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-suunnittelusta, seudullisesta joukko- ja palveluliikenteestä, Valon kaupunki –hankkeesta, asumisen kehittämisestä ja viranomaistehtävistä, kaupungin omistamien maa- ja vesi-alueiden hallinnasta yleisiä alueita lukuun ottamatta sekä kiinteistöinsinöörin viranomaistehtävistä. Palvelualue jakautuu neljään palveluyksikköön, joita ovat yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne, asemakaavoitus, maankäyttö sekä joukkoliikenne.

Jyväskylän MAL-kaupunkiseudun nykyinen maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskeva sopimus on voimassa vielä ensi vuoden. Seuraavan sopimuskauden osalta käynnistetään vuonna 2027 neuvottelut valtio-osapuolien kanssa. Jyväskylän yleiskaava 2050 etenee hyväksymisvaiheeseen vuoden kuluessa. Korpilahdella Kärkisten pohjoisrannan osayleiskaava tulee nähtäville ehdotuksena. Päijänteen rantaosayleiskaavan päivittäminen tulee vireille. Vuonna 2027 on tavoitteena valmistua 1.1.2026 voimaan tulleen vesilain mukainen uusi vesihuoltosuunnitelma. Kymppi V –viherpalveluohjelman päivitys sekä sen osana Jyväskylän ensimmäinen kaupunkiluontosuunnitelma valmistuvat. Keskustan liikennesuunnitelman tavoitteena on myös valmistua vuoden aikana. Kehä Sinisiä kehitetään, kun Tuomiojärven ranta-alueiden ja rantaraitin kehittämissuunnitelman laadinta käynnistyy.

Vuoden 2027 asemakaavoitettavat kohteet perustuvat pääosin KymppiR- ja TYKKI -ohjelmiin. Keskustassa Lyseokorttelin kaavoituksen loppuun saattaminen edellyttää vielä päätöstä kirjaston sijoittumisesta. Jos kulttuurikortteli kirjastoineen toteutetaan Lyseon kortteliin, kaava etenee ehdotusvaiheeseen ja hyväksymiskäsittelyihin vuoden 2027 aikana. Sen jälkeen käynnistetään alueen suunnittelusta arkkitehtikilpailu. Ratapihan siltakortteleiden suunnittelutyö jatkuu markkinavuoropuhelujen pohjalta kumppanihaun jatkovalmisteluilla. Alueen asemakaavoitusta edistetään useilla selvityksillä. Kankaan alueen kehittämistä jatketaan erityisesti vanhan paperitehtaan alueella. Omakotitaloalueiden kaavoitus jatkuu Palokan Heikkilässä, jossa pilotoidaan ekologisen kompensaation toimintamallia. Uusia kaavoitettavia pientaloalueita ovat Ylä-Kauramäki, Nuutinkorpi ja Savulahden pelto. Asemakaavoituksen työohjelman tavoitteena on yritystoiminnalle soveltuvan kaavavarannon kasvattaminen ja monipuolistaminen. Uusia työpaikkarakentamisen kaavoja käynnistetään mm. Palokassa, Lintukankaalla, Läntisellä Seppälänkankaalla ja Korpilahdella. Aalto Works maailmanperintö –status edellyttää kaavoituksen työpanosta Säynätsalon kunnantalon lähiympäristön yleissuunnittelussa ja kaavoituksessa. Lisäksi työohjelma sisältää luontoarvo-, liikenne- ja infrakohteita.

Joukkoliikenteessä vuoden 2027 painopisteet ovat uuden Linkki tulevaisuuteen 2040 -kehittämisohjelman ensimmäisten toimenpiteiden toteuttaminen ja suunnittelua vaativien laajempien hankkeiden käynnistäminen. Joukkoliikennetarjontaan ei ole tulossa merkittäviä muutoksia vuonna 2027.

Valon resursseja suunnataan kaupunkivalaistuksen edistämiseen kaupunkitilallisesti tärkeimmissä kohteissa sekä yleensä kaupunkitilan viihtyisyyden, turvallisuuden ja liikuttavuuden parantamiseen. Syksyn yhdeksänpäiväisen valotapahtuman järjestämisessä kumppaneiden panoksien rooli korostuu.

Maankäytön toimintaa ohjaa pitkälti hyväksytyt ohjelmat, joista tärkeimpinä maapolitiikan linjaukset, KymppiR- ja Tykki-ohjelmat. Markkinatilanne ja rakentamisen suhdanteet vaikuttavat kaikkeen toimintaan. Myös kiinteistömuodostuksen osalta ulkopuolelta tilattavaan työmäärään vaikuttaminen on vaikeaa. Vuonna 2027 on tavoitteena markkinoida omakotitontteja yksityishenkilöille Kauramäki II-alueelta, Tammirinteeltä, Ylämyllyjärveltä ja Lehtisaaresta. Ammattirakentajille markkinoidaan kerrostalotontti Mäki-Matista, rivi- ja paritalotontteja Heinälammelta, Ylämyllyjärveltä, Tammirinteeltä ja Länsi-Palokan liikuntapuiston ympäristöstä. Tonttien markkinoinnin edellytyksenä on, että alueiden kaavat saavat lainvoiman ja alueet ovat luovutusvalmiina kunnallistekniikan osalta.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Vuonna 2026 rakentaminen ja tonttien kysyntä on ollut edelleen hiljaista ja näyttää siltä, että heikko kysyntätilanne jatkunee edelleen vuonna 2027. Tonttien varauksia joudutaan jatkamaan ja muuttamaan normaaliaikaa enemmän. Tilanteen arvioidaan säilyvän hiljaisena edelleen, mutta rakentamisen elpymisen aiheuttamaan tulevaan kysyntään valmistaudutaan aktiivisesti. Suuren datakeskukselle varatun tontin kaavoitus on vienyt pienemmille hankkeille suunnattavaa tonttivarantoa Seppälänkankaalta. Kuitenkin vapaita tontteja on hyvin tarjolla.

Joukkoliikenteessä polttoaineiden hinnannousu on aiheuttanut kuljetuskustannusten kasvua kesästä 2026 lähtien ja tilanteen seurauksena kuljetuskustannuksissa varaudutaan kustannusten nousun jatkumiseen myös vuonna 2027. Joukkoliikenteen matkamäärien kasvu on jatkunut vuonna 2026 (kasvu 3,8 % vuoteen 2025) ja kasvun odotetaan jatkuvan myös vuonna 2027.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Kaupunkisuunnittelun palvelualueella yhdyskuntasuunnittelun, kaupunkiliikenteen ja asemakaavoituksen asiantuntijapalvelujen ostorahaa on pienennetty. Tämä hidastanee jonkin verran prosesseja ja siirtää asemakaavaprosessien aloittamista. Asiakkaiden toive tontinvuokrauksesta ostamisen sijaan näkyy tontinvuokratulon maltillisena kasvuna. Merkittävin riski liittyy budjetoidun maanmyyntivoiton saavuttamiseen.

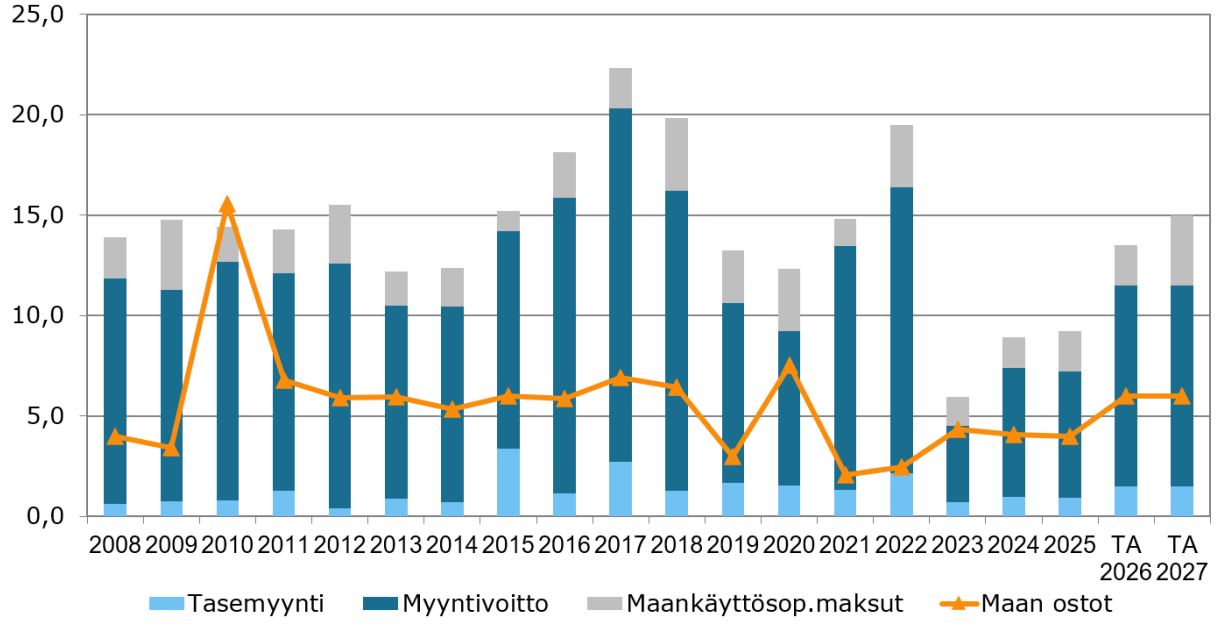
Määrärahan jakautuminen palveluittain

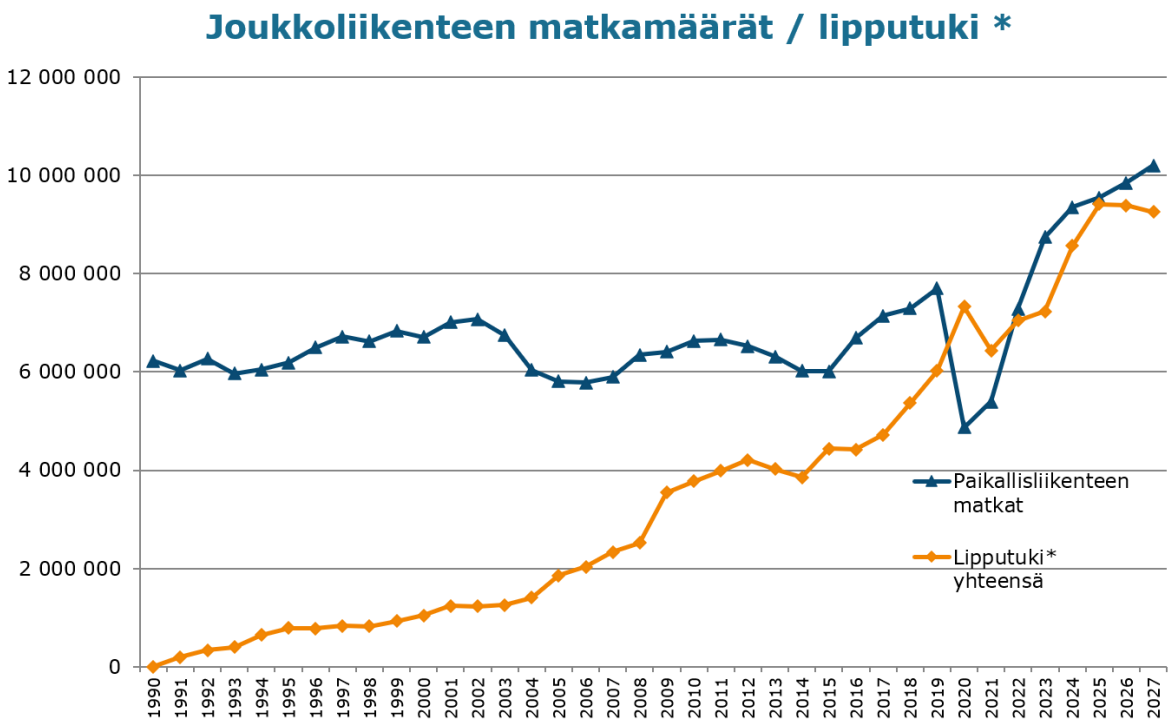
1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	102,5	20,0	20,0	0,0	0,0 %
Asemakaavoitus	211,6	160,0	160,0	0,0	0,0 %
Maankäyttö	12 311,2	11 817,1	11 654,0	-163,1	-1,4 %
Maan myyntivoitot	6 278,6	10 000,0	10 000,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	212,0	240,0	240,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne seud.	18 729,2	18 826,3	20 283,2	1 456,9	7,7 %
Valon kaupunki	231,2	150,0	200,0	50,0	33,3 %
Toimintatulot yhteensä	**38 076,3**	**41 213,4**	**42 557,2**	**1 343,8**	**3,3 %**
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	1 707,4	1 990,3	1 914,7	-75,6	-3,8 %
Asemakaavoitus	1 896,7	2 171,0	1 994,6	-176,4	-8,1 %
Maankäyttö	3 163,6	3 598,4	3 089,3	-509,1	-14,1 %
Maan myyntivoitot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	862,5	658,9	407,5	-251,4	-38,2 %
Joukko- ja palveluliikenne seud.	27 487,9	27 800,8	29 367,8	1 567,0	5,6 %
Valon kaupunki	508,6	479,5	540,8	61,2	12,8 %
Toimintamenot yhteensä	**35 626,7**	**36 699,0**	**37 314,7**	**615,7**	**1,7 %**
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	-1 604,8	-1 970,3	-1 894,7	75,6	-3,8 %
Asemakaavoitus	-1 685,1	-2 011,0	-1 834,6	176,4	-8,8 %
Maankäyttö	9 147,6	8 218,7	8 564,7	346,0	4,2 %
Maan myyntivoitot	6 278,6	10 000,0	10 000,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	-650,5	-418,9	-167,5	251,4	-60,0 %
Joukko- ja palveluliikenne seud.	-8 758,7	-8 974,5	-9 084,6	-110,1	1,2 %
Valon kaupunki	-277,3	-329,5	-340,8	-11,2	3,4 %
Toimintakate yhteensä	**2 449,7**	**4 514,4**	**5 242,5**	**728,1**	**16,1 %**

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa, kpl	%
Mittarit					
Tarjotaan omakotitontteja varattavaksi	0	60	60	0	0,0 %
Tarjotaan kerros- ja tuottajamuotoisia pientalotontteja varattavaksi k-m^2	14 600	20 000	15 000	-5 000	-25,0 %
Maanmyyntivoitto (1 000 €)	6 279	10 000	10 000	0	0,0 %
Hyväksytyt yleiskaavat	0	1	1	0	100,0 %
Asuinkerros- ja tuottajamuotoisten pientalotonttien asemakaavoittaminen, k-m^2	39 020	65 000	65 000	0	0,0 %
Vapaana olevat yritystontit, kpl	35	30	30	0	0,0 %
Vapaana olevat yritystontit, ha	44	30	30	0	0,0 %
Omakotitonttien asemakaavoittaminen	44	50	50	0	0,0 %
Hyväksytyt asemakaavat, kpl	21	20	20	0	0,0 %
Valitukset asemakaavoista, kpl	1	1	1	0	0,0 %
Arkkitehtuurikilpailut	1	1	1	0	0,0 %
Rekisteröityjen tonttien lukumäärä	129	140	140	0	
Asemakaavapoikkeamiset	20	40	40	0	0,0 %
Sijoittamisen erityiset edellytykset -päätökset ja poikkeamiset, muut	28	50	50	0	0,0 %
Joukkoliikenteen matkat (milj.kpl/v)	9,5	9,85	10,2	0,4	3,6 %

Maan myynti ja osto sekä maankäyttösopimusmaksut, milj. euroa

Lipputuki * = Vuodesta 2014 joukkoliikenteen järjestämistapamuutoksesta lähtien lipputuki on poistunut ja kustannuksina huomioidaan joukkoliikenteen alijäämä
Kaupunkirakennepalvelut

Rakentaminen ja ympäristö

Toiminnan kuvaus

Rakentamisen ja ympäristön palvelualue huolehtii jätehuollon, rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisestä kunnassa, kaupungin resurssiviisaustyön koordinoinnista sekä kunnallisista eläinlääkäripalveluista.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopisteenä on jatkuvasti laadukkaiden, luotettavien ja oikein mitoitettujen viranomaispalvelujen tuottaminen ja kaupungin strategisten resurssiviisaustavoitteiden edistäminen.

Kaupungin sähköisten asiointipalvelujen toimittaja Trimble uudistaa lupa-alustansa Asiointi.fi-palvelussa. Uudistuksen myötä järjestelmään on odotettavissa merkittäviä parannuksia, erityisesti asiakkaan käyttöliittymän selkeyteen ja käytettävyyteen. Myös Ryhti-tietojärjestelmään siirtymiseen valmistautuminen on huomioitava Asiointi.fi-palvelun muutoksessa. Lainsäädännön osalta merkittäviä uudistuksia ei ole tiedossa, mutta majoitustoimintaan liittyvän lainsäädännön uudistuksen oletetaan etenevän vuonna 2027. Tietomallipohjaisen lupakäsittelyn ja rakennusten hiililaskennan osaamista on tarpeen edelleen syventää ja jatkaa näihin liittyvien toimintatapojen kehittämistä. Päivitetty rakennusjärjestys tulee voimaan 1.1.2027. Paperiarkiston digitointityötä jatketaan, mikäli työllistämispalveluita on mahdollista hyödyntää digitointiin. Vanhentuneiden lupa-asioiden käsittelyä ja loppuunsaattamista jatketaan vakituisten ja kesätyöntekijöiden tekemänä.

Resurssiviisauden osalta painopisteinä ovat vaikuttavamman ja tavoitteellisemman Resurssiviisas Jyväskylä –ohjelman toimeenpanon koordinointi ja tukeminen kaupunkikonsernin tasolla sekä alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen verkostotyö Jyväskylän elinvoiman, uudistumiskyvyn ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Ympäristövahti-digiportaalia on kehitetty ja sen käyttöä jatketaan kaupungin resurssiviisaustyön johtamisen ja seurannan työkaluna. Sen avulla parannetaan hyödynnettävän tiedon systemaattisempaa hallintaa, läpinäkyvyyttä ja saavutettavuutta.

Luonnonsuojeluohjelman käytännön toteuttaminen on käynnistynyt. Vuoden aikana tullaan muun muassa arvioimaan valittujen purojen ja norojen ennallistamistarpeet sekä aloittamaan metsien ennallistaminen ja lehtojen luonnonhoidon toteutus. Ympäristönsuojelu on edelleen mukana kaupungin uuden yleiskaavan valmistelussa. Jyväskylän uusi meluselvitys on valmis alkuvuodesta ja kaikkien käytettävissä julkisena työkaluna. Ympäristönsuojelu osallistuu vesiensuojeluhankkeisiin, kuten Tuomiojärven suojelusuunnitelman laatimiseen yhdessä Alvan kanssa. Vieraslajitorjuntaa suojelualueilla jatketaan 2-3 kausityöntekijän voimin.

Seudullisen jätehuollon viranomaistehtävien osalta toiminnan painopisteitä ovat jätehuoltomääräysten päivittäminen sekä saostus- ja umpisäiliölietehuollon kuljetusjärjestelmä muutokseen valmistautuminen. Lisäksi seurataan jätehuollon palvelutason mukaisen jätehuollon toteutumista alueen kunnissa.

Seudullisen ympäristöterveyden vuoden 2027 painopisteet sisällytetään valvontasuunnitelmaan, jonka päivitys laaditaan syksyn 2026 aikana. Valvontasuunnitelman päivitys hyväksytään ympäristöterveyslautakunnassa joulukuussa 2026. Valvontasuunnitelman laadinnassa tulee huomioida valtakunnalliset ympäristöterveyden toimialakohtaiset suunnitelmat sekä ympäristöterveyden yhteinen

valvontaohjelma. Valvontakauden 2025–2028 Jyväskylän seudun ympäristöterveyden painopiste-alueet valtakunnalliset teemat huomioon ottaen ovat:

1. Osaava henkilöstö
2. Vati-valvontaohjelman tietojen oikeellisuuden varmistaminen
3. Vati-valvontaohjelman tietojen tehokkaampi hyödyntäminen valvonnassa
4. Varautuminen

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Tiedossa ei ole aiempien vuosien kaltaisia viranomaistoimintaan vaikuttavia suuria lainsäädäntömuutoksia, mutta normaaliin tapaan pienempiä muutoksia on valmistelussa.
Rakennusalalla ei näy vielä suurta käännettä, mutta elpymisen odotetaan jatkuvan.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Lupa- ja valvontatulojen ennustetaan olevan hieman aiempien vuosien toteutumia suuremmat. Tähän vaikuttaa rakentamisen lievä elpyminen ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteisten valvontamaksujen perusteiden muuttuminen.

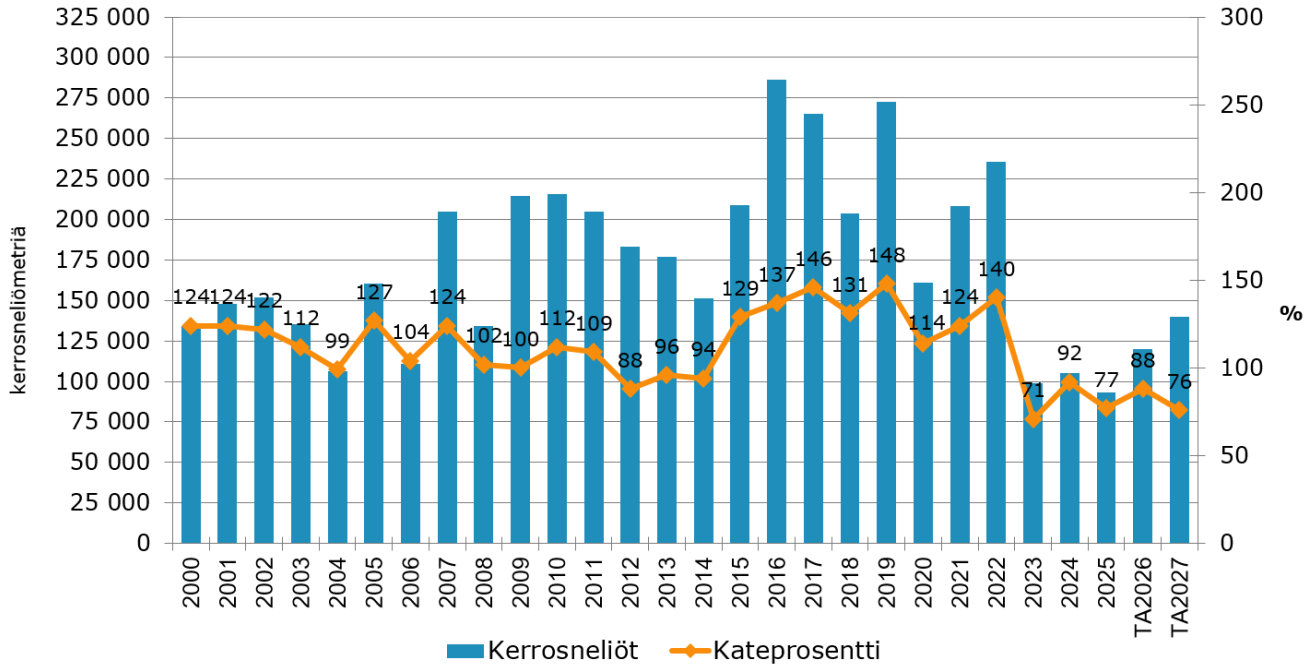
Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	%
Rakennusvalvonta	1 150,6	1 567,0	1 361,0	-206,0	-13,1 %
Ympäristönsuojelu	143,0	143,0	163,0	20,0	14,0 %
Resurssiviisaus	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	345,3	370,1	373,4	3,3	0,9 %
Ympäristöterveys, seudullinen	2 273,2	2 135,8	1 965,6	-170,2	-8,0 %
Toimintatulot yhteensä	**3 912,9**	**4 215,9**	**3 863,0**	**-352,9**	**-8,4 %**
Rakennusvalvonta	1 495,6	1 784,1	1 787,9	3,8	0,2 %
Ympäristönsuojelu	669,8	782,0	813,7	31,7	4,0 %
Resurssiviisaus	237,9	422,3	411,5	-10,8	-2,6 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	23,0	51,2	47,5	-3,7	-7,3 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	344,9	378,1	376,0	-2,0	-0,5 %
Ympäristöterveys, seudullinen	3 367,7	3 602,6	3 064,7	-537,9	-14,9 %
Toimintamenot yhteensä	**6 139,0**	**7 020,3**	**6 501,3**	**-519,0**	**-7,4 %**
Rakennusvalvonta	-344,9	-217,1	-426,9	-209,8	96,7 %
Ympäristönsuojelu	-526,8	-639,0	-650,7	-11,7	1,8 %
Resurssiviisaus	-237,1	-422,3	-411,5	10,8	-2,6 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	-23,0	-51,2	-47,5	3,7	-7,3 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	0,4	-8,0	-2,6	5,3	-67,2 %
Ympäristöterveys, seudullinen	-1 094,5	-1 466,8	-1 099,1	367,7	-25,1 %
Toimintakate yhteensä	**-2 226,1**	**-2 804,4**	**-2 638,3**	**166,1**	**-5,9 %**

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa, kpl	%
Mittarit					
Rakennusvalvonta					
Lupapäätökset, kpl	685	800	800	0	0,0 %
Suoritetut katselmukset, kpl	1 866	2 000	2 000	0	0,0 %
Myönnetyt rakentamisluvat, k-m2	93 441	120 000	140 000	20 000	16,7 %
Myönnetyt rakentamisluvat, kpl	530	600	600	0	
Myönnetyt asunnot, kpl	413	600	500	-100	-16,7 %
Uusien asuinrakennusten rak.lupien käsittelyaika, vk	69 % ≤ 6	≤ 6	70 % ≤ 6	0	0,0 %
Ympäristönsuojelu					
Lupapäätökset, kpl	85	80	90	10	12,5 %
Käsitellyt ilmoitukset, kpl	11	15	15	0	0,0 %
Valvontaohjelman tarkastustavoitteen toteuma %	89	95	95	0	0,0 %
Lausunnot, kpl	15	10	15	5	50,0 %
Maa-aines- ja ymp.lupahakemusten käsittelyaika, kk	<4	<4	<5	0	0,0 %
Ympäristöterveydenhuolto					
Valvontasuunnitelman tarkastustavoitteen toteuma %	105	100	100	0	0,0 %
Tuotantoeläinten terveydenhuoltokäynnit	177	160	150	-10	-6,3 %
Pieneläinvastaanottokäynnit	5 331	5 000	5 300	300	6,0 %

Kerrosneliömetrit ja kateprosentti

RAHOITUSOSA

Talousarvion rahoitusosan rahoituslaskelma muodostuu kaupungin varsinaisen toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtojen muutoksista.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kaupunki on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Investointien rahavirta osoittaa rahavarojen käytön, jonka avulla kaupunki järjestää palvelutuotannon edellytykset ja kerryttää tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen välitulos osoittaa, kuinka paljon varoja jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja rahavarojen lisäykseen. Alijäämäinen välitulos puolestaan osoittaa, kuinka paljon menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia rahavaroja vähentämällä tai lainoja lisäämällä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Talousarvion yhteydessä esitetään kaksi erilaista rahoitussuunnitelmaa. Rahoitussuunnitelmassa vuodelle 2027 esitetään erikseen peruskaupungin ja Tilapalvelu-liikelaitoksen rahoitussuunnitelmat sisältäen niiden väliset sisäiset erät. Rahoitussuunnitelma vuosille 2025–2029 vastaa tilinpäätöksen ulkoista rahoituslaskelmaa, jossa on laskettu yhteen peruskaupunki ja Tilapalvelu-liikelaitos sisäiset erät eliminoiden.

Vuoden 2027 rahoituslaskelmassa varsinaisen toiminnan tuloista ja menoista kertyvä tulorahoitus on 32,8 miljoonaa euroa positiivinen. Investointien aiheuttama rahoitustarve eli investoinnit vähennettynä niihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja myyntituloilla on 80,2 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta muodostuu siten 47,3 miljoonaa euroa negatiiviseksi.

Vuonna 2027 tulorahoitus kattaa investointimenoista vain 47 % ja investointien rahoittamiseksi joudutaan ottamaan uutta lainaa 47,3 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia talousarviolainoja vuonna 2027 otetaan 50,0 miljoonaa euroa ja kaupungin pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 2,9 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutokseksi arvioidaan +0,2 miljoonaa euroa.

Kokonaislainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2027 lopussa 445,0 miljoonaa euroa ja asukaskohtainen lainamäärä on nousemassa 2 919 euroon. Vuoden 2028 osalta lainakannan kasvu näyttää ennusteiden mukaan noin 32,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2029 kaupunki velkaantuu lisää 34,2 miljoonaa euroa. Vuosien 2028 ja 2029 laskelmat perustuvat Kuntaliiton veroennustekehikon ja Kuntatalousohjelman mukaisiin arvioihin. Kaupungin ulkoiset toimintamenot kasvavat arvioiden mukaan 4,8 % vuodelle 2028 ja 5,2 % vuodelle 2029. Vuoden 2028 toimintamenojen kasvussa näkyy kaupunginvaltuuston hyväksymä (30.9.2024/58 §) Hippos-hanke, jonka nettovaikutukseksi vuodelle 2028 on arvioitu +7,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2029 toimintamenoja kasvattaa erityisesti perustoimeentulotukeen esitetty muutos, jossa Kansaneläkelaitos laskuttaa kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuen kustannuksista suoraan kunnalta eikä rahoitusosuutta vähennettäisi enää peruspalvelujen valtionosuudesta. Tämä muutos siis lisää Jyväskylän kaupungin valtionosuuksia vuodesta 2029 alkaen, mutta vastaavasti lisää samalla summalla kaupungin toimintamenoja arviolta 18,3 miljoonaa euroa.

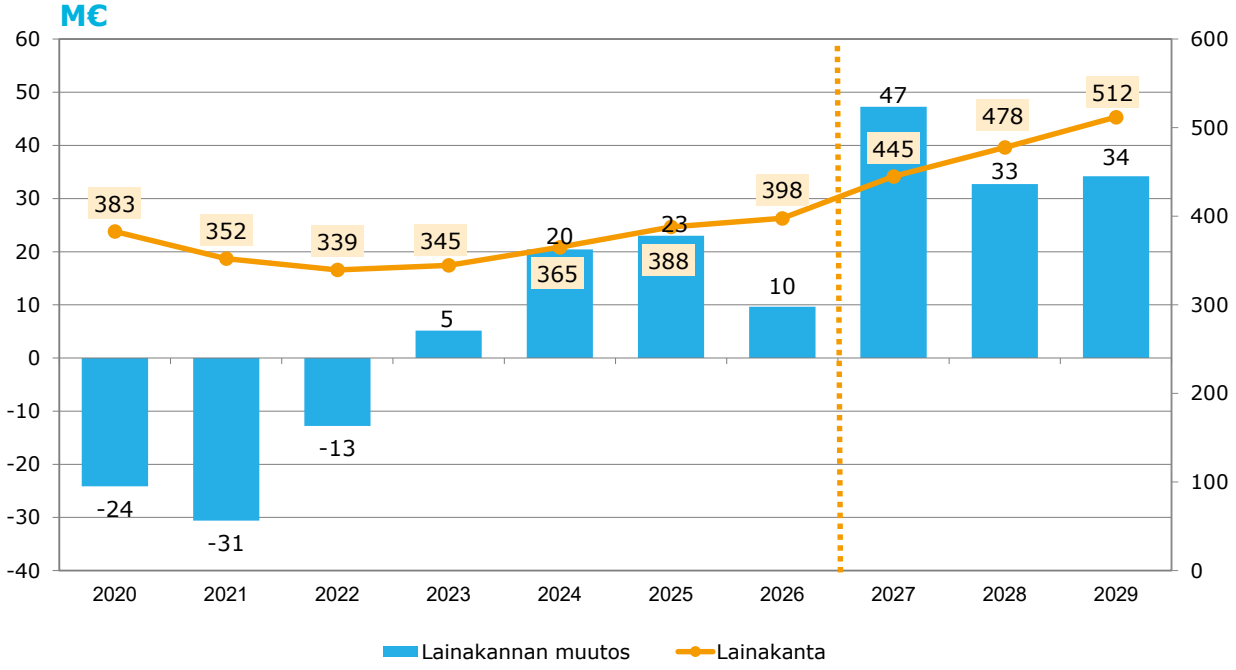
Rahoituslaskelma 2027

1 000 euroa	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Liikelaitokset	Yhteensä	Yhteensä (ilman sisäisiä eriä)
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Toiminnan rahavirta	**5 349,7**	**27 500,0**	**32 849,7**	**32 849,7**
Vuosikate	15 349,7	27 500,0	42 849,7	42 849,7
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-10 000,0	0,0	-10 000,0	-10 000,0
Investointien rahavirta	**-49 862,0**	**-30 300,0**	**-80 162,0**	**-80 162,0**
Investointimenot	-61 950,0	-30 300,0	-92 250,0	-92 250,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	588,0	0,0	588,0	588,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 500,0	0,0	11 500,0	11 500,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-44 512,3**	**-2 800,0**	**-47 312,3**	**-47 312,3**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset (sitova)	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset	**47 312,3**	**0,0**	**47 312,3**	**47 312,3**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000,0	0,0	50 000,0	50 000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 900,0	0,0	-2 900,0	-2 900,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	212,3	0,0	212,3	212,3
Oman pääoman muutokset	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**-2 800,0**	**2 800,0**	**0,0**	**0,0**
Rahoituksen rahavirta	**44 512,3**	**2 800,0**	**47 312,3**	**47 312,3**
Rahavarojen muutos	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

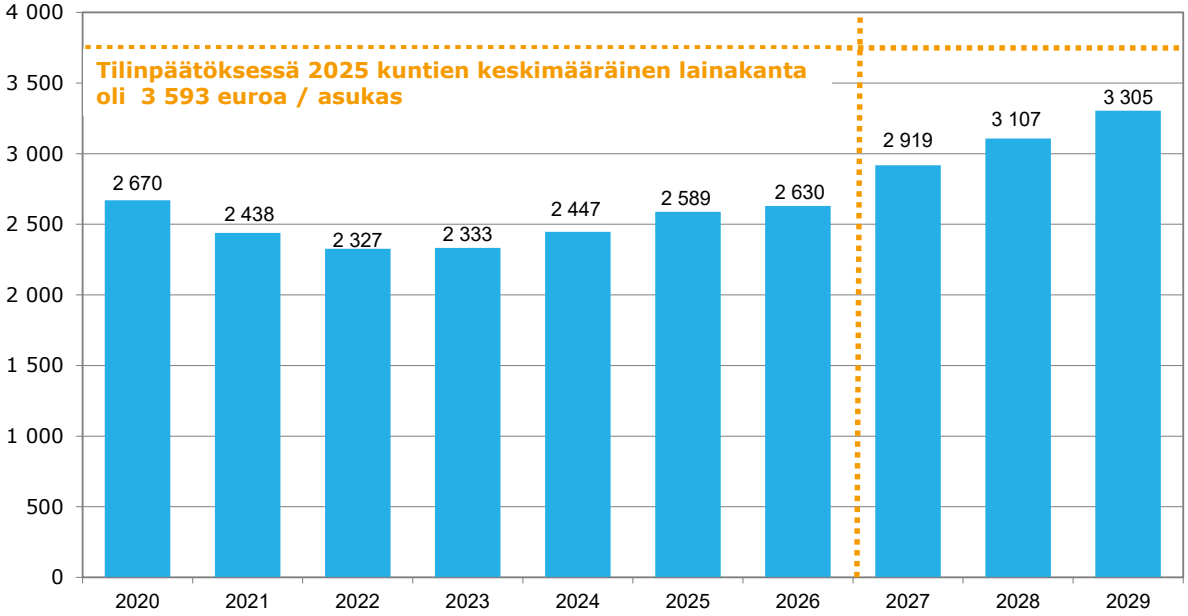
Rahoituslaskelma 2025–2029

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Toiminnan rahavirta	**44 530**	**33 949**	**32 849,7**	**28 023**	**36 455**
Vuosikate	50 826	43 949	42 849,7	38 023	46 455
Satunnaiset erät	0	0	0,0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-6 296	-10 000	-10 000,0	-10 000	-10 000
Investointien rahavirta	**-73 014**	**-76 613**	**-80 162,0**	**-60 732**	**-70 660**
Investointimenot	-83 873	-90 453	-92 250,0	-72 232	-82 160
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 208	140	588,0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 651	13 700	11 500,0	11 500	11 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-28 484**	**-42 663**	**-47 312,3**	**-32 709**	**-34 205**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset (sitova)	**15**	**0**	**0,0**	**0**	**0**
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0,0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	15	0	0,0	0	0
Lainakannan muutokset (sitova)	**23 010**	**9 663**	**47 312,3**	**32 709**	**34 205**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	50 000	50 000,0	50 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 263	-2 920	-2 900,0	-2 900	-2 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	26 273	-37 417	212,3	-14 391	-12 895
Oman pääoman muutokset	**0**	**0**	**0,0**	**0**	**0**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**7 857**	**33 000**	**0,0**	**0**	**0**
Rahoituksen rahavirta	**30 882**	**42 663**	**47 312,3**	**32 709**	**34 205**
Rahavarojen muutos	**2 398**	**0**	**0,0**	**0**	**0**
Tunnusluvut					
Lainakanta 31.12, 1000 €	388 072	397 735	445 047,7	477 757	511 962
Investointien tulorahoitus, %	62 %	49 %	47 %	53 %	57 %
Lainakanta €/asukas	2 589	2 630	2 919	3 107	3 305
Asukasmäärä vuoden lopussa	149 895	151 220	152 490	153 780	154 910

Lainakanta ja lainojen vuosimuutos
M€

Lainakanta €/asukas

INVESTOINTIOSA

Investointimenot 2025–2031

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Maa- ja vesialueet, netto	**-3 066**	**-4 500**	**-4 500,0**	**-4 500**	**-4 500**	**-4 500**	**-4 500**
Tulot (sitova)	935	1 500	1 500,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot (sitova)	-4 001	-6 000	-6 000,0	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Urheilu- ja retkeilyalueet, netto	**-10 229**	**-8 030**	**-5 140,0**	**-3 848**	**-7 552**	**-2 648**	**-6 125**
Tulot (sitova)	820	0	588,0	0	0	0	0
Menot (sitova)	-11 050	-8 030	-5 728,0	-3 848	-7 552	-2 648	-6 125
Kunnallistekniikka, netto	**-22 335**	**-26 520**	**-23 242,0**	**-24 405**	**-30 378**	**-31 323**	**-42 582**
Tulot (sitova)	391	0	0,0	0	0	0	0
Katupalvelut	-16 907	-22 405	-21 100,0	-22 200	-27 028	0	0
Viherpalvelut	-5 573	-4 015	-2 042,0	-2 105	-3 250	0	0
Satamapalvelut	-246	-100	-100,0	-100	-100	0	0
Menot yhteensä (sitova)	-22 726	-26 520	-23 242,0	-24 405	-30 378	-31 323	-42 582
Irtain käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot, netto	**-5 487**	**-13 920**	**-10 780,0**	**-6 579**	**-4 410**	**-4 043**	**-4 043**
Tulot (sitova)	35	0	0,0	0	0	0	0
Konsernihallinto	-1 444	-4 293	-2 863,0	-2 863	-2 863	-2 863	-2 863
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	0	0	-500,0	0	0	0	0
Kasvun ja oppimisen palvelut	-704	-1 479	-402,0	-1 524	-426	-140	-140
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-2 535	-6 818	-6 015,0	-1 192	-121	-40	-40
Kaupunkirakenne	-839	-1 330	-1 000,0	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Menot yhteensä (sitova)	-5 522	-13 920	-10 780,0	-6 579	-4 410	-4 043	-4 043
Osakkeet ja osuudet, netto	**-5 827**	**-2 400**	**-16 200,0**	**-400**	**-400**	**-200**	**-200**
Tulot (sitova)	1 387	0	0,0	0	0	0	0
Menot (sitova)	-7 214	-2 400	-16 200,0	-400,0	-400,0	-200,0	-200,0
Rakennukset, netto	**0**	**2 200**	**0,0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tulot	0	2 200	0,0	0	0	0	0
Kaupunki ilman liikelaitoksia, netto	**-46 944**	**-53 170**	**-59 862,0**	**-39 732**	**-47 240**	**-42 714**	**-57 450**
Tulot	3 569	3 700	2 088,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot	-50 513	-56 870	-61 950,0	-41 232	-48 740	-44 214	-58 950
Liikelaitokset, netto	**-32 363**	**-33 443**	**-30 300,0**	**-31 000**	**-33 420**	**-32 140**	**-23 300**
Liikelaitokset, tulot	**997**	**140**	**0,0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tilapalvelu/Talonrakennus (sitova)	-33 360	-33 583,0	-30 300,0	-31 000	-33 420	-32 140	-23 300
Liikelaitokset, menot yhteensä	**-33 360**	**-33 583**	**-30 300,0**	**-31 000**	**-33 420**	**-32 140**	**-23 300**
Kaupunki yhteensä, netto	**-79 307**	**-86 613**	**-90 162,0**	**-70 732**	**-80 660**	**-74 854**	**-80 750**
Tulot	4 566	3 840	2 088,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot	-83 873	-90 453	-92 250,0	-72 232	-82 160	-76 354	-82 250

Liikelaitokset mukaan lukien kaupungin investointimenoiksi vuodelle 2027 arvioidaan 92,3 miljoonaa euroa, joka on 1,8 miljoonaa euroa (2,0 %) enemmän kuin vuoden 2026 muutetun talousarvion investoinnit. Kaupungin investointimenoista 30,3 miljoonaa euroa on talonrakennusinvestointeja. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituloja arvioidaan kertyvän 1,5 miljoonaa euroa ja investointeihin saatavia rahoitusosuuksia 588 000 euroa.

Kaupunginhallitus asetti vuoden 2027 talousarvion kehyspäätöksen yhteydessä kaupungin vuotuiseksi nettoinvestointitasoksi 80,8 miljoonaa euroa. Vuosien 2028–2031 investointisuunnitelmat on laadittu asetetun tavoitteen puitteissa. Vuoden 2027 osalta kaupungin kokonaisinvestointitaso ylittää tavoitteen 9,3 miljoonaa euroa, johtuen Hippos Ky:n pääomittamiseen varatusta määrärahasta. Kaupunginvaltuuston Hipposta koskevan periaatepäätöksen mukaisesti kaupunki on sitoutunut pääomittamaan Hippos Ky:tä 23,0 miljoonalla eurolla. Vuonna 2025 tehty pääomistuksen osuus oli 7,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2027 osuus on 15,8 miljoonaa euroa.

Maan osto (6,0 miljoonaa) ja tasemyynti (1,5 miljoona):
Jatkuva ja ennakoiva maan hankinta on tärkeässä roolissa yhdyskuntarakentamisen johdonmukaisessa kehittämisessä. Maata hankitaan jatkuvasti ja tulevaisuuden tarpeet pyritään mahdollistamaan ennakoivalla maanhankinnalla. Raakamaan ostoneuvotteluita käydään jatkuvasti ja valmius kauppojen tekemiseen on oltava olemassa neuvotteluiden etenemisen turvaamiseksi. Rakennettujen kiinteistöjen, kaavoitettujen tonttien ja tontinosien ostamiseen hyvin perustelluissa tapauksissa on myös varauduttava. Täydennysrakentamisen ollessa aikaisempaa suuremmassa roolissa, seurauksena voi olla myös mm. rakennusten purkukustannuksia tai ennakoimattomiakin pilaantuneiden maiden puhdistustarpeita, joihin on varauduttava joka vuosi.

Yksityistä maata kaavoitettaessa laaditaan aina maankäyttösopimus. Alueiden monipuolisuuden turvaamiseksi pyritään neuvotteluiden kautta hankkimaan tontteja kaupungin omistukseen maankäyttösopimuskorvauksina. Tavoitteena on varmistaa alueiden monipuolinen asuntojakauma.

Vuosittaisesta investointimäärärahaa tarvitaan vuonna 2027 raakamaan hankintaan (noin 2 miljoonaa euroa), maankäyttösopimusten mukaisten tonttien hankintaan (noin 1 miljoonaa euroa), rakennettujen kiinteistöjen ostoon (noin 0,5–1 miljoonaa euroa), rakennusten purkuun ja pilaantuneiden maiden puhdistamiseen (noin 1–1,5 miljoonaa euroa) sekä tonttien tasaustöihin (noin 1 miljoonaa euroa). Lisäksi Tilapalvelun liittymäkustannuksiin on varauduttava (noin 0,2 miljoonaa euroa).

Yritystonttien tasauskustannukset, täydennysrakentamisen hankkeet ja rakennusten purkukustannukset nostavat uudistavassa täydennysrakentamisessa maan arvoa, joka vaikuttaa tasemyynnin määrään nostavasti ja myyntivoittoa vähentävästi.

Urheilu- ja retkeilyalueisiin investoidaan 5,7 miljoonaa euroa. Rahoitusosuuksia hankkeisiin on myönnetty ensi vuoden osalta yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Suurimpia hankkeita ovat Huhtasuon liikuntapuiston kehittäminen 1,0 miljoonaa euroa, Hippoksen liikuntapuisto 0,6 miljoonaa euroa, tekonurmialueiden peruskorjaukset 0,6 miljoonaa euroa sekä ulkoilureittien kehittäminen 0,5 miljoonaa euroa.

Kunnallistekniikan investoinnit
Kaupungin kasvu ja elinkeinoelämän investoinnit edellyttävät uusien asunto- ja työpaikka-alueiden rakentamista. Vuonna 2027 uusia asunto- ja työpaikka-alueita toteutetaan KymppiR – ja Tykkiohjelmaan perustuen. Lähtökohtana on, että nykyisten alueiden laajentumisiin liittyvät kunnallistekniset hankkeet voidaan toteuttaa. Lisäksi muiden tahojen (esim. EVK ja Väylävirasto)) yhteishankkeisiin sekä erilaisten sopimusten, mm. maankäyttösopimusten, velvoitteisiin tulee varautua. Erillisinvestointien varausta edellisvuodesta nostaa Asema-aukio, Palokanorsi ja siihen liittyvät kohteet sekä Hippoksen alueen katujen uudistaminen. Katujen saneerauksiin esitetty rahoitusvaraus on huomattavasti edellisvuotta alhaisempi. Katuverkon osuus investointiohjelmasta on 21,1 miljoonaa euroa vuonna 2027. Viherpalvelujen investoinnit palautuvat perustasolle Kirkkopuiston ja Tourujoen hankkeiden valmistuttua. Hankkeet ovat KymppiV-ohjelman mukaisesti. Viherpalvelujen osuus

investointiohjelmasta on 2,042 miljoonaa euroa vuonna 2027. Satamapalvelujen osuus investointiohjelmasta on 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2027.

Irtaimeen käyttöomaisuuteen ja muihin pitkävaikutteisiin menoihin on varattu 10,8 miljoonaa euroa, josta suurimpia yksittäisiä eriä ovat Hipposkeskuksen kalustohankinnat 4,7 miljoonaa euroa sekä elinkeinopalveluissa yritystalon ensikertainen kalustaminen 0,5 miljoonaa euroa. ICT-investointeihin on varattu yhteensä 2,9 miljoonaa euroa.

Osakkeisiin ja osuuksiin on varattu yhteensä 16,2 miljoonaa euroa vuodelle 2027. Vuoden 2023 talousarviossa kaupunginvaltuuston Hipposta koskevan periaatepäätöksen mukaisesti on osakkeisiin ja osuuksiin varattu erillinen 23,0 miljoonaa euroa Hippos Ky:n pääomittamista varten. Pääomittaminen on jaettu vuosille 2025 ja 2027. Vuoden 2025 osuus pääomittamisesta oli 7,2 miljoonaa euroa ja vuoden 2027 osuus 15,8 miljoonaa euroa.

Talonrakennusinvestointeihin on varattu 30,3 miljoonaa euroa. Suurimpia talonrakennusinvestointikohteita ovat Kauramäen päiväkotikoulu ja sisäpelihalli (10,0 miljoonaa euroa), Kilpisen koulun peruskorjaus (7,0 miljoonaa euroa) ja Lyseon päärakennuksen peruskorjaus (6,6 miljoonaa euroa).

Urheilu- ja retkeilyalueiden investoinnit 2027–2031

1000 euroa	2027	2028	2029	2030	2031
HIPPOKSEN LIIKUNTAPUISTO					
Hippoksen liikuntapuisto	600	1 000			
HUHTASUON LIIKUNTAPUISTO					
Liikuntapuiston kehittäminen, vaihe 2	1 400				
- Hankkeelle myönnetty valtionavustus	-420				
PALOKAN LIIKUNTAPUISTO					
Palokan tekojään valaistus ja ympärivuotinen käyttö	300				
Palokan liikuntapuisto			1 500	368	
SAVULAHDEN LIIKUNTAPUISTO					
Liikuntapuiston rakentamisvaraus			600		1 000
HARJUN STADION					
Valaistuksen uusiminen	300	0			
NURMIALUEET					
Tekonurmialueiden uusinta ja peruskorjaus	600	600	600	600	600
LÄHILIIKUNTAPAIKAT					
Lohikosken lähiliikuntapaikka	400				
- Hankkeelle myönnetty valtionavustus	-168				
Vehkalammen lähiliikuntapaikka			600		
Tenniskentät (varaus, sijainti tarkentuu)				400	
LAAJAVUORI					
Huoltotie			1 000		
Lumetusjärjestelmä			702		
K64 Matti Pullin mäen uusiminen		1 500			
K100 Matti Nykäsen mäen peruskorjaus			200		3 000
Mäkikeskuksen alastulorinteet		500			
Ympärivuotisen hiihtoreitin 2. vaihe			1 200	400	
Laajavuoren mäkikeskuksen turvallisuuden parantaminen	300				
VIITANIEMEN LIIKUNTAPUISTO					
Valaistuksen uusiminen	200	0			
KOTALAMMEN LIIKUNTAPUISTO					
Valaistuksen uusiminen			150		
Tenniskentän peruskorjaus					300
ULKOILUREITIT JA VIRKISTYSALUEET					
Ulkoilureittien kehittäminen	500			180	
Ampumahiihtopaikka (sijainti tarkentuu)			200		
Kolmisoppisen alueen kehittäminen			200	400	

Tuomiojärven rannan WC- ja pukutilat					400
Palokka-Touruvuoren ulkoilualue, peruskunnostus					250
Esteetön uimaranta, Kirri	400				
Frisbeegolf-olosuhteiden kehittäminen	150				
MUUT					
Osallistuva budjetointi	100	100	100	100	100
Liikunta-alueiden hanke- ja rakentamissuunnitelmat	100	100	200	200	200
Tekniset ja toiminnalliset muutostyöt	200	48	150	0	125
Energiasäästöohjelman toteutus (ml. reittien ja kenttien led-valaisimet)	178	0	150	0	150
Yhteensä	**5 140**	**3 848**	**7 552**	**2 648**	**6 125**

Kunnallistekniikan alustava investointiohjelma vuosille 2027–2029

1 000 euroa	**Alustava 2027**	**Luonnos 2028**	**Luonnos 2029**
KATUPALVELUT	**21 100**	**22 200**	**27 028**
SUUNNITTELU	**1 500**	**1 500**	**1 500**
PÄÄLIIKENNEVÄYLÄT	**700**	**0**	**1 500**
Rajakatu	700		
Kalevankatu			1 500
UUDET ASUNTOALUEET	**2 400**	**3 100**	**4 578**
Keskeneräiset kadut	100	300	400
Kantakaupunki			
Kankaan alueen kadut/aukiot	100	300	500
Kukkula (v. 2028-2029 Kukkulankatu)	300	200	
Keljo			
Kauramäki II	700	500	500
Ylä-Kauramäki (2028-29 kokoojakatua)		500	1 000
Keltinmäki-Myllyjärvi			
Ylämyllyjärvi II	300		
Kuokkala			
Salmiranta	400		
Korpilahti			
Teletie ja Martinpolku		100	
Palokka			
Heikkilä		700	478
Nuutinkorpi			800
Savulahden pelto			500
Tikkakoski			
Tunnelimäki			400
Vaajakoski-Jyskä			
Tammirinne	500	500	

UUDET TYÖPAIKKA-ALUEET	**1 000**	**2 100**	**1 200**
Jyskä-Vaajakoski			
Kanavuoren varikko	300		
Keljo			
Keljonlahti		300	300
Lohikoski-Seppälänkangas			
Itäinen Seppälänkangas (Koillisväylä itään 1. vaihe v. 2027-28)	400	1 000	
Läntisen Seppälänkankaan laajennus		300	400
Palokka			
Lintukangas		500	500
Korpilahti			
Pihlajanmäki	300		
MUUT INVESTOINNIT	**9 150**	**10 550**	**11 150**
Maankaatopaikat	50	50	50
Kantakaupunki			
Satamankärki		500	1 500
Kauppatori (Asema-aukio ja Asemakatu)	1 500		
Hippoksen alueen katujärjestelyt (Keskikatu, Rautpohjankatu)	2 000	1 500	1 000
Dynaamisen pysäköinninopastusjärjestelmän päivitys	250		
Kauppakadun saneeraus (Kävelykadun osuus v. 2028-29)		2 000	4 000
Keskussairaalantie Kukkulan kohdalla	500		
Voionmaankatu/Vesangantie/Palokunnankatu liittymä			600
Kukkumäki			
Rantakujan silta ja hulevesijärjestelyt	450		
Kypärämäki-Kortepohja			
Laajavuorentie/Tuomiojärvenranta kiertoliittymä	400		
Palokka			
Palokanorren hanke	4 000	6 500	3 000
Vaajakoski-Jyskä			
Vaajakosken ohitustie ja MO-tien melusuojaus			1 000
KATUJEN SANEERAUKSET	**1 850**	**2 200**	**3 950**
Liikennejärjestelyt (merkit, pysäkit, hidasteet yms.)	50	50	50
Katuistutusten täydentäminen	100	100	100
Siltojen peruskorjaus (Kinkosalmen silta, Länsiväylän silta)	500	500	1 200
Liikennevalojärjestelmien uusimiset	100	100	100
Kantakaupunki			
Ilmarisenkatu	500		
Jyskä-Vaajakoski			
Kirrinkydöntie		300	
Korpilahti			
Ikolanmäen ja Pukkalan alueen kadut	200	150	
Säynätsalo			
Koulutie	300		
Edellisvuoden kohteiden viimeistely	100	100	100
Nimeämättömät saneerauskohteet		900	2 400
PIENET LIIKENNETURVALLISUUSHANKKEET	**150**	**150**	**150**
Nimeämättömät liikenneturvallisuuskohteet	150	150	150

ERILLISET KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄT	**1 250**	**0**	**500**
Hannikaisenkadun pääreitti väli Cygnaeuksenväli-Urhonkatu	500		
Keljonkankaantie väli Kylmälahdentie-Lotilantie	500		
Siltakatu väli Survolantie-Pohjanlahdentie	100		
Nisulankadun pääreitti väli Viitaniementie-Wilhelm Schildtin katu	150		
Pohjoinen aluereitti väli Jokalantie-Kirrin etl			500
ERITTELEMÄTTÖMÄT PIENET RAKENNUSHANKKEET	**450**	**500**	**500**
ERILLISET ULKOVALAISTUSKOHTEET	**1 450**	**900**	**800**
Valaisinvaihdot	600	500	400
Rantaraitti	200		
Nimeämättömät valaistuskohteet	400	400	400
Kuokkalan sillan valaistus	250		
KATUTYÖLUVAT	**400**	**400**	**400**
TUOTANNONTUKI	**800**	**800**	**800**
VIHERPALVELUT	**2 042**	**2 105**	**3 250**
SUUNNITTELU	**250**	**250**	**250**
KORVAUSINVESTOINNIT	**845**	**950**	**1 670**
Pienet vihertyöt	100	100	100
Takuuajanhoito	40	60	60
Ympäristötaide	20	20	20
Luontopolut ja lintutornit	25	25	25
Osallistava budjetointi	100	100	50
Matonpesupaikkojen kunnostus	30		15
Kantakaupunki			
Mäkimatin perhepuisto		200	
Mannilan leikkipaikka ja skeitti	200		
Kyllikinpuisto	80		
Paimenpoika ja Hollihaka		95	
Harju (v.2029 Neronportaat)			500
Taulumäen koirapuisto			250
Huhtasuo			
Mansikkapuisto			120
Keltinmäki-Myllyjärvi			
Mastonkaarenpuisto			150
Kypärämäki-Kortepohja			
Emännänpuisto			150
Vehkalampi			130
Palokka			
Palokan toripuisto			100
Vaajakoski-Jyskä			
Naissaaren puuston uusiminen	150	200	
Säynätsalo			
Lehtisaaren matonpesupaikka	100		
Tikkakoski-Nyrölä			

Jukolanpuisto		150	
UUSINVESTOINNIT	**597**	**855**	**1 280**
Kehä Vihreä (v. 2027 Taulumäentien ak ja risteysalue, kasvillisuuskonsepti)	277	55	30
Kehä Siniset	20	150	150
Kantakaupunki			
Kankaan viheralueet	50		
Hippoksen kosteikko	250		
Keljo			
Kauramäenpuiston kenttä		100	
Keljonkankaan koirapuoisto			100
Kuokkala			
Salmiranta		150	
Tikkakoski-Nyrölä			
Autiojoki (v. 2027-29)	300	400	1 000
KATUTYÖLUVAT	**50**	**50**	**50**
SATAMAPALVELUT	**100**	**100**	**100**
Muut venepaikat	100	100	100
KUNNALLISTEKNIIKKA YHTEENSÄ	**23 242**	**24 405**	**30 378**
INVESTOINTITULOT			
KÄYTTÖTALOUSTULOT (maankäyttösopimusmaksut)	**3 500**	**2 500**	**2 000**
Palokanorsi (Lidl Suomi)	100		
Palokanorsi (Skanska)	100		
Palokanorsi (Alho-Jaanio / Skanska)	1 800		
Palokanorsi (JVA)	75		
Rajakatu (K Oy Nisulanportti)	300		
Kuokkalan sillan valaistus (K-S Ensi- ja turvakoti)	450		
Hannikaisenkadun pyöräilyn pääreitti (Senaatti kiinteistöt)	175		
Ilmarisenkatu (KOy Jyväskylän Ilmarisenkatu 16-18)	200		
Ilmarisenkatu (KOy Jyväskylän Ilmarisenkatu 7-9)	300		
		2 500	2 000

Talonrakennusinvestoinnit 2027–2031

1 000 euroa		Koko hanke	TAM 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Talonrakennusinvestoinnit								
1.	AaltoAlvari, velvoiteautopaikkojen lunastus [1)]	1 000		1 000				
2.	**Lyseon päärakennuksen peruskorjaus [2)]**	**14 500**	**1 400**	**6 600**	**6 000**			
3.	Kulttuurihanke [3)]	**34 500**	1 000		200	7 300	17 000	10 000
4.	**Kauramäen päiväkotikoulu + sisäpelihalli (116 hp + 8 por)**	**17 000**	**400**	**10 000**	**6 600**			
5.	**Kilpisen koulun peruskorjaus**	**19 600**	**500**	**7 000**	**8 100**	**4 000**		
6.	AaltoAlvari, 4-vaihe [S)]	10 000			400	4 800	4 800	
7.	Koripallohalli [U)]	10 000		300	4 200	5 500		
8.	Hipposhallin käyttötarkoituksen muutos [U)]	7 800		1 000	1 800	5 000		
9.	Moduulirakenteinen päiväkoti (84 hp) [4)]	4 000				2 000	2 000	
10.	Päiväkoti Kuokkalaan (180 hp)	10 100						300
11.	Wellamon korjaus- ja muutostyöt [S)]	15 400					400	9 000
12.	Kypärämäen koulun osittainen peruskorjaus [U)]	5 000				1 000	4 000	
13.	Hippoksen Kuntoportin tieväylän rakentaminen [U)]	800		800				
14.	**Tekniset korjaustyöt**	**17 500**	**3 000**	**3 000**	**3 000**	**3 000**	**3 000**	**3 000**
15.	Koy Jyväskylän Huhtasuon koulukeskuksen rahoitusvastikkeen rahastointi		**500**	**600**	**700**	**820**	**940**	**1 000**
Yhteensä		**167 200**	**35 083**	**30 300**	**31 000**	**33 420**	**32 140**	**23 300**

lihavoitu = hankesuunnitelma hyväksytty (Tipa johtokunta/k.hall./k.valt)

[1)] Seminaarinmäen kaavan mukaiset velvoitepaikat

[2)] Suunnittelukustannukset toteutunut 2022-2023. Valtuuston päätös 30.5.2022 §52.

[3)] Tarkennetaan pääkirjastosta ja Lyseon kulttuurikeskuskuksesta tehtävän päätöksen mukaiseksi

[4)] Sijoitussijainti määritetään palveluverkkosuunnittelussa

[U)] Uusi hanke

[S)] Toteutusta siirretty

Talonrakennusinvestointien perustelut

1. **AaltoAlvari, velvoiteautopaikkojen lunastus**

   AaltoAlvarin asemakaava 05:093 edellyttää lunastamaan uimahallin kaavanmukaiset velvoitepaikat korttelissa 120 sijaitsevasta pysäköintilaitoksesta.

2. **Lyseon päärakennuksen peruskorjaus**

   Kaupungin valtuusto on hyväksynyt hankesuunnitelman kokouksessaan 30.5.2022. Peruskorjaus suunniteltiin toteutettavaksi vuosina 2023–2024, mutta hankkeen toteutusta siirrettiin vuoden 2023 talousarviokäsittelyn yhteydessä kolmella vuodella osana kaupungin investointitason sopeutusta. Lyseon peruskorjaus on tarkoitus käynnistää syksyllä 2026 ja hankkeen valmistua vuonna 2028.

3. **Kulttuurihanke**

   Kaupunginhallitus on kokouksessaan 10.6.2024 päättänyt kulttuuriyksiköiden tilaratkaisujen kehittämislinjauksesta. Talonrakennusinvestointiohjelmassa varaudutaan kulttuurihankkeeseen, josta päätetään erikseen.

4. **Kauramäen päiväkotikoulu + sisäpelihalli**

   Kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.8.2026 Kauramäen päiväkotikoulu + sisäpelihallin hankesuunnitelman. Päiväkotikouluun suunnitellaan tilat 2-sarjaiselle 1–4-luokkien koululle, kuitenkin siten, että varhaiskasvatuksen tiloja hyödyntämällä koulu pystyy tarvittaessa toimimaan 3-sarjaisena tai 1-6-luokkien kouluna. Päiväkoti suunnitellaan n. 160 lapsen käyttöön (mahdollisuus laajentaa, supistaa). Liikuntapalveluiden käyttöön tuleva sisäpelihalli toteutetaan osana Kauramäen päiväkotikoulu hanketta. Hanke toteutetaan teknisenä KVR-urakkana, jossa tilaaja vastaa arkkitehtisuunnittelusta ja valittu urakoitsija teknisestä suunnittelusta ja lopullisesta toteutuksesta. Rakentaminen käynnistyy talvella 2027 ja hanke valmistuu kesällä 2028.

5. **Kilpisen koulun peruskorjaus**

   Kaupunginvaltuusto hyväksyi 8.6.2026 Kilpisen koulun peruskorjauksen hankesuunnitelman. Peruskorjauksessa uusitaan rakennuksen tekniset järjestelmät ja korjataan rakenteita, mutta koulun tilaratkaisuja tai toimintamallia ei ole tarkoitus merkittävästi muuttaa. Rakennuksen esteettömyyttä, paloturvallisuutta ja käytettävyyttä parannetaan. Tavoite on toteuttaa peruskorjaus vaiheittain vuosina 2027-2029. Hankkeeseen liittyy myös tarvittava osittainen väistötilatarve, joka toteutetaan Voionmaan kouluun kesällä 2027.

6. **AaltoAlvari, 4-vaihe**

   AaltoAlvarin 4-vaihe sisältää 25 metrin hyppyaltaan sen kellaritilojen, konehuoneen ja alueella olevien puku- ja pesutilojen sekä kahvion ja aulatilan saneerauksen. Hankesuunnittelu käynnistetään syksyn 2026 aikana ja hanke on suunniteltu toteuttaa vuosina 2029-2030.

7. **Koripallohalli**

Jyväskylän kaupunki ja Lauri Markkanen ovat allekirjoittaneet kesäkuussa 2026 aiesopimuksen koripallohallin rakentamisesta Jyväskylään. Lauri Markkasen nimeä kantava halli täydentää Jyväskylän liikuntapaikkarakentamista ja monipuolistaa lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia. Halli suunnitellaan aiesopimuksen pohjalta ensisijaisesti koripallon harrastusolosuhteeksi, mutta toteutuessaan se tarjoaa huippuolosuhteet myös muiden parkettilajien harrastamiseen. Hallia voidaan hyödyntää myös erilaisissa leirityksissä sekä pienimuotoisten ottelutapahtumien ja turnausten järjestämisessä. Vehkalammen puistoon suunnitellun hallin rakentaminen on suunniteltu alkavaksi vuonna 2028 ja halli valmistuu käyttöön vuonna 2029.

8. **Hipposhallin käyttötarkoituksen muutos**

Hanke kytkeytyy tarpeeseen parantaa jalkapallon talviolosuhteiden harjoittelumahdollisuutta Jyväskylän alueella sekä osaltaan täydentää Hippoksen alueen liikuntakeskittymää. Vehkahallin jalkapallon talviolosuhde siirtyisi hankkeen myötä Hipposhalliin. Hankkeen suunnitelma on muuttaa vanhan Hipposhallin yleisurheilukenttä jalkapallokentäksi ja kellarin jäähallin tilat muuhun käyttötarkoitukseen sekä purkaa Monitoimitalo-rakennus ja rakennetaan Monitoimitalon tilalle parkkipaikka. Tuleva parkkipaikka palvelee Hipposhallin ohella myös nykyistä pesäpallostadionia.

9. **Moduulirakenteinen päiväkoti**

Kasvun ja oppimisen palveluverkkosuunnittelussa on tunnistettu varhaiskasvatukseen liittyviä tarpeita alueellisesti. Moduulirakenteiselle päiväkodilla pyritään lisäämään joustavuutta palveluverkon tilakapasiteetin hallintaan alueilla, joissa palvelutarpeen ennustetaan muuttuvan tulevaisuudessa. Moduulirakenteisen päiväkodin sijoitus päätetään palveluverkkosuunnitteluun pohjautuen erikseen.

10. **Päiväkoti Kuokkalaan**

Kuokkalan alueella varhaiskasvatusikäisten lasten määrän arvioidaan hieman kasvavan. Kuokkalan alueen päiväkodit on rakennettu Pohjanlammen uutta päiväkotia lukuun ottamatta pääosin 1980-90-luvuilla ja ovat peruskorjausikäisiä. Palveluverkko- ja rakennusten korjaustarpeet on tunnistettu jo aiempina vuosina. Investointitason sopeutuksen myötä kaupungin omien hankkeiden toteutussuunnitelmia on jouduttu muuttamaan. Lisäksi alueella suunnitellut muut varhaiskasvatushankkeet eivät ole toteutuneet odotetusti. Hanketta tarkennetaan alueellisen palveluverkkosuunnittelun perusteella.

11. **Wellamon korjaus- ja muutostyöt**

Vaajakoskella sijaitseva uimahalli on peruskorjaustarpeinen. Tarkempi hankemäärittely tehdään liikuntapalveluiden palveluverkkoon ja laadittavaan tarveselvitykseen perustuen vuonna 2028-2029.

12. **Kypärämäen koulun osittainen peruskorjaus**

Kypärämäen kouluun arvioidaan tulevaisuudessa muodostuvan väljyyttä. Lisäksi Keskustan alueen ja läntisen alueen palveluverkkosuunnittelussa on tunnistettu mahdollisuus

muuttaa Kypärämäen koulu päiväkotikouluksi, jolloin alueen vuokrapäiväkodista olisi mahdollista luopua. Hankkeella varaudutaan perusopetustilojen muuttamiseen varhaiskasvatukselle soveltuviksi tiloiksi ja samassa yhteydessä tiloihin toteutettaisiin peruskorjaus.

13. **Hippoksen Kuntoportin tieväylän rakentaminen**

Kuntoportin rakentamisesta ensimmäisen vaihe on toteutunut pesäpallostadionin rakentamisen yhteydessä ja nyt Hippos-hankkeen valmistumisen myötä on tarve toteuttaa Kuntoportin toinen vaihe Hipposhallin edustalla.

14. **Tekniset korjaustyöt**

Kiinteistökannan (noin 300 rakennusta) vanhenemisen sekä investointien siirtymisten vuoksi kiireellisiä ja ennalta arvaamattomia korjaustarpeita syntyy koko ajan. Rahoitus mahdollistaa pienet tekniset korjaustarpeet sekä käyttäjien toiminnasta tai organisaatiomuutoksista johtuvat pienet muutostyöt. Myös syntyneisiin sisäilmasto-ongelmiin puututaan mahdollisimman nopeasti, jotta käyttäjien terveelliset ja turvalliset toimintaolosuhteet pystytään takaamaan. Rahoituksella varaudutaan teettämään myös hankkeiden tarve- ja hankesuunnitelmia. Teknisten korjaustöiden rahoitusta voidaan käyttää myös osakeomistusten kautta hallittujen tilojen hankeosuuksien, lainaosuuksien tai rahoitusvastikkeiden suorituksiin, jotka vastaanottava kiinteistö-/asunto-osakeyhtiö rahastoi eli käsittelee suorituksena yhtiön omaan pääoman.

15. **KOy Jyväskylän Huhtasuon koulukeskuksen rahoitusvastikkeen rahastointi**

Osa kiinteistöyhtiön vanhan investoinnin lainojen lyhennyksiin kerättävistä vastikkeista käsitellään kirjanpidollisesti yhtiössä sijoituksena oman pääoman rahastoon, jolloin maksaja käsittelee vastaavan erän investointiosassa.

LIIKELAITOS

Kunnallinen liikelaitos

Kunta tai kuntayhtymä voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisten periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Kunnat ja kuntayhtymät voivat myös yhdessä perustaa kuntayhtymän, jonka tehtävänä on kunnallisen liikelaitoksen ylläpitäminen.

Kunnallisesta liikelaitoksesta ja sen tehtävistä on säädetty kuntalain 65 §:ssä. Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitos on osa kunnan tai kuntayhtymän organisaatiota ja liikelaitoksen kirjanpito on (eriytetty) osa kunnan tai kuntayhtymän kirjanpitoa. Kunnan ja kuntayhtymän liikelaitos ei siten ole itsenäinen kirjanpitovelvollinen, vaan kunta tai kuntayhtymä on kirjanpitovelvollinen kuntalain 112 §:n perusteella myös liikelaitoksensa kirjanpidosta. Liikelaitoksen nimessä tulee olla sana liikelaitos. Kunnallisella liikelaitoksella tarkoitetaan myös kuntalain 51 §:n mukaista, kuntien yhteisen toimielimen alaisena toimivaa liikelaitosta, joka sopimuksen mukaan on perustettu vastuukunnan organisaatioon. Vastuukuntamallin mukaisesti perustetusta liikelaitoksesta käytetään myös nimitystä liikelaitos (KuntaL 65 § 2 mom.). Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksen tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

Kunnan liikelaitoksen taloudesta on säädetty kuntalain 120 §:ssä Kunnallisen liikelaitoksen talous. Sen mukaisesti liikelaitoksen talouteen sovelletaan kunnan taloutta koskevia säännöksiä kuitenkin siten, että:

1) kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta ja -suunnitelmasta erillisenä osana;
2) kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä kunnan tai kuntayhtymän kirjanpidossa;
3) kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen toiminnasta laaditaan tilikaudelta erillistilinpäätös, joka annetaan tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatetaan kunnanhallituksen tai yhtymähallituksen käsiteltäväksi;
4) kunnallisen liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksen johtaja;
5) esityksen kunnallisen liikelaitoksen tilikauden tuloksen käsittelystä tekee johtokunta toimintakertomuksessa.

TILAPALVELU-LIIKELAITOS

Toiminta-ajatus ja toiminnan kuvaus

Tilapalvelu-liikelaitoksen strategisina avainalueina ovat terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat, kiinteistöomaisuuden ja investointien hyvä hallinta sekä asiakas- ja käyttäjätyytyväisyys. Näihin avainalueisiin liittyvät toiminnot ovat jatkuvan kehittämisen kohteita. Liikelaitoksen taloudellisena tavoitteena on kattaa saamillaan vuokratuloilla omistajalle maksettava korvaus peruspääomasta (tuottovaatimus), poistot sekä kiinteistöjen kunnossa- ja ylläpidon menot.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa	Muutos 2026 - 2027 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**1 885,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**
Investointimenot	**-33 360,1**	**-33 583,0**	**-30 300,0**	**3 283,0**	**-9,8 %**

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Poikkileikkaava teema: Kestävän arjen kaupunki				
Sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat	Sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat (m2)	0 m^2 (2025 toteuma)	0 m^2	Tilapalvelu-liikelaitos
Toimitilojen vajaakäyttö pienenee	Tyhjien tilojen suhde kaikkiin hallinnassa oleviin tiloihin (%)	6,4 % (2025 toteuma)	5,5 %	Tilapalvelu-liikelaitos
JETS:iin liittyvä tavoite: kaudella 2026-2035 tehostetaan 10 % vuotuisesta energiankäytöstä + välitavoite 6 % vuodelle 2030.	Kokonaisenergian ominaiskulutus kWh/m3	45,7 kWh/m3 (2025 toteuma)	44,8 kWh/m3 (2027 ennuste)	Tilapalvelu-liikelaitos
Tehdään suojeltavien kiinteistöjen todellisesta tarpeesta museoiden ja Kaupunkirakennepalvelujen kanssa nopeampia ratkaisuja.	Uuden alueidenkäyttölain mukaisen kaavan aloiteoikeuden käyttöönotto	Keski-Suomen museon lausunnon antaminen kaavan luonnos- tai ehdotusvaiheessa	Suojelutarpeen ennakkoarviointi jo prosessin aloitevaiheessa	Tilapalvelu-liikelaitos

Tulos- ja rahoitussuunnitelmat

TILAPALVELU-LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

		TP	TA+M	TA	Muutos 2026–2027	
	1 000 euroa	2025	2026	2027	euroa	%
+	**Liikevaihto**	**94 214,0**	**92 578,0**	**94 518,0**	**1 940,0**	**2,1 %**
-	Materiaalit ja palvelut	-34 287,9	-36 851,9	-36 727,2	124,7	-0,3 %
-	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 870,6	-10 871,0	-10 903,4	-32,4	0,3 %
-	Palvelujen ostot	-24 417,3	-25 980,9	-25 823,8	157,1	-0,6 %
-	Henkilöstökulut	-1 827,8	-1 972,1	-1 928,8	43,3	-2,2 %
-	Palkat ja palkkiot	-1 462,6	-1 592,3	-1 558,2	34,1	-2,1 %
-	Henkilösivukulut	-365,2	-379,8	-370,6	9,2	-2,4 %
-	Poistot ja arvonalentumiset	-28 187,0	-26 610,0	-27 500,0	-890,0	3,3 %
-	Vuokrakulut	-15 386,6	-14 935,0	-15 181,0	-246,0	1,6 %
-	Liiketoiminnan muut kulut	-23,3	-31,0	-31,0	0,0	0,0 %
	Liikeylijäämä (-alijäämä)	**14 501,3**	**12 178,0**	**13 150,0**	972,0	**8,0 %**
	Rahoitustuotot ja -kulut	-12 616,3	-12 178,0	-13 150,0	-972,0	8,0 %
+	Muut rahoitustuotot	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0 %
-	Korvaus peruspääomasta	-12 619,8	-12 178,0	-13 150,0	-972,0	8,0 %
-	Muut rahoituskulut	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	**1 885,0**	**0,0**	0,0	**0,0**	**0,0 %**
	Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**1 885,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**
	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**1 885,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**
	Toimintatulot	**94 214,0**	**92 578,0**	**94 518,0**	**1 940,0**	**2,1 %**
	Toimintamenot	**-51 525,7**	**-53 790,0**	**-53 868,0**	**78,0**	**0,1 %**
	Toimintakate	**42 688,3**	**38 788,0**	**40 650,0**	**1 862,0**	**4,8 %**
	Kumulatiivinen ylijäämä (alijäämä)	**2 661,6**	**2 661,6**	**2 661,6**	**0,0**	**0,0 %**

TULOSLASKELMA VUOSILLE 2027- 2031

		2027	2028	2029	2030	2031
+	**Liikevaihto**	**94 518,0**	**96 435,8**	**98 399,0**	**100 418,0**	**102 900,0**
-	Materiaalit ja palvelut	-36 727,2	-39 424,6	-40 666,1	-41 925,0	-42 950,0
-	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 903,4	-11 925,3	-12 511,0	-12 966,0	-13 400,0
-	Palvelujen ostot	-25 823,8	-27 499,3	-28 155,1	-28 959,0	-29 550,0
-	Henkilöstökulut	-1 928,8	-1 964,0	-1 994,1	-2 024,0	-2 054,0
-	Palkat ja palkkiot	-1 558,2	-1 589,3	-1 613,7	-1 636,0	-1 660,0
-	Henkilösivukulut	-370,6	-374,7	-380,4	-388,0	-394,0
-	Poistot ja arvonalentumiset	-27 500,0	-26 700,0	-26 800,0	-27 100,0	-28 000,0
-	Vuokrakulut	-15 181,0	-15 715,2	-16 105,8	-16 335,0	-16 661,0
-	Liiketoiminnan muut kulut	-31,0	-32,0	-33,0	-34,0	-35,0
	Liikeylijäämä (-alijäämä)	**13 150,0**	**12 600,0**	**12 800,0**	**13 000,0**	**13 200,0**
	Rahoitustuotot ja -kulut	-13 150,0	-12 600,0	-12 800,0	-13 000,0	-13 200,0
-	Korvaus peruspääomasta	-13 150,0	-12 600,0	-12 800,0	-13 000,0	-13 200,0
	Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
	Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
	Toimintatulot	**94 518,0**	**96 435,8**	**98 399,0**	**100 418,0**	**102 900,0**
	Toimintamenot	**-53 868,0**	**-57 135,8**	**-58 799,0**	**-60 318,0**	**-61 700,0**
	Toimintakate	**40 650,0**	**39 300,0**	**39 600,0**	**40 100,0**	**41 200,0**
	Kumulatiivinen ylijäämä (alijäämä)	**2 661,6**	**2 661,6**	**2 661,6**	**2 661,6**	**2 661,6**

TILAPALVELU-LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

		TP	TA+M	TA	Muutos 2026 - 2027	
	1 000 euroa	**2025**	**2026**	**2027**	**euroa**	**%**
	Toiminnan rahavirta	**30 072,0**	**26 610,0**	**27 500,0**	**890,0**	**3,3 %**
+/-	Liikeylijäämä (-alijäämä)	14 501,3	12 178,0	13 150,0	972,0	8,0 %
	Poistot ja arvonalentumiset	28 187,0	26 610,0	27 500,0	890,0	3,3 %
+/-	Rahoitustuotot ja -kulut	-12 616,3	-12 178,0	-13 150,0	-972,0	8,0 %
+/-	Tulorahoituksen korjauserät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Investointien rahavirta	**-32 362,9**	**-33 443,0**	**-30 300,0**	**3 143,0**	**-9,4 %**
-	Investointimenot	-33 360,1	-33 583,0	-30 300,0	3 283,0	-9,8 %
+	Rahoitusosuudet investointimenoihin	997,2	140,0	0,0	-140,0	0,0 %
+	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Toiminnan ja investointien rahavirta	**-2 290,9**	**-6 833,0**	**-2 800,0**	**4 033,0**	**-59,0 %**
	Rahoituksen rahavirta					
	Antolainauksen muutokset	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0 %
+	Antolainasaamisten vähennykset muilta	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Lainakannan muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
+	Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
-	Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Muut maksuvalmiuden muutokset	2 278,4	6 833,0	2 800,0	-4 033,0	0,0 %
	Saamisten muutos kunnalta	4 336,0	6 833,0	2 800,0	-4 033,0	0,0 %
	Saamisten muutos muilta	625,1	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14,8	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Korottomien velkojen muutokset kunnalta	-2 697,5	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Rahoituksen rahavirta	**2 290,9**	**6 833,0**	**2 800,0**	**-4 033,0**	**-59,0 %**
	Rahavarojen muutos	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**

RAHOITUSLASKELMA VUOSILLE 2027 - 2031

		2027	2028	2029	2030	2031
	Toiminnan rahavirta	**27 500,0**	**26 700,0**	**26 800,0**	**27 100,0**	**28 000,0**
+/-	Liikeylijäämä (-alijäämä)	13 150,0	12 600,0	12 800,0	13 000,0	13 200,0
	Poistot ja arvonalentumiset	27 500,0	26 700,0	26 800,0	27 100,0	28 000,0
+/-	Rahoitustuotot ja -kulut	-13 150,0	-12 600,0	-12 800,0	-13 000,0	-13 200,0
	Investointien rahavirta	**-30 300,0**	**-31 000,0**	**-33 420,0**	**-32 140,0**	**-23 300,0**
-	Investointimenot	-30 300,0	-31 000,0	-33 420,0	-32 140,0	-23 300,0
+	Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Toiminnan ja investointien rahavirta	**-2 800,0**	**-4 300,0**	**-6 620,0**	**-5 040,0**	**4 700,0**
	Rahoituksen rahavirta					
	Lainakannan muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Muut maksuvalmiuden muutokset	2 800,0	4 300,0	6 620,0	5 040,0	-4 700,0
	Rahoituksen rahavirta	**2 800,0**	**4 300,0**	**6 620,0**	**5 040,0**	**-4 700,0**
	Rahavarojen muutos	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Investointisuunnitelma

TILAPALVELU-LIIKELAITOKSEN INVESTOINNIT

	1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026–2027 euroa	Muutos 2026–2027 %
-	Investointimenot	-33 360,1	-33 583,0	-30 300,0	3 283,0	-9,8 %
+	Rahoitusosuudet	997,2	140,0	0,0	-140,0	0,0 %
	Nettoinvestoinnit	**-32 362,9**	**-33 443,0**	**-30 300,0**	**3 143,0**	**-9,4 %**
+	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %

INVESTOINNIT VUOSILLE 2027 - 2031

		2027	2028	2029	2030	2031
-	Investointimenot	-30 300,0	-31 000,0	-33 420,0	-32 140,0	-23 300,0
+	Rahoitusosuudet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Nettoinvestoinnit	**-30 300,0**	**-31 000,0**	**-33 420,0**	**-32 140,0**	**-23 300,0**
+	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026–2027	Muutos 2026–2027 %
Tunnusluvut					
Omat rakennukset (hum2)	416 975	404 988	408 084	3 096	0,8 %
Osakehuoneistot (hum2)	37 022	28 826	31 731	2 905	10,1 %
Ulkoa vuokratut tilat (hum2)	41 031	40 269	40 119	-150	-0,4 %
Yhteensä	**495 028**	**474 083**	**479 934**	**5 851**	**1,2 %**
Sisäiseen käyttöön vuokrattu (hum2)	381 134	391 933	388 142	-3 791	-1,0 %
Ulkoiseen käyttöön vuokrattu (hum2)	66 498	54 800	57 948	3 148	5,7 %
Vapaat tilat (hum2)	31 879	24 672	23 918	-754	-3,1 %
Väistötilat (hum2)	6 164	0	0	0	0,0 %
Peruskorjauksessa (hum2)	9 353	2 677	9 926	7 249	270,8 %
Huoneala/asukas	3,30	3,12	3,15	0,03	1,0 %
Henkilöstömäärä, vakituinen	27	27	26	-1,0	-3,7 %
Mittarit					
Toimintakate-%	45,3	41,9	43,0	1,11	2,6 %
Ulkoa tulevien vuokratuottojen osuus, %	7,4	4,3	4,6	0,30	7,0 %
Tila- ja kiinteistöpalvelut, €/hum2/kk	6,13	6,12	6,01	-0,11	-1,8 %
Kokonaisenergian ominaiskulutus, kWh/m3	45,7	45,3	44,8	-0,50	-1,1 %
Vajaakäyttöaste, %	6,44	6,00	5,5	-0,50	-8,3 %

LIITTEET

Liite 1. Kaupunkistrategiaan sidotut toiminnalliset tavoitteet (tarkemmat mittarit, lähtötasot ja tavoitetasot on esitetty talousarviokirjan käyttötalousosiossa toimialoittain)

Toiminnallinen tavoite	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Nuorten kaupunki	
Trainee-ohjelma valmistumassa oleville tai vastavalmistuneille korkeakouluopiskelijoille monipuolisinen tehtävineen eri toimialoilla vakiintuu osaksi kaupungin toimintaa. Osa trainee-paikoista on tarjolla opiskelijoille ja vastavalmistuneille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi.	Henkilöstöpalvelut yhteistyössä elinkeino- ja työllisyyspalvelujen kanssa. Trainee-harjoittelijoiden rahoitus tässä laajuudessa on edellyttänyt ja edellyttää rahoitusta myös elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimialalta.
Ennaltaehkäisevällä nuorisotyöllä tavoitetaan nuoria mahdollisimman laajasti eri alueilla ja eri toimintaympäristöissä.	Nuorisopalveluiden palvelualue
Kohdennetun nuorisotyön asiakkuudessa olevien nuorten määrä pysyy resurssien mukaisella tasolla.	Nuorisopalveluiden palvelualue
Jyväskylän taidelaitokset tavoittavat laajasti alueen yläkoululaisia Taidetestaajat-toiminnan kautta	Taidelaitokset (Jyväskylä Sinfonia, teatteri ja taidemuseo)
NEET-tilanteessa olevien nuorten määrä Jyväskylässä vähenee. Vahvistamme yhtenäistä opinpolkua aina varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta toisen asteen kautta kolmannelle asteelle tai työelämään. Parannamme nuorten työllisyystilannetta.	Työllisyyspalvelut
Jyväskylän kaupungin, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten muodostama innovaatioekosysteemi kiihdyttää osallistuvien yritysten kasvua, TKI-kehitystä ja kansainvälistymistä puolustuksen ja kaksikäytön, bio-, kuitu- ja kiertotalouden, vety- ja energiatalouden sekä liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin sekä Hippoksen kehittämiskokonaisuuksissa. Seurannassa ovat mukana vain Jyväskylän kaupungin toteuttamien hankkeiden tavoitteet ja tulokset. Tarkastelujakso on 2022 vuodesta eteenpäin, sillä hankkeet ovat monivuotisia ja niiden indikaattoritiedot karttuvat hankkeiden edetessä ja uusien hankkeiden myötä. Osa indikaattoreista on myös uusia eikä niiden tuloksia ole vielä raportoitu. Osa hankkeiden mittareista koskee vain ryhmähankkeen osatoteuttajia. Tällaisia ovat esim. yritysten yhteistyö tutkimuslaitosten kanssa sekä TKI-infrastruktuurin yhteiskäyttö. Päästövähennyksiin ja energiatehokkuuteen liittyvät tavoitteet koskevat uutta vetyhanketta, jonka tuloksia ei ole vielä raportoitu.	Elinvoiman kehittämisen palvelut
Vähennetään Kauppakadun peruskorjauksen haittoja käymällä ennakoivaa vuoropuhelua kadun toimijoiden ja kiinteistönomistajien kanssa, jotta nämä voivat varautua peruskorjauksen toteutukseen vuonna 2028.	Kadut ja puistot

Toiminnallinen tavoite	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Osaamisen ja yrittäjyyden kaupunki	
Täyden kympin keskusta	Kadut ja puistot
Saavutettavuuden parantaminen VT4:n investointihankkeilla	Kadut ja puistot
Jyväskylän pitovoima valmistuneille opiskelijoille vahvistuu. Vahvistamme työllisyyttä luomalla työpaikkoja rohkeilla ja innovatiivisilla toimenpiteillä.	Elinkeino- ja Työllisyyspalvelut
Vieraskielisten osaajien työllisyys vahvistuu. Edistämme vieraskielisten osaajien työllistymistä tiiviillä työnantajayhteistyöllä. Vahvistamme kansainvälistä koulupolkua aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin ja edistämme kielitaidon oppimista.	International House Jyväskylä / Työllisyyspalvelut
Jyväskyläläisten osaaminen vastaa työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin. Ennakoimme ja reagoimme tulevaisuuden osaajatarpeisiin yhteistyössä alueen yritysten ja oppilaitosten kanssa rakentaen ajassa olevia koulutusratkaisuja ja työnantajalähtöistä työnvälitystä.	Elinkeino- ja Työllisyyspalvelut
Jyväskylä on suurten, yli 100 000 asukkaan kaupunkien ykkönen yritysilmapiirissä. Yritysasiakkaan palvelupolku on ehjä ja toimiva, aina sijoittumisesta yrityspalveluihin, tontteihin sekä lupapalveluihin. Kehitämme toimintaympäristöämme yrityksiltä saadun palautteen perusteella. Meidän monipuoliset yritysalueemme palvelevat erikokoisten yritysten tarpeita. Varmistamme, että myös aloittaville yrityksille on hyvät toimintaedellytykset.	Yrityspalvelut
Kaupunkikeskustan elinvoima ja viihtyisyys vahvistuu. Rakennamme määrätietoisesti täyden kympin keskustaa. Huolehdimme myös elinkeinotoiminnan ja asumisen edellytyksistä eri puolilla kaupunkia.	Elinkeinopalvelut
Pyritään jatkamaan kaupungin oppisopimusohjelman toteuttamista toimialojen määrärahojen puitteissa.	Työllisyyspalvelut
Vahvistetaan kulttuurialan ekosysteemiä ja synnytetään uutta elinvoimaa, liiketoimintaa ja kaupungin vetovoimaa. Kokeiluissa kehitetään ratkaisuja, jotka luovat uutta liiketoimintaa tai vahvistavat toimijoiden ansaintaa ja toimintaedellytyksiä.	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Toiminnallinen tavoite	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Liikuntapääkaupunki	
Jyväskyläläisten 4.–5.- ja 8.–9.-luokkalaisten lasten ja nuorten ohjatun liikuntaharrastamisen aktiivisuus nousee 61 %:sta 70 %:iin (vähintään kerran viikossa harrastavien osuus).	Liikuntapalvelut
Jyväskyläläisten 8.–9.-luokkalaisten nuorten itsenäisen liikuntaharrastamisen aktiivisuus nousee 73 %:sta 80 %:iin (vähintään kerran viikossa harrastavien osuus).	Liikuntapalvelut
Hippokselle rakentuu vahva kasvuyritys- ja innovaatioekosysteemi. Kokoamme alan toimijoita mukaan vaikuttavaan yhteistyöhön liikunta-, terveys ja hyvinvointi innovaatioiden ja yritystoiminnan edistämiseksi.	Elinvoiman kehittäminen
Vuoden 2027 aikana haetaan valtionavustusta Laajavuoren mäkikeskuksen turvallisuuden parantamiseen.	Liikuntapalvelut

Toiminnallinen tavoite	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Kasvatus- ja kulttuurikaupunki	
Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus- ja viestintäjärjestelmän uudistaminen (eVaka- järjestelmän käyttöönotto)	Varhaiskasvatuspalvelut
Ryhmäkohtaiset tukimuodot toteutuvat tehokkaasti ja laadukkaasti, jolloin lapsi- ja oppilaskohtaisen tuen päätösten määrä ei kasva.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Yhtenäinen opinpolku (5–8-vuotiaat) laajenee kolmessa vaiheessa kaikkiin päiväkoteihin ja kouluihin.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Vahvistetaan lasten ja nuorten lukutaitoa lukutaito-ohjelman mukaisin tavoittein	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Ehkäistään koulupudokkuutta poissaolomallin mukaisesti ja systemaattisen seurannan avulla	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Kaikissa kasvun ja oppimisen palveluiden yksiköissä toimii yhtenäinen, ennaltaehkäisevä ja nopeasti reagoiva kiusaamisen ehkäisyn toimintamalli, joka vahvistaa lasten ja nuorten turvallisuuden ja yhteisöön kuulumisen kokemusta.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualue
Mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin	Kylän Kattaus
Kaupungin kulttuuri- ja taidelaitosten kokonaiskävijämäärä kasvaa 10 % valtuustokauden aikana.	Kulttuuripalvelut (kaikki yksiköt)
Kaupungin järjestämien kulttuuritapahtumien lukumäärä keskusta-alueen ulkopuolella kasvaa 15 % valtuustokauden aikana.	Kulttuuripalvelut (kaikki yksiköt)
Jyväskylä on kansainvälisesti tunnettu matkailu- ja tapahtumakaupunki. Houkuttelemme kansallisia ja kansainvälisiä suurtapahtumia vahvalla yhteistyöllä eri kumppaneiden kanssa. Vahvistamme asemaamme kansainvälisenä matkailukohteena tunnistamalla nykyistä voimakkaammin paikallisen kulttuuriperintömme sekä esimerkiksi Alvar Aallon arkkitehtuurin merkityksen sen osana. Teemme yhdessä aktiivista työtä houkutellaksemme uusia matkailijoita Jyväskylään.	Visit Jyväskylä Region
Sijoittumispalveluilla edistetään aktiivisesti yritysten sijoittumista Jyväskylään	Yrityspalvelut
Hippoksen positiivinen kehittyminen jatkuu	Elinkeinopalvelut, Ari Tolonen
Selvitetään mahdollisuus periä maksu peruuttamattomista tai käyttämättä jääneistä hoitopäivistä varhaiskasvatuksessa.	Varhaiskasvatuksen palvelualue
Selvitetään mahdollisuus ottaa käyttöön kunnallisten perhepäivähoitajien kiinteä kulukorvaus.	Varhaiskasvatuksen palvelualue
Vahvistetaan oppilaiden yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitoja.	Perusopetuksen palvelualue

Toiminnallinen tavoite	Palvelualue/vastuutaho
Poikkileikkaava teema: Kestävän arjen kaupunki	
Keskustassa koettu turvallisuus paranee järjestyksenvalvontayhteistyön seurauksena	Strategia ja kehittäminen, riskienhallinta ja turvallisuus
Ruokahävikin kokonaismäärän (lautas-, tarjoilu- ja keittiöhävikki) vähentäminen	Kylän Kattaus
Palveluiden saavutettavuus digitaalisessa muodossa paranee	Museopalvelut

Kirjastoauto Wivi uusitaan. Uuden auton hankinta tukee kestävän arjen toteuttamista, hiilineutraaliutta ja Jyväskylän tavoitetta olla vetytalouden edelläkävijäkaupunki Suomessa.	Kirjastopalvelut
Yleiskaavan uudistaminen	Kaupunkisuunnittelu
Linkki tulevaisuuteen 2040 –ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Kaupunkisuunnittelu
Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelman toteuttaminen etenee suunnitellusti	Rakentaminen ja ympäristö/resurssiviisaus
Sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat	Tilapalvelu-liikelaitos
Toimitilojen vajaakäyttö pienenee	Tilapalvelu-liikelaitos
JETS:iin liittyvä tavoite: kaudella 2026-2035 tehostetaan 10 % vuotuisesta energiankäytöstä + välitavoite 6 % vuodelle 2030.	Tilapalvelu-liikelaitos
Otetaan käyttöön muualla hyväksi todettuja malleja pyöräilyn sujuvuuden varmistamiseksi poikkeustilanteissa, mm. työmaa-alueiden läheisyydessä.	Kadut ja puistot, katupalvelut
Kiinnitetään erityistä huomiota katualueiden siisteyteen ja viihtyisyyteen. Kehitetään graffitien ja töhryjen poistamisen toimintamallia nykyistä joustavammaksi ja helpommaksi.	Kadut ja puistot, katupalvelut
Haetaan vuoden 2027 aikana valtionavustusta Autiojoen kunnostuksen aloittamiseen.	Kadut ja puistot
Tehdään suojeltavien kiinteistöjen todellisesta tarpeesta museoiden ja Tilapalvelun kanssa nopeampia ratkaisuja.	Asemakaavoitus, Keski-Suomen museo, Kasvun ja oppimisen palvelut, Tilapalvelu-liikelaitos

Toiminnallinen tavoite	**Palvelualue/vastuutaho**
Poikkileikkaava teema: Kansainvälinen kaupunki	
Aalto2 -museokeskukseen sijoittuva vierailukeskus tuo kaupungille lisää kansainvälistä näkyvyyttä	Museopalvelut

Toiminnallinen tavoite	**Palvelualue/vastuutaho**
Näin me sen teemme	
Esihenkilöiden koulutuspolun ja uusien esihenkilöiden perehdytyksen päivittäminen.	Henkilöstöpalvelut
Tarkastellaan henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia yhdessä toimialojen kanssa.	Henkilöstöpalvelut

Liite 2. Konsernin tytäryhteisöjen laskelmat

Kaupunkikonsernin 9 keskeisimmän tytäryhteisön tunnusluvut

Jyväskylän kaupunkikonsernin keskeisimmät 9 tytäryhteisöä

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	261 579	334 693	385 662	309 213	313 596	310 996	348 159	319 071
- Henkilöstökulut	-24 528	-26 966	-26 010	-27 119	-26 344	-27 727	-29 912	-30 384
- Palveluostot	-67 279	-75 386	-79 516	-76 996	-78 638	-80 638	-76 960	-80 422
- Poistot	-54 553	-55 804	-56 848	-58 813	-60 743	-60 734	-61 374	-64 909
- Korkokulut	-18 453	-15 315	-12 451	-20 958	-26 954	-21 271	-22 391	-23 861
+/- Muut erät	-89 491	-136 008	-142 751	-78 754	-107 092	-80 773	-119 184	-105 091
=Tulos	**7 276**	**25 214**	**68 086**	**46 573**	**13 826**	**39 853**	**38 338**	**14 404**
=Rahoitustulos	61 829	81 018	124 934	105 386	74 569	100 587	99 712	79 313
- Verot	-1 434	-5 792	-11 310	-9 367	-2 069	-2 632	-5 242	-1 536
- Osingot	-6 589	-7 000	-2 971	-5 971	-12 657	-12 657	-13 357	-9 342
+ Pääomarahoitus	0	10 112	600	1 367	828	8 058	475	15 800
- Investoinnit	-54 065	-141 844	-87 814	-43 811	-51 835	-63 378	-89 070	-74 923
- Lainojen lyhennys	-28 306	-81 251	-68 097	-126 954	-38 145	-147 866	-163 591	-36 424
=Rahoitusjäämä	**-28 566**	**-144 757**	**-44 658**	**-79 350**	**-29 310**	**-117 888**	**-171 073**	**-27 112**
+ Lainojen lisäys	44 013	131 214	57 801	88 662	26 704	208 137	148 610	34 752
=Tpo muutos	**15 448**	**-13 543**	**13 143**	**9 312**	**-2 606**	**90 249**	**-22 463**	**7 640**
Lainojen muutos	**15 707**	**49 963**	**-10 296**	**-38 292**	**-11 441**	**60 271**	**-14 981**	**-1 672**
Henkilöstö lkm	370	380	364	371	373	372	368	368
Liikevaihto/henkilö	707	881	1 060	833	841	836	946	867
Henk.kust/henkilö	-66	-71	-71	-73	-71	-75	-81	-83
Oma pääoma	242 185	244 674	297 896	329 025	324 793	349 029	371 607	391 710
Lainakanta	758 696	806 193	790 547	753 209	741 768	800 510	780 518	778 846
Omavaraisuus	24,2 %	23,3 %	27,4 %	30,4 %	30,5 %	30,4 %	32,3 %	33,5 %
Sipon tuotto	2,6 %	3,9 %	7,4 %	6,2 %	3,8 %	5,3 %	5,3 %	3,3 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa:	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
Myynti emolle	6 931	6 855	7 576	3 593	3 627	3 803	4 157	5 159
Myynti kons.yhtiöille	16 181	15 989	9 147	9 387	9 694	9 866	13 876	10 518
Avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakepääoma emolta	26 712	24 923	24 923	24 923	24 923	24 923	26 192	26 192
SVOP sijoitus emolta	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	123 294	123 294	139 094
Pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainat emolta	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Takaukset emolta	398 010	247 091	241 120	232 387	223 555	202 109	190 422	169 894
Kassalainat emolle	64 371	113 261	103 551	89 770	64 448	113 723	94 835	64 433
Korot emolle	8 865	6 120	6 120	6 120	8 485	6 805	6 491	8 350
Emoyhtiön voittovarat	39 478	56 696	99 946	119 496	111 417	120 035	128 462	131 988
Osingot emolle	6 300	6 800	2 800	5 800	12 400	12 400	12 000	9 200
Asuintalovaraus	62 351	61 598	64 411	67 849	70 022	74 832	76 444	80 494
Rahastot	6 845	6 845	6 845	6 845	6 845	6 845	6 845	6 845
Poistot/sipo	5,5 %	5,3 %	5,2 %	5,4 %	5,7 %	5,3 %	5,3 %	5,5 %
Korot/lainakanta	2,5 %	2,0 %	1,6 %	2,7 %	3,6 %	2,8 %	2,8 %	3,0 %
Korot/liikevaihto	7,1 %	4,6 %	3,2 %	6,8 %	8,6 %	6,8 %	6,4 %	7,5 %
Kiinteistöleasing, pääoma						14 300	61 000	145 000

Taulukkotietojen selitteet

Liikevaihto: liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot
Omistusosuus: kaupungin omistusosuus + tytäryhtiöiden omistusosuus
Palveluostot: ulkopuoliset palvelut + tilavuokrat + leasingvuokrat
Korkokulut: yhtiön maksamat korot pankeille ja kaupungille
+/- Muut erät: muut tuotot ja kulut, varausten muutos yms.
Tulos: konsernin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Rahoitustulos: tulos + poistot
Pääomarahoitus: osakepääoman korotus, pääomasijoitus
Investoinnit: bruttoinvestoinnit
Lainojen lyhennys: tilikaudella maksetut lainojen lyhennykset
Rahoitusjäämä: lainanotolla tai kassavaroilla rahoitettava osuus
Lainojen lisäys: rahoitusjäämän kattamiseksi otettujen lainojen lisäys
Tpo muutos: toimintapääoman muutos, joka rahoitetaan esim. kassavaroilla tai joka lisää kassavaroja
Oma pääoma: osakepääoma + rahastot + ylijäämät
Lainakanta: pankkilainat + pääomalainat + lainat kunnilta
Sijoituspääoma: oma pääoma + lainakanta
Omavaraisuus %: oma pääoma / (oma pääoma + lainakanta)
Sijoituspääoman tuotto-%: (tulos + korot) / sijoituspääoma
Voittovarat: Emoyhtiössä oleva vapaan oman pääoman määrä, jonka yhtiö voi enintään käyttää osingonjakoon

Alva-yhtiöt Oy

Alva-yhtiöt Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	156 274	224 500	281 593	197 658	194 768	187 401	223 326	203 382
- Henkilöstökulut	-16 781	-18 699	-17 691	-18 296	-17 981	-19 362	-21 128	-21 279
- Palveluostot	-16 868	-20 867	-29 015	-26 820	-24 155	-26 609	-22 621	-26 274
- Poistot	-29 303	-31 458	-35 452	-35 090	-35 917	-36 617	-38 629	-40 850
- Korkokulut	-13 681	-10 559	-8 153	-11 512	-16 055	-13 174	-14 021	-15 759
+/- Muut erät	-80 675	-129 324	-132 868	-69 718	-100 096	-75 372	-111 219	-94 818
=Tulos	**-1 034**	**13 593**	**58 414**	**36 222**	**564**	**16 267**	**15 708**	**4 402**
=Rahoitustulos	28 269	45 051	93 866	71 312	36 481	52 884	54 337	45 252
- Verot	-1	-3 880	-10 021	-7 844	112	-525	-3 142	0
- Osingot	-4 000	-4 000	-2 000	-5 000	-10 000	-10 000	-6 000	-7 500
+ Pääomarahoitus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-25 034	-114 467	-29 845	-13 411	-51 025	-42 703	-47 105	-49 538
- Lainojen lyhennys	-8 807	-5 840	-32 300	-99 100	-13 244	-120 300	-138 432	-17 004
=Rahoitusjäämä	**-9 573**	**-83 136**	**19 700**	**-54 043**	**-37 676**	**-120 644**	**-140 342**	**-28 790**
+ Lainojen lisäys	20 000	96 900	0	53 200	15 000	189 500	128 580	20 000
=Tpo muutos	**10 427**	**13 764**	**19 700**	**-843**	**-22 676**	**68 856**	**-11 762**	**-8 790**
Lainojen muutos	**11 193**	**91 060**	**-32 300**	**-45 900**	**1 756**	**69 200**	**-9 852**	**2 996**
Henkilöstö lkm	240	244	230	230	240	241	240	240
Liikevaihto/henkilö	651	920	1 224	859	812	778	931	847
Henk.kust/henkilö	-70	-77	-77	-80	-75	-80	-88	-89
oma pääoma	126 985	132 698	179 091	202 469	193 145	197 531	204 097	200 999
lainakanta	381 766	472 826	440 526	394 626	396 382	465 582	455 730	458 726
omavaraisuus	**25,0 %**	**21,9 %**	**28,9 %**	**33,9 %**	**32,8 %**	**29,8 %**	**30,9 %**	**30,5 %**
sipon tuotto	**2,5 %**	**4,0 %**	**10,7 %**	**8,0 %**	**2,8 %**	**4,4 %**	**4,5 %**	**3,1 %**
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa:	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle								
myynti kons.yhtiöille								
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	5 046	5 046	5 046	5 046	5 046	5 046	5 046	5 046
svop sijoitus emolta	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
takaukset emolta	100 400	0	0	0	0	0	0	0
kassalainat emolle	23 209	63 969	70 837	40 975	17 301	52 717	41 000	20 000
korot emolle	8 865	6 120	6 120	6 120	8 485	6 805	6 491	8 350
emoyhtiön voittovarat	17 487	28 481	67 441	81 703	67 486	67 386	73 952	70 854
osingot emolle	4 000	4 000	2 000	5 000	10 000	10 000	6 000	7 500
rahasto	5 212	5 212	5 212	5 212	5 212	5 212	5 212	5 212
poistot/sipo	5,8 %	5,2 %	5,7 %	5,9 %	6,1 %	5,5 %	5,9 %	6,2 %
korot/lainakanta	3,6 %	2,5 %	1,8 %	2,8 %	4,1 %	3,1 %	3,0 %	3,4 %
korot/liikevaihto	8,8 %	4,7 %	2,9 %	5,8 %	8,2 %	7,0 %	6,3 %	7,7 %

Jyväskylän Yritystehdas Oy

Jyväskylän Yritystehdas Oy 80,0 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	1 238	1 347	1 363	1 263	1 422	1 388	1 430	1 235
- Henkilöstökulut	-628	-618	-588	-629	-727	-650	-665	-646
- Palveluostot	-205	-197	-183	-197	-202	-217	-140	-80
- Poistot	-16	-21	-13	-13	-10	-7	-5	-4
- Korkokulut	0	-2	-2	-2	-3	0	0	0
+/- Muut erät	-389	-508	-530	-491	-519	-486	-457	-500
=Tulos	**0**	**1**	**47**	**-69**	**-39**	**28**	**163**	**5**
=Rahoitustulos	16	22	60	-56	-29	35	168	9
- Verot	0	0	-10	0	0	0	-19	-1
- Osingot	0	0	0	0	0	0	0	0
+ Pääomarahoitus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	0	0	0	0	0	0	0	0
- Lainojen lyhennys	0	0	0	0	0	0	0	0
=Rahoitusjäämä	**16**	**22**	**50**	**-56**	**-29**	**35**	**149**	**8**
+ Lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0
=Tpo muutos	**16**	**22**	**50**	**-56**	**-29**	**35**	**149**	**8**
Lainojen muutos	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstö lkm	9	9	8	9	9	9	9	9
Liikevaihto/henkilö	138	150	170	140	158	154	159	137
Henk.kust/henkilö	-70	-69	-74	-70	-81	-72	-74	-72
oma pääoma	183	184	221	151	112	140	284	288
lainakanta	0	0	0	0	0	0	0	0
omavaraisuus	**100,0 %**	**100,0 %**	**100,0 %**	**100,0 %**	**100,0 %**	**100,0 %**	**100,0 %**	**100,0 %**
sipon tuotto	**0,0 %**	**1,6 %**	**22,2 %**	**-44,4 %**	**-32,1 %**	**20,3 %**	**57,4 %**	**1,7 %**

Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle (vastikkeet)	0	0	0	0	0	0	0	0
myynti kons.yhtiöille (vastikkeet)	0	0	0	0	0	0	0	0
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	10	10	10	10	10	10	10	10
svop sijoitus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
kassalainat emolle	155	411	295	403	175	199	348	356
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarat	143	144	181	112	72	100	244	248
osingot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
rahasto	0	0	0	0	0	0	0	0
poistot/sipo	8,7 %	11,4 %	5,9 %	8,6 %	8,9 %	5,0 %	1,8 %	1,4 %
korot/lainakanta								
korot/liikevaihto	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy

Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	49 509	49 228	50 574	54 202	56 969	58 023	57 106	58 691
- Henkilöstökulut	-2 004	-2 012	-2 121	-2 272	-2 262	-2 389	-2 606	-2 657
- Palveluostot	-32 921	-36 373	-35 354	-35 313	-39 147	-39 460	-39 494	-38 591
- Poistot	-11 519	-9 677	-9 583	-10 579	-10 141	-10 510	-9 282	-9 401
- Korkokulut	-2 913	-2 940	-2 585	-5 932	-6 758	-5 306	-4 952	-4 631
+/- Muut erät	1 458	3 390	2 297	3 013	3 637	4 402	1 929	603
=Tulos	**1 610**	**1 616**	**3 228**	**3 119**	**2 298**	**4 760**	**2 701**	**4 014**
=Rahoitustulos	13 129	11 293	12 811	13 698	12 439	15 270	11 983	13 415
- Verot	0	0	0	0	0	0	0	0
- Osingot	0	0	0	0	-1 200	-900	-400	-900
+ Pääomarahoitus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-10 035	-8 120	-24 949	-8 288	-7 910	-2 923	-7 964	-5 535
- Lainojen lyhennys	-8 671	-10 371	-29 222	-14 246	-13 209	-15 028	-10 598	-10 159
=Rahoitusjäämä	**-5 577**	**-7 198**	**-41 360**	**-8 836**	**-9 880**	**-3 581**	**-6 979**	**-3 179**
+ Lainojen lisäys	9 282	17 337	39 676	15 862	3 504	10 237	5 450	9 652
=Tpo muutos	**3 705**	**10 139**	**-1 684**	**7 026**	**-6 376**	**6 656**	**-1 529**	**6 473**
Lainojen muutos	**611**	**6 966**	**10 454**	**1 616**	**-9 705**	**-4 791**	**-5 148**	**-507**
Henkilöstö lkm	38	37	38	39	39	41	41	41
Liikevaihto/henkilö	1 303	1 330	1 331	1 390	1 461	1 415	1 393	1 431
Henk.kust/henkilö	-53	-54	-56	-58	-58	-58	-64	-65
oma pääoma	49 288	51 054	53 721	56 348	57 118	60 094	62 105	65 990
lainakanta	201 007	207 972	215 906	217 522	207 817	203 026	192 867	192 360
omavaraisuus	**19,7 %**	**19,7 %**	**19,9 %**	**20,6 %**	**21,6 %**	**22,8 %**	**24,4 %**	**25,5 %**
sipon tuotto	**1,8 %**	**1,8 %**	**2,2 %**	**3,3 %**	**3,4 %**	**3,8 %**	**3,0 %**	**3,3 %**
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa:	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle (vuokrat emolta)	4 250	4 209	4 200	342	362	298	301	313
myynti kons.yhtiöille	0	0	0	0	0	0	0	0
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	1 385	1 385	1 385	1 385	1 385	1 385	1 385	1 385
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	145 141	148 012	142 485	129 682	119 610	105 568	96 157	82 438
kassalainat emolle	14 524	22 376	18 225	28 745	22 505	29 084	27 000	26 200
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarat	-1 966	366	778	1 474	948	435	1 124	224
osingot emolle	0	0	0	0	1 200	900	400	900
asuintalovaraus	62 351	61 598	64 411	67 849	70 022	74 832	76 444	80 494
rahasto	42	42	42	42	42	42	42	42
poistot/sipo	4,6 %	3,7 %	3,6 %	3,9 %	3,8 %	4,0 %	3,6 %	3,6 %
korot/lainakanta	1,5 %	1,4 %	1,2 %	2,7 %	3,2 %	2,6 %	2,5 %	2,3 %
korot/liikevaihto	5,9 %	6,0 %	5,1 %	10,9 %	11,9 %	9,1 %	8,7 %	7,9 %
emoyhtiön tilikauden tulos	-1 462	2 332	412	693	677	387	1 089	0

** JVA:n emoyhtiö pyrkii tekemään nollatuloksen asuintalovarauksen avulla.*
Asuintalovarauksella JVA varautuu asuntojen tulevaan korjaustarpeeseen asuintalovarauksesta annetun lain mukaisesti.
***Kassalainat emolle sisältää myös mahdolliset määräaikaistalletukset.*

Jykia Oy

Jykia Oy (konserni) 84,9 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	7 022	8 409	7 881	10 215	11 092	11 481	13 103	11 754
- Henkilöstökulut	-573	-609	-593	-608	-584	-603	-633	-658
- Palveluostot	-1 316	-1 408	-1 331	-1 401	-1 286	-1 220	-1 461	-1 634
- Poistot	-2 831	-2 974	-3 091	-4 104	-3 889	-3 712	-4 234	-4 425
- Korkokulut	-388	-438	-509	-702	-842	-661	-1 280	-1 249
+/- Muut erät	-57	80	-465	-193	231	100	70	12
=Tulos	**1 858**	**3 059**	**1 892**	**3 207**	**4 722**	**5 385**	**5 565**	**3 800**
=Rahoitustulos	4 689	6 033	4 983	7 311	8 611	9 097	9 799	8 225
- Verot	-480	-659	-538	-856	-1 109	-1 012	-1 113	-831
- Osingot	-589	0	-471	-471	-707	-707	-707	-942
+ Pääomarahoitus	0	10 112	600	1 367	828	858	475	0
- Investoinnit	-8 140	-17 884	-18 133	-1 860	-1 564	-13 779	-11 679	-8 500
- Lainojen lyhennys	-2 002	-9 704	-2 232	-3 462	-3 462	-5 132	-4 226	-3 957
=Rahoitusjäämä	**-6 523**	**-12 102**	**-15 791**	**2 029**	**2 597**	**-10 675**	**-7 451**	**-6 005**
+ Lainojen lisäys	5 064	14 477	10 125	0	0	8 400	4 080	5 100
=Tpo muutos	**-1 459**	**2 375**	**-5 666**	**2 029**	**2 597**	**-2 275**	**-3 371**	**-905**
Lainojen muutos	**3 062**	**4 773**	**7 893**	**-3 462**	**-3 462**	**3 268**	**-146**	**1 143**
Henkilöstö lkm	6	6	6	6	5	5	5	5
Liikevaihto/henkilö	1 170	1 402	1 314	1 703	2 218	2 296	2 621	2 351
Henk.kust/henkilö	-96	-102	-99	-101	-117	-121	-127	-132
oma pääoma	22 338	24 888	25 771	27 651	30 557	34 234	37 979	40 006
lainakanta	40 908	43 253	51 146	47 684	44 222	47 490	47 344	48 487
omavaraisuus	**35,3 %**	**36,5 %**	**33,5 %**	**36,7 %**	**40,9 %**	**41,9 %**	**44,5 %**	**45,2 %**
sipon tuotto	**3,6 %**	**5,1 %**	**3,1 %**	**5,2 %**	**7,4 %**	**7,4 %**	**8,0 %**	**5,7 %**
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
myynti kons.yhtiöille	0	0	0	0	0	0	0	0
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	12 361	12 361	12 361	12 361	12 361	12 361	12 361	12 361
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	27 399	25 848	24 312	22 791	21 271	19 750	18 227	16 704
kassalainat emolle	10 964	11 035	5 692	7 494	9 884	11 171	8 248	4 399
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarat	5 259	8 046	9 338	11 757	14 868	18 739	22 484	24 511
osingot emolle	500	0	400	400	600	600	600	800
rahasto								
poistot/sipo	4,5 %	4,4 %	4,0 %	5,4 %	5,2 %	4,5 %	5,0 %	5,0 %
korot/lainakanta	1,0 %	1,0 %	1,1 %	1,4 %	1,8 %	1,4 %	2,7 %	2,6 %
korot/liikevaihto	5,5 %	5,2 %	6,5 %	6,9 %	7,6 %	5,8 %	9,8 %	10,6 %

Mustankorkea Oy

Mustankorkea Oy 80,0 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	20 006	21 068	22 557	22 965	22 941	22 293	19 102	18 975
- Henkilöstökulut	-2 768	-3 211	-3 307	-3 496	-2 967	-2 729	-2 765	-2 904
- Palveluostot	-9 412	-9 465	-9 367	-9 417	-9 872	-9 404	-8 598	-8 950
- Poistot	-1 324	-2 177	-2 153	-2 212	-3 023	-2 004	-1 943	-2 150
- Korkokulut	-54	-50	-57	-179	-32	-45	0	0
+/- Muut erät	-5 337	-5 089	-5 993	-6 257	-6 289	-3 668	-3 822	-3 902
=Tulos	**1 111**	**1 076**	**1 680**	**1 404**	**758**	**4 443**	**1 974**	**1 069**
=Rahoitustulos	2 435	3 253	3 833	3 616	3 781	6 447	3 917	3 219
- Verot	-199	-32	-47	-212	-187	-615	-400	-220
- Osingot	-1 000	-1 000	-500	-500	-750	-750	-6 250	0
+ Pääomarahoitus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-1 239	-217	-2 459	-896	-1 128	-860	-2 000	-4 800
- Lainojen lyhennys	-391	-779	-215	-918	-2 609	-1 355	0	0
=Rahoitusjäämä	**-394**	**1 225**	**612**	**1 090**	**-893**	**2 867**	**-4 733**	**-1 801**
+ Lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0
=Tpo muutos	**-394**	**1 225**	**612**	**1 090**	**-893**	**2 867**	**-4 733**	**-1 801**
Lainojen muutos	**-391**	**-779**	**-215**	**-918**	**-2 609**	**-1 355**	**0**	**0**
Henkilöstö lkm	48	55	54	58	52	49	46	46
Liikevaihto/henkilö	417	383	418	396	441	455	415	413
Henk.kust/henkilö	-58	-58	-61	-60	-57	-56	-60	-63
oma pääoma	12 033	11 997	13 083	13 748	13 569	12 047	10 500	11 349
lainakanta	5 972	5 193	5 111	5 478	2 869	0	0	0
omavaraisuus	**66,8 %**	**69,8 %**	**71,9 %**	**71,5 %**	**82,5 %**	**100,0 %**	**100,0 %**	**100,0 %**
sipon tuotto	**6,5 %**	**6,6 %**	**9,5 %**	**8,2 %**	**4,8 %**	**37,3 %**	**18,8 %**	**9,4 %**
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle	695	669	845	750	750	750	750	750
myynti kons.yhtiöille	1 552	1 735	1 639	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	673	673	673	673	673	673	673	673
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
kassalainat emolle	653	2 834	2 482	4 007	3 547	5 966	800	200
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarat	5 975	5 964	6 515	6 793	7 456	11 206	6 530	7 379
osingot emolle	800	800	400	400	600	600	5 000	0
rahasto								
poistot/sipo	7,4 %	12,7 %	11,8 %	11,5 %	18,4 %	16,6 %	18,5 %	18,9 %
korot/lainakanta	0,9 %	0,9 %	1,1 %	3,4 %	0,8 %	3,1 %		
korot/liikevaihto	0,3 %	0,2 %	0,3 %	0,8 %	0,1 %	0,2 %		

Jyväs-Parkki Oy

Jyväs-Parkki Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	9 233	11 126	10 310	11 256	14 283	11 790	10 167	9 200
- Henkilöstökulut	-739	-798	-611	-684	-723	-902	-782	-862
- Palveluostot	-61	-18	-28	-75	-22	-11	0	-10
- Poistot	-3 279	-2 921	-2 819	-3 215	-3 732	-3 897	-3 500	-3 592
- Korkokulut	-375	-355	-356	-1 093	-1 696	-972	-1 000	-988
+/- Muut erät	-3 216	-3 321	-3 643	-3 677	-3 457	-2 992	-3 425	-3 488
=Tulos	**1 563**	**3 713**	**2 853**	**2 512**	**4 653**	**3 016**	**1 460**	**260**
=Rahoitustulos	4 842	6 634	5 672	5 727	8 385	6 913	4 960	3 852
- Verot	-315	-783	-642	-455	-709	-465	-350	-200
- Osingot	-1000	0	0	0	0	-300	0	0
+ Pääomarahoitus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-656	2 208	-7 654	-17 235	11 560	-2 201	-1 500	-2 500
- Lainojen lyhennys	-2 966	-5 368	-1 572	-5 572	-3 100	-2 232	-2 232	-2 232
=Rahoitusjäämä	**-95**	**2 691**	**-4 196**	**-17 535**	**16 136**	**1 715**	**878**	**-1 080**
+ Lainojen lisäys	0	0	4 000	19 600	8 000	0	0	0
=Tpo muutos	**-95**	**2 691**	**-196**	**2 065**	**24 136**	**1 715**	**878**	**-1 080**
Lainojen muutos	**-2 966**	**-5 368**	**2 428**	**14 028**	**4 900**	**-2 232**	**-2 232**	**-2 232**
Henkilöstö lkm	13	12	11	12	12	12	11	11
Liikevaihto/henkilö	710	927	937	938	1 190	983	924	836
Henk.kust/henkilö	-57	-67	-56	-57	-60	-75	-71	-78
oma pääoma	12 019	14 977	17 618	19 675	20 615	22 167	23 277	23 337
lainakanta	21 899	16 494	18 959	32 656	37 556	35 324	33 092	30 860
omavaraisuus	**35,4 %**	**47,6 %**	**48,2 %**	**37,6 %**	**35,4 %**	**38,6 %**	**41,3 %**	**43,1 %**
sipon tuotto	**5,7 %**	**12,9 %**	**8,8 %**	**6,9 %**	**10,9 %**	**6,9 %**	**4,4 %**	**2,3 %**
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle	87	78	117	51	27	50	50	50
myynti kons.yhtiöille	300	261	256	137	145	150	150	150
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	4 137	4 137	4 137	4 137	4 137	4 137	4 137	4 137
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	21 458	16 126	18 592	27 657	32 556	30 324	28 092	25 860
kassalainat emolle	7 272	7 650	2 645	5 091	5 570	5 073	4 300	2 700
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarat	5 978	9 460	11 987	13 736	16 478	18 030	19 140	19 200
osingot emolle	1 000	0	0	0	0	300	0	0
rahasto								
poistot/sipo	9,7 %	9,3 %	7,7 %	6,1 %	6,4 %	6,8 %	6,2 %	6,6 %
korot/lainakanta	1,6 %	1,8 %	2,0 %	4,2 %	4,8 %	2,7 %	2,9 %	3,0 %
korot/liikevaihto	4,1 %	3,2 %	3,5 %	9,7 %	11,9 %	8,2 %	9,8 %	10,7 %
saadut ennakot	12 725	11 822	9 861	8 144	6 047	3 950	2 589	1 689
ennakoiden muutos	1 046	-903	-1 961	-1 717	-2 097	-2 097	-1 361	-900

Education Facilities Oy

Education Facilities Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	10 430	11 476	3 697	3 795	3 702	3 622	4 672	4 911
- Henkilöstökulut	-50	-47	-39	-36	-41	-39	-61	-61
- Palveluostot	-3 550	-4 388	-1 744	-1 224	-1 470	-1 173	-1 663	-1 739
- Poistot	-3 799	-4 209	-1 441	-1 362	-1 297	-1 246	-1 209	-1 154
- Korkokulut	-646	-594	-390	-932	-925	-593	-554	-585
+/- Muut erät	-217	-82	-111	-63	901	-592	-94	-72
=Tulos	**2 168**	**2 156**	**-28**	**178**	**870**	**-21**	**1 091**	**1 306**
=Rahoitustulos	5 967	6 365	1 413	1 540	2 167	1 225	2 300	2 460
- Verot	-439	-438	-52	0	-176	-6	-218	-284
- Osingot	0	-2 000	0	0	0	0	0	0
+ Pääomarahoitus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-7 879	-992	0	0	0	0	0	0
- Lainojen lyhennys	-3 999	-47 720	-1 087	-1 087	-1 087	-2 120	-1 135	-1 135
=Rahoitusjäämä	**-6 350**	**-44 785**	**274**	**453**	**904**	**-901**	**947**	**1 041**
+ Lainojen lisäys	9 667	0	0	0	0	0	0	0
=Tpo muutos	**3 317**	**-44 785**	**274**	**453**	**904**	**-901**	**947**	**1 041**
Lainojen muutos	**5 668**	**-47 720**	**-1 087**	**-1 087**	**-1 087**	**-2 120**	**-1 135**	**-1 135**
Henkilöstö lkm	1	1	1	1	1	1	1	1
Liikevaihto/henkilö	10 430	11 476	3 697	3 795	3 702	3 622	4 672	4 911
Henk.kust/henkilö	-50	-47	-39	-36	-41	-39	-61	-61
oma pääoma	17 556	7 093	6 608	7 200	7 894	7 867	8 740	9 762
lainakanta	79 803	32 083	27 996	26 909	25 822	23 687	22 552	21 417
omavaraisuus	**18,0 %**	**18,1 %**	**19,1 %**	**21,1 %**	**23,4 %**	**24,9 %**	**27,9 %**	**31,3 %**
sipon tuotto	**2,9 %**	**7,0 %**	**1,0 %**	**3,3 %**	**5,3 %**	**1,8 %**	**5,3 %**	**6,1 %**
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle	1 899	1 899	2 414	2 450	2 488	2 503	2 654	2 705
myynti kons.yhtiöille	7 634	7 634	767	825	705	852	847	862
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	2 932	1 143	1 143	1 143	1 143	1 143	2 412	2 412
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	79 803	32 083	27 996	26 909	25 822	23 687	22 552	21 417
kassalainat emolle	6 228	3 585	2 889	2 499	5 300	4 255	5 202	6 243
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarat	6 603	4 236	3 707	3 922	4 110	4 116	4 989	5 921
osingot emolle	0	2 000	0	0	0	0	0	0
rahasto								
poistot/sipo	3,9 %	10,7 %	4,2 %	4,0 %	3,8 %	3,9 %	3,9 %	3,7 %
korot/lainakanta	0,8 %	1,1 %	1,3 %	3,4 %	3,5 %	2,4 %	2,4 %	2,6 %
korot/liikevaihto	6,2 %	5,2 %	10,5 %	24,6 %	25,0 %	16,4 %	11,9 %	11,9 %
saadut ennakot	7 818	0	0	0	0	0	0	0
ennakoiden muutos	-756	-7 818	0	0	0	0	0	0

Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy

Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy 87 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto	7 867	7 539	7 687	7 859	8 419	8 539	8 750	9 187
- Henkilöstökulut	-985	-972	-1 060	-1 098	-1 059	-1 053	-1 152	-1 163
- Palveluostot	-2 946	-2 670	-2 494	-2 549	-2 484	-2 441	-2 721	-2 680
- Poistot	-2 482	-2 367	-2 296	-2 238	-2 734	-2 741	-2 572	-2 925
- Korkokulut	-396	-377	-399	-606	-643	-520	-584	-649
+/- Muut erät	-1 058	-1 153	-1 438	-1 368	-1 499	-1 784	-1 721	-1 770
=Tulos	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
=Rahoitustulos	2 482	2 367	2 296	2 238	2 734	2 741	2 572	2 925
- Verot	0	0	0	0	0	0	0	0
- Osingot	0	0	0	0	0	0	0	0
+ Pääomarahoitus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-1 082	-2 372	-4 774	-2 121	-1 768	-912	-3 822	-2 550
- Lainojen lyhennys	-1 470	-1 469	-1 469	-2 569	-1 434	-1 699	-6 968	-1 937
=Rahoitusjäämä	**-70**	**-1 474**	**-3 947**	**-2 452**	**-468**	**130**	**-8 218**	**-1 562**
+ Lainojen lisäys	0	2 500	4 000	0	200	0	10 500	0
=Tpo muutos	**-70**	**1 026**	**53**	**-2 452**	**-268**	**130**	**2 282**	**-1 562**
Lainojen muutos	**-1 470**	**1 031**	**2 531**	**-2 569**	**-1 234**	**-1 699**	**3 532**	**-1 937**
Henkilöstö lkm	15	16	16	16	15	13	14	14
Liikevaihto/henkilö	524	471	480	491	561	657	625	656
Henk.kust/henkilö	-66	-61	-66	-69	-71	-81	-82	-83
oma pääoma	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783
lainakanta	27 341	28 372	30 903	28 334	27 100	25 401	28 933	26 996
omavaraisuus	**6,1 %**	**5,9 %**	**5,5 %**	**5,9 %**	**6,2 %**	**6,6 %**	**5,8 %**	**6,2 %**
sipon tuotto	**1,4 %**	**1,3 %**	**1,2 %**	**2,0 %**	**2,2 %**	**1,9 %**	**1,9 %**	**2,3 %**

Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
myynti kons.yhtiöille	6 695	6 359	6 485	6 675	7 094	7 114	7 429	7 756
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	168	168	168	168	168	168	168	168
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	23 809	25 022	27 735	25 348	24 296	22 780	25 394	23 475
kassalainat emolle	1 366	1 401	486	556	166	514	3 767	2 205
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarat	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
osingot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
rahastot	1 591	1 591	1 591	1 591	1 591	1 591	1 591	1 591
poistot/sipo	8,5 %	7,8 %	7,0 %	7,4 %	9,5 %	10,1 %	8,4 %	10,2 %
korot/lainakanta	1,4 %	1,4 %	1,3 %	2,0 %	2,3 %	2,0 %	2,1 %	2,5 %
korot/liikevaihto	5,0 %	5,0 %	5,2 %	7,7 %	7,6 %	6,1 %	6,7 %	7,1 %

Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy

Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027
+ Liikevaihto						6 459	10 503	1 736
- Henkilöstökulut						0	-120	-154
- Palveluostot						-103	-262	-464
- Poistot						0	0	-408
- Korkokulut						0	0	0
+/- Muut erät						-381	-445	-1 156
=Tulos	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**5 975**	**9 676**	**-446**
=Rahoitustulos						5 975	9 676	-38
- Verot						-9	0	0
- Osingot						0	0	0
+ Pääomarahoitus						7 200	0	15 800
- Investoinnit						0	-15 000	-1 500
- Lainojen lyhennys						0	0	0
=Rahoitusjäämä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**13 166**	**-5 324**	**14 262**
+ Lainojen lisäys								0
=Tpo muutos	0	0	0	0	0	13 166	-5 324	14 262
Lainojen muutos	0	0	0	0	0	0	0	0
Henkilöstö lkm						1	1	1
Liikevaihto/henkilö						6 459	10 503	1 736
Henk.kust/henkilö						0	-120	-154
oma pääoma						13 166	22 842	38 196
lainakanta	0	0	0	0	0	0	0	0
omavaraisuus						**100 %**	**100 %**	**100 %**
sipon tuotto						**45,4 %**	**42,4 %**	**-1,2 %**
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TPE 2026**	**TA 2027**
myynti emolle						202	402	1 341
myynti kons.yhtiöille						0	3 700	0
avustus emolta						0	0	0
osakepääoma emolta						0	0	0
svop sijoitus emolta						7 200	7 200	23 000
pääomalainat emolta						0	0	0
lainat emolta						0	0	0
takaukset emolta						0	0	0
kassalainat emolle						4 744	4 170	2 130
korot emolle						0	0	0
emoyhtiön voittovarat						24	0	0
osingot emolle						0	0	0
rahasto						0	0	0
poistot/sipo						0,0 %	0,0 %	1,1 %
korot/lainakanta								
korot/liikevaihto								
Kiinteistöleasing, pääoma						14 300	61 000	145 000